

**ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

**Βρυξέλλες, 18 Οκτωβρίου 2007 (6.11)
(OR. en)**

**13288/1/07
REV 1**

COHOM 88

ΕΚΘΕΣΗ

Θέμα : Ετήσια έκθεση της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα - 2007

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	5
2.	Εξελίξεις στο εσωτερικό της ΕΕ	8
2.1.	Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων	8
2.2.	Ρόλος του Προσωπικού Εντεταλμένου του Γενικού Γραμματέα / Ύπατου Εκπροσώπου (ΓΓ/ΥΕ) για τα ανθρώπινα δικαιώματα	9
2.3.	Ενέργειες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα	11
3.	Μέσα και πρωτοβουλίες της ΕΕ σε τρίτες χώρες.....	20
3.1.	Κοινές στρατηγικές, κοινές δράσεις και κοινές θέσεις.....	20
3.2.	Σχέδια δράσης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας.....	31
3.3.	Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα.....	34
3.4.	Διαβήματα και δηλώσεις	35
3.5.	Διάλογοι στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (συμπεριλαμβανομένων των κατευθυντηρίων γραμμών για τους διαλόγους για τα ανθρώπινα δικαιώματα) και διαβουλεύσεις.....	36
3.5.1.	Διάλογος με την Κίνα για τα ανθρώπινα δικαιώματα.....	36
3.5.2.	Διάλογος με το Ιράν για τα ανθρώπινα δικαιώματα.....	39
3.5.3.	Διάλογος με το Ουζμπεκιστάν για τα ανθρώπινα δικαιώματα.....	39
3.5.4.	Διαβουλεύσεις με τη Ρωσική Ομοσπονδία για τα ανθρώπινα δικαιώματα.....	40
3.5.5.	Συνομιλίες εμπειρογνομόνων ΕΕ-Αφρικανικής Ένωσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα	41
3.6.	Διαβουλεύσεις της Τρόικας με τις ΗΠΑ, τον Καναδά, την Ιαπωνία, τη Νέα Ζηλανδία και τις υποψήφιες χώρες για τα ανθρώπινα δικαιώματα.....	42
3.7.	Ρήτρες για τα ανθρώπινα δικαιώματα στις συμφωνίες συνεργασίας με τρίτες χώρες	44
3.8.	Δραστηριότητες χρηματοδοτούμενες στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα(EIDHR) ...	45

4.	Θεματικά ζητήματα.....	52
4.1.	Θανατική ποινή	52
4.2.	Βασανιστήρια και άλλες μορφές σκληρής, απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας.....	55
4.3.	Δικαιώματα του παιδιού.....	58
4.4.	Υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων	64
4.5.	Δικαιώματα της γυναίκας και ισότητα των φύλων.....	67
4.6.	Εμπορία ανθρώπων	72
4.7.	Το ΔΠΔ και η καταπολέμηση της ατιμωρησίας.....	74
4.8.	Ανθρώπινα δικαιώματα και τρομοκρατία	79
4.9.	Ανθρώπινα δικαιώματα και επιχειρήσεις.....	81
4.10.	Δημοκρατία και εκλογές.....	82
4.11.	Οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα	98
4.12.	Δικαίωμα στην ανάπτυξη	102
4.13.	Ελευθερία θρησκευμάτων και πεποιθήσεων	104
4.14.	Διαπολιτισμικός διάλογος.....	109
4.15.	Άσυλο, μετανάστευση, πρόσφυγες και εκτοπισμένα πρόσωπα	112
4.16.	Ρατσισμός, ξενοφοβία, απαγόρευση διακρίσεων και σεβασμός της πολυμορφίας.....	116
4.17.	Δικαιώματα των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες	122
4.18.	Άτομα με αναπηρία	125
4.19.	Θέματα αυτοχθόνων πληθυσμών	128
4.20.	Δικαίωμα ιδιωτικής ζωής και προστασίας προσωπικών δεδομένων.....	132
5.	Δραστηριότητες της ΕΕ σε διεθνή φόρουμ	136
5.1.	61η σύνοδος της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών	136
5.2.	Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών	138
5.3.	Συμβούλιο της Ευρώπης.....	145
5.4.	Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ).....	146

6.	Ζητήματα που αφορούν συγκεκριμένες χώρες	148
6.1.	Υποψήφιος προς ένταξη στην ΕΕ και δυνάμει υποψήφιος χώρες.....	148
6.2.	Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας (ΕΠΓ).....	153
6.3.	Ρωσία και Κεντρική Ασία	168
6.4.	Αφρική	174
6.5.	Βόρεια και Νότια Αμερική	180
6.6.	Ασία	183
6.7.	Μέση Ανατολή.....	192
7.	Ανάλυση της αποτελεσματικότητας των δράσεων και των μέσων της ΕΕ.....	195
8.	Συμπεράσματα	201
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	202
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	215

1. Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται - και προσδιορίζεται από αυτές - στις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών και του κράτους δικαίου. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρεί ότι η προσήλωση σε αυτές τις αρχές αποτελεί προαπαιτούμενο για την ειρήνη και τη σταθερότητα σε οποιαδήποτε κοινωνία. Ως παγκόσμιος εταίρος από πολλές απόψεις, π.χ. από οικονομική άποψη, από την άποψη της συνεισφοράς της στις ανθρωπιστικές προσπάθειες, κλπ, η ΕΕ έχει επίσης παγκόσμια ευθύνη για την προάσπιση και προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Σκοπός της παρούσας ένατης ετήσιας έκθεσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα, η οποία καλύπτει την περίοδο από 1ης Ιουλίου 2006 έως 30 Ιουνίου 2007, είναι να παράσχει μια γενική επισκόπηση των ενεργειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η έκθεση αποβλέπει στο να καταδειχθεί με ποιο τρόπο οι κοινές αξίες στις οποίες βασίζεται η ΕΕ μετουσιώνονται σε δραστηριότητες ανθρωπίνων δικαιωμάτων έναντι τρίτων χωρών, σε πολυμερή φόρουμ και σε σχέση με διάφορα θεματικά ζητήματα.

Παρ' όλο που η δομή της παρούσας έκθεσης ακολουθεί σε μεγάλο βαθμό την ίδια διάρθρωση όπως πέρυσι, η φετινή μορφή της προσπαθεί να δώσει πρόσθετη έμφαση στην ανάλυση ώστε να δοθεί μια συνολικότερη και σε μεγαλύτερο βάθος επισκόπηση του αντίκτυπου και της αποτελεσματικότητας της δράσης της ΕΕ στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του εκδημοκρατισμού. Προκειμένου δε να παράσχει τη συνολική επισκόπηση, η παρούσα έκθεση προβάλλει τις δράσεις της ΕΕ στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τόσο από θεματική οπτική γωνία όσο και για κάθε χώρα χωριστά, με αναπόφευκτη συνέπεια να υπάρχει κάποιος βαθμός επικάλυψων.

Η έκθεση συνεχίζει επίσης, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, να εξετάζει τις εξελίξεις στον χώρο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εντός της ΕΕ, αν και η έμφαση είναι κυρίως στις εξωτερικές σχέσεις. Αυτό δεν οφείλεται μόνο σε λόγους συνοχής αλλά και στην επιδίωξη αξιοπιστίας. Η έκθεση περιλαμβάνει επί πλέον και ένα μέρος για τις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας.

Η ΕΕ έχει αναπτύξει σειρά μεθόδων και μέσων για την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας, όπως ο πολιτικός διάλογος, τα διαβήματα, ένα χρηματοδοτικό μέσο - την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για τη Δημοκρατία και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου - (EIDHR), οι κατευθυντήριες γραμμές, οι παρεμβάσεις σε διεθνή φόρουμ, κλπ. Η επισκόπηση των ενεργειών αυτών που διεξήχθησαν κατά την υπό εξέταση περίοδο θα πρέπει να χρησιμεύσει επίσης ως εργαλείο για τη βελτίωση της χρήσης των διαφόρων μέσων, όπως και για την επίτευξη συνοχής μεταξύ τους. Η εξασφάλιση διαφάνειας και προβολής επίσης συγκαταλέγεται στους στόχους της έκθεσης.

Κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου, η ΕΕ ενέτεινε ακόμα περισσότερο τις προσπάθειές της όσον αφορά την εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών της ΕΕ για τη θανατική ποινή, τα βασανιστήρια και άλλες μορφές σκληρής, απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, για τα παιδιά σε ένοπλες συγκρούσεις και για την προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και συν τοις άλλοις συνεχή δράση υπέρ των υπερασπιστριών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Όσον αφορά νέες πρωτοβουλίες, η ΕΕ αποφάσισε να καταρτίσει νέα δέσμη συναφών με τα δικαιώματα του παιδιού κατευθυντηρίων γραμμών για τα ανθρώπινα δικαιώματα οι οποίες ήδη συζητούνται.

Η περίοδος που καλύπτεται από την έκθεση ουσιαστικά συμπίπτει με το πρώτο έτος λειτουργίας του Συμβουλίου Ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ΗΕ, κατά το οποίο επρόκειτο να ληφθούν αποφάσεις με μακροπρόθεσμες επιπτώσεις για τη μελλοντική λειτουργία του. Κατά το εν λόγω διάστημα, το Συμβούλιο Ανθρωπίνων δικαιωμάτων (ΣΑΔ) διοργάνωσε τέσσερις τακτικές συνόδους καθώς και τέσσερις ειδικές συνόδους, δύο εκ των οποίων ήσαν αφιερωμένες στην κατάσταση στην Παλαιστίνη, και από μία στην κατάσταση του Λιβάνου και του Σουδάν (Νταρφούρ). Η ΕΕ έχει συμβάλει δραστήρια στο πρώτο έτος εργασιών του ΣΑΔ, τόσο στις θεσμικές συζητήσεις όσο και στις συζητήσεις επί της ουσίας. Η ΕΕ κατέθεσε με επιτυχία ψήφισμα για την κατάσταση στο Νταρφούρ, στα πλαίσια του οποίου το Συμβούλιο δημιούργησε νέο μηχανισμό υλοποίησης των υπαρχουσών συστάσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Παρ' όλο που κατά την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για τις θεσμικές πτυχές δεν μπόρεσαν να επιτευχθούν όλοι οι στόχοι της ΕΕ, η ΕΕ - που είχε καθοριστικό ρόλο στις διαπραγματεύσεις αυτές - ελπίζει ότι τα επιτευχθέντα αποτελέσματα θα δώσουν τη δυνατότητα στο ΣΑΔ να αναπτυχθεί σε ένα αξιόπιστο και αποτελεσματικό όργανο, ικανό να αντεπεξέλθει σε όλες τις πτυχές των καθηκόντων του. Ιδιαίτερης σημασίας είναι ο μηχανισμός που συμφωνήθηκε για μια Παγκόσμια Περιοδική Επισκόπηση (ΠΠΕ) όλων των κρατών μελών των ΗΕ, η οποία θα εξασφαλίσει την τακτική εξέταση της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε κάθε χώρα. Τα μελλοντικά αποτελέσματα των εργασιών θα εξαρτηθούν εν πολλοίς από τη χρήση του συγκεκριμένου πλαισίου που θα κάνουν τα κράτη μέλη του ΟΗΕ. Η ΕΕ είναι αποφασισμένη να συνεχίσει να είναι προσηλωμένη στο πνεύμα του ψηφίσματος για τη σύσταση του ΣΑΔ.

Μια άλλη προτεραιότητα, εκτός από τις εργασίες στα ΗΕ, υπήρξε, όπως και κατά τα προηγούμενα χρόνια, η ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλες τις πτυχές των πολιτικών της ΕΕ. Ως προς το θέμα αυτό, η πρόσφατα διορισθείσα Προσωπική Εντεταλμένη συνέχισε το έργο του προκατόχου της συμβάλλοντας, σε συνεργασία με τους διάφορους φορείς της ΕΕ, στην προώθηση αυτής της προσπάθειας για ενσωμάτωση. Ειδική έμφαση έχει δοθεί στην ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της διάστασης του φύλου στις επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων και στις αποστολές της ΕΕ.

2. Εξελίξεις στο εσωτερικό της ΕΕ

2.1. Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων

Στις 15 Φεβρουαρίου 2007, το Συμβούλιο αποφάσισε την ίδρυση Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹. Ο Οργανισμός αυτός άρχισε να λειτουργεί την 1η Μαρτίου 2007, σε αντικατάσταση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας, με έδρα τη Βιέννη.

Ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων είναι ένας ανεξάρτητος κοινοτικός οργανισμός ο οποίος ασχολείται με θέματα θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στα κράτη μέλη της σχετιζόμενα με την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου. Ο Οργανισμός είναι ανοικτός στη συμμετοχή των υποψήφιων προς ένταξη χωρών, με καθεστώς παρατηρητή². Το Συμβούλιο μπορεί επίσης να καλέσει τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων που έχουν συνάψει Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης με την ΕΕ να συμμετάσχουν στον Οργανισμό ως παρατηρητές. Στόχος του Οργανισμού αυτού είναι να παρέχει στα κοινοτικά θεσμικά όργανα και στα κράτη μέλη συνδρομή και συμβουλές εμπειρογνομόνων σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα όταν εφαρμόζουν το κοινοτικό δίκαιο, ώστε να τα βοηθά στην πλήρη τήρηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά τη λήψη μέτρων ή την κατάρτιση δράσεων στους αντίστοιχους τομείς αρμοδιότητάς τους. Ο Οργανισμός εξουσιοδοτείται :

- να συλλέγει, καταγράφει, αναλύει και διαδίδει αντικειμενικές, αξιόπιστες και συγκρίσιμες πληροφορίες, να αναπτύσσει μεθόδους για τη βελτίωση της αντικειμενικότητας και αξιοπιστίας των δεδομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο και να πραγματοποιεί ή να ενθαρρύνει επιστημονικές έρευνες και μελέτες,
- να συντάσσει και να δημοσιεύει συμπεράσματα και γνώμες που απευθύνονται στα θεσμικά όργανα της Ένωσης και στα κράτη μέλη όταν εφαρμόζουν το κοινοτικό δίκαιο, είτε με δική του πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου ή της Επιτροπής,
- να δημοσιεύει ετήσια έκθεση για ζητήματα θεμελιωδών δικαιωμάτων που καλύπτονται από τους τομείς δραστηριότητας του Οργανισμού, υπογραμμίζοντας παραδείγματα ορθής πρακτικής,
- να δημοσιεύει θεματικές εκθέσεις που βασίζονται στην έρευνα που πραγματοποιεί, και
- να αναπτύσσει στρατηγική επικοινωνίας και να προωθεί διάλογο με την κοινωνία των πολιτών προκειμένου να αυξήσει την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα και να την ενημερώσει ευρέως για τις εργασίες του.

¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 168/2007, ΕΕ L 53, 22.2.2007, σ. 1.

² Βάσει απόφασης του οικείου Συμβουλίου Σύνδεσης.

Ο Οργανισμός δεν θα ασχολείται με τη συστηματική και μόνιμη παρακολούθηση των κρατών μελών για τους σκοπούς του άρθρου 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ)¹. Ωστόσο, κατά την έκδοση του κανονισμού, το Συμβούλιο προέβη σε δήλωση ότι το Συμβούλιο ενδέχεται να ζητά τη συνδρομή του Οργανισμού ως ανεξάρτητου φορέα κατά την εφαρμογή των διαδικασιών του άρθρου 7 της ΣΕΕ.

Ο Οργανισμός θα συντονίζει τις δραστηριότητές του με το Συμβούλιο της Ευρώπης ώστε να αποφευχθούν επικαλύψεις και να εξασφαλιστεί η συμπληρωματικότητα των δραστηριοτήτων τους. Για τον σκοπό αυτό, η Κοινότητα και το Συμβούλιο της Ευρώπης πρόκειται να συνάψουν συμφωνία που θα διέπει τη συνεργασία μεταξύ του Συμβουλίου και του Οργανισμού. Επί πλέον, το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει διορίσει ένα ανεξάρτητο πρόσωπο στο Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού. Ο Οργανισμός θα συνεργάζεται επίσης με άλλους διεθνείς οργανισμούς όπως ο ΟΑΣΕ και τα Ηνωμένα Έθνη, καθώς και με εθνικούς οργανισμούς ανθρωπίνων δικαιωμάτων και άλλους κοινοτικούς οργανισμούς όπως το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων.

Οι θεματικοί τομείς των δραστηριοτήτων του Οργανισμού θα καθοριστούν με ένα πολυετές πλαίσιο πενταετούς διάρκειας. Το πλαίσιο αυτό θα εγκριθεί στα τέλη του 2007. Μέχρι τότε, ο Οργανισμός θα δραστηριοποιείται στους θεματικούς τομείς της καταπολέμησης του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και των συναφών μορφών μισαλλοδοξίας, θα μπορεί δε επίσης να ανταποκρίνεται σε αιτήματα των θεσμικών οργάνων της Ένωσης επί άλλων θεματικών τομέων.

2.2. Ρόλος του Προσωπικού Εντεταλμένου του Γενικού Γραμματέα / Ύπατου Εκπροσώπου (ΓΓ/ΥΕ) για τα ανθρώπινα δικαιώματα

Στις 29 Ιανουαρίου 2007, ο Γενικός Γραμματέας/ Ύπατος Εκπρόσωπος για την ΚΕΠΠΑ, κ. Javier Solana, διόρισε την Δρ. Riina Kionka ως Προσωπική του Εντεταλμένη για τα ανθρώπινα δικαιώματα στον χώρο της ΚΕΠΠΑ. Η Δρ. Kionka είναι το δεύτερο πρόσωπο μετά τον κ. Michael Matthiessen που αναλαμβάνει καθήκοντα τα οποία το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2004 χαρακτήρισε ως «συμβολή στη συνοχή και στη συνέχεια της πολιτικής της ΕΕ στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής».

¹ Σε περίπτωση σαφούς κινδύνου σοβαρής παράβασης από κράτος μέλος των αρχών της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, και του κράτους δικαίου.

Με τον διορισμό της Δρ. Kionka, η Γραμματεία του Συμβουλίου προέβη σε ριζική αλλαγή στην προσέγγισή της στα ανθρώπινα δικαιώματα, συνδυάζοντας την ευθύνη της Γενικής Γραμματείας στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με εκείνη του Προσωπικού Εντεταλμένου. Αυτός ο διπλός ρόλος σημαίνει ότι ο Προσωπικός Εντεταλμένος εκπροσωπεί τον ΓΓ/ΥΕ κ. Solana σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και, υπό την ιδιότητά του αυτή, εμπλέκεται ευρέως σε δημόσια διπλωματία. Από την πλευρά του Συμβουλίου όμως οφείλει επίσης να ασχολείται με τα καθημερινά ζητήματα της πολιτικής της ΕΕ στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων : την ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην ΚΕΠΠΑ και στην ΕΠΑΑ, τους διαλόγους και τις διαβουλεύσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών του δικαίου της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, την πολιτική ανθρωπίνων δικαιωμάτων της ΕΕ στον ΟΗΕ, στο Συμβούλιο της Ευρώπης και στον ΟΑΣΕ.

Από την ημέρα του διορισμού της, η νέα Προσωπική Εντεταλμένη έχει συμμετάσχει σε διάφορες διεθνείς διασκέψεις και σεμινάρια, μεταξύ άλλων στην ετήσια διάσκεψη του Ευρωπαϊκού Μέσου για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (EIDHR) στη Μόσχα, στη διάσκεψη «Free Children from War» στο Παρίσι, και στο τρίτο παγκόσμιο συνέδριο κατά της θανατικής ποινής στο Παρίσι τον Φεβρουάριο του 2007. Οι παρατηρήσεις που διατύπωσε η Προσωπική Εντεταλμένη σε αυτές τις διασκέψεις καθώς και σε άλλες δημόσιες εμφανίσεις της περιλαμβάνονται στον ιστότοπο του Συμβουλίου.¹

Η Προσωπική Εντεταλμένη έχει επίσης αναλάβει πρωτοβουλία για την συζήτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλα τα σχετικά κλιμάκια του Συμβουλίου σε τακτική βάση, αρχής γενομένης με το σύνολο των πρέσβων της Επιτροπής Πολιτικής και Ασφάλειας (ΕΠΑ) και τους Ειδικούς Εντεταλμένους της ΕΕ.

Η Προσωπική Εντεταλμένη και το προσωπικό της συναντήθηκαν επίσης με πολυάριθμους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από διάφορες περιοχές του κόσμου, εκπροσώπησαν κατ' επανάληψη το Συμβούλιο στις ακροάσεις της Υποεπιτροπής Ανθρωπίνων δικαιωμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αντάλλαξαν απόψεις με αντίστοιχους αξιωματούχους του Συμβουλίου της Ευρώπης και του ΟΑΣΕ, συμπεριλαμβανομένων του Επιτρόπου του Συμβουλίου της Ευρώπης κ. Hammarberg και του Διευθυντή του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων δικαιωμάτων (ODIHR) κ. Strohal.

Τον Ιούνιο του 2007, η Προσωπική Εντεταλμένη γνωστοποίησε στην Ομάδα εργασίας «Ανθρώπινα Δικαιώματα» (COHOM) του Συμβουλίου τα σχέδιά της να δώσει μεγαλύτερη πολιτική προβολή στα ανθρώπινα δικαιώματα, μεταξύ άλλων με την αυξημένη συμμετοχή της Επιτροπής Πολιτικής και Ασφάλειας στην χάραξη της πολιτικής για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Επί πλέον, τόνισε ότι είναι ανάγκη να διερευνηθούν τρόποι για την ενσωμάτωση του πλαισίου πολιτικής για τα ανθρώπινα δικαιώματα και των θεμάτων φύλου στις επιχειρήσεις ΕΠΑΑ με διαρθρωμένο, συστηματικό και βιώσιμο τρόπο.

¹ http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?id=1193&lang=EM&mode=g.

Στα τέλη Ιουνίου, η Επιτροπή Πολιτικής και Ασφάλειας κάλεσε την Προσωπική Εντεταλμένη να προωθήσει τις εργασίες για την εκπόνηση εγχειριδίου για την ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμάτων φύλου στην ΕΠΑΑ.

Κατά τους πρώτους μήνες της θητείας της, η Προσωπική Εντεταλμένη του ΓΓ/ΥΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα ενίσχυσε επίσης και οργάνωσε καλύτερα το προσωπικό της Γραμματείας του Συμβουλίου που ασχολείται με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Το διάβημα αυτό υπήρξε αποτέλεσμα της αύξησης των θεμάτων ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και των εκκλήσεων από τα κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να διαθέσει η Γραμματεία του Συμβουλίου περισσότερους πόρους στην προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

2.3. Δράσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει καταστεί μια σθεναρή φωνή για ζητήματα σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία¹. Συμβάλλει στην κατάρτιση, εφαρμογή και αξιολόγηση των πολιτικών στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσω ψηφισμάτων, εκθέσεων, αποστολών σε τρίτες χώρες, εκδηλώσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, διακοινοβουλευτικών αντιπροσωπιών και κοινών κοινοβουλευτικών επιτροπών με τρίτες χώρες, προφορικών και γραπτών ερωτήσεων, ειδικών ακροάσεων για συγκεκριμένα ζητήματα και του ετήσιου Βραβείου Ζαχάρωφ. Με τις δημόσιες συζητήσεις στην ολομέλεια και τις επιτροπές, υποεπιτροπές και ομάδες εργασίας του, ασκεί έλεγχο στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή. Ο Πρόεδρος του ΕΚ καθώς και οι πρόεδροι των διαφόρων επιτροπών ή υποεπιτροπών επίσης θίγουν τακτικά τα ζητήματα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις επαφές τους με αντιπροσώπους τρίτων χωρών, είτε στις απ' ευθείας συνομιλίες τους είτε στην αλληλογραφία τους.

Η Υποεπιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων, η οποία ανασυγκροτήθηκε στην αρχή της 6ης κοινοβουλευτικής περιόδου υπό την προεδρία της κας Héléne Flautre (Πράσινοι/ALE), έχει καθιερωθεί πλέον ως κεντρικός άξονας συζητήσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο Κοινοβούλιο. Αναλαμβάνει κοινοβουλευτικές πρωτοβουλίες σε αυτόν τον τομέα και αποτελεί μόνιμο βήμα συζητήσεων σχετικά με την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την ανάπτυξη της δημοκρατίας σε κράτη εκτός ΕΕ με άλλα όργανα της ΕΕ, τους Ειδικούς Εισηγητές του ΟΗΕ και τους εκπροσώπους του Προγράμματος Ανάπτυξης των ΗΕ (UNDP), το Συμβούλιο της Ευρώπης, κυβερνητικούς εκπροσώπους, ακτιβιστές στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ΜΚΟ. Επίσης, διοργανώνει επισκέψεις αντιπροσωπιών σε τρίτες χώρες και, το σημαντικότερο, σε υποψήφιες προς ένταξη στην ΕΕ χώρες (π.χ. Τουρκία).

¹ Για μια επισκόπηση των κυριότερων δραστηριοτήτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις εξωτερικές σχέσεις, βλ. <http://www.europarl.europa.eu/compar/afet/droi/default.htm>.

Ένας από τους κύριους στόχους της είναι η ενσωμάτωση της παραμέτρου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλες τις πτυχές των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ. Το επέτυχε μεταξύ άλλων με τη θέσπιση κατευθυντήριων γραμμών για όλες τις διακοινοβουλευτικές αντιπροσωπείες του ΕΚ σε τρίτες χώρες.

Καταβάλλει προσπάθειες για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της εφαρμογής των μέσων της ΕΕ στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στη συνάρτηση αυτή, η Υποεπιτροπή αποδίδει ιδιαίτερη έμφαση στην εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα¹. Κατά την υπό εξέταση περίοδο, δόθηκε σημαντική έμφαση στις κατευθυντήριες γραμμές για τη θανατική ποινή, τα βασανιστήρια, τους διαλόγους για τα ανθρώπινα δικαιώματα καθώς και σε θέματα που σχετίζονται με τη μετανάστευση και το άσυλο.

Στη συνάρτηση αυτή, η Υποεπιτροπή έχει παραγγείλει διάφορες μελέτες : πέντε μελέτες για τη θανατική ποινή (περιοχή των Μεγάλων Λιμνών, Φιλιππίνες, Σιγκαπούρη, ΗΠΑ και ενδοαμερικανικό σύστημα) και επτά μελέτες για τους διαλόγους και τις διαβουλεύσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων (με το Ιράν, την Κίνα, τη Ρωσία, την Κεντρική Αμερική, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας, των συμφωνιών του Κοτονού, και μια συγκεφαλαιωτική μελέτη). Μια ιδιαίτερα σημαντική μελέτη η οποία οδήγησε σε πολλές επισκέψεις χωρών και έρευνες από τους εντεταλμένους εμπειρογνώμονες είχε θέμα την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ για τα βασανιστήρια και τις άλλες μορφές σκληρής, απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας. Το έγγραφο αυτό έχει υποβληθεί στην Ομάδα εργασίας «Ανθρώπινα Δικαιώματα» (COHOM) του Συμβουλίου και αναμένεται να οδηγήσει σε πρακτικά μέτρα αναβάθμισης της εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών.

Όσον αφορά τους διαλόγους και τις διαβουλεύσεις με τρίτες χώρες για τα ανθρώπινα δικαιώματα, η Γραμματεία του ΕΚ έχει κληθεί στις ενημερωτικές συναντήσεις με ΜΚΟ και στα νομικά σεμινάρια της ΕΕ που διεξήχθησαν πριν από τους διάφορους γύρους των διαλόγων και έχει λάβει σημαντικές πληροφορίες κατά τις συνεδριάσεις της Υποεπιτροπής Ανθρωπίνων δικαιωμάτων μετά τους διάφορους γύρους, από την Προεδρία, το Συμβούλιο και την Επιτροπή.

Η Υποεπιτροπή έχει επίσης ασκήσει πίεση στα θεσμικά όργανα της ΕΕ για την επίτευξη ουσιαστικής εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι οποίες αποτέλεσαν το κύριο θέμα που συζητήθηκε στο τελευταίο Φόρουμ ΕΕ-ΜΚΟ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που πραγματοποιήθηκε στο Ελσίνκι τον Δεκέμβριο του 2006.

¹ Βλ. κεφάλαιο 3.3.

Επί πλέον των προαναφερθεισών μελετών σχετικά με την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα, η Υποεπιτροπή βελτίωσε τις γνώσεις της, καθώς και αυτές της ΕΕ γενικότερα, με την παραγγελία κι άλλων μελετών, ιδίως μιας ιδιαίτερα σημαντικής μελέτης με την οποία αξιολογήθηκε ο αντίκτυπος των δραστηριοτήτων της ΕΕ στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εκτός της ΕΕ, η οποία σχολιάστηκε από πολλούς υψηλού επιπέδου ομιλητές στο σεμινάριο που διοργανώθηκε στο ΕΚ. Επίσης, η υποεπιτροπή παρήγγειλε μια σειρά μελετών για τις εξωτερικές πτυχές της εσωτερικής πολιτικής, ειδικότερα για τον αντίκτυπο της στρατηγικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και για τον αντίκτυπο της πολιτικής της ΕΕ στον τομέα των συνοριακών ελέγχων και του αγώνα κατά του οργανωμένου εγκλήματος σε συνάρτηση με τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών σε τρίτες χώρες).

Ένα σημαντικό πλαίσιο συνεργασίας στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι το νέο Συμβούλιο Ανθρωπίνων δικαιωμάτων (ΣΑΔ) των Ηνωμένων Εθνών στη Γενεύη, τη δημιουργία του οποίου παρακολούθησε το ΕΚ με μεγάλο ενδιαφέρον και πολλές προσδοκίες : μια αντιπροσωπία του ΕΚ μετέβη στη Γενεύη τον Σεπτέμβριο του 2006 για να υπογραμμίσει εν νέου την υποστήριξη της ΕΕ για τη δημιουργία ενός ισχυρού ΣΑΔ, ικανού να αντιμετωπίζει με επιτυχία τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλο τον κόσμο, το έπραξε δε αυτό σε μια χρονική περίοδο κατά την οποία διαμορφώνονταν οι διάφοροι εσωτερικοί κανόνες και μέθοδοι εργασίας. Το ΕΚ συνέχισε να παρακολουθεί τις εξελίξεις κατά το πρώτο έτος λειτουργίας του ΣΑΔ. Σε ψήφισμά του της 7ης Ιουνίου 2007, το ΕΚ ζήτησε να υπάρξουν εσωτερικές θεσμικές ρυθμίσεις στο ΣΑΔ με τις οποίες να διαφυλαχθεί η ικανότητά του να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το ΕΚ τόνισε ότι από τη θέσπιση τέτοιων ρυθμίσεων εξαρτάται η ίδια η αξιοπιστία του ΣΑΔ. Υπογράμμισε δε ιδιαίτερα τον καίριο ρόλο των «ειδικών διαδικασιών» για την προστασία και προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Πάντως, το ΕΚ επικρότησε το φιλόδοξο πρόγραμμα εργασιών που καθόρισε το ΣΑΔ και τη θέσπιση ρυθμίσεων για τη σύγκληση έκτακτων συνόδων σε περιστάσεις επειγουσών κρίσεων.

Μεταξύ 10 και 12 Ιουνίου 2007 μια αντιπροσωπία ευρωβουλευτών παρακολούθησε την 5η σύνοδο του ΣΑΔ και συναντήθηκε με την Προεδρία της ΕΕ και πρεσβευτές των κρατών μελών και άλλων χωρών, με ειδικούς εισηγητές καθώς και με μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Καθ' όλη την υπό εξέταση περίοδο, η Υποεπιτροπή Ανθρωπίνων δικαιωμάτων διατήρησε τακτικό διάλογο με τον Πρόεδρο του ΣΑΔ και κατά τις συζητήσεις τους αυτές επικέντρωσε το ενδιαφέρον της ειδικότερα στην Παγκόσμια Περιοδική Επισκόπηση, στα κριτήρια συμμετοχής και στα καθήκοντα των Ειδικών Εισηγητών.

Γενικότερα, η Υποεπιτροπή Ανθρωπίνων δικαιωμάτων διοργάνωσε σειρά ανταλλαγών απόψεων και ακροάσεων για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τα θέματα που εξετάστηκαν αφορούσαν : τους μεταβατικούς μηχανισμούς δικαιοσύνης, τη λειτουργία του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου και της διεθνούς ποινικής δικαιοσύνης, την εταιρική κοινωνική ευθύνη, τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Κίνα, τη θανατική ποινή, τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα ανθρώπινα δικαιώματα και τις δραστηριότητες των πολιτικών γελοιογράφων. Μια ετήσια ακρόαση είναι αφιερωμένη στην Πολιτική Γειτονίας της ΕΕ, με ειδική έμφαση στην εφαρμογή των πτυχών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα Εθνικά Σχέδια Δράσης μιας ανατολικής και μιας νότιας χώρας. Τακτικές ανταλλαγές απόψεων πραγματοποιήθηκαν για τη Ρωσία (ιδίως με απότιση φόρου τιμής στην Άννα Πολιτόβσκαγια και για την προετοιμασία των Διαβουλεύσεων Ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της Διάσκεψης Κορυφής ΕΕ-Ρωσίας στην οποία το ΕΚ εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρό του), και για το Ουζμπεκιστάν και την Κεντρική Ασία.

Κατά την υπό εξέταση περίοδο, το ΕΚ έστειλε αντιπροσωπίες ή επίσημη εκπροσώπηση σε διάφορες εκδηλώσεις, ιδίως στο Φόρουμ Ανθρωπίνων δικαιωμάτων ΕΕ-ΜΚΟ, στο τρίτο Παγκόσμιο Συνέδριο κατά της θανατικής ποινής, καθώς και σε πολυμερείς διασκέψεις που διοργανώθηκαν από τον ΟΑΣΕ. Επί πλέον, έστειλε αντιπροσωπίες στην Τουρκία και στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο.

Σε έκθεση που εκπόνησε η βουλευτής κα Elena Valenciano Martínez-Orozco (PSE), το ΕΚπραγματεύθηκε τα της λειτουργίας των διαλόγων και διαβουλεύσεων της ΕΕ με τις τρίτες χώρες για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η έκθεση αυτή παρέχει μια λεπτομερή ανάλυση των διαφόρων κατηγοριών διαλόγων και διαβουλεύσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως ο διαρθρωμένος διάλογος με την Κίνα, οι διαβουλεύσεις με τη Ρωσία, ο νέος διάλογος με το Ουζμπεκιστάν βάσει της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας και ο πολιτικός διάλογος και οι ενδεχόμενες «διαβουλεύσεις του άρθρου 96» με τις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ). Το εν λόγω έγγραφο περιλαμβάνει συστάσεις για τη βελτίωση των διαλόγων αυτών, ιδίως με τη βελτίωση της διαφάνειας και της δημοσιότητάς τους καθώς και με την ανάπτυξη διοργανικής συνοχής σε επίπεδο ΕΕ και με την ενίσχυση του ρόλου του ΕΚ.

Όπως η Υποεπιτροπή Ανθρωπίνων δικαιωμάτων, έτσι και η Επιτροπή Ανάπτυξης πραγματοποιεί τακτικές συνεδριάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα στις αναπτυσσόμενες χώρες, τελευταία με θέμα τη βόρεια Ουγκάντα, ή για συγκεκριμένα θέματα όπως η κατάσταση των Νταλίτ. Σε περιπτώσεις κοινού ενδιαφέροντος, τα δύο σώματα διοργανώνουν από κοινού συνεδριάσεις ή δημόσιες ακροάσεις : π.χ. στις 5 Ιουνίου 2007, σε μια τέτοια ακρόαση αναλύθηκε η κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Αιθιοπία δύο χρόνια μετά τις εκλογές τις οποίες είχε παρακολουθήσει η ΕΕ. Μια άλλη ειδική κοινή συνεδρίαση διοργανώθηκε από τη Διάσκεψη των Προέδρων των Πολιτικών Ομάδων του Κοινοβουλίου τον Ιούνιο του 2007, για να εκφραστεί η ανησυχία του Κοινοβουλίου για τη μακρόχρονη διένεξη στο Νταρφούρ του Σουδάν. Κατά τη συνεδρίαση αυτή, ο Αρχιεπίσκοπος Ντέσμοντ Τούτου και η Νομπελίστρια Ειρήνης Jody Williams έλαβαν τον λόγο ενώπιον του Κοινοβουλίου και κάλεσαν τους βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα και να προβούν σε ενέργειες για τον τερματισμό της ένοπλης σύγκρουσης και για να δοθεί τέλος στη δυστυχία του λαού του Νταρφούρ.

Με πρωτοβουλία της Επιτροπής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε στις 12 Ιουλίου 2007 ψήφισμα με το οποίο εξέφραζε την ανησυχία του για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Νταρφούρ. Τα κράτη μέλη, το Συμβούλιο και η Επιτροπή εκλήθησαν να αναλάβουν τις ευθύνες τους και να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την προστασία των πληθυσμών που έχουν πληγεί από την κρίση.

Το Κοινοβούλιο διεξάγει επίσης τακτικό διάλογο με την Κοινοβουλευτική Συνέλευση του ΟΑΣΕ και το Συμβούλιο της Ευρώπης. Στο πλαίσιο αυτό, υπάρχει συνεχής διάλογος με το γραφείο του Επιτρόπου Ανθρωπίνων δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Επί πλέον, στις διακοινοβουλευτικές αντιπροσωπίες του Κοινοβουλίου συζητούνται τακτικά τα θέματα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με μέλη των κοινοβουλίων διαφόρων χωρών.

Το κύριο φόρουμ πολιτικού διαλόγου μεταξύ του ΕΚ και κοινοβουλευτικών εκπροσώπων από χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού είναι η Μικτή Κοινοβουλευτική Συνέλευση ΕΕ-ΑΚΕ. Κατά την 13η σύνοδο αυτής της Συνέλευσης, η οποία πραγματοποιήθηκε στο Βισμπάντεν της Γερμανίας από 23 έως 28 Ιουνίου 2007, διεξήχθησαν μεταξύ άλλων συζητήσεις για την κατάσταση στη Ζιμπάμπουε και στο Νταρφούρ. Σχετικά με το Νταρφούρ, εκδόθηκε κοινό ψήφισμα ΑΚΕ-ΕΕ με το οποίο καλείται η διεθνής κοινότητα να οικοδομήσει συναίνεση για τα επόμενα στρατηγικά βήματα.

Η Ευρωμεσογειακή Συνέλευση παρέχει ευκαιρίες κοινοβουλευτικού διαλόγου για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και δημοκρατίας με τις μεσογειακές χώρες. Το 2007, η ολομελής σύνοδος πραγματοποιήθηκε στις 16 και 17 Μαρτίου στην Τυνησία, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στο θέμα «Διάλογος μεταξύ Πολιτισμών». Οι διάφορες επιτροπές της Συνέλευσης συνεδρίασαν σε τακτικότερη βάση και κάλυψαν θέματα όπως η Αραβο-ισραηλινή διαμάχη, η τρομοκρατία, η μείωση της φτώχειας και η βελτίωση της κατάστασης των γυναικών στις ευρωμεσογειακές χώρες. Η Επιτροπή Πολιτικών Υποθέσεων, Ασφάλειας και Ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχει καθιερώσει ως μόνιμη πρακτική το να υπάρχει πάντοτε στην ημερήσια διάταξή της ένα σημείο για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμμετέχει επίσης ενεργά σε αποστολές παρακολούθησης εκλογών, συμβάλλοντας έτσι περαιτέρω στην ενίσχυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας σε τρίτες χώρες. Η πρακτική του να επιλέγεται ένα μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ως κύριος παρατηρητής στο πλαίσιο των Αποστολών ΕΕ για την Παρακολούθηση Εκλογών έχει πλέον καθιερωθεί, καθώς και το να αποστέλλεται μια αντιπροσωπία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για βραχυπρόθεσμη παρακολούθηση ως συμπλήρωμα των αποστολών αυτών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποδίδει μεγάλη σημασία στο θέμα αυτό, πράγμα που εκφράζεται και από το γεγονός ότι έχει συγκροτηθεί χωριστή μονάδα για την παρακολούθηση εκλογών, ως τμήμα της Γενικής Διεύθυνσης Εξωτερικών Σχέσεων του ΕΚ.

Σχεδόν ταυτόχρονα με την έγκριση της παρούσας ετήσιας έκθεσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα από το Συμβούλιο των Υπουργών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αρχίζει να εκπονεί τη δική του ετήσια έκθεση για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον κόσμο και την πολιτική ανθρωπίνων δικαιωμάτων της ΕΕ. Η τελευταία ετήσια έκθεση του ΕΚ εκπονήθηκε από τον κ. Simon Coveney (EPP-ED) και εγκρίθηκε στην ολομέλεια τον Απρίλιο του 2007. Το σχετικό ψήφισμα¹ περιλαμβάνει μια ανάλυση του έργου της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα σε όλες τις μορφές του, καθώς και προτάσεις για να γίνει ο αντίκτυπός του αποτελεσματικότερος. Τα θέματα που εξετάζονται αφορούν μεταξύ άλλων τις δραστηριότητες της ΕΕ σε διεθνείς οργανισμούς, την ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε άλλους τομείς πολιτικής, συμπεριλαμβανομένου του εμπορίου, και τους διαλόγους ανθρωπίνων δικαιωμάτων με τρίτες χώρες.

Τον Δεκέμβριο του 2006, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απένειμε το ετήσιο βραβείο του για τα ανθρώπινα δικαιώματα, το Βραβείο Ζαχάρωφ για την Ελευθερία της Σκέψης, στον Aliaksandr Milinkevich για τον αγώνα του υπέρ των δημοκρατικών δικαιωμάτων και των πολιτικών ελευθεριών στη Λευκορωσία. Ο κ. Milinkevich ηγήθηκε μαζικών διαδηλώσεων κατά των νοθευμένων προεδρικών εκλογών του Μαρτίου 2006 και φυλακίστηκε κατ' επανάληψη επειδή παρότρυνε τους πολίτες να διεκδικούν το θεμελιώδες δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης και συνάθροισης.

¹ PE 384.496v02-00.

Μια σημαντική πτυχή των δραστηριοτήτων του Κοινοβουλίου είναι τα ψηφίσματα για συγκεκριμένες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε συγκεκριμένες χώρες και, ειδικότερα, για συγκεκριμένες σοβαρές περιπτώσεις. Τα ψηφίσματα αυτά αποτελούν αντικείμενο των κατά μήνα συζητήσεων της ολομέλειας επί επειγόντων θεμάτων. Εκτός από τα εν λόγω ψηφίσματα, πραγματοποιούνται τακτικά διαβήματα από τον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου, τον Πρόεδρο της Υποεπιτροπής και τους προέδρους των αντιπροσωπιών. Οι αντιδράσεις των κυβερνήσεων των συγκεκριμένων χωρών δείχνουν ότι συχνά είναι αρκετά ευαίσθητες στην κριτική που ασκεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Οι περιπτώσεις συγκεκριμένων ατόμων με τα οποία ασχολείται το Κοινοβούλιο περιλαμβάνουν πολιτικούς κρατούμενους, κρατούμενους λόγω των φρονημάτων τους, δημοσιογράφους, και συνδικαλιστές και υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων που είναι φυλακισμένοι, υφίστανται παρενοχλήσεις ή υπόκεινται σε απειλές.

Κατά την υπό εξέταση περίοδο, το Κοινοβούλιο κατήγγειλε με τα ψηφίσματά του, μεταξύ άλλων : την καταστολή της ελευθερίας έκφρασης στη Ρωσία, τη θανατική ποινή που επιβλήθηκε σε πέντε Βουλγάρες νοσοκόμες και έναν Παλαιστίνιο ιατρό στη Λιβύη, την άρνηση του Προέδρου της Βενεζουέλας να ανανεώσει την άδεια τηλεοπτικής μετάδοσης του καναλιού Radio Caracas Televisión (ένα σημαντικό μέσο ενημέρωσης που ασκεί αντιπολίτευση στη Βενεζουέλα), την εικαζόμενη χρήση ευρωπαϊκών χωρών για τη μεταφορά και παράνομη κράτηση ατόμων από τη CIA, την άσκηση βίας εις βάρος συνδικαλιστών στην Καμπότζη, τη δυσανάλογη και υπερβολική χρήση βίας από τις δυνάμεις ασφαλείας κατά των διαδηλώσεων των συνδικαλιστικών ενώσεων και της κοινωνίας των πολιτών που άρχισε στις 10 Ιανουαρίου 2007 στη Γουινέα, καθώς και την πρακτική των ισλαμικών δικαστηρίων στη Νιγηρία που εφαρμόζουν τη σαρία, και τα οποία στις 12 από τις 36 ομόσπονδες πολιτείες της Νιγηρίας έχουν σε ποινικές υποθέσεις δικαιοδοσία να καταδικάζουν σε θανατικές ποινές και σε μαστίγωμα και ακρωτηριασμό. Το ΕΚ σημείωσε με ικανοποίηση την προσπάθεια των μεταβατικών αρχών στη Μαυριτανία να καθιερώσουν δημοκρατικό πολίτευμα και χαιρέτισε τη μαζική έγκριση του συντάγματος κατά το διεξαχθέν δημοψήφισμα. Το Κοινοβούλιο κάλεσε επιτακτικά την κινεζική κυβέρνηση και τον Δαλάι Λάμα να επαναλάβουν τον μεταξύ τους διάλογο ώστε να επιλυθεί το πρόβλημα του Τιβέτ και τόνισε ότι οι σχέσεις ΕΕ-Ουζμπεκιστάν πρέπει να βασίζονται στον αμοιβαίο σεβασμό των αρχών της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σοβαρές ανησυχίες εκφράστηκαν για την επιδείνωση της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Ιράν, ιδίως λόγω της φυλάκισης μεγάλου αριθμού ατόμων λόγω των φρονημάτων τους, της θανατικής καταδίκης και εκτέλεσης ανήλικων παραβατών και των παραβιάσεων των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, της θρησκευτικής ελευθερίας και της ελευθερίας του τύπου.

Κατά τις διαπραγματεύσεις για τα νέα χρηματοδοτικά μέσα της εξωτερικής βοήθειας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επισήμανε ότι είναι ανάγκη να υπάρξει χωριστός κανονισμός για τη δράση της ΕΕ υπέρ της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως μία από τις κύριες προτεραιότητες, ώστε να εξασφαλιστεί προβολή και ευελιξία, και τόνισε πόσο σημαντικό είναι να υπάρχει ένα μέσο το οποίο θα μπορεί να λειτουργεί ανεξάρτητα από τη συγκατάθεση των αρχών των τρίτων χωρών. Το φθινόπωρο διεξήχθησαν εντατικές και καρποφόρες διαπραγματεύσεις, με την κα H  l  ne Flautre (Πράσινοι/ALE) και τον κ. Edward McMillan-Scott (EPP-ED) ως συνεισηγητές για λογαριασμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι οποίες μεταξύ άλλων οδήγησαν στη θέσπιση των νέων ad hoc μέτρων, με τα οποία παρέχεται ειδική υποστήριξη στους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και στη δυνατότητα υποστήριξης μη επίσημα αναγνωρισμένων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Μέσω της διαδικασίας δημοκρατικού ελέγχου του νέου Ευρωπαϊκού Μέσου για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, που τελικά θεσπίστηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2006, το ΕΚ λαμβάνει ενεργό μέρος στη συζήτηση για την εφαρμογή αυτού του μέσου. Έχει δε συγκροτηθεί ειδική ομάδα εργασίας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τον σκοπό αυτό.

Τον Ιούνιο του 2007, εγκαινιάστηκε στο Βερολίνο με πρωτοβουλία του Προέδρου της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του γερμανικού Μπούντεσταγκ το Δίκτυο Κοινοβουλευτικών Επιτροπών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Ο πρόεδρος της Υποεπιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΕΚ παρέστη στην εναρκτήρια σύνοδο μαζί με την Προσωπική Εντεταλμένη του ΓΓ/ΥΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Τα θέματα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εντός της ΕΕ εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων η οποία ασχολείται με την κατάσταση όσον αφορά τον σεβασμό των θεμελιωδών ελευθεριών στην ΕΕ. Η Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων και η Υποεπιτροπή Ανθρωπίνων δικαιωμάτων συνεργάζονται στενά με την Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων για την παρακολούθηση των εξωτερικών επιπτώσεων των εσωτερικών πολιτικών, ιδίως σχετικά με τα θέματα του ασύλου και της μετανάστευσης και τις πτυχές ανθρωπίνων δικαιωμάτων της εμπορίας ανθρώπων και ανθρωπίνων οργάνων. Αυτές οι τρεις κοινοβουλευτικές επιτροπές συνεχίζουν επίσης να παρακολουθούν το ζήτημα των παράνομων παραδόσεων Ευρωπαίων και άλλων πολιτών με πολυάριθμες πτήσεις της CIA μέσω ευρωπαϊκών εδαφών και ευρωπαϊκού εναέριου χώρου. Στις αρχές του 2007, το Κοινοβούλιο ενέκρινε την έκθεση Fava η οποία αναλύει και καταδικάζει απερίφραστα αυτές τις δραστηριότητες¹. Ως επακόλουθο του ζητήματος των παράνομων παραδόσεων, η Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών διοργάνωσε συνάντηση τον Μάιο του 2007 με τον κ. Chertoff, Υπουργό Εσωτερικής Ασφάλειας των ΗΠΑ, και με τη γερμανική Προεδρία ώστε να αποκτήσει περισσότερες πληροφορίες για το θέμα αυτό. Η Υποεπιτροπή Ανθρωπίνων δικαιωμάτων εκπροσωπήθηκε από την κα Sarah Ludford στη συνάντηση αυτή.

Εάν κάποιοι Ευρωπαίοι πολίτες θεωρούν ότι τα θεμελιώδη δικαιώματά τους έχουν καταπατηθεί, μπορούν να προσφεύγουν στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή ή στην Επιτροπή Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ο Διαμεσολαβητής ασχολείται με καταγγελίες που αφορούν δραστηριότητες των οργάνων της ΕΕ, ενώ η Επιτροπή Αναφορών εξετάζει αναφορές για παραβάσεις από τα κράτη μέλη των υποχρεώσεών τους βάσει της Συνθήκης. Όχι σπανίως, τα κράτη μέλη αναγκάζονται να τροποποιήσουν τη νομοθεσία τους για να την ευθυγραμμίσουν με το κοινοτικό δίκαιο ως συνέπεια της άσκησης προσφυγών για παράβαση της Συνθήκης.

¹ PE 382.246v02-00.

3. Μέσα και πρωτοβουλίες της ΕΕ σε τρίτες χώρες

3.1. Κοινές στρατηγικές, κοινές δράσεις και κοινές θέσεις

Το παρόν τμήμα περιλαμβάνει την επισκόπηση, καθώς και μια επικαιροποίηση, των κοινών στρατηγικών, κοινών δράσεων και κοινών θέσεων καθώς και των επιχειρήσεων διαχείρισης κρίσεων που εκτελέστηκαν κατά την υπό εξέταση περίοδο.

Σκοπός των **κοινών στρατηγικών** είναι ο καθορισμός στόχων και η μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των δράσεων της ΕΕ μέσω της ενίσχυσης της γενικότερης συνοχής της πολιτικής της Ένωσης. Εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (σε επίπεδο αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων) προκειμένου να εφαρμοσθούν από την Ένωση σε τομείς στους οποίους τα κράτη μέλη έχουν σημαντικά κοινά συμφέροντα. Κατά την υπό εξέταση περίοδο δεν υιοθετήθηκαν νέες κοινές στρατηγικές.

Οι **κοινές δράσεις** αφορούν συγκεκριμένες καταστάσεις στις οποίες κρίνεται ότι είναι επιβεβλημένη η δράση της Ένωσης. Κατά την υπό εξέταση περίοδο, η ΕΕ ενέκρινε σημαντικό αριθμό κοινών δράσεων σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Οι εν λόγω κοινές δράσεις αφορούσαν κυρίως τον διορισμό Ειδικών Εντεταλμένων της ΕΕ και επιχειρήσεις πολιτικής και στρατιωτικής διαχείρισης κρίσεων.

Επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων : Ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και πρόληψη των συγκρούσεων

Στον τομέα της **πρόληψης των συγκρούσεων**, η ΕΕ εξακολούθησε να αναπτύσσει τα μέσα της για την επίτευξη βραχυπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης πρόληψης. Η πρόοδος που σημειώθηκε στον τομέα αυτό αναλύεται στην έκθεση της Προεδρίας προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σχετικά με τις δραστηριότητες της ΕΕ στο πλαίσιο της πρόληψης, η οποία καλύπτει και την εφαρμογή του προγράμματος της ΕΕ για την πρόληψη των βίαιων συγκρούσεων.

Η ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της διάστασης του φύλου καθίσταται όλο και σημαντικότερη στο πλαίσιο των επιχειρήσεων διαχείρισης κρίσεων, οι δε αποστολές διακρίνονται πλέον από μεγαλύτερη ευαισθησία για τα θέματα αυτά. Τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα θέματα φύλου έχουν αρχίσει να συμπεριλαμβάνονται συστηματικά στον σχεδιασμό και διεξαγωγή όλων των επιχειρήσεων ΕΠΑΑ, και στη συνέχεια αξιολογούνται στο πλαίσιο των διαδικασιών άντλησης διδαγμάτων. Οι εντολές των Ειδικών Εντεταλμένων της ΕΕ περιέχουν πλέον συγκεκριμένες διατάξεις για τα θέματα αυτά. Ειδικοί σύμβουλοι ανθρωπίνων δικαιωμάτων και/ή θεμάτων φύλου έχουν συμπεριληφθεί σε σημαντικό αριθμό αποστολών (Αστυνομική αποστολή της ΕΕ στο Αφγανιστάν, Στρατιωτική επιχείρηση της ΕΕ προς υποστήριξη της MONUC κατά τη διάρκεια των εκλογών στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (ΛΔΚ), Αστυνομική Αποστολή της ΕΕ στα Παλαιστινιακά Εδάφη, Αποστολή Παρακολούθησης της Ατσέ). Πρόσφατα, τον Ιούνιο του 2007, προστέθηκε από μία θέση συμβούλου για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα θέματα φύλου στην Αποστολή της ΕΕ για τη Μεταρρύθμιση του Τομέα της Ασφάλειας στη ΛΔΚ και στην Αστυνομική Αποστολή της ΕΕ στη ΛΔΚ, διορίστηκαν δε στις θέσεις αυτές έμπειρα άτομα.

Η ΕΠΑ συνέστησε να γίνει μια συλλογή των σχετικών εγγράφων στον τομέα της ενσωμάτωσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμάτων φύλου στην ΕΠΑΑ, εν είδει εργαλείου αναφοράς για τις μελλοντικές εργασίες σχεδιασμού και διεξαγωγής των αποστολών και επιχειρήσεων ΕΠΑΑ, καθώς και για εκπαιδευτικούς λόγους. Ο σχεδιασμός της μελλοντικής αποστολής ΕΠΑΑ στο Κοσσυφοπέδιο επίσης περιλαμβάνει τη δημιουργία μιας μονάδας ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμάτων φύλου.

Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο του καθορισμού στρατηγικών στόχων για τις αποστολές ΕΠΑΑ. Ο «Κατάλογος ελέγχου για την εξασφάλιση της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου και της απόφασης 1325 του ΣΑΗΕ στη σχεδίαση και τη διεξαγωγή επιχειρήσεων ΕΠΑΑ» της 27ης Ιουλίου 2006 παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για τους σχεδιαστές των αποστολών. Τον Νοέμβριο του 2006, το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα για την προαγωγή της ισότητας των φύλων και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στη διαχείριση κρίσεων. Επί πλέον, διοργανώθηκε στις Βρυξέλλες στις 30 Νοεμβρίου και 1η Δεκεμβρίου 2006 ένα εκπαιδευτικό σεμινάριο για το βασικό προσωπικό των αποστολών σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις αποστολές ΕΠΑΑ. Το ουγγρικό Υπουργείο Άμυνας, με την υποστήριξη της Προεδρίας της ΕΕ, επίσης διοργάνωσε σεμινάριο με θέμα «Φύλο και ΕΠΑΑ» για το προσωπικό από τα κράτη μέλη και τα όργανα της ΕΕ τον Απρίλιο του 2007.

ΓΥΝΑΙΚΕΣ, ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Οι γυναίκες έχουν σημαντικό ρόλο, αν και αυτό συχνά ξεχνιέται, στις διαδικασίες ειρήνευσης. Οι γυναίκες πέφτουν συχνά θύματα σεξουαλικής βίας και εκμετάλλευσης κατά τη διάρκεια πολέμων και ένοπλων συγκρούσεων καθώς και σε μετασυγκρουσιακές καταστάσεις. Πολύ λίγες γυναίκες χρησιμοποιούνται σε διεθνείς στρατιωτικές και πολιτικές αποστολές και το επίπεδο ευαισθητοποίησης σε θέματα φύλου κατά την εκπαίδευση διαφέρει μεταξύ των χωρών που παρέχουν προσωπικό.

Το 2000, τα ΗΕ αναγνώρισαν τον ειδικό ρόλο και τις ειδικές ανάγκες των γυναικών κατά την έγκριση της απόφασης 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια. Κατά τα τελευταία δύο έτη, το Συμβούλιο έχει λάβει μέτρα για την εφαρμογή της απόφασης 1325 του ΣΑΗΕ στο πλαίσιο της ΕΠΑΑ : Τον Νοέμβριο του 2006, το Συμβούλιο επισήμανε στα συμπεράσματά του ότι, μεταξύ άλλων, θα πρέπει να διοριστεί ένας σύμβουλος για θέματα φύλου ή ένα σημείο επαφής σε όλες τις αποστολές και επιχειρήσεις ΕΠΑΑ. Η κα Charlotte Isaksson υπηρέτησε ως πρώτος σύμβουλος θεμάτων φύλου στην EUFOR Λ.Δ. του Κογκό. Της ζητήσαμε να μας εκθέσει περιληπτικά τις εμπειρίες της και τα διδάγματα που αποκόμισε.

1. Υπήρξατε ο πρώτος σύμβουλος θεμάτων φύλου σε στρατιωτική αποστολή της ΕΕ. Ποια ήταν τα καθήκοντά σας στο Επιχειρησιακό Επιτελείο;

Καθήκον μου ήταν να συμβουλευώ τον Επιχειρησιακό Διοικητή για θέματα που αφορούν τις γυναίκες και την ισότητα των φύλων και να ενισχύω τη διάσταση του φύλου στη δομή της δύναμης. Στα καθήκοντά μου περιλαμβάνονταν ο προγραμματισμός, η εκπαίδευση και η διαπαιδαγώγηση για την υποστήριξη της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στις καθημερινές εργασίες της επιχείρησης. Τέλος, έδωσα στήριξη στις τοπικές οργανώσεις γυναικών και είχα ανταλλαγές απόψεων μαζί τους.

2. Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου δεν αποτελεί αυτοσκοπό, θα πρέπει επίσης να αυξάνει την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα. Μπορείτε να μας περιγράψετε εάν και με ποιο τρόπο η διάσταση του φύλου είχε αντίκτυπο στις δραστηριότητες της EUFOR Λ.Δ. του Κογκό;

Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε μια στρατιωτική δύναμη οπωσδήποτε ενισχύει τις προσπάθειες και τα αποτελέσματα της επιχείρησης. Ειδικότερα, βελτιώνει τη συλλογή και τη συγκέντρωση πληροφοριών και στοιχείων και υποστηρίζει τον στόχο της αξιοπιστίας μεταξύ του τοπικού πληθυσμού. Είναι ζωτικής σημασίας να κερδίσουμε «τις καρδιές και το μυαλό» του τοπικού πληθυσμού ώστε να αισθανθούν εμπιστοσύνη και να μας θεωρήσουν αξιόπιστους τόσο εμάς τους ίδιους όσο και το έργο που επιτελούμε. Στο πλαίσιο αυτό, είναι ζωτικής σημασίας το να εργαστούμε έχοντας ως στόχο και τον τοπικό γυναικείο πληθυσμό, πράγμα που δεν συνέβαινε πάντοτε στις προηγούμενες αποστολές.

3. Οι γυναικείες οργανώσεις συχνά παραπονούνται ότι παραμελούνται κατά τις διαπραγματεύσεις ειρήνευσης και ότι αγνοούνται από τη διεθνή στρατιωτική παρουσία. Με ποιο τρόπο συνεργάστηκε η EUFOR Λ.Δ. του Κογκό με τις τοπικές γυναικείες οργανώσεις;

Η EUFOR Λ.Δ. του Κογκό είχε διάφορες συναντήσεις και συζητήσεις με τοπικές γυναικείες οργανώσεις προκειμένου να συγκεντρώσει πληροφορίες για την κατάσταση των γυναικών και να ακούσει τις αναλύσεις τους και τις προτάσεις τους για το μέλλον. Σκοπός μας ήταν επίσης το να δείξουμε ότι η ΕΕ υποστηρίζει σθεναρά τις προσπάθειές τους για την ισότητα των φύλων και τη χειραφέτηση των γυναικών. Η συνεργασία της EUFOR Λ.Δ. του Κογκό με τις τοπικές γυναικείες οργανώσεις έγινε δεκτή πολύ θετικά και παγιωμένη από την Υπουργό Γυναικείων Υποθέσεων και Οικογένειας μετά την αναχώρηση της EUFOR από το Κογκό. Βοηθήσαμε ορισμένες από τις γυναικείες οργανώσεις να συνδεθούν με διεθνείς γυναικείες οργανώσεις και δωρητές. Μας έδωσαν πολύτιμες πληροφορίες κατά τις επαφές μας με διάφορους φορείς του Κογκό που φροντίζουν για τα θύματα βιασμών και σεξουαλικής κακοποίησης. Η EUFOR Λ.Δ. του Κογκό δεν είχε εντολή να βοηθήσει τα θύματα αυτά αλλά γνωρίζαμε ποια τοπική αρχή είναι αρμόδια για την παροχή ιατρικής, ψυχοκοινωνικής και νομικής στήριξης των θυμάτων.

4. Τα ΗΕ έχουν υποστεί σοβαρό πλήγμα από το γεγονός ότι πριν λίγα χρόνια μέλη του προσωπικού τους είχαν αναμειχθεί σε περιπτώσεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης (ΣΕΚ) στη Λ.Δ. του Κογκό. Στο μεταξύ έχουν ληφθεί μέτρα για να αποτραπεί η επανάληψη τέτοιων φαινομένων. Πώς αντιμετώπισε η EUFOR Λ.Δ. του Κογκό αυτό το πρόβλημα;

Η επιχείρηση επέδειξε απολύτως μηδενική ανοχή σε ζητήματα ΣΕΚ. Αυτό αποφασίστηκε από τον Επιχειρησιακό Διοικητή και περιγράφεται στο δελτίο υποχρεώσεων που λαμβάνει κάθε στρατιώτης. Ήταν ένας καλός τρόπος να ενσωματωθεί κάτι «καινούργιο» σε κάτι που ήδη υπήρχε και ήταν απολύτως αποδεκτό. Επίσης, οι κανονισμοί εξηγήθηκαν στο προσωπικό. Περίπου 75 άτομα έλαβαν ειδική εκπαίδευση σε θέματα ΣΕΚ από εμπειρογνώμονες της MONUC. Είμαι στην ευχάριστη θέση να σας ανακοινώσω ότι δεν υπήρξαν καταγγελίες για ΣΕΚ κατά τη διάρκεια της επιχείρησης.

5. Όλες οι αποστολές ΕΠΑΑ θα πρέπει να περιλαμβάνουν τη διάσταση του φύλου και να υπάρχουν ειδικά σημεία επαφής ή σύμβουλοι. Ποια συμβουλή θα τους δίνετε;

Να προχωρούν σταδιακά και να μην ξεχνούν ότι πρόκειται για κάτι εντελώς νέο για τους περισσότερους ανθρώπους. Το προσωπικό πρέπει να κατανοήσει με ποιο τρόπο θα τους βοηθήσει η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου. Όταν αυτό γίνει κατανοητό, τα υπόλοιπα έρχονται εύκολα, αλλά είναι κάτι που δεν αλλάζει από τη μια μέρα στην άλλη! Καλό είναι επίσης να υπάρχει και το κατάλληλο δίκτυο.

6. Το Συμβούλιο έχει υπογραμμίσει ότι είναι ανάγκη να υπάρχει εκπαίδευση σε θέματα φύλου. Τι είδους εκπαίδευση πραγματοποιήθηκε κατά την αποστολή και ποια ήταν τα αποτελέσματά της;

Περίπου 300 άτομα από τη δύναμη έλαβαν βασική εκπαίδευση κατά την οποία έδωσα πληροφορίες σε γενικές γραμμές για την απόφαση 1325 του ΣΑΗΕ και ειδικότερα έδωσα έμφαση στο γιατί μια στρατιωτική επιχείρηση θα πρέπει να ενσωματώνει τη διάσταση του φύλου και να δίνει προσοχή στον τοπικό γυναικείο πληθυσμό. Η εντύπωση που αποκόμισα είναι ότι η στάση των περισσότερων από τους συμμετέχοντες στα εκπαιδευτικά σεμινάρια ήταν «Μα ναι, φυσικά, γιατί δεν το είχαμε σκεφθεί αυτό νωρίτερα;». Αυτά τα εκπαιδευτικά σεμινάρια ήταν το πρώτο βασικό βήμα προς την κατεύθυνση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε αυτή την επιχείρηση.

7. Η ΕΕ αγωνίζεται να επιτύχει μια καλύτερη ισορροπία μεταξύ των φύλων στις επιχειρήσεις ΕΠΑΑ. Γιατί είναι σημαντικό το να αυξηθεί ο αριθμός των γυναικών που συμμετέχουν στις αποστολές; Ποια ήταν η ισορροπία μεταξύ των φύλων στην EUFOR Λ.Δ. του Κογκό; Οι γυναίκες αντιπροσώπευαν το 4,5 % στην επιχείρηση. Στις κογκολέζικες ένοπλες δυνάμεις είναι το 5%! Είναι ζωτικής σημασίας να έχουμε μια καλή ισορροπία μεταξύ των φύλων στις επιχειρήσεις μας και στις αποστολές μας. Οι γυναίκες που συμμετέχουν στη δύναμή μας αποτελούν υπόδειγμα για τον τοπικό γυναικείο πληθυσμό. Ταυτόχρονα, αποδεικνύουμε ότι είναι δυνατό και θετικό το να εργάζονται από κοινού, γυναίκες και άνδρες, με ισότητα των φύλων. Η επίδειξη συγκεκριμένων περιπτώσεων ισότητας των φύλων βοηθά στη διαδικασία δημιουργίας γενικότερης ισότητας των φύλων. Επί πλέον, υπάρχουν εργασίες που εκτελούνται ευκολότερα ή πληροφορίες που αποκτώνται ευκολότερα εάν είναι γυναίκες τα άτομα που απευθύνονται στον τοπικό γυναικείο πληθυσμό. Μερικές φορές είναι μάλιστα αδύνατο στους άνδρες να πλησιάσουν τις ντόπιες γυναίκες (ανάλογα με το πολιτισμικό και κοινωνικό περιβάλλον). Στις περιπολίες που πραγματοποιούσαν μέλη της δύναμής μας είχαμε διαπιστώσει μεγαλύτερη επιθετικότητα από τον τοπικό πληθυσμό όταν τα μέλη της περιπόλου ήταν όλα άνδρες. Όταν υπήρχαν και γυναίκες στην περίπολο η αντιμετώπιση ήταν φιλικότερη.

Συνεχίσθηκαν οι εργασίες σχετικά με το ζήτημα των **παιδιών στις ένοπλες συγκρούσεις και της απόφασης 1612** του ΣΑΗΕ. Με βάση την επισκόπηση της προόδου που σημειώθηκε όσον αφορά την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών, θεσπίστηκε στρατηγική εφαρμογής¹ στα πλαίσια της παρακολούθησης της εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ για τα παιδιά στις ένοπλες συγκρούσεις, η οποία περιλαμβάνει κατάλογο ελέγχου της ενσωμάτωσης της προστασίας των παιδιών στις αποστολές ΕΠΑΑ. Συστηματοποιήθηκε περαιτέρω η υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα παιδιά στις ένοπλες συγκρούσεις. Βλέπε κεφάλαια 3.2 και 4.3.

¹ 9767/06.

Διαχείριση κρίσεων : επιχειρησιακές δραστηριότητες

Κατά την υπό εξέταση περίοδο οι επιχειρησιακές δραστηριότητες στον τομέα της **διαχείρισης κρίσεων** εξακολούθησαν να διευρύνονται, τόσο στον πολιτικό όσο και στο στρατιωτικό τομέα. Η ΕΕ πραγματοποιεί ευρύ φάσμα πολιτικών και στρατιωτικών αποστολών, σε τρεις ηπείρους, με καθήκοντα που καλύπτουν από τη διατήρηση ειρήνης και την παρακολούθηση ειρηνευτικής διαδικασίας μέχρι την παροχή συμβουλών και βοήθειας στον στρατιωτικό και τον αστυνομικό τομέα καθώς και στους τομείς της παρακολούθησης των συνόρων και του κράτους δικαίου. Προετοιμάζονται ενεργά και άλλες αποστολές.

Η **Αποστολή Παρακολούθησης της Ατσέ (ΑΜΜ)**, υπό την ηγεσία του κ. Pieter Feith της ΕΕ, δημιουργήθηκε προκειμένου να παρακολουθήσει την υλοποίηση του Μνημονίου Συμφωνίας το οποίο υπεγράφη από την κυβέρνηση της Ινδονησίας και το Κίνημα για μια Ελεύθερη Ατσέ (GAM) στις 15 Αυγούστου 2005 στο Ελσίνκι της Φινλανδίας. Η ΑΜΜ ολοκλήρωσε επιτυχώς το έργο της στις 15 Δεκεμβρίου 2006. Χάρη στη μεσολάβηση της ΑΜΜ, τα εμπλεκόμενα μέρη συμφώνησαν ότι δεν υπάρχουν πλέον εκκρεμείς αμφιλεγόμενες περιπτώσεις αμνηστίας. Η βουλή της Ινδονησίας ψήφισε νέα νομοθεσία για τη διακυβέρνηση της Ατσέ και ο νέος νόμος τέθηκε σε ισχύ την 1η Αυγούστου 2006. Ύστερα από μια δύσκολη αρχή, τα προγράμματα επανένταξης υλοποιούνται πλέον κανονικά. Το Μνημόνιο Συμφωνίας προβλέπει τη δημιουργία μιας Επιτροπής Διακανονισμού Αξιώσεων για την εξέταση αξιώσεων σχετικά με τους πόρους των ταμείων επανένταξης. Τα μέρη συμφώνησαν ένα πλαίσιο για μια τέτοια επιτροπή και συνεχίζουν τις σχετικές συζητήσεις.

Η ΑΜΜ ήταν η πρώτη αποστολή ΕΠΑΑ που είχε σαφή εντολή να παρακολουθήσει τα ανθρώπινα δικαιώματα, πράγμα που αποτέλεσε ένα ευπρόσδεκτο βήμα προς την κατεύθυνση της ενσωμάτωσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις αποστολές ΕΠΑΑ. Η κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ατσέ είναι σταθερή. Δεν υπήρξαν περιπτώσεις συστηματικής παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια της αποστολής, ενώ τα περιστατικά που αφορούν την ασφάλεια υπήρξαν εντυπωσιακά λίγα. Η κυβέρνηση εξακολουθεί να συζητά τον τρόπο με τον οποίο θα δημιουργηθεί ένα δικαστήριο ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ατσέ και μια απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου εμπόδισε τη δημιουργία μιας Επιτροπής Αλήθειας και Συμφιλίωσης. Κατά τη διάρκεια της αποστολής της, η ΑΜΜ διερεύνησε σε βάθος και έλαβε αποφάσεις σχετικά με καταγγελίες και εικαζόμενες παραβιάσεις του Μνημονίου Συμφωνίας οι οποίες αφορούσαν από βίαια και μερικές φορές μοιραία περιστατικά μέχρι νομοθετικές λεπτομέρειες.

Η ΑΜΜ αποκόμισε αρκετά διδάγματα για τις μελλοντικές αποστολές στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων : απαιτείται να καταβληθεί προσπάθεια για τη δημιουργία πλαισίου αρχών που να καθορίζει με ποιο τρόπο μπορούν οι παρατηρητές της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να συμβάλλουν στις επιχειρήσεις της αποστολής, οι δε στόχοι και η περιγραφή των καθηκόντων της αποστολής θα πρέπει να περιλαμβάνουν ειδικές αναφορές σε θέματα φύλου. Είναι μέγιστης σημασίας να ενημερώνονται όλα τα μέλη των αποστολών επαρκώς σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων φύλου, στα πλαίσια της εκπαίδευσης που λαμβάνουν πριν από την έναρξη της αποστολής. Η παρουσία ενός ικανού Συμβούλου Ανθρωπίνων δικαιωμάτων παρέχει τη δυνατότητα μετουσίωσης των γενικών κατευθυντήριων γραμμών σε συγκεκριμένες οδηγίες.

Περιοχές ή Αποστολές:

Η προαγωγή της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου είναι βασικοί τομείς στους οποίους εστιάζονται οι σχέσεις της ΕΕ με το **Ιράκ**. Η υποστήριξη της ΕΕ στις συνταγματικές και εκλογικές διαδικασίες του 2005 ήταν ουσιαστική : εκτός από τη σημαντική χρηματοδότηση, η ΕΕ παρέσχε επίσης εμπειρογνώμονες για να συνεργαστούν με την Ανεξάρτητη Εκλογική Επιτροπή για το Ιράκ κατά την περίοδο πριν από τις εκλογές του Δεκεμβρίου. Μέσω της **Ενοποιημένης Αποστολής για την επιβολή του κράτους δικαίου στο Ιράκ (EUJUST LEX)**, η ΕΕ διοργάνωσε από τον Ιούλιο του 2005 45 εκπαιδευτικά σεμινάρια σε κράτη μέλη της ΕΕ σε θέματα διαχείρισης και ποινικής έρευνας, εκπαιδεύοντας περισσότερους από 1100 ανώτερους υπαλλήλους των ιρακινών αστυνομικών, δικαστικών και σωφρονιστικών υπηρεσιών. Το 2007, η EUJUST LEX άρχισε επίσης να προσφέρει και δυνατότητες περιορισμένου αριθμού αποσπάσεων για την απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας σε κράτη μέλη της ΕΕ. Το καλοκαίρι του 2006 η ΕΕ αποφάσισε να παρατείνει την αποστολή μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2007. Κατόπιν ιρακινού αιτήματος, η ΕΕ εξετάζει τη στιγμή αυτή το ενδεχόμενο περαιτέρω παράτασης το 2008, υπογραμμίζοντας με τον τρόπο αυτό τη σταθερή δέσμευση της ΕΕ στη στήριξη του κράτους δικαίου στο Ιράκ.

Το 2006 υπήρξε το πρώτο έτος δραστηριότητας τόσο για την **Αποστολή Συνοριακής Συνδρομής της ΕΕ στο Σημείο Διέλευσης της Ράφας** όσο και την **EUPOL COPPS**. Ενώ το Σημείο Διέλευσης της Ράφας παρέμενε διαρκώς ανοικτό μέχρι τις 25 Ιουνίου, η νίκη της Χαμάς στις παλαιστινιακές κοινοβουλευτικές εκλογές τον Ιανουάριο του 2006 και οι συνακόλουθες αρχές που διατύπωσε η Τετραμερής οδήγησαν στον περιορισμό και στην αναστολή των δραστηριοτήτων της EUPOL COPPS με την Παλαιστινιακή Πολιτική Αστυνομία. Και αυτό, λόγω της άμεσης σχέσης στη διοικητική δομή μεταξύ της Χαμάς, του Υπουργείου Εσωτερικών και της Παλαιστινιακής Πολιτικής Αστυνομίας. Επί πλέον, με την απαγωγή του Ισραηλινού στρατιώτη Gilad Shalit στις 25 Ιουνίου, το Ισραήλ άρχισε να εφαρμόζει πολιτική μονομερούς κλεισίματος του Σημείου Διέλευσης της Ράφας, ανοίγοντάς το μόνο σποραδικά. Μετά τη σαρωτική ένοπλη επικράτηση της Χαμάς στη Γάζα τον Ιούνιο του 2007, το Σημείο Διέλευσης της Ράφας παραμένει κλειστό από τις 9 του μηνός αυτού. Από την άλλη πλευρά, ο αποκλεισμός της Χαμάς από την κυβέρνηση έκτακτης ανάγκης μετά τον Ιούνιο του 2007, έδωσε τη δυνατότητα να δραστηριοποιηθεί εκ νέου η EUPOL COPPS με την Παλαιστινιακή Πολιτική Αστυνομία στη Δυτική Όχθη.

Αφρική

Η ΕΕ συνέχισε την **πολιτικοστρατιωτική υποστηρικτική δράση της** προς την Αποστολή της Αφρικανικής Ένωσης (**AMIS**) στην περιοχή Νταρφούρ του **Σουδάν**. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ παρέχει συνεχή στρατιωτική βοήθεια υπό μορφή τεχνικής υποστήριξης, σχεδιασμού και διαχείρισης, σε όλη τη δομή της στρατιωτικής διοίκησης της AMIS. Παρέσχε επίσης χρηματοδοτική - μέσω του Μέσου Στήριξης της Ειρήνης στην Αφρική και διμερώς - και υλικοτεχνική στήριξη, συμπεριλαμβανομένων στρατηγικών αερομεταφορών. Πέραν αυτού, η ΕΕ κατέχει επί του παρόντος τη θέση του Αντιπροέδρου της Επιτροπής Κατάπαυσης του Πυρός η οποία παίζει καθοριστικό ρόλο στην ειρηνευτική συμφωνία του Νταρφούρ, επίσης δε η ΕΕ προμηθεύει ορισμένους στρατιωτικούς παρατηρητές. Αστυνομικοί αξιωματικοί από την ΕΕ εξακολουθούν να συμβάλλουν σημαντικά στη δημιουργία ικανότητας της AMIS στον τομέα της πολιτικής αστυνόμευσης, μέσω στήριξης και παροχής συμβουλών και κατάρτισης στην αστυνομική δομή διοίκησης της AMIS και στους επί τόπου αξιωματικούς της αστυνομίας. Η ΕΕ εξακολουθεί να υποστηρίζει επίσης την ανάπτυξη της ικανότητας αστυνόμευσης που διαθέτει η Αφρικανική Ένωση και τη σύσταση αστυνομικής μονάδας στους κόλπους της Γραμματείας της Αφρικανικής Ένωσης στην Αντί Αμπέμπα.

Η ΕΕ αποφάσισε δύο φορές στο παρελθόν να συνεχίσει τόσο τις πολιτικές όσο και τις στρατιωτικές πτυχές της υποστηρικτικής της δράσης προς την AMIS, μετά από απόφαση του Συμβουλίου Ειρήνης και Ασφάλειας της Αφρικανικής Ένωσης να παρατείνει την εντολή της AMIS. Τελευταία, η ΕΕ αποφάσισε να παρατείνει την υποστηρικτική της δράση για περίοδο έξι μηνών από 1ης Ιουλίου 2007. Η ΕΕ έχει κατ' επανάληψη τονίσει ότι είναι ανάγκη να ενισχυθεί και να διευρυνθεί η αποστολή ειρήνευσης στο Νταρφούρ και, στο πλαίσιο αυτό, έχει εκφράσει την πλήρη υποστήριξή της για την ανάπτυξη μιας υβριδικής επιχείρησης ΑΕ/ΗΕ, σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου Ειρήνης και Ασφάλειας της Αφρικανικής Ένωσης της 22ας Ιουνίου 2007 και την απόφαση 1769 (2007) του Συμβουλίου Ασφαλείας της 30ής Ιουλίου 2007.

Στις 19 Απριλίου 2007, η ΕΕ διόρισε έναν νέο Ειδικό Εντεταλμένο της ΕΕ για το **Σουδάν**, τον κ. Torben Brylle (απόφαση 2007/238/ΚΕΠΠΑ¹ του Συμβουλίου και κοινή δράση 2007/108/ΚΕΠΠΑ²). Τα καθήκοντα του ΕΕΕΕ θα εξακολουθήσουν να επικεντρώνονται σε τρεις βασικούς τομείς: επίτευξη πολιτικής διευθέτησης της σύγκρουσης στο Νταρφούρ με την παροχή συνδρομής προς τα πολιτικά κόμματα του Σουδάν, την Αφρικανική Ένωση και τα ΗΕ, εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής αποτελεσματικότητας και προβολής της υποστήριξης της ΕΕ προς την AMIS, και διευκόλυνση της εφαρμογής της Συνολικής Συμφωνίας Ειρήνευσης στο Σουδάν. Μια σημαντική πτυχή της εντολής του ΕΕΕΕ αφορά τη σφαίρα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η ΕΕ θα συνεχίσει να παρακολουθεί την κατάσταση στον τομέα αυτό και να διατηρεί επαφές με τις σουδανικές αρχές, την Αφρικανική Ένωση και τα ΗΕ, ιδίως με το Γραφείο του Υπατου Αρμοστή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, τους παρατηρητές για τα ανθρώπινα δικαιώματα που δραστηριοποιούνται στην περιοχή καθώς και το Γραφείο του Εισαγγελέα του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου. Τα δικαιώματα των παιδιών και των γυναικών όπως και ο αγώνας κατά της ατιμωρησίας είναι πτυχές στις οποίες δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην εντολή του ΕΕΕΕ.

¹ Απόφαση 2007/238/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου της 19ης Απριλίου 2007 για τον διορισμό Ειδικού Εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Σουδάν (ΕΕ L 103, 20.4.2007, σ. 52-53).

² Κοινή δράση 2007/108/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου της 15ης Φεβρουαρίου 2007 για την παράταση της εντολής του Ειδικού Εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Σουδάν (ΕΕ L 46, 16.2.2007, σ. 63-76).

Η ΕΕ παρέχει **στρατιωτική υποστήριξη** στην Αποστολή της Αφρικανικής Ένωσης στη **Σομαλία (AMISOM)**¹. Το στοιχείο στρατιωτικής στήριξης θα συνδράμει κυρίως τη μονάδα στρατηγικού σχεδιασμού της Αφρικανικής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης του σχεδίου ανάπτυξης της AMISOM. Η ΕΕ έχει επίσης υποστηρίξει την AMISOM και χρηματοδοτικά - μέσω του Μέσου Στήριξης της Ειρήνης στην Αφρική και του Μέσου Σταθεροποίησης καθώς και με διμερείς συνεισφορές.

Η ΕΕ εξακολούθησε να αποδεικνύει σταθερά τη δέσμευσή της για τη στήριξη της διαδικασίας μετάβασης στη **Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (ΛΔΚ)**. Στις 15 Φεβρουαρίου 2007, το Συμβούλιο διόρισε έναν νέο Ειδικό Εντεταλμένο της ΕΕ για την αφρικανική περιοχή των Μεγάλων Λιμνών, τον κ. Roeland Van De Geer (κοινή δράση 2007/112/ΚΕΠΠΑ)². Ο Γενικός Γραμματέας / Ύπατος Εκπρόσωπος για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας απέστειλε στις 11 Μαΐου 2007 επιστολή στην κυβέρνηση της ΛΔΚ υπογραμμίζοντας την ανανεωμένη δέσμευση της ΕΕ. Επί πλέον των προηγούμενων αποστολών (EUPOL Kinshasa και EUFOR Λ.Δ. του Κονγκό), η ΕΕ θα επεκτείνει τώρα την υποστήριξή της και στη μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας και τη διασύνδεσή της με τη δικαιοσύνη, με την EUPOL Λ.Δ. του Κονγκό να αντικαθιστά την EUPOL Kinshasa.

Δημοκρατία της Μολδαβίας (εφεξής «Μολδαβία»)

Κοινές στρατηγικές

ΚΑΜΙΑ

Κοινές δράσεις

Ο Ειδικός Εντεταλμένος της ΕΕ για τη Μολδαβία (που πρωτοδιορίστηκε στις 23 Μαρτίου 2005) συνέχισε το έργο του. Ένας νέος ΕΕΕΕ, ο Δρ. Kalman Mizsei, ανέλαβε καθήκοντα την 1η Μαρτίου 2007 (2007/107/ΚΕΠΠΑ). Η εντολή του εστιάζεται στη συμβολή της ΕΕ στη διευθέτηση της διένεξης στην Υπερδνειστερία. Περιλαμβάνει επίσης την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και του λαθρεμπορίου όπλων και άλλων αγαθών, καθώς και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Επιπλέον, ο ΕΕΕΕ παρακολουθεί όλες τις δραστηριότητες της ΕΕ, και ιδίως τις συναφείς πτυχές του Σχεδίου Δράσης της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ΕΠΓ) για τη Μολδαβία.

¹ Κοινή δράση 2007/245/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2007 που τροποποιεί την κοινή δράση 2005/557/ΚΕΠΠΑ σχετικά με την πολιτικοστρατιωτική δράση στήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς την αποστολή της Αφρικανικής Ένωσης στην περιοχή Νταρφούρ του Σουδάν όσον αφορά την ενσωμάτωση στοιχείου στρατιωτικής στήριξης που θα συνδράμει στη σύσταση της αποστολής της Αφρικανικής Ένωσης στη Σομαλία (AMISOM) (ΕΕ L 106, 24.4.2007, σ. 65-66).

² ΕΕ L 46, 16.2.2007, σ. 79.

Κοινές θέσεις

Στις 19 Φεβρουαρίου 2007, το Συμβούλιο παρέτεινε (με ορισμένες τεχνικές αλλαγές) την ισχύ της κοινής θέσης σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά της ηγεσίας της Υπερδνειστερίας περιοχής της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και έναντι αρκετών αξιωματούχων υψηλού επιπέδου της Υπερδνειστερίας που ενέχονται στο δια της βίας κλείσιμο σχολείων μολδαβικής γλώσσας (2007/121/ΚΕΠΠΑ).

Επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων

Η Αποστολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παροχή συνοριακής συνδρομής στη Μολδαβία και την Ουκρανία¹ (EUBAM) συνέχισε το έργο της. Οργανώθηκε από την Επιτροπή στα πλαίσια του Tacis και περιλαμβάνει περί τους 100 τελωνειακούς και αστυνομικούς από τα κράτη μέλη της ΕΕ. Τον Μάιο του 2007, η εντολή της Αποστολής παρατάθηκε μέχρι τις 30 Νοεμβρίου 2009.

Ο αρχηγός της Αποστολής ασκεί επίσης καθήκοντα ανώτερου πολιτικού συμβούλου του ΕΕΕΕ για τη Μολδαβία. Επί πλέον, δημιουργήθηκε συνοριακή ομάδα ΕΕΕΕ που απαρτίζεται από τρία μέλη, η οποία ασκεί καθήκοντα συνδέσμου με τον ΕΕΕΕ και το Συμβούλιο.

Δυτικά Βαλκάνια

Ο Πρέσβης κ. Erwan Fouéré συνέχισε να ασκεί καθήκοντα τόσο Ειδικού Εντεταλμένου της ΕΕ όσο και Αρχηγού της Αποστολής της Επιτροπής στην **πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας**. Η εντολή του ως ΕΕΕΕ επικεντρώνεται κυρίως στην παροχή συμβουλών και στη διευκόλυνση της πολιτικής διαδικασίας, στον συντονισμό των προσπαθειών της διεθνούς κοινότητας προς υποστήριξη της Συμφωνίας-Πλαισίου της Οχρίδας, καθώς και στη στενή παρακολούθηση των θεμάτων ασφάλειας και σχέσεων μεταξύ των εθνοτήτων. Θα συμβάλει επίσης στην ανάπτυξη και εδραίωση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών στη χώρα αυτή.

¹ <http://www.eubam.org/>

Οι Ειδικοί Εντεταλμένοι της ΕΕ στη **Βοσνία-Ερζεγοβίνη** κ.κ. Christian Schwarz-Schilling και Miroslav Lajcak συνέχισαν να προωθούν μια συγκροτημένη και συνεπή προσέγγιση για την κατά προτεραιότητα ενσωμάτωση της πολιτικής ανθρωπίνων δικαιωμάτων της ΕΕ και συντόνισαν συγκεκριμένες δράσεις σε διάφορους τομείς, ειδικότερα δε όσον αφορά την αναζήτηση λύσης στο πρόβλημα ορισμένων ομάδων αξιωματικών της αστυνομίας που τους αρνήθηκαν την έκδοση πιστοποιητικών.

Από το 2003 και εντεύθεν, η **Αστυνομική Αποστολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUPM)**¹ υποστηρίζει, στα πλαίσια της ευρύτερης προσέγγισης του κράτους δικαίου στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και στην εν γένει περιοχή, τη δημιουργία βιώσιμης, επαγγελματικής και πολυεθνικής αστυνομικής υπηρεσίας που θα δρα κατά τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Αυτή η αστυνομική υπηρεσία θα πρέπει να δραστηριοποιείται σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί στα πλαίσια της Διαδικασίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η EUPM δρα σε ευθυγράμμιση με τους στόχους του Παραρτήματος 11 της συμφωνίας Ντέτον/Παρισιού, αυτοί δε οι στόχοι έχουν υποστηριχθεί από τα κοινοτικά όργανα. Το 2006 η EUPM ανέλαβε τα ηνία του συντονισμού των πτυχών αστυνόμευσης στα πλαίσια των προσπαθειών ΕΠΑΑ για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος. Η EUPM βοήθησε τις τοπικές αρχές στον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή σημαντικών ερευνών και δη στον τομέα του οργανωμένου εγκλήματος, μεριμνώντας συν τοις άλλοις για τον πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

Η Ομάδα Προγραμματισμού της ΕΕ για το Κοσσυφοπέδιο (EUPΤ Κοσσυφοπεδίου)

συγκροτήθηκε με σκοπό να προγραμματίσει μελλοντικές αποστολές ΕΠΑΑ στον τομέα του κράτους δικαίου². Η αποστολή ΕΠΑΑ θα αποτελέσει ζωτικό μέρος της ενισχυμένης δέσμευσης της ΕΕ μετά τη διευθέτηση του καθεστώτος και τον συνακόλουθο τερματισμό της UNMIK, με σκοπό να επικουρήσει το Κοσσυφοπέδιο στην εφαρμογή του διευθετημένου καθεστώτος, στην ενίσχυση του κράτους δικαίου και στην προώθηση του Κοσσυφοπεδίου πλησιέστερα προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Η μελλοντική αποστολή ΕΠΑΑ θα εκτελέσει την εντολή της μέσω παρακολούθησης, καθοδήγησης και παροχής συμβουλών, ενώ ταυτόχρονα θα διατηρεί εφόσον χρειαστεί ορισμένες εκτελεστικές αρμοδιότητες. Σκοπός της μελλοντικής αποστολής ΕΠΑΑ στο Κοσσυφοπέδιο είναι μεταξύ άλλων να παρασχεθεί συνδρομή προς τις αρχές, το δικαστικό σύστημα και τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου του Κοσσυφοπεδίου για τη δημιουργία ανεξάρτητων και πολυεθνικών δικαστικών αρχών, αστυνομικών και τελωνειακών υπηρεσιών, ελεύθερων από πολιτικές παρεμβάσεις, οι οποίες θα προάγουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και θα είναι προσηλωμένες στα διεθνώς ανεγνωρισμένα πρότυπα και τις ευρωπαϊκές βέλτιστες πρακτικές. Αν και η κατάσταση των μειονοτικών κοινοτήτων του Κοσσυφοπεδίου από άποψη ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ασφάλειας παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια κάποια βελτίωση, εξακολουθεί να απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή.

¹ <http://www.eupm.org/>

² Κοινή δράση 2006/304/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου της 10ης Απριλίου 2006.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα θα ενσωματωθούν σε όλες τις πτυχές της μελλοντικής αποστολής ΕΠΑΑ, η οποία θα δημιουργήσει μηχανισμό συγκροτούμενο από εμπειρογνώμονες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμάτων φύλου, ούτως ώστε κατά την εκτέλεση όλων των καθηκόντων της η αποστολή να ακολουθεί πλήρως τα διεθνή πρότυπα στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Στον σχεδιασμό νέων αποστολών ΕΠΑΑ όπως και στα καθήκοντα των ήδη πραγματοποιούμενων, έχει ληφθεί υπόψη η ανάγκη πλήρους εφαρμογής της ΓΣΗΕΑ 1325 στα πλαίσια των αποστολών ΕΠΑΑ που συμπεριλαμβάνει επαφές με τοπικές ομάδες γυναικών και συμπερίληψη καθηκόντων συμβούλου σε θέματα φύλου.

3.2. Σχέδια δράσης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας

Η Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας (ΕΠΓ) αναπτύχθηκε το 2004, με στόχο το να αποφευχθεί η δημιουργία νέων διαχωριστικών γραμμών μεταξύ της διευρυμένης ΕΕ και των γειτόνων της και, αντίθετα, να ενισχυθούν η ευημερία, η σταθερότητα και η ασφάλεια όλων¹. Η ΕΠΓ εφαρμόζεται στους άμεσους γείτονες της ΕΕ από ξηρά ή θάλασσα - Αλγερία, Αζερμπαϊτζάν, Λευκορωσία, Αίγυπτο, Γεωργία, Ισραήλ, Ιορδανία, Λίβανο, Λιβύη, Μολδαβία, Μαρόκο, Παλαιστινιακή Αρχή, Συρία, Τυνησία και Ουκρανία. Μέσω της ΕΠΓ η ΕΕ προσφέρει στους γείτονές της προνομιακή σχέση, βάσει αμοιβαίας δέσμευσης σε κοινές αξίες (δημοκρατία και ανθρώπινα δικαιώματα, κράτος δικαίου, χρηστή διακυβέρνηση, οικονομία της αγοράς και βιώσιμη ανάπτυξη). Η ΕΠΓ επομένως υπερβαίνει τα όρια των υφιστάμενων σχέσεων και προσφέρει βαθύτερη πολιτική σχέση και οικονομική ενοποίηση. Το επίπεδο φιλοδοξίας της κάθε τέτοιας σχέσης εξαρτάται από τον βαθμό στον οποίο οι εν λόγω χώρες συμμερίζονται με ουσιαστικό τρόπο τις αξίες αυτές.

Κεντρικό στοιχείο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας είναι το διμερές Σχέδιο Δράσης ΕΠΓ που έχει συμφωνηθεί μεταξύ της ΕΕ και της κάθε χώρας-εταίρου. Το μέσο αυτό καθορίζει μια σειρά πολιτικών και οικονομικών μεταρρυθμίσεων με βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες προτεραιότητες. Το πολιτικό κεφάλαιο του κάθε Σχεδίου Δράσης ΕΠΓ καλύπτει ευρύ φάσμα θεμάτων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη διακυβέρνηση και τον εκδημοκρατισμό, με διαφοροποιημένη έμφαση ανάλογα με τον βαθμό δέσμευσης που δείχνει η κάθε χώρα-εταίρος. Δεδομένου ότι αυτά τα Σχέδια Δράσης ΕΠΓ αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης με την κάθε χώρα-εταίρο χωριστά, το κείμενο και το περιεχόμενο του καθενός από αυτά διαφέρει από τα υπόλοιπα.

¹ http://ec.europa.eu/world/ndp/index_en.htm

Οι αναλαμβανόμενες δεσμεύσεις στα Σχέδια Δράσης αποσκοπούν στην επίτευξη βασικών μεταρρυθμίσεων στους τομείς του εκδημοκρατισμού (π.χ. εκλογική νομοθεσία, αποκέντρωση, ενίσχυση των ικανοτήτων της διοίκησης), του κράτους δικαίου (π.χ. αναμόρφωση του ποινικού και του αστικού κώδικα, του κώδικα ποινικής δικονομίας, ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των δικαστικών αρχών, εκπόνηση στρατηγικών για την καταπολέμηση της διαφθοράς) και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (π.χ. νομοθεσία για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών αξιών, εφαρμογή των διεθνών συμβάσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, καταπολέμηση του φυλετικού μίσους και της ξενοφοβίας, εκπαίδευση σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εφαρμογή των διεθνών συμβάσεων για τα βασικά εργατικά δικαιώματα). Η ΕΕ παρέχει ουσιαστική τεχνική και χρηματοδοτική υποστήριξη στην υλοποίηση της ΕΠΓ μέσω των προγραμμάτων εξωτερικής βοήθειας, ειδικότερα δε του Ευρωπαϊκού Μέσου Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης.

Κατά την υπό εξέταση περίοδο συνεχίστηκε η εφαρμογή επτά Σχεδίων Δράσης ΕΠΓ που είχαν συμφωνηθεί παλαιότερα (Ισραήλ, Ιορδανία, Μολδαβία, Μαρόκο, Παλαιστινιακή Αρχή, Τυνησία και Ουκρανία). Κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου εγκρίθηκαν νέα Σχέδια Δράσης ΕΠΓ με την Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, τη Γεωργία, την Αίγυπτο και τον Λίβανο.

Η εφαρμογή αυτών των Σχεδίων Δράσης υπόκειται σε από κοινού παρακολούθηση μέσω υποεπιτροπών, για ορισμένες δε χώρες-εταίρους μέσω ειδικών υποεπιτροπών για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία. Μέχρι στιγμής έχουν συσταθεί Υποεπιτροπές Ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και έχουν πραγματοποιηθεί σύνοδοι, με την Ιορδανία (2η σύνοδος στις 5 Μαρτίου 2007), με το Μαρόκο (1η σύνοδος στις 16 Νοεμβρίου 2006) και με τον Λίβανο (1η σύνοδος στις 12 Μαρτίου 2007). Η ανεπίσημη Ομάδα Εργασίας για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα με το Ισραήλ πραγματοποίησε δύο συνόδους στις 7 Ιουνίου 2006 και στις 20 Φεβρουαρίου 2007. Με την Αίγυπτο, οι δεσμεύσεις στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης ΕΠΓ πρόκειται να συζητηθούν στην Υποεπιτροπή Πολιτικών Θεμάτων, Ανθρωπίνων δικαιωμάτων και Δημοκρατίας, Διεθνών και Περιφερειακών Υποθέσεων. Η υποεπιτροπή αυτή δεν έχει ακόμα συνεδριάσει. Με τη Μολδαβία και την Ουκρανία, τα θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο των Σχεδίων Δράσης ΕΠΓ συζητούνται υπό την αιγίδα των Υποεπιτροπών Δικαιοσύνης, Ελευθερίας και Ασφάλειας, οι οποίες συνεδρίασαν αντίστοιχα στις 21 Σεπτεμβρίου 2006 και 14 Φεβρουαρίου 2007. Οι διαπραγματεύσεις για την περιγραφή των καθηκόντων της Υποεπιτροπής Ανθρωπίνων δικαιωμάτων ΕΕ-Τυνησίας συνεχίζονται.

Η ΕΕ επιδιώκει να αναπτύξει περαιτέρω τις μεθόδους εργασίας αυτών των νέων δομών, μεταξύ άλλων με την εστίαση των εργασιών σε βασικά επιχειρησιακά θέματα, την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων και της σειράς των δράσεων καθώς και τον από κοινού καθορισμό των επιθυμητών αποτελεσμάτων της όλης διαδικασίας. Είναι προφανές ότι η αποτελεσματικότητα και η τελική έκβαση του διαλόγου εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη βούληση της χώρας-εταίρου να εφαρμόσει και να επιβάλλει τις δεσμεύσεις της στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

Στην πρώτη Έκθεση Προόδου της Επιτροπής για την εφαρμογή της ΕΠΓ¹ (Δεκέμβριος 2006) τονίζεται ότι ο τομέας της διακυβέρνησης είναι ίσως ο δυσκολότερος για την επίτευξη προόδου και τη μέτρησή της λόγω των διαφορών που υπάρχουν στις χώρες-εταίρους όσον αφορά τα πολιτισμικά τους χαρακτηριστικά και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, το επίπεδο της δέσμευσής τους και τους συγκεκριμένους τρόπους με τους οποίους προσεγγίζουν το θέμα. Η έκθεση υπογραμμίζει την πρόοδο που έχουν σημειώσει αρκετοί εταίροι στην αναμόρφωση των εκλογικών τους συστημάτων και στη μεταρρύθμιση της διακυβέρνησης του δικαστικού σώματος και του δημόσιου τομέα. Η συνολική εικόνα θεωρήθηκε περισσότερο ανάμικτη όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα λόγω της ελλιπούς προόδου που έχουν σημειώσει ορισμένοι εταίροι στην αντιμετώπιση θεμάτων όπως η ελευθερία του τύπου, ο εκφοβισμός των ΜΚΟ, οι πολιτικοί κρατούμενοι, η κακομεταχείριση των τελούντων υπό κράτηση στην αστυνομία και οι εκτελέσεις χωρίς δίκη.

Η Επιτροπή πρότεινε επίσης στην ανακοίνωσή της του Δεκεμβρίου 2006 για την ενίσχυση της ΕΠΓ² να δημιουργηθεί ένα Μέσο Διευκόλυνσης της Διακυβέρνησης ώστε να ενθαρρυνθούν οι γειτονικές χώρες να προχωρήσουν περισσότερο στις μεταρρυθμίσεις τους. Το Μέσο Διευκόλυνσης αποσκοπεί στην παροχή πρόσθετης υποστήριξης, επί πλέον των κανονικών χορηγήσεων ανά χώρα, με την οποία θα επιβραβεύονται και θα υποστηρίζονται οι προσπάθειες των χωρών-εταίρων που πραγματοποίησαν τη μεγαλύτερη πρόοδο στην εφαρμογή των συμφωνημένων μεταρρυθμίσεων που καθορίζονται στο Σχέδιο Δράσης τους. Με βάση μια αξιολόγηση της επιτευχθείσας προόδου κατά την εφαρμογή των (ευρέως οριζόμενων) πτυχών των Σχεδίων Δράσης που αφορούν τη διακυβέρνηση, η χρηματοδότηση αυτή θα διατίθεται προς συμπλήρωση των εθνικών χορηγήσεων, για την υποστήριξη των βασικών στοιχείων του προγράμματος μεταρρυθμίσεων. Με τον τρόπο αυτό θα βοηθηθούν οι μεταρρυθμιστικές κυβερνήσεις να ενισχύσουν το τμήμα του εκλογικού σώματος που τάσσεται υπέρ των μεταρρυθμίσεων. Οι πόροι που τίθενται στη διάθεση του Μέσου Διευκόλυνσης ανέρχονται ενδεικτικά σε 50 εκατομμύρια ευρώ ανά έτος για την περίοδο 2007-10.

¹ http://ec.europa.eu/world/enp/pdf/sec06_1504-2_en.pdf.

² COM(2006) 726, 04.12.06.

3.3. Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα

Θανατική ποινή, βασανιστήρια και άλλες μορφές σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, παιδιά σε ένοπλες συγκρούσεις, υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι έγγραφα πολιτικής που εκδίδονται από το Συμβούλιο. Καλύπτουν ζητήματα ιδιαίτερης σημασίας για τα κράτη μέλη της ΕΕ όπως τη θανατική ποινή (εγκρίθηκε το 1998), τα βασανιστήρια και οι άλλες μορφές σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (2001), τους διαλόγους στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (2001), τα παιδιά σε ένοπλες συγκρούσεις (2003), και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (2004). Οι κατευθυντήριες γραμμές παρατίθενται σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ, καθώς και στα ρωσικά, τα κινέζικα, τα αραβικά και τα περσικά, στην ιστοσελίδα της Γραμματείας του Συμβουλίου (<http://consilium.europa.eu/Human-Rights>).

Οι κατευθυντήριες γραμμές αποτελούν ένα πρακτικό μέσο υλοποίησης της πολιτικής ανθρωπίνων δικαιωμάτων της ΕΕ. Παρέχουν στους διάφορους ενδιαφερόμενους της ΕΕ - όχι μόνο στις κεντρικές υπηρεσίες αλλά και σε τρίτες χώρες - στοιχεία που επιτρέπουν τη σταθερή δράση σε διάφορους βασικούς τομείς που προκαλούν ανησυχίες. Κατά την υπό εξέταση περίοδο, η ΕΕ άρχισε εργασίες για μια νέα σειρά κατευθυντήριων γραμμών για τα δικαιώματα του παιδιού.

Επί πλέον, η ΕΕ εξέδωσε τον Δεκέμβριο του 2005 κατευθυντήριες γραμμές για την προώθηση της συμμόρφωσης προς το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο (ΔΑΔ) (ΕΕ C 327/4 της 23.12.2005). Αποσκοπούν κατά κύριο λόγο στο να προσδιορίσουν επιχειρησιακά εργαλεία με τα οποία η ΕΕ θα προωθήσει τη συμμόρφωση με το ΔΑΔ. Αρκετές πρωτοβουλίες έχουν ήδη αναληφθεί στο πλαίσιο της υλοποίησης των κατευθυντήριων γραμμών, ιδίως όσον αφορά τη συζήτηση θεμάτων ΔΑΔ στους διαλόγους με τρίτες χώρες.

Λεπτομέρειες των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν για την εφαρμογή των θεματικών κατευθυντήριων γραμμών κατά την υπό εξέταση περίοδο περιλαμβάνονται στο Κεφάλαιο 4, και λεπτομέρειες σχετικά με τη δράση στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών για τους διαλόγους για τα ανθρώπινα δικαιώματα περιέχονται στο Κεφάλαιο 3.5.

3.4. Διαβήματα και δηλώσεις

Τα διαβήματα για τα ανθρώπινα δικαιώματα προς τις αρχές τρίτων χωρών και οι δηλώσεις στον τύπο αποτελούν σημαντικά μέσα της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ, τα δε συμπεράσματα των συνόδων του Συμβουλίου μπορούν επίσης να αναφέρονται εν προκειμένω σε ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σε διαβήματα προβαίνει συνήθως η Προεδρία σε σύνθεση Τρόικας και κατά τρόπο εμπιστευτικό. Επί πλέον, η ΕΕ μπορεί, με δημόσιες δηλώσεις, να απευθύνει έκκληση προς μια κυβέρνηση ή άλλα μέρη να σεβασθούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, ή να επικροτεί θετικές εξελίξεις. Οι δηλώσεις αυτές δημοσιεύονται ταυτοχρόνως στις Βρυξέλλες και στην πρωτεύουσα της χώρας που ασκεί την Προεδρία.

Τα διαβήματα και οι δηλώσεις χρησιμοποιούνται ευρέως για την εκδήλωση ανησυχίας σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Τα κύρια θέματα που τίγονται εν προκειμένω είναι η προστασία των υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η παράνομη κράτηση, οι ακούσιες εξαφανίσεις, η θανατική ποινή, τα βασανιστήρια, η προστασία των παιδιών, οι πρόσφυγες και οι αιτούντες άσυλο, οι εκτελέσεις χωρίς δίκη, η ελευθερία έκφρασης και η ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και το δικαίωμα σε μια δίκαιη δίκη, καθώς και οι εκλογές. Τα διαβήματα και οι δηλώσεις χρησιμοποιούνται όμως και με θετικό τρόπο. Κατά την υπό εξέταση περίοδο, η ΕΕ εξέφρασε με δηλώσεις την ικανοποίησή της για ορισμένες θετικές εξελίξεις, όπως λόγου χάρη την επίτευξη συμφωνίας για τη διαδικασία οικοδόμησης θεσμών του Συμβουλίου Ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ΗΕ (21 Ιουνίου 2007) και την πλήρη κατάργηση της θανατικής ποινής στη Μολδαβία (17 Ιουλίου 2006). Οι δηλώσεις χρησιμοποιούνται επίσης για τη μετάδοση μηνυμάτων προς υποστήριξη των προτεραιοτήτων της ΕΕ : π.χ. κατά τη Διεθνή Ημέρα των Ηνωμένων Εθνών υπέρ των θυμάτων βασανιστηρίων, η ΕΕ εξέδωσε δήλωση με την οποία υπογραμμίζει την προτεραιότητα που αποδίδει στην εξάλειψη των βασανιστηρίων σε όλο τον κόσμο και στην πλήρη αποκατάσταση των θυμάτων βασανιστηρίων. Στο πλαίσιο της παγκόσμιας εκστρατείας για την ελευθερία της έκφρασης πραγματοποιήθηκαν διαβήματα σε όλες τις περιοχές του κόσμου.

Επί πλέον, ο Ύπατος Εκπρόσωπος της ΕΕ για την ΚΕΙΠΠΑ προβαίνει κατά διαστήματα σε δηλώσεις σχετικά με σημαντικές εξελίξεις στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως η κύρωση του καταστατικού της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, οι δράσεις στο πλαίσιο του ΣΑΔ, οι καταδίκες για τη χρησιμοποίηση παιδιών ως στρατιωτών, κλπ.

«Σήμερα στη Σιέρα Λεόνε, το Ειδικό Δικαστήριο για εγκλήματα πολέμου ανακοίνωσε τις πρώτες καταδίκες εις βάρος τριών προσώπων από το στασιασμένο Επαναστατικό Συμβούλιο των Ενόπλων Δυνάμεων, τα οποία κατηγορούνταν για τη στρατολόγηση και χρησιμοποίηση παιδιών σαν στρατιώτες. Οι καταδίκες αυτές αποτελούν σημαντικό βήμα για να σταματήσει η εκμετάλλευση μεγάλου αριθμού παιδιών-στρατιωτών.

Η υπόθεση αυτή αποτελεί επίσης μήνυμα προς άλλους ηγέτες παραστρατιωτικών ομάδων που εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται σε άλλα μέρη του κόσμου, ότι δεν μπορεί να υπάρξει ατιμωρησία όταν πρόκειται για τη στρατολόγηση και τη χρησιμοποίηση παιδιών σαν στρατιώτες.

Η εν λόγω απόφαση αυτού του δικαστηρίου που υποστηρίζεται από τα ΗΕ αποτελεί ορόσημο στις διεθνείς προσπάθειες για να σταματήσει η χρησιμοποίηση παιδιών σαν στρατιώτες και ενισχύει το έργο άλλων εθνικών και διεθνών δικαστηρίων για εγκλήματα πολέμου.»

Δήλωση του Δρος Javier Solana, ΓΓ/ΥΕ της ΕΕ, στις 21 Ιουνίου 2007

Η Ένωση προέβη σε δηλώσεις σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα μεταξύ άλλων και όσον αφορά τις εξής χώρες : Αζερμπαϊτζάν, Λευκορωσία, Βιρμανία/Μυανμάρ, Κολομβία, Λ.Δ. του Κογκό, Ερυθραία, Ιράν, Μαλδίβες, Νεπάλ, Σρι Λάνκα, Συρία, Ταϊλάνδη, Τόγκο, Ουζμπεκιστάν, Βιετνάμ και Ζιμπάμπουε.

3.5. Διάλογοι στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (συμπεριλαμβανομένων των κατευθυντηρίων γραμμών για τους διαλόγους για τα ανθρώπινα δικαιώματα) και διαβουλεύσεις

3.5.1. Διάλογος με την Κίνα για τα ανθρώπινα δικαιώματα¹

Κατά την υπό εξέταση περίοδο, διεξήχθησαν δύο διάλογοι ΕΕ-Κίνας για τα ανθρώπινα δικαιώματα και ένα νομικό σεμινάριο για το ίδιο θέμα. Ο 22ος διάλογος πραγματοποιήθηκε στο Πεκίνο στις 19 Οκτωβρίου 2006. Ο 23ος γύρος πραγματοποιήθηκε στις 15-16 Μαΐου 2007 στο Βερολίνο. Η Κίνα εκπροσωπείται από αξιωματούχους του Υπουργείου Εξωτερικών, καθώς και από τον Ειδικό τους Αντιπρόσωπο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, και επίσης από αξιωματούχους άλλων Υπουργείων. Πριν από τις δύο συνεδριάσεις διεξήχθη συνεδρίαση σε πολιτικό επίπεδο κατά την οποία η ΕΕ έθιξε ορισμένα σημαντικά ζητήματα, υπογραμμίζοντας ειδικότερα την απελευθέρωση των κρατουμένων που συνδέονται με τα γεγονότα της Πλατείας Τιανμέν του 1989, την ταχεία επικύρωση και εφαρμογή του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (ICCPR), τη μεταρρύθμιση του συστήματος της αναμόρφωσης μέσω της εργασίας (RTL) και τονίζοντας ότι είναι σκόπιμο να παρασχεθεί μεγαλύτερη ελευθερία έκφρασης, μεταξύ άλλων στο Διαδίκτυο.

¹ Βλέπε κεφάλαιο 6.4 για περισσότερες πληροφορίες όσον αφορά την Κίνα.

Στο διάλογο του 2006 ένα από τα κύρια θέματα ήταν η ελευθερία της έκφρασης. Ο διάλογος του 2007 επικεντρώθηκε στη μεταρρύθμιση του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης, στην ελευθερία της έκφρασης και την ελευθερία του τύπου, συμπεριλαμβανομένου του Διαδικτύου. Όπως πάντα, η ΕΕ κατέθεσε κατάλογο κατ' ιδίαν περιπτώσεων που προκαλούν ανησυχίες, επί των οποίων η Κίνα απάντησε γραπτώς. Σε αντιστοιχία με τα κριτήρια αξιολόγησης, θίχτηκαν κατά τη διάρκεια και των δύο διαλόγων μεταξύ άλλων τα εξής συγκεκριμένα ζητήματα: επικύρωση του ICCPR και απαιτούμενες νομοθετικές μεταρρυθμίσεις για την εφαρμογή του, δικαιώματα των εθνοτικών μειονοτήτων στο Θιβέτ και στο Σινκιάνγκ, στα οποία περιλαμβάνονται τα συμπεράσματα των ερευνών που έγιναν σχετικά με τους πυροβολισμούς Θιβετιανών που προσπαθούσαν να διαφύγουν από το Νεπάλ, κατάργηση και εφαρμογή της θανατικής ποινής και ανάγκη στατιστικών στοιχείων σχετικά με την εφαρμογή της, ισχυρισμοί περί μεταμοσχεύσεων οργάνων προερχόμενων από εκτελεσθέντες κρατούμενους, μεταρρύθμιση του συστήματος αναμόρφωσης μέσω της εργασίας (RTL) και παρεμφερών θεσμών, άνευ δικαστικού ελέγχου, οι οποίοι λειτουργούν προκειμένου για πλημμελήματα, πρόληψη και εξάλειψη των βασανιστηρίων και δικαιώματα των κρατουμένων, ανεξαρτησία των δικαστών, δικαίωμα παροχής νομικών συμβουλών και δίκαιης και αμερόληπτης δίκης, προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, συνεργασία με τα Ηνωμένα Έθνη, ιδίως σε σχέση με το άρτι συσταθέν Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τις ειδικές διαδικασίες και με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, τη Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού και το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο. Η ΕΕ κάλεσε εξάλλου την Κίνα, κατ' εφαρμογή των διεθνών υποχρεώσεών της, να τηρεί την αρχή της «μη επαναπροώθησης» για τους πρόσφυγες από τη Βόρεια Κορέα που καταφεύγουν στην Κίνα. Κατά το 2006, η ΕΕ έθεσε επίσης στους κινέζους συνομιλητές της το θέμα της προστασίας των κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων και της ανεξαρτησίας των ΜΚΟ.

Η κινεζική πλευρά ενημέρωσε την ΕΕ σχετικά με ορισμένες νομοθετικές μεταρρυθμίσεις που πραγματοποιήθηκαν ή βρίσκονται στο στάδιο της πραγματοποίησης, μεταξύ των οποίων η αναθεώρηση από το Ανώτατο Δικαστήριο όλων των περιπτώσεων στις οποίες είχε επιβληθεί η θανατική ποινή, ένα ειδικό δικαστήριο για ανηλίκους, κανονισμοί σχετικά με τις ανακρίσεις, τις κρατήσεις και τα δικαιώματα των κρατουμένων στο πλαίσιο παγκινεζικής εκστρατείας για την πρόληψη και την εξάλειψη των βασανιστηρίων, η προγραμματιζόμενη μεταρρύθμιση του συστήματος RTL και ο νέος κανονισμός όσον αφορά τις μεταμοσχεύσεις οργάνων που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2006. Η κινεζική πλευρά προέβη εξάλλου σε ενημέρωση σχετικά με σειρά νέων ρυθμίσεων που αφορούν μεταξύ άλλων τα εξής θέματα: παροχή νομικών συμβουλών σε ευπαθή τμήματα της κοινωνίας, μέτρα προώθησης της δημοκρατικής διακυβέρνησης στα χωριά, νέες ρυθμίσεις στον τομέα της ποινικής δικονομίας και το μελλοντικό δίκαιο των συμβάσεων εργασίας, καθώς και το δίκαιο της ιδιοκτησίας για την προστασία της ατομικής ιδιοκτησίας που θεσπίστηκε το Μάρτιο του 2007. Η Κίνα προέβη επίσης σε ενημέρωση για την πρόοδο που έχει σημειωθεί ενόψει της επικύρωσης του ICCPR, χωρίς, ωστόσο, να συγκεκριμενοποιήσει σαφώς τη χρονική στιγμή επικύρωσης.

Η κινεζική πλευρά ενημέρωσε την ΕΕ σχετικά με την εφαρμογή των συστάσεων της έκθεσης του Ειδικού Εισηγητή των Ηνωμένων Εθνών για τα Βασανιστήρια, μετά από την επίσκεψή του στην Κίνα το 2005. Δόθηκαν απαντήσεις για ζητήματα που αφορούν την ελευθερία της έκφρασης, το Διαδίκτυο, την ελευθερία θρησκευμάτων και πεποιθήσεων, μεταξύ άλλων όσον αφορά το ζήτημα του Falun Gong, την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και το ρόλο των ΜΚΟ. Κατά τις συζητήσεις σχετικά με τα δικαιώματα ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες διαπιστώθηκαν ελάχιστα σημεία συμφωνίας και η Κίνα επιβεβαίωσε τη σκληρή στάση της όσον αφορά τα δικαιώματα των μειονοτήτων, ιδίως στο Θιβέτ και το Σινκιάνγκ.

Σε ό,τι αφορά την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην ΕΕ, συζητήθηκαν η προστασία των μεταναστών εργαζομένων καθώς και οι νομοθετικές ρυθμίσεις για την ελευθερία του λόγου και του τύπου. Αναφορικά με τη συνεργασία στους κόλπους διεθνών οργανώσεων, οι συζητήσεις εστιάστηκαν στην σύνθεση και την διαδικασία συγκρότησης του νέου Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η ΕΕ κάλεσε την Κίνα να συνεργαστεί σε θέματα εκτάκτων καταστάσεων που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα στους κόλπους αρμόδιων οργάνων.

Η ΕΕ και οι κινεζικές αρχές διοργάνωσαν ένα νομικό σεμινάριο για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο πλαίσιο του διαλόγου στο Πεκίνο στις 16-17 Οκτωβρίου 2007. Το σεμινάριο του Πεκίνου εστίασε στα θέματα «ελεύθερη πρόσβαση στην πληροφόρηση» και «δικαιώματα των εργαζομένων» και κατέληξε σε κοινές συστάσεις. Το νομικό σεμινάριο για τα ανθρώπινα δικαιώματα που επρόκειτο να πραγματοποιηθεί στο Βερολίνο στις 10-11 Μαΐου 2007, δεν πραγματοποιήθηκε επειδή η κινεζική πλευρά διαφώνησε με τη συμμετοχή δύο ΜΚΟ που είχαν προσκληθεί από την ΕΕ (η Κίνα αρνήθηκε να συμμετάσχει την ημέρα του σεμιναρίου). Στο Βερολίνο επρόκειτο να συζητηθεί «το δικαίωμα δίκαιης δίκης» και να συνεχιστούν οι συζητήσεις του προηγούμενου σεμιναρίου για τα «δικαιώματα των εργαζομένων». Κατά το διάλογο η ΕΕ εξέφρασε τη λύπη της για τη στάση της κινεζικής πλευράς και επεσήμανε κατηγορηματικά ότι ελπίζει να μην ξανασυμβεί παρόμοιο γεγονός.

Εκτός από το διάλογο στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της εξακολούθησαν να ασκούν πίεση προκειμένου να ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα ώστε να προαχθεί η ουσιαστική απόλαυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κίνα, σε άλλες συνεδριάσεις πολιτικού διαλόγου της ΕΕ με την Κίνα, μεταξύ άλλων στο υψηλότερο πολιτικό επίπεδο, καθώς και μέσω διμερών προγραμμάτων τεχνικής συνεργασίας και ανταλλαγών. Στο μεσοδιάστημα μεταξύ των συνόδων διαλόγου, πραγματοποιήθηκαν διαβήματα σχετικά με συγκεκριμένες περιπτώσεις που αποτελούν αντικείμενο ανησυχιών. Δυστυχώς η περιορισμένη δράση της κινεζικής κυβέρνησης είχε ως αποτέλεσμα να απελευθερωθούν νωρίς ελάχιστα άτομα, ενώ νέα ονόματα προστέθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους στον κατάλογο των συγκεκριμένων περιπτώσεων ανησυχίας.

Ο 24ος γύρος του διαλόγου ΕΕ-Κίνας για τα ανθρώπινα δικαιώματα αναμένεται ότι θα πραγματοποιηθεί στο Πεκίνο τον Οκτώβριο του 2007.

3.5.2. Διάλογος με το Ιράν για τα ανθρώπινα δικαιώματα

Τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν ουσιώδες στοιχείο στις σχέσεις της ΕΕ με το Ιράν εν γένει, όπως συμβαίνει και με κάθε άλλη χώρα. Από το 2002 και μετά, η ΕΕ πραγματοποίησε τέσσερις συνόδους του διαλόγου με το Ιράν για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η τελευταία τέτοια σύνοδος διεξήχθη τον Ιούνιο του 2004.

Ο διάλογος βασίζεται σε από κοινού συμφωνημένες αρχές και συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης που θίγουν όλους τους τομείς ανησυχίας της ΕΕ, ήτοι: υπογραφή, επικύρωση και εφαρμογή των διεθνών συμφωνιών για τα ανθρώπινα δικαιώματα εκ μέρους του Ιράν, συνεργασία στα πλαίσια των διεθνών διαδικασιών, ανοικτό πνεύμα, δυνατότητα πρόσβασης και διαφάνεια, καθώς και βελτίωση στους τομείς των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων, του δικαστικού συστήματος, της πρόληψης και εξάλειψης των βασανιστηρίων, των καταδικαστικών αποφάσεων, των διακρίσεων και του σωφρονιστικού συστήματος.

Ο διάλογος για τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι κατ' αρχήν ένας διάυλος για την έκφραση των ανησυχιών της ΕΕ στο Ιράν, ενώ παρέχεται επίσης η δυνατότητα στο Ιράν να εκφράσει τις ανησυχίες του στην ΕΕ. Η ΕΕ έχει στο παρελθόν επωφεληθεί του διαλόγου για να θίξει ατομικές περιπτώσεις, λόγω χάρη περιπτώσεις κρατουμένων λόγω πεποιθήσεων, και σκοπεύει να το πράξει εκ νέου σε προσεχείς γύρους.

Παρά τη συμφωνία που είχε επιτευχθεί μεταξύ της ΕΕ και του Ιράν για την αναθεώρηση των ρυθμίσεων διεξαγωγής του διαλόγου, τον Δεκέμβριο του 2006 το Ιράν απεσύρθη από το διάλογο όπως είχε πράξει και στο παρελθόν, μετά την συνυποστήριξη που παρέσχε η ΕΕ στο ψήφισμα για το Ιράν της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών. Η ΕΕ εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός αυτό καθώς και τη σταθερή της δέσμευση στην επανέναρξη του διαλόγου, εφόσον το Ιράν επιβεβαιώσει ότι είναι πρόθυμο να συμμετάσχει με σοβαρότητα στη διαδικασία.

Βλέπε κεφάλαιο 6.5 για περισσότερα στοιχεία σχετικά με το Ιράν.

3.5.3. Διάλογος με το Ουζμπεκιστάν για τα ανθρώπινα δικαιώματα¹

Κατά το Συμβούλιο Συνεργασίας ΕΕ-Ουζμπεκιστάν στις 8 Νοεμβρίου 2006 το Ουζμπεκιστάν πρότεινε να καθιερωθεί τακτικός διάλογος για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο πλαίσιο της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας. Ακολούθησαν διερευνητικές συνομιλίες στην Τασκένδη στις 12-14 Δεκεμβρίου 2006.

¹ Για περισσότερα στοιχεία σχετικά με το Ουζμπεκιστάν βλ. κεφάλαιο 6.1.

Στις 5 Μαρτίου 2007, το ΣΓΥΕΣ αποφάσισε να καθιερώσει διάλογο με το Ουζμπεκιστάν για τα ανθρώπινα δικαιώματα, στο πλαίσιο υποεπιτροπής της συμφωνίας, η οποία μετονομάστηκε σε «Υποεπιτροπή δικαιοσύνης, εσωτερικών, ανθρωπίνων δικαιωμάτων και συναφών υποθέσεων».

Ο πρώτος γύρος του διαλόγου ΕΕ-Ουζμπεκιστάν για τα ανθρώπινα δικαιώματα πραγματοποιήθηκε στην Τασκένδη στις 9 Μαΐου 2007. Οι συζητήσεις αφορούσαν την κατάσταση στο Ουζμπεκιστάν και την ΕΕ ως προς τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και τις εξελίξεις στον τομέα αυτό στα φόρουμ του ΟΗΕ και τον ΟΑΣΕ. Η ΕΕ έθιξε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που προκαλούν ανησυχία όσον αφορά την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Ουζμπεκιστάν, και συγκεκριμένα όσον αφορά την ελευθερία της έκφρασης και των μέσων ενημέρωσης, την ελευθερία της θρησκείας, τη θανατική ποινή, τις συνθήκες που επικρατούν στις φυλακές και την πρόσβαση διεθνών οργανισμών στους κρατούμενους, την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών και ειδικότερα των ΜΚΟ και τη μεταρρύθμιση του δικαστικού κλάδου. Η ΕΕ επεσήμανε επίσης στις αρχές του Ουζμπεκιστάν ορισμένες συγκεκριμένες περιπτώσεις και συγκεκριμένα τους κρατούμενους υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η ουζμπεκική πλευρά επεσήμανε περιπτώσεις εικαζόμενης ισλαμοφοβίας, παραβιάσεων των δικαιωμάτων ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες, καθώς και ορισμένες ειδικές πτυχές της θέσης των παιδιών σε ορισμένα κράτη μέλη.

3.5.4. Διαβουλεύσεις με τη Ρωσική Ομοσπονδία για τα ανθρώπινα δικαιώματα¹

Ο τέταρτος γύρος διαβουλεύσεων ΕΕ-Ρωσίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα διεξήχθη στις Βρυξέλλες στις 8 Νοεμβρίου 2006, ο δε τέταρτος γύρος στο Βερολίνο στις 3 Μαΐου 2007.

Στόχος των διαβουλεύσεων αυτών, οι οποίες πραγματοποιούνται σε επίπεδο ανωτέρων υπαλλήλων, είναι να συζητηθεί η κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στη Ρωσία και την ΕΕ, καθώς και οι εξελίξεις στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα φόρουμ του ΟΗΕ και το Συμβούλιο της Ευρώπης.

¹ Για περισσότερα στοιχεία σχετικά με τη Ρωσία βλ. κεφάλαιο 6.1.

Η ΕΕ έθεσε ορισμένα θέματα που προκαλούν ανησυχία όσον αφορά την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Ρωσία, και συγκεκριμένα όσον αφορά την ελευθερία της γνώμης και του συνέρχεσθαι, ιδίως κατά την προετοιμασία των επερχόμενων κοινοβουλευτικών και προεδρικών εκλογών, την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης και τη δολοφονία της δημοσιογράφου Άννα Πολιτκόφσκαγια, τη θέση των ρωσικών μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) και της κοινωνίας των πολιτών κατόπιν της έναρξης ισχύος του νόμου περί δραστηριοτήτων των ΜΚΟ και του νόμου για την καταπολέμηση του εξτρεμισμού, με ιδιαίτερη έμφαση στη θέση των υπερασπιστριών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και το σεβασμό του κράτους δικαίου και την κατάσταση στην Τσετσενία και σε άλλα μέρη του Βόρειου Καυκάσου. Το θέμα των βασανιστηρίων εξετάστηκε λεπτομερώς κατά τις διαβουλεύσεις του Μαΐου 2007. Και τις δύο φορές η ΕΕ επεσήμανε επίσης στη ρωσική πλευρά και ατομικές περιπτώσεις.

Κατόπιν αιτήματος της Ρωσίας, η ΕΕ παρέσχε λεπτομέρειες για τρέχουσες εξελίξεις σε διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ.

Οι συζητήσεις επικεντρώθηκαν επίσης στις διεθνείς υποχρεώσεις της ΕΕ και της Ρωσίας όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας με τις ειδικές διαδικασίες του ΟΗΕ στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Συζητήθηκε επίσης η συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης και ιδιαιτέρως η εκτέλεση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Στο πλαίσιο της πολιτικής της να εμπλέκει ενεργά την κοινωνία των πολιτών στους διαλόγους για τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ΕΕ συνεργάστηκε με τις ΜΚΟ για την προετοιμασία των διαβουλεύσεων και πραγματοποίησε συνεδρίαση με ρωσικές και διεθνείς ΜΚΟ την προηγούμενη των διαβουλεύσεων και ενημέρωσε τις ΜΚΟ για το αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων.

3.5.5. Συνομιλίες εμπειρογνομόνων ΕΕ-Αφρικανικής Ένωσης (ΑΕ) για τα ανθρώπινα δικαιώματα

Η Προεδρία της ΕΕ και η Επιτροπή ΑΕ συμφώνησαν να πραγματοποιήσουν μια πρώτη διερευνητική συνεδρίαση τον Σεπτέμβριο του 2007, εν όψει της καθιέρωσης του διαλόγου εμπειρογνομόνων ΕΕ-ΑΕ για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε σύνθεση Τρόικας, όπως συμφωνήθηκε στην έκτη σύνοδο υπουργικής τρόικας ΕΕ-Αφρικής το Μάιο του 2006 στη Βιέννη και επιβεβαιώθηκε εν συνεχεία. Η συνεδρίαση εμπειρογνομόνων ΕΕ-ΑΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα θα είναι ευκαιρία για να αξιολογηθούν αμοιβαίως οι εξελίξεις στον τομέα αυτό, θα συζητηθεί ο τρόπος εφαρμογής κοινών δεσμεύσεων και θα αυξηθεί ο συντονισμός ΕΕ-ΑΕ στα διεθνή φόρουμ, μεταξύ άλλων στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

3.6. Διαβουλεύσεις της τριόικας με τις ΗΠΑ, τον Καναδά, την Ιαπωνία, τη Νέα Ζηλανδία και τις υποψήφιες χώρες για τα ανθρώπινα δικαιώματα

Διαβουλεύσεις της τριόικας με τις ΗΠΑ

Κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου, η ΕΕ και οι ΗΠΑ προέβησαν σε δύο διαβουλεύσεις για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι εταίροι συναντήθηκαν στις 26 Οκτωβρίου 2006 στην Ουάσινγκτον και στις 2 Μαρτίου 2007 στις Βρυξέλλες. Η πρώτη συνάντηση αποσκοπούσε στην παροχή πληροφοριών και την αναζήτηση υποστήριξης για προτεραιότητες κατά θέμα ή κατά χώρα, καθώς και για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με κοινούς στόχους και πρωτοβουλίες. Κατά τις διαβουλεύσεις αυτές τέθηκαν τα θεμέλια για δημιουργική και εποικοδομητική συνεργασία στο πλαίσιο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών (ΓΣΗΕ).

Κατά τη δεύτερη συνάντηση, η ΕΕ και οι ΗΠΑ συζήτησαν κυρίως για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε διάφορες χώρες, ιδίως σε εκείνες για τις οποίες ενδέχεται να εκδοθεί ψήφισμα στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και για τις πολιτικές έναντι των εν λόγω χωρών. Εκτός αυτού, η ΕΕ και οι ΗΠΑ αντάλλαξαν πληροφορίες για τους διαλόγους και τις διαβουλεύσεις με τρίτες χώρες σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αμφότερα τα μέρη εξέφρασαν ενδιαφέρον για τη μεταξύ τους συνεργασία με στόχο τη στήριξη των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Κατά τις διαβουλεύσεις πραγματοποιήθηκε επίσης λεπτομερής ανταλλαγή απόψεων για διαπραγματεύσεις σχετικά με τη διαδικασία ανάπτυξης θεσμικών δομών του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Και οι δύο πλευρές εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά με δυνάμει υποψηφίους κατά την εκλογική διαδικασία 2007 για το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Οι ΗΠΑ υπογράμμισαν ότι η κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Σουδάν και τη Βιρμανία εξακολουθούν να αποτελούν βασικές προτεραιότητες.

Η ΕΕ εξέφρασε τις ανησυχίες της για τη συνεχιζόμενη χρήση της θανατικής ποινής στις ΗΠΑ· επίσης η ΕΕ επανέλαβε τη θέση της ότι όλα τα μέτρα που λαμβάνονται για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας πρέπει να συνάδουν με το διεθνές δίκαιο περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Διαβουλεύσεις της Τρόικας με τον Καναδά

Οι διαβουλεύσεις ΕΕ-Καναδά για τα ανθρώπινα δικαιώματα πραγματοποιήθηκαν στις 19 Σεπτεμβρίου 2006 και στις 19 Φεβρουαρίου 2007 στις Βρυξέλλες. Ο Καναδάς και η ΕΕ αντάλλαξαν απόψεις για τις εξελίξεις στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, καθώς και για διμερείς διαλόγους με τρίτες χώρες για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Και στις δύο συνεδριάσεις ο Καναδάς και η ΕΕ συζήτησαν τη σημασία διατήρησης των ειδικών διαδικασιών του ΟΗΕ και ανάδειξης της χρησιμότητας των εντολών κατά θέμα και κατά χώρα. Ο Καναδάς υπογράμμισε τη σημασία που αποδίδει στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου ως ζήτημα προτεραιότητας για τα ανθρώπινα δικαιώματα και επεσήμανε ότι θα υποβάλει συντόμως το εθνικό σχέδιο δράσης του για την απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών 1325 σχετικά με τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια.

Διαβουλεύσεις της Τρόικας με την Ιαπωνία

Οι διαβουλεύσεις ΕΕ-Ιαπωνίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα πραγματοποιήθηκαν στις 3 Οκτωβρίου 2006 και στις 16 Μαρτίου 2007 στη Γενεύη. Η Ιαπωνία και η ΕΕ αντάλλαξαν απόψεις για τις εξελίξεις στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τη Γενική Συνέλευση καθώς και για διμερείς διαλόγους με τρίτες χώρες για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η Ιαπωνία παρέσχε λεπτομερή στοιχεία για τις ενέργειές της ενόψει της επικύρωσης του Καταστατικού της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου. (Σημ.: βλ. στο 4.7 δήλωση της ΕΕ για την επικύρωση του Καταστατικού της Ρώμης εκ μέρους της Ιαπωνίας). Η ΕΕ εξέφρασε ανησυχία για τη συνεχιζόμενη χρήση της θανατικής ποινής στην Ιαπωνία.

Διαβουλεύσεις της Τρόικας με τη Νέα Ζηλανδία

Ο τρίτος γύρος των διαβουλεύσεων με τη Νέα Ζηλανδία για τα ανθρώπινα δικαιώματα πραγματοποιήθηκε στις 28 Φεβρουαρίου 2007 στις Βρυξέλλες. Η Νέα Ζηλανδία και η ΕΕ αντάλλαξαν απόψεις για τις εξελίξεις στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ. Η Νέα Ζηλανδία υπογράμμισε τη σημασία που αποδίδει στην εξασφάλιση στενής συνεργασίας με εταίρους στα διεθνή φόρουμ. Ενώ η Νέα Ζηλανδία εξέφρασε τις ανησυχίες της σχετικά με το σχέδιο Διακήρυξης για τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών, ταυτόχρονα τόνισε ότι στηρίζει τις πρωτοβουλίες στον ΟΗΕ για την κατάργηση της θανατικής ποινής.

Διαβουλεύσεις της Τρίκας με τις υποψήφιες χώρες

Οι ετήσιες διαβουλεύσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα με τις υποψήφιες χώρες - Κροατία, Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (ΠΓΔΜ) και Τουρκία- πραγματοποιήθηκαν στις 20 Φεβρουαρίου 2007 στις Βρυξέλλες. Η ΕΕ πληροφόρησε τις υποψήφιες χώρες σχετικά με τις προτεραιότητες της ΕΕ για την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ειδικότερα σχετικά με πρωτοβουλίες της ΕΕ σε επίπεδο ΟΗΕ, ζητώντας την υποστήριξή τους. Η Κροατία, η ΠΓΔΜ και η Τουρκία έδωσαν στην ΕΕ πληροφορίες σχετικά με τις γενικές πολιτικές τους στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

3.7. Ρήτρες για τα ανθρώπινα δικαιώματα στις συμφωνίες συνεργασίας με τρίτες χώρες

Από το 1995 η Ευρωπαϊκή Κοινότητα επιδιώκει να περιλαμβάνεται ρήτρα για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε όλες τις συμφωνίες που συνάπτει με μη εκβιομηχανισμένες χώρες, εξαιρουμένων των τομεακών συμφωνιών. Η ρήτρα για τα ανθρώπινα δικαιώματα καθιστά τα ανθρώπινα δικαιώματα θέμα κοινού ενδιαφέροντος και μέρος του διαλόγου μεταξύ των μερών και χρησιμεύει ως βάση για την εφαρμογή θετικών μέτρων εξίσου με τις άλλες βασικές διατάξεις της συμφωνίας. Σε περίπτωση σοβαρών και επανειλημμένων παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η ρήτρα για τα ανθρώπινα δικαιώματα επιτρέπει στο ένα Μέρος της συμφωνίας να λαμβάνει περιοριστικά μέτρα κατά τα ου παραβιάζοντας Μέρος ανάλογα με τη βαρύτητα των παραβιάσεων. Μεταξύ της 1ης Ιουλίου 2006 και της 30ης Ιουνίου 2007 η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δεν συνήψε νέες συμφωνίες που να περιλαμβάνουν ρήτρες για τα ανθρώπινα δικαιώματα¹.

¹ Επισκόπηση των συμφωνιών που περιλαμβάνουν ρήτρα για τα ανθρώπινα δικαιώματα διατίθεται στη βάση δεδομένων του Γραφείου Συνθηκών της Επιτροπής:
<http://ec.europa.eu/world/agreements/default.home.do>.

Στο ψήφισμά του της 26ης Απριλίου 2007 σχετικά με την ετήσια έκθεση για τα ανθρώπινα δικαιώματα ανά τον κόσμο το 2006, και για την πολιτική της ΕΕ στον τομέα αυτό, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δέχθηκε με ικανοποίηση ορισμένα μέτρα που έλαβε η Ευρωπαϊκή Ένωση για τη βελτίωση της εφαρμογής των ρητρών για τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως π.χ. τη σταδιακή επέκταση των υποεπιτροπών για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε περισσότερες τρίτες χώρες. Στο ψήφισμα τονίζεται ότι είναι ανάγκη να θεσπιστεί μηχανισμός για την παρακολούθηση της εφαρμογής της ρήτρας για τα ανθρώπινα δικαιώματα καθώς και να θεσπιστεί ένα κλιμακούμενο σύστημα κυρώσεων για τις περιπτώσεις μη τήρησης της ρήτρας. Με το ψήφισμα καλείται η Επιτροπή να υποβάλει στρατηγικό πολιτικό σχέδιο μαζί με συγκεκριμένη νομοθετική πρωτοβουλία για τη συνολική αναθεώρηση της ρήτρας για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Με το ψήφισμα παροτρύνονται επίσης το Συμβούλιο και η Επιτροπή να συμπεριλάβουν ρήτρα για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε όλες τις νέες τομεακές συμφωνίες, όπως π.χ. οι εμπορικές συμφωνίες, προκειμένου να συμβάλλουν στην προαγωγή, την προστασία και την υλοποίηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η ρήτρα για τα ανθρώπινα δικαιώματα

Η ακριβής διατύπωση της ρήτρας για τα ανθρώπινα δικαιώματα διαφέρει ελαφρώς ανάλογα με τη χώρα. Ρήτρα για τα ανθρώπινα δικαιώματα περιλαμβάνεται για παράδειγμα στην ενδιάμεση συμφωνία για το εμπόριο, του 2004, με το Τατζικιστάν και έχει ως εξής:

Ο σεβασμός των δημοκρατικών αρχών και των θεμελιωδών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως ορίζεται ιδίως στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στο Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, στην Τελική Πράξη του Ελσίνκι και στο Χάρτη των Παρισίων για μια Νέα Ευρώπη, καθώς και οι αρχές της οικονομίας της αγοράς διαπνέουν τις εσωτερικές και εξωτερικές πολιτικές των μερών και συνιστούν ουσιώδες στοιχείο της παρούσας συμφωνίας.

3.8. Δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα (EIDHR)¹

Οι εταίροι της EIDHR είναι κυρίως διεθνείς και τοπικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, χωρίς να αποκλείονται και διεθνείς διακυβερνητικοί φορείς με ειδική εμπειρογνομosύνη. Η EIDHR χορηγεί βοήθεια ως συμπληρωματικό αλλά ανεξάρτητο παγκόσμιο χρηματοδοτικό μέσο, ενεργώντας χωρίς τη συγκατάθεση των κυβερνήσεων και άλλων δημόσιων αρχών των τρίτων χωρών. Το 2006 οι πόροι της ανήλθαν σε περισσότερα από 133 εκατομμύρια ευρώ και έτσι κατόρθωσε να χρηματοδοτήσει ένα ευρύ φάσμα σχεδίων και έργων σε 68 χώρες. Η EIDHR λειτούργησε στο πλαίσιο τεσσάρων παγκόσμιων εκστρατειών που καθόριζαν το θεματικό πεδίο εφαρμογής της και τους τομείς προτεραιότητας: (1) Προαγωγή της δικαιοσύνης και του κράτους δικαίου, (2) Προαγωγή της παιδείας περί τα ανθρώπινα δικαιώματα, (3) Προαγωγή της δημοκρατικής διαδικασίας, και (4) Προώθηση της ισότητας, της ανοχής και της ειρήνης.

¹ http://ec.europa.eu/europeaid/projects/eidhr/index_en.htm

Διεξάγονται δραστηριότητες σε επίπεδο χώρας, σε περιφερειακό και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η διαχείριση των σχεδίων σε επίπεδο χώρας δυνάμει της EIDHR (μικρο-έργα, σχέδια μικρής εμβέλειας) ανατίθεται από τα κεντρικά γραφεία της Επιτροπής στις Βρυξέλλες στις αντίστοιχες αντιπροσωπείες της Επιτροπής σε τρίτες χώρες.

A. Προσδιορισμός, επιλογή και χρηματοδότηση των έργων.

Στο Παράρτημα 1 περιέχεται επισκόπηση των έργων EIDHR που επελέγησαν για χρηματοδότηση την περίοδο Ιουλίου 2006-Ιουνίου 2007.

Όπως και κατά το παρελθόν, η επιλογή νέων έργων έγινε με τρεις διαφορετικούς τρόπους:

1. Έργα που προσδιορίστηκαν μέσω γενικών προσκλήσεων για την υποβολή προτάσεων:

Τέσσερις γενικές προσκλήσεις για την υποβολή προτάσεων έγιναν το Δεκέμβριο του 2005 και τον Ιανουάριο του 2006 με συνολικό ποσό 74,6 εκατομμ. ευρώ προερχόμενο από τους προϋπολογισμούς του 2005 και του 2006. Η Επιτροπή έλαβε 776 προτάσεις, εκ των οποίων στα 124 πιο επιτυχή σχέδια κατακυρώθηκε σύμβαση επιχορήγησης τον Οκτώβριο - Δεκέμβριο 2006.

Οι τέσσερις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων EIDHR (ή εκστρατείες) εστίαζαν στις ακόλουθες προτεραιότητες:

1. Προαγωγή της δικαιοσύνης και του κράτους δικαίου

Ομάδα 1: Η αποτελεσματική λειτουργία του ΔΠΔ και άλλων διεθνών ποινικών δικαστηρίων καθώς και η αλληλεπίδρασή τους με τα εθνικά συστήματα δικαιοσύνης.

Ομάδα 2: Η προοδευτικά περιορισμένη χρήση της θανατικής ποινής και η τελική οικουμενική της κατάργηση

Ομάδα 3: Ενίσχυση του έργου των διεθνών μηχανισμών στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

2. Προαγωγή της παιδείας περί τα ανθρώπινα δικαιώματα

Ομάδα 1: Προαγωγή των δικαιωμάτων των περιθωριοποιημένων ή ευάλωτων ομάδων

Ομάδα 2: Πρόληψη των βασανιστηρίων

Ομάδα 3: Αποκατάσταση των θυμάτων βασανιστηρίων

3. Προαγωγή της δημοκρατικής διαδικασίας

- Ομάδα 1: Υποστήριξη και ανάπτυξη των δημοκρατικών εκλογικών διαδικασιών
Ομάδα 2: Ενίσχυση της βάσης διαλόγου της κοινωνίας των πολιτών και δημοκρατικός λόγος μέσω της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι
Ομάδα 3: Ενίσχυση της βάσης διαλόγου της κοινωνίας των πολιτών και δημοκρατικός λόγος μέσω της ελευθερίας της έκφρασης

4. Προώθηση της ισότητας, της ανοχής και της ειρήνης

- Ομάδα 1: Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξеноφοβίας και προαγωγή των δικαιωμάτων των πληθυσμών που ανήκουν σε μειονότητες
Ομάδα 2: Προαγωγή των δικαιωμάτων αυτοχθόνων πληθυσμών

2. Έργα που επιλέχθηκαν μέσω ειδικών για κάθε χώρα προσκλήσεων για την υποβολή προτάσεων

Από το 2002 έχουν αυξηθεί σημαντικά τα μικρο-έργα και σχέδια μικρής εμβέλειας ειδικά για κάθε χώρα, όπου τις προσκλήσεις για την υποβολή προτάσεων διαχειρίζονται οι αντιπροσωπείες της Επιτροπής. Το 2006 διατέθηκαν 30 εκατομμύρια ευρώ για προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που έγιναν από αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε 50 χώρες, ποσό που αντιστοιχεί στο 25% του συνόλου της κοινοτικής βοήθειας που παρέχεται δυνάμει αυτού του προγράμματος. Σκοπός των ειδικών ανά χώρα προσκλήσεων είναι να προσδιορίζονται σχέδια κατάλληλα για μικρότερης κλίμακας ενισχύσεις, ήτοι μεταξύ 10.000-100.000 ευρώ, και κατά κανόνα απευθύνονται μόνο σε οργανώσεις που έχουν την έδρα τους στη συγκεκριμένη χώρα. Με τον τρόπο αυτό, η EIDHR είναι σε θέση να παρέχει στήριξη στην τοπική κοινωνία των πολιτών και να καθορίζει με ακρίβεια τις προτεραιότητες που έχουν σημασία για κάθε χώρα όπου εφαρμόζονται αυτά τα σχέδια μικρής εμβέλειας. Αποτέλεσμα της διαδικασίας αυτής ήταν να υπογραφούν περίπου 480 συμβάσεις επιχορήγησης για μικρο-έργα EIDHR το 2006.

3. Έργα που επιλέχθηκαν χωρίς πρόσκληση υποβολής προτάσεων

Το 2006, επελέγησαν 20 έργα χωρίς πρόσκληση για την υποβολή προτάσεων, με ενωσιακή συνεισφορά ύψους 13 εκατομμυρίων ευρώ. Σημαντικές ενισχύσεις χορηγήθηκαν σε οργανισμούς όπως η Ύπατη Αρμοστέα των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, το Συμβούλιο της Ευρώπης, ο ΟΑΣΕ και τα διεθνή δικαστήρια. Οι αποστολές εκλογικών παρατηρητών (EOM) που πραγματοποιεί η ΕΕ αποκτούν όλο και μεγαλύτερη σημασία τα τελευταία χρόνια και το 2006 αντιστοιχούσαν στο 25% των δράσεων EIDHR, δηλαδή 30 εκατομμύρια ευρώ διατέθηκαν για EOM.

Για περισσότερες πληροφορίες όσον αφορά τις EOM βλέπε το κεφάλαιο 4.10.

Το νέο Ευρωπαϊκό Μέσο για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Στο πλαίσιο της συνολικής μεταρρύθμισης των προγραμμάτων εξωτερικής βοήθειας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας το 2006, δημιουργήθηκε ένα νέο ανεξάρτητο χρηματοδοτικό μέσο, το (EIDHR). Η αντίστοιχη νομική βάση¹ τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2007. Διαδεχόμενο το προηγούμενο EIDHR, το μέσο αυτό διαθέτει συνολικό ποσό **1.104 εκατομμυρίων ευρώ** για την περίοδο 2007 ως 2013. Συμπληρώνει την κοινοτική βοήθεια που παρέχεται μέσω της διμερούς συνεργασίας για την ανάπτυξη, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη και εδραίωση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών σε τρίτες χώρες. Δεδομένου ότι πρόκειται για ανεξάρτητο μέσο, είναι δυνατόν να παρέχεται βοήθεια και σε περιπτώσεις όπου δεν υφίστανται δεσμοί αναπτυξιακής συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Η βοήθεια που παρέχεται δυνάμει του νέου EIDHR προορίζεται για τη **στήριξη της κοινωνίας των πολιτών, μαζί με τις οργανώσεις και τα φυσικά της πρόσωπα**. Το γεγονός ότι θέτει στο επίκεντρο την εταιρική σχέση με την κοινωνία των πολιτών, δίνει στο χρηματοδοτικό μέσο τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του, ενώ συνεχίζει να στηρίζει το πολυμερές πλαίσιο για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δικαιοσύνης, του κράτους δικαίου και για την προαγωγή της δημοκρατίας. Επιπλέον, το EIDHR αποτελεί τη βάση χρηματοδότησης όλων των αποστολών παρατηρητών για τις εκλογές της ΕΕ, οι οποίες έχουν εξελιχθεί σε κεντρικό μέσο προώθησης των δημοκρατικών διαδικασιών στις διάφορες χώρες.

Αποτελώντας συνέχεια προηγούμενων EIDHR, οι **γενικοί στόχοι** του νέου EIDHR είναι οι εξής:

- προώθηση του σεβασμού και της τήρησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, όπως διακηρύσσονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και σε άλλες διεθνείς και περιφερειακές πράξεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και προώθηση και εδραίωση της δημοκρατίας και των δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων σε τρίτες χώρες, κυρίως με την υποστήριξη οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, με την παροχή στήριξης και αλληλεγγύης σε υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θύματα καταπίεσης ή εκμετάλλευσης καθώς και με τη στήριξη της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιείται στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της προαγωγής της δημοκρατίας·
- υποστήριξη και ενίσχυση του διεθνούς και περιφερειακού πλαισίου για την προστασία, την προαγωγή και την παρακολούθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου, την προώθηση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου και την ενίσχυση του ενεργού ρόλου της κοινωνίας των πολιτών σε αυτά τα πλαίσια·
- ενίσχυση της εμπιστοσύνης στις εκλογικές διαδικασίες και αύξηση της αξιοπιστίας τους, ιδίως μέσω αποστολών παρατηρητών για τις εκλογές και μέσω της στήριξης τοπικών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που συμμετέχουν σε αυτές τις διαδικασίες.

¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1889/2006, ΕΕ L 386, 29.12.2006, σ. 1.

Το πολυετές **έγγραφο στρατηγικής EIDHR 2007-2010** στηρίζεται στην πρόθεση συνεργασίας με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, προσφοράς έργου σε αυτές και μέσω αυτών. Σκοπός του είναι να υπεραμύνεται των θεμελιωδών ελευθεριών, οι οποίες αποτελούν τη βάση οποιασδήποτε δημοκρατικής διαδικασίας, και να συμβάλλει ώστε η κοινωνία των πολιτών να καταστεί ουσιαστική δύναμη διαλόγου, δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων και προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Κατ' αυτόν τον τρόπο, συμπληρώνει τα νέα γεωγραφικά προγράμματα βοήθειας και διαφέρει από αυτά, δεδομένου ότι τα προγράμματα αυτά εμπεριέχουν όλο και περισσότερο θέματα δημοκρατίας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εστιάζοντας ωστόσο πρωτίστως στην ανάπτυξη δημόσιων θεσμών και στις τομεακές μεταρρυθμίσεις.

Ως εκ τούτου, η **στρατηγική αντίδρασης** του EIDHR εστιάζει στα εξής θέματα:

- ενίσχυση του σεβασμού για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες που αποτελούν προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της δράσης της κοινωνίας των πολιτών και για κάθε πρόοδο προς την κατεύθυνση της δημοκρατίας και της ουσιαστικής προστασίας όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε χώρες και περιφέρειες όπου οι ελευθερίες αυτές κινδυνεύουν περισσότερο·
- ενίσχυση του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών για την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων, για τον ειρηνικό συμβιβασμό μεταξύ ομάδων με συγκρουόμενα συμφέροντα και την εδραίωση της συμμετοχής στα κοινά και της πολιτικής εκπροσώπησης και για την ανάπτυξη της ίσης συμμετοχής ανδρών και γυναικών στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή, μέσω σχεδίων στήριξης ειδικών για κάθε χώρα·
- υποστήριξη δράσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα και για θέματα δημοκρατίας σε τομείς που καλύπτονται από κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ, μεταξύ άλλων όσον αφορά τους διαλόγους για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τη θανατική ποινή, τα βασανιστήρια και τη συμμετοχή παιδιών σε ένοπλες συγκρούσεις·

Συμπληρώνοντας τα γεωγραφικά προγράμματα, ο προγραμματισμός του EIDHR δίνει επίσης προτεραιότητα στα εξής:

- στήριξη και ενίσχυση του διεθνούς και περιφερειακού πλαισίου για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δικαιοσύνης, του κράτους δικαίου και την προώθηση της δημοκρατίας· και
- ενίσχυση της εμπιστοσύνης στις δημοκρατικές εκλογικές διαδικασίες και αύξηση της αξιοπιστίας και της διαφάνειάς τους, ιδίως μέσω παρακολούθησης των εκλογών και ανάπτυξης από την Ευρωπαϊκή Ένωση αποστολών παρατηρητών για τις εκλογές.

Το έγγραφο στρατηγικής EIDHR 2007-2010 θα εφαρμοστεί με βάση **ετήσια προγράμματα δράσης**. Στο πλαίσιο αυτών των ετήσιων προγραμμάτων δράσης, η Επιτροπή θα δημοσιεύει προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που θα απευθύνονται σε οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και άλλους επιλέξιμους φορείς οι οποίοι θα πρέπει να υποβάλλουν προτάσεις για δράσεις στο πλαίσιο των διαφόρων στόχων του εγγράφου στρατηγικής.

B. Αξιολογήσεις

Το EIDHR εξακολούθησε να αποτελεί αντικείμενο εντατικού ελέγχου και αξιολόγησης¹. Πολλά από τα διδάγματα που αντλήθηκαν οδήγησαν σε συγκεκριμένες βελτιώσεις όσον αφορά τον προγραμματισμό και την εφαρμογή. Η προσοχή στράφηκε περισσότερο στις θεματικές, προγραμματικές και μεθοδολογικές αξιολογήσεις ενώ πριν κυριαρχούσαν οι αξιολογήσεις σχεδίων και έργων. Οι αξιολογήσεις αυτές καλύπτουν ένα ευρύτερο φάσμα σχεδίων και έργων EIDHR και παρέχουν μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα του αντικτύπου του. Η **θεματική αξιολόγηση των σχεδίων για την κατάργηση της θανατικής ποινής** που πραγματοποιήθηκε μεταξύ Νοεμβρίου 2006 και Φεβρουαρίου 2007 κάλυψε όλα τα 28 σχέδια EIDHR από το 1998 (11.4 εκατομμύρια ευρώ). Στόχος της αξιολόγησης αυτής ήταν να βελτιωθεί ο αντίκτυπος των σχεδίων της κοινωνίας των πολιτών που αποσκοπούν στην κατάργηση της θανατικής ποινής, ενισχύοντας την ικανότητα της Επιτροπής να αξιοποιεί τα διδάγματα που αντλεί από παρελθούσες και τρέχουσες επιχειρήσεις για το μελλοντικό σχεδιασμό, προγραμματισμό και προσδιορισμό σχεδίων. Η αξιολόγηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι εταίροι της Επιτροπής που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των σχεδίων ανταποκρίθηκαν επιτυχώς στα καθήκοντά τους και ότι η ΕΕ πρέπει να είναι πολλαπλώς περήφανη μετά από δεκαετή παροχή στήριξης και βοήθειας που υπερβαίνει τα 10 εκατομμ. ευρώ. Στην έκθεση επισημαίνεται ότι υπάρχει παγκοσμίως τάση υπέρ της κατάργησης της θανατικής ποινής και ότι η ευκαιρία αυτή δεν πρέπει να χαθεί. Επισημαίνεται επίσης ότι απαιτούνται βελτιώσεις όσον αφορά τη συνοχή και τη στρατηγική προσέγγιση των σχεδίων για την κατάργηση της θανατικής ποινής. Είναι πολύ πιθανό ότι καλοσχεδιασμένα και στοχοθετημένα σχέδια θα έχουν σημαντικό αντίκτυπο τα προσεχή έτη και θα ενισχύσουν θετικά τη φήμη της ΕΕ στην προσπάθεια για την κατάργηση της θανατικής ποινής.

Η αξιολόγηση του **Δικτύου Σχολών Πολιτικών Σπουδών (ΣΠΣ)** πραγματοποιήθηκε από τον Ιανουάριο ως το Μάιο 2007 και κάλυψε επτά από τις οκτώ χρηματοδοτούμενες από την ΕΚ ΣΠΣ, εξετάζοντας επίσης ορισμένες άλλες σχολές του δικτύου. Συνολικά, η κοινοτική χρηματοδότηση για τις ΣΠΣ ανήλθε περίπου στα 2,1 εκατομμύρια ευρώ από το 2002 και κάλυψε την Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, τη Γεωργία, το Κοσσυφοπέδιο, τη Μολδαβία, τη Ρωσία και την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (ΠΓΔΜ). Το σχέδιο ΣΠΣ αναπτύχθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης για να ανταποκριθεί στην πραγματική ανάγκη εκπαίδευσης πολιτικών ηγετών εμφορούμενων από δημοκρατικά ιδεώδη. Έχει εκπαιδεύσει εκατοντάδες άτομα από την έναρξή του στη Μόσχα τη δεκαετία του 1990, παρέχοντας στους σπουδαστές μια γενική θεώρηση των δημοκρατικών θεσμών, των εκλογικών διαδικασιών, της τοπικής δημοκρατίας και της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Οι γυναίκες αποτελούσαν σημαντικό ποσοστό των συμμετεχόντων (περίπου 40%) . Η τελική έκθεση αξιολόγησης θα υποβληθεί το δεύτερο εξάμηνο του 2007.

¹ http://ec.europa.eu/europeaid/projects/eidhr/documents_en.htm#evaluation.

Το 2007 πραγματοποιήθηκε **συγκριτική αξιολόγηση** των σχεδίων και παρεμβάσεων της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα **στις Φιλιππίνες και την Καμπότζη**. Τη διαχείριση ανέλαβαν οι δύο αντιπροσωπείες της Επιτροπής και τα περισσότερα από τα σχέδια που αξιολογήθηκαν ήταν σχέδια EIDHR.

Επιπλέον, έχει ξεκινήσει μια **ανάλυση όλων των σχεδίων και έργων EIDHR από το 2000 και εξής**. Σκοπός της επιτελικής μελέτης είναι να δώσει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα των σχεδίων και έργων που στήριξε η EIDHR από το 2000 και του τρόπου με τον οποίον θα μπορούσε να αξιολογηθεί η συνάφεια και ο αντίκτυπός της.

Πέραν των ειδικών συστάσεων για κάθε πρόγραμμα ή σχέδιο, υπάρχουν ορισμένα γενικά ζητήματα που επισημαίνονται στις συστάσεις των περισσότερων αξιολογήσεων EIDHR, τα σημαντικότερα εκ των οποίων είναι: (i) μεγαλύτερη επικοινωνία κατά τη διάρκεια των σχεδίων με τους εταίρους που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των σχεδίων, (ii) αυξημένη ανταλλαγή πληροφοριών και διδαγμάτων μεταξύ των αντιπροσωπειών της Επιτροπής και των κεντρικών γραφείων στις Βρυξέλλες σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος, (iii) απαιτούμενος προγραμματισμός και προϋπολογισμός για την παρακολούθηση του σχεδίου και τα συστήματα αξιολόγησης στις κατευθυντήριες γραμμές για τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, (iv) πιο συστηματική παρακολούθηση που να συνδυάζει επισκέψεις έργων διαχειριστών της ΕΚ και επισκέψεις εξωτερικών συμβούλων, και (v) αυξημένη και βελτιωμένη χρησιμοποίηση της προσέγγισης λογικού πλαισίου και της διαχείρισης κύκλων σχεδίων. Αυτά τα ζητήματα θα αντιμετωπιστούν κατά το δυνατόν κατά τη διάρκεια εφαρμογής του EIDHR.

4. Θεματικά ζητήματα

4.1. Θανατική ποινή

Κατά το διάστημα που καλύπτει η παρούσα έκθεση, η ΕΕ συνέχισε ενεργά την πολιτική της κατά της θανατικής ποινής. Η ΕΕ αντιτίθεται στη θανατική ποινή σε όλες τις περιστάσεις και διατυπώνει συστηματικά τη θέση της αυτή στα πλαίσια των σχέσεών της με τρίτες χώρες. Η ΕΕ κρίνει ότι η κατάργηση της θανατικής ποινής συμβάλλει στην προώθηση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και στη σταδιακή παγίωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οι κατευθυντήριες γραμμές της πολιτικής της ΕΕ έναντι τρίτων χωρών όσον αφορά τη θανατική ποινή (οι οποίες εγκρίθηκαν το 1998) αποτελούν τη βάση της δράσης της ΕΕ¹. Οι κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν κριτήρια για την πραγματοποίηση διαβημάτων και ορίζουν τις στοιχειώδεις προδιαγραφές που πρέπει να ισχύουν σε χώρες που διατηρούν τη θανατική ποινή. Η ΕΕ ασκεί εξάλλου πιέσεις σε σχετικές περιπτώσεις για την εφαρμογή περιόδων αναστολής ως πρώτο βήμα προς την κατάργηση της θανατικής ποινής.

Γενικά διαβήματα: η ΕΕ θίγει το ζήτημα της θανατικής ποινής στα πλαίσια του διαλόγου της με τρίτες χώρες. Τέτοια διαβήματα πραγματοποιούνται κυρίως για χώρες που η πολιτική τους έναντι της θανατικής ποινής είναι ρευστή, λόγω χάρη σε περίπτωση που είναι πιθανό να λήξει μια επίσημη ή εκ των πραγμάτων αναστολή της θανατικής ποινής ή σε περίπτωση επαναφοράς της θανατικής ποινής με νόμο. Ομοίως, μπορεί να γίνει διάβημα ή δημόσια δήλωση σε περιπτώσεις χωρών που λαμβάνουν μέτρα για την κατάργηση της θανατικής ποινής. Μεμονωμένα διαβήματα πραγματοποιούνται σε ειδικές περιπτώσεις όπου η Ευρωπαϊκή Ένωση λαμβάνει γνώση προσωπικών θανατικών καταδικών οι οποίες παραβιάζουν τις στοιχειώδεις προδιαγραφές. Βάσει των προδιαγραφών αυτών π.χ. δεν μπορεί να επιβληθεί θανατική ποινή σε άτομα ηλικίας κάτω των 18 ετών κατά το χρόνο διάπραξης του εγκλήματος, σε εγκύους ή μητέρες με βρέφη και σε διανοητικώς ανάπηρα άτομα.

Σε ποιες χώρες η ΕΕ πραγματοποίησε διαβήματα για τη θανατική ποινή;

Γενικά διαβήματα για τη θανατική ποινή πραγματοποιήθηκαν στο Μπαχρέιν, το Μπαγκλαντές, τη Μπουρκίνα Φάσο, την Κίνα, την Ινδία, την Ινδονησία, το Ιράκ, το Ιράν, την Ιαπωνία, την Ιορδανία, την Κένυα, το Κουβέιτ, την Κιργιζία, το Λίβανο, το Μαλάουι, το Μαρόκο, το Πακιστάν, τη Ρωσική Ομοσπονδία, τη Νότια Κορέα, τη Σιέρα Λεόνε, το Περού, την Τανζανία, την Ταϊβάν, το Τατζικιστάν, το Τρινιδάδ και Τομπάγκο, το Τουρκμενιστάν, την Ουγκάντα, τις ΗΠΑ και τη Ζάμπια. Μεμονωμένα διαβήματα πραγματοποιήθηκαν στην Κίνα, την Αίγυπτο, το Ιράν, το Ιράκ, την Ιορδανία, τη Σιγκαπούρη, το Σουδάν και τις ΗΠΑ.

¹ http://ec.europa.eu/comm/external_relations/human_rights/adp/guide_en.htm.

Επιπλέον, η ΕΕ προέβη σε ορισμένες δημόσιες δηλώσεις για τη θανατική ποινή παγκοσμίως, όπως στα συμπεράσματα της 22ας Ιανουαρίου 2007 με τα οποία εξέφρασε τη βαθύτατη ανησυχία της για τις θανατικές καταδικές των βούλγαρων νοσηλευτών και του παλαιστίνιου γιατρού, καθώς και δήλωση στην τρίτη παγκόσμια διάσκεψη κατά της θανατικής ποινής που έλαβε χώρα στο Παρίσι στις 1-3 Φεβρουαρίου 2007.

Τον Δεκέμβριο του 2006, η ΕΕ ανέγνωσε για πρώτη φορά, κατά τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, μια «Δήλωση κατά της θανατικής ποινής» που υπέγραψαν 85 κράτη από όλες τις περιοχές. Αυτή η δήλωση παρέμεινε ανοιχτή προς υπογραφή και έχει πλέον υπογραφεί από 95 κράτη μέλη του ΟΗΕ:

Με ψηφίσματα στις 1 Φεβρουαρίου και 26 Απριλίου 2007, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επανέλαβε την επιθυμία του να καταργηθεί σε όλη την υφήλιο η θανατική ποινή και κάλεσε την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να ασκήσουν διπλωματική και πολιτική δράση για την εφαρμογή αναστολής παγκοσμίως, ως πρώτο βήμα προς την καθολική κατάργηση της θανατικής ποινής. Το Συμβούλιο Εξωτερικών Σχέσεων της ΕΕ αποφάσισε στις 18 Ιουνίου 2007 ότι η ΕΕ θα καταθέσει, στα πλαίσια διαπεριφερειακής συμμαχίας, σχέδιο απόφασης κατά της θανατικής ποινής κατά την 62η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών. Στις 19 Ιουνίου 2007 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία προτείνει να καθιερωθεί Ευρωπαϊκή Ημέρα κατά της Θανατικής Ποινής, με κοινή διακήρυξη της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία θα συμπίπτει με την Παγκόσμια Ημέρα κατά της Θανατικής Ποινής (10 Οκτωβρίου). (για τον κατάλογο των ευρωπαϊκών/ παγκόσμιων ημερών στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, βλ. παράρτημα II).

Σύμφωνα με την έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας για το 2006, πάνω από 1.591 άτομα εκτελέστηκαν σε ολόκληρο τον κόσμο και τουλάχιστον 3.861 άτομα καταδικάστηκαν σε θάνατο σε 55 χώρες το 2006. Οι περισσότερες γνωστές εκτελέσεις πραγματοποιήθηκαν στην Κίνα (τουλάχιστον 1.010 εκτελέσεις). Το Ιράν κατέλαβε τη δεύτερη θέση με τουλάχιστον 177 εκτελέσεις και ακολουθούν το Πακιστάν με 82, το Ιράκ και το Σουδάν με τουλάχιστον 65 εκτελέσεις έκαστο και οι ΗΠΑ με 53.

Η ΕΕ σημειώνει με ικανοποίηση ότι 46 από τα 47 κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης έχουν επικυρώσει το Πρωτόκολλο αριθ. 6 στην ευρωπαϊκή σύμβαση για τα ανθρώπινα δικαιώματα σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής. Περισσότερα από 10 χρόνια μετά την προσχώρησή της στο Συμβούλιο της Ευρώπης, η Ρωσική Ομοσπονδία δεν έχει ακόμη επικυρώσει το Πρωτόκολλο αριθ. 6. Όσον αφορά το Πρωτόκολλο αριθ. 13 σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις, ακόμη και σε καιρό πολέμου, 39 κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης το έχουν επικυρώσει έως τώρα, μεταξύ των οποίων 22 κράτη μέλη της ΕΕ. Το υπέγραψαν πέντε ακόμη κράτη μέλη της ΕΕ. Από τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, μόνο το Αζερμπαϊτζάν και η Ρωσία δεν το έχουν υπογράψει.

Μεταξύ των θετικών εξελίξεων, το Κοινοβούλιο της Ρουάντας ψήφισε την κατάργηση της θανατικής ποινής στις 9 Ιουνίου 2007 (σημείωση: η νομοθετική διαδικασία οριστικοποιήθηκε στις 24 Ιουλίου με την έκδοση του προεδρικού διατάγματος). Στην Κιργιζία, στις 27 Ιουνίου 2007 ο Πρόεδρος υπέγραψε νομοθεσία τροποποίησης του Ποινικού Κώδικα για την κατάργηση της θανατικής ποινής, κατόπιν της εφαρμογής περιόδου αναστολής από το 1998.

Στο κεφάλαιο 3.8 περιέχονται πληροφορίες όσον αφορά την εξωτερική αξιολόγηση των σχεδίων για την «κατάργηση της θανατικής ποινής» στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΘΑΝΑΤΙΚΗΣ ΠΟΙΝΗΣ ΣΤΙΣ ΗΠΑ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση υποστηρίζει ενεργά τις προσπάθειες για την κατάργηση της θανατικής ποινής στις ΗΠΑ. Αν και στις ΗΠΑ η θανατική ποινή αποτελεί ζήτημα που εμπίπτει στη δικαιοδοσία των πολιτειών, κάποιες επίσης υποθέσεις φθάνουν στα ομοσπονδιακά δικαστήρια.

Στις 26 Ιουνίου 2007, η ΕΕ διαβίβασε επιστολή *amicus curiae* στο Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ όσον αφορά τους αλλοδαπούς υπηκόους οι οποίοι δεν είχαν ενημερωθεί ότι είχαν δικαίωμα να επικοινωνήσουν με τους διπλωματικούς εκπροσώπους τους ώστε να λάβουν νομική συνδρομή (και να αποφύγουν εξ αρχής τη θανατική καταδίκη), στην υπόθεση θανατικής καταδίκης του Jose Medellin. Υποβλήθηκαν επίσης διαβήματα σε πολιτειακές αρχές για πέντε μεμονωμένες περιπτώσεις θανατικής ποινής το 2007, εκ των οποίων δύο αφορούσαν άτομα με διανοητικές διαταραχές και τρεις αφορούσαν παραβίαση *de facto* αναστολής. Δύο σχέδια EIDHR έτυχαν υποστήριξης στις ΗΠΑ:

(1) Ο αμερικανικός Δικηγορικός Σύλλογος (ABA) διεξάγει μια φιλόδοξη αξιολόγηση διαφόρων πολιτειακών συστημάτων για τη θανατική ποινή στις ΗΠΑ και συγκεντρώνει στοιχεία για τον τρόπο με τον οποίον οι πολιτείες αυτές πληρούν ή δεν πληρούν στοιχειώδεις προδιαγραφές δικαιοσύνης και ορθότητας κατά τη διαδικασία.

Έως τώρα οι ερευνητές έχουν εντοπίσει σοβαρά προβλήματα σε όλες τις υπό εξέταση πολιτείες, όπως π.χ. η ανεπαρκής προστασία έναντι λανθασμένων καταδικαστικών αποφάσεων, η ανεπαρκής υπεράσπιση των κατηγορούμενων για εγκλήματα που επισύρουν θανατική ποινή ή των ήδη καταδικασθέντων σε θάνατο, καθώς και σημαντικές φυλετικές, γεωγραφικές και κοινωνικοοικονομικές ανισότητες.

Έως τον Ιούλιο 2007 ο Δικηγορικός Σύλλογος είχε δημοσιοποιήσει εκθέσεις για την Αλαμπάμα, την Αριζόνα, τη Φλόριδα, τη Γεωργία και το Τενεσί και έχει προγραμματιστεί για το Σεπτέμβριο η δημοσιοποίηση δύο μελετών για τις πολιτείες του Οχάιο και της Πενσυλβάνια. Οι εκθέσεις αυτές καλύφθηκαν εκτενώς από τον τύπο με πολύ θετικά σχόλια και προσέλκυσαν την προσοχή πολιτειακών κυβερνήσεων, δικηγορικών συλλόγων και δικηγόρων υπεράσπισης.

Αυτό φάνηκε ιδιαιτέρως στην πολιτεία της Φλόριδα, όπου:

- Όλες οι μεγάλες εφημερίδες δημοσίευσαν κύρια άρθρα υπέρ της έκθεσης και των συμπερασμάτων της·
- Διάφοροι δικηγόροι υπεράσπισης άρχισαν να βασίζονται στην έκθεση για να προσβάλλουν άδικες θανατικές καταδίκες στα δικαστήρια·
- Ο δικηγορικός σύλλογος της Φλόριδα αποφάσισε να εντάξει στις προτεραιότητές του τη μεταρρύθμιση του συστήματος θανατικής ποινής·
- Η προϊσταμένη δικαστική αρχή του Ανώτατου Δικαστηρίου της Φλόριδα φάνηκε πρόθυμη να ανταποκριθεί στα συμπεράσματα της έκθεσης μέσω της κανονιστικής διαδικασίας της.

(2) Το Κέντρο Πληροφοριών για τις Θανατικές Ποινές (DPIC) επίσης έλαβε στήριξη EIDHR για πρόγραμμα εκπαίδευσης του κοινού, προβολής στα μέσα ενημέρωσης και παροχής βοήθειας σε οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της θανατικής ποινής στις ΗΠΑ. Το DPIC έχει αναφερθεί και μνημονευθεί σε περισσότερες από 1.500 ειδησεογραφικές καλύψεις από το 2004 και έχει παρουσιαστεί σε διάφορα τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά προγράμματα στις ΗΠΑ.

4.2. Βασανιστήρια και άλλες μορφές σκληρής, απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ κατά των βασανιστηρίων τις οποίες ενέκρινε το Συμβούλιο τον Απρίλιο του 2001¹, η ΕΕ διατήρησε τον ηγετικό της ρόλο και συνέχισε την παγκόσμια δράση της κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών κακοποίησης, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες σε διεθνή πλαίσια, διμερή διαβήματα προς τρίτες χώρες και ουσιαστική υποστήριξη σχεδίων της κοινωνίας των πολιτών.

Στην 61η σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, τα κράτη μέλη της ΕΕ συνυποστήριξαν ψήφισμα για τα βασανιστήρια και άλλες μορφές σκληρής, απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, το οποίο εγκρίθηκε συναινετικά². Σε δηλώσεις της κατά τη σύνοδο της ΓΣΗΕ, η ΕΕ επανέλαβε ότι το διεθνές δίκαιο προβλέπει την πλήρη απαγόρευση των βασανιστηρίων και άλλων μορφών κακοποίησης και τόνισε ότι ανησυχεί για τη χρήση βασανιστηρίων σε αρκετές χώρες και περιοχές. Στην ετήσια δήλωσή της επ' ευκαιρία της Διεθνούς Ημέρας για την υποστήριξη των θυμάτων βασανιστηρίων στις 26 Ιουνίου 2007, η ΕΕ υπογράμμισε ότι δίνει προτεραιότητα στην εξάλειψη των βασανιστηρίων παγκοσμίως και στην πλήρη αποκατάσταση των θυμάτων βασανιστηρίων και επανέλαβε ότι καταδικάζει όλες τις πράξεις στόχος των οποίων είναι να νομιμοποιούν ή να επιτρέπουν βασανιστήρια και άλλες μορφές κακοποίησης. Με την ευκαιρία της εικοστής επετείου από την έναρξη ισχύος της Διεθνούς Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (UNCAT), η ΕΕ παρότρυνε επίσης τα κράτη που δεν είναι ακόμη συμβαλλόμενα μέρη να προσχωρήσουν το ταχύτερο στη Σύμβαση. Δέχθηκε επίσης με ικανοποίηση την επικύρωση το παρελθόν έτος του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων (OPCAT) από την Αρμενία, το Μπενίν, τη Βραζιλία, την Καμπότζη, το Λιχτενστάιν, τη Μολδαβία, τη Νέα Ζηλανδία, το Περού, τη Σενεγάλη, τη Σερβία και την Ουκρανία. Επί του παρόντος 57 κράτη έχουν υπογράψει και 34 είναι συμβαλλόμενα κράτη του OPCAT, με 9 κράτη μέλη της ΕΕ να είναι συμβαλλόμενα κράτη ενώ 11 κράτη μέλη το έχουν υπογράψει χωρίς να το έχουν επικυρώσει ή να έχουν προσχωρήσει στο Πρωτόκολλο³.

¹ http://www.europa.eu.int/comm/external_relations/human_rights/torture/guideline_en.htm

² Ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης των ΗΕ 61/153·

http://www.ohchr.org/english/issues/torture/rapporteur/docs/a_res_61_153.pdf.

³ Βλ. http://www.ohchr.org/english/countries/ratification/9_b.htm.

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της κατά των βασανιστηρίων, η ΕΕ εξακολουθεί να διατυπώνει ανησυχίες σχετικά με τη χρήση βασανιστηρίων μέσω πολιτικού διαλόγου και διαβημάτων σε τρίτες χώρες. Στις επαφές αυτές τίγονται τόσο ζητήματα βασανιστηρίων και μεμονωμένες περιπτώσεις που αφορούν την εκάστοτε χώρα όσο και ευρύτερα ζητήματα. Κατά την υπό εξέταση περίοδο, η ΕΕ εξακολούθησε να εφαρμόζει την πολιτική της σύμφωνα με την οποία τίγει το ζήτημα των βασανιστηρίων συστηματικά με όλες τις χώρες στο πλαίσιο του «σφαιρικού σχεδίου δράσης για την πρόληψη των βασανιστηρίων», μεταξύ άλλων, μέσω επτά γύρων διαβημάτων σε περίπου 90 χώρες σε όλο τον κόσμο. Επίσης, η ΕΕ ασχολείται όλο και περισσότερο με μεμονωμένες περιπτώσεις, με περισσότερες από 20 παρεμβάσεις για τέτοιες περιπτώσεις κατά το παρελθόν έτος. Οι χώρες τις οποίες αφορούσαν οι παρεμβάσεις αυτές ήταν, μεταξύ άλλων, η Αλγερία, οι Μπαχάμες, το Μπαγκλαντές, η Αιθιοπία, το Νεπάλ, οι Φιλιππίνες και το Ουζμπεκιστάν.

Σε ποιες χώρες η ΕΕ πραγματοποίησε διαβήματα για τα βασανιστήρια και τη σκληρή μεταχείριση;

Αλβανία, Αργεντινή, Αρμενία, Αυστραλία, Αζερμπαϊτζάν, Μπαχάμες, Μπαχρέιν, Μπαγκλαντές, Μπελίτζε, Μπενίν, Μπουτάν, Βολιβία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Μποτσουάνα, Βραζιλία, Μπουρκίνα Φάσο, Καμπότζη, Καναδάς, Καμερούν, Χιλή, Κολομβία, Κόστα Ρίκα, Ακτή Ελεφαντοστού, Κούβα, Τζιμπουτί, Δομινικανή Δημοκρατία, Λαϊκή Δημοκρατία της Κορέας, Λαϊκή Δημοκρατία του Κογκό, Εκουαδόρ, Αίγυπτος, Ελ Σαλβαδόρ, Ερυθραία, πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Γεωργία, Γκάνα, Γουατεμάλα, Γουϊνέα Μπισσάου, Αϊτή, Ονδούρα, Ιορδανία, Καζακστάν, Κένυα, Κουβέιτ, Κιργιζία, Δημοκρατία της Κορέας, Λίβανος, Λεσότο, Λιβερία, Μαλάουι, Μαλδίβες, Μάλι, Μαυριτανία, Μαυρίκιος, Μεξικό, Μικρονησία, Μολδαβία, Μογγολία, Μαυροβούνιο, Μαρόκο, Μοζαμβίκη, Ναμίμπια, Νεπάλ, Νίγηρας, Παναμάς, Παραγουάη, Περού, Φιλιππίνες, Κατάρ, Άγιος Χριστόφορος και Νέβις, Άγιος Βικέντιος και Γρεναδίνες, Σενεγάλη, Σερβία, Σιέρρα Λεόνε, Σιγκαπούρη, Νότια Αφρική, Σρι Λάνκα, Σουδάν, Συρία, Σουαζιλάνδη, Τανζανία, Τυνησία, Τουρκμενιστάν, Ουγκάντα, Ουκρανία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ουρουγουάη, Βενεζουέλα, Υεμένη και Ζάμπια.

Για τη διευκόλυνση του ενημερωμένου διαλόγου, η ΕΕ εξακολουθεί να εφαρμόζει σύστημα τακτικών εμπιστευτικών εκθέσεων σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα βασανιστήρια, από τους αρχηγούς των αποστολών της σε τρίτες χώρες, τους οποίους έχει εφοδιάσει με κατάλογο σημείων ελέγχου που έχει καταρτιστεί για να αποτελέσει μια σταθερή βάση για τη συζήτηση του θέματος στα πλαίσια του πολιτικού διαλόγου.

Ο ρόλος της εμπορίας εξοπλισμού που χρησιμοποιείται για βασανιστήρια αποτελεί κρίσιμο ζήτημα για την ΕΕ. Οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ τη δεσμεύουν να εμποδίζει τη χρήση, την παραγωγή και την εμπορία εξοπλισμού που έχει σχεδιαστεί για βασανισμούς και άλλες μορφές σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας. Σημαντική πρόοδος έχει σημειωθεί για την εκπλήρωση αυτής της δέσμευσης με την έναρξη ισχύος στις 30 Ιουλίου 2006 του κανονισμού της ΕΚ για το εμπόριο αντικειμένων δυνάμενων να χρησιμοποιηθούν για την εκτέλεση της θανατικής ποινής ή βασανιστηρίων (εφεξής ο κανονισμός)¹ ο οποίος απαγορεύει την εισαγωγή και εξαγωγή εξοπλισμού με μόνο πρακτικό σκοπό την εκτέλεση της θανατικής ποινής ή βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας. Η εξαγωγή αντικειμένων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τέτοιους σκοπούς υπόκειται επίσης σε αδειοδότηση εκ μέρους των αρχών των κρατών μελών της ΕΕ. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να δημοσιοποιούν ετήσιες εκθέσεις σχετικά με δράσεις που συνδέονται με τον κανονισμό. Η ΕΕ παρακινεί και άλλα κράτη να θεσπίσουν παρεμφερή νομοθεσία.

Η πρόληψη των βασανιστηρίων και η αποκατάσταση των θυμάτων βασανιστηρίων αποτελεί μείζονα προτεραιότητα για χρηματοδότηση στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (EIDHR). 20,5 εκατομμύρια ευρώ δεσμεύθηκαν για την υποστήριξη περίπου 40 σχεδίων ΜΚΟ παγκοσμίως στον εν λόγω τομέα για την περίοδο 2005-2006 στα πλαίσια της εκστρατείας της EIDHR «Προαγωγή της παιδείας περί τα ανθρώπινα δικαιώματα», καθιστώντας την EIDHR τη σημαντικότερη πηγή χρηματοδότησης για την πρόληψη των βασανιστηρίων και την αποκατάσταση των θυμάτων ανά την υφήλιο. Τα θέματα που επελέγησαν για υποστήριξη στόχευαν στην ενίσχυση της πολιτικής της ΕΕ: λόγου χάριν, ευαισθητοποίηση για το OPCAT, έρευνα στον τομέα της προμήθειας εξοπλισμού βασανιστηρίων και υποστήριξη της αποκατάστασης των θυμάτων βασανιστηρίων. Η στήριξη της αποκατάστασης θυμάτων βασανιστηρίων αποτελεί βασικό στοιχείο της χρηματοδότησης EIDHR στις προσπάθειες για την εξάλειψη των βασανιστηρίων. Παραδείγματος χάριν, η EIDHR παρέχει επί του παρόντος στήριξη σε δραστηριότητες αποκατάστασης θυμάτων βασανιστηρίων σε 41 χώρες ανά την υφήλιο, στις οποίες περιλαμβάνονται και 20 κέντρα και δίκτυα αποκατάστασης θυμάτων σε 16 κράτη μέλη της ΕΕ: Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γερμανία, Γαλλία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λετονία, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Ρουμανία, Ισπανία, Σουηδία και ΗΒ.

¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1236/2005 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2005, για το εμπόριο ορισμένων αντικειμένων δυνάμενων να χρησιμοποιηθούν για τη θανατική ποινή, για βασανιστήρια ή άλλη σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία (ΕΕ L 200, 30 Ιουλίου 2005).

Η μακροχρόνια δέσμευση της ΕΕ κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών κακοποίησης θα διατηρηθεί δυνάμει του νέου Ευρωπαϊκού Μέσου για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, το οποίο προβλέπει τη διάθεση 44 εκατομμυρίων ευρώ στις προσπάθειες για την εξάλειψη των βασανιστηρίων για την περίοδο 2007-2010 (11 εκατομμύρια ευρώ ετησίως).

4.3. Δικαιώματα του παιδιού

Τα δικαιώματα των παιδιών αποτελούν μέρος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τα οποία η ΕΕ και τα κράτη μέλη έχουν δεσμευθεί να σέβονται δυνάμει διεθνών και ευρωπαϊκών πράξεων και δεσμεύσεων, κυρίως της Σύμβασης των ΗΕ για τα δικαιώματα του παιδιού (UNCRC) και των δύο Προαιρετικών Πρωτοκόλλων της, των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας (ΑΣΧ) και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΣΑΔ). Η ΕΕ αναγνώρισε ρητά τα δικαιώματα των παιδιών στον Ευρωπαϊκό Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και συγκεκριμένα στο άρθρο 24.

Η Επιτροπή αναγνώρισε τα δικαιώματα των παιδιών ως μια από τις βασικές προτεραιότητές της στην Ανακοίνωση για τους Στρατηγικούς Στόχους 2005-2009. Αυτή η προτεραιότητα αντικατοπτρίστηκε στην έκδοση, στις 4 Ιουλίου 2006, ανακοίνωσης της Επιτροπής με τίτλο «**Σχετικά με μια στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού**». Η ανακοίνωση σηματοδοτεί τη δρομολόγηση από την Επιτροπή μακροπρόθεσμης στρατηγικής, η οποία θα εγγυάται ότι η ενωσιακή δράση προωθεί και διασφαλίζει ενεργά τα δικαιώματα του παιδιού και θα στηρίζει τις προσπάθειες των κρατών μελών της ΕΕ στον τομέα αυτό.

Ένας από τους έξι στόχους της ανακοίνωσης ήταν η δημιουργία δομών και διαδικασιών για επίσημες διαβουλεύσεις ΕΚ/ΕΕ σχετικά με τις πολιτικές και τις δράσεις που αφορούν τα δικαιώματα των παιδιών. Μεταξύ των κύριων δράσεων του στόχου αυτού ήταν η δημιουργία **Φόρουμ της ΕΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού** με τη συμμετοχή φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των δικαιωμάτων του παιδιού στην ΕΕ και παγκοσμίως. Η πρώτη συνάντηση του Φόρουμ έλαβε χώρα στο Βερολίνο στις 4 Ιουνίου 2007. Η ισχυρή δέσμευση που εκδήλωσαν οι συμμετέχοντες στην πρώτη συνάντηση αποτελεί θετική ένδειξη για μελλοντική συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους, συγκεκριμένα τα κράτη μέλη της ΕΕ, τους διαμεσολαβητές για τα παιδιά, οργανισμούς των ΗΕ, την κοινωνία των πολιτών, το Συμβούλιο της Ευρώπης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Εξελίξεις στην εσωτερική πολιτική

Η Ανακοίνωση της Επιτροπής του Δεκεμβρίου του 2005 σχετικά με το νέο πλαίσιο εργασιών για τις πολιτικές στους τομείς της κοινωνικής ένταξης και της κοινωνικής προστασίας στην ΕΕ αναφέρει **την παιδική φτώχεια μεταξύ των σημαντικότερων προτεραιοτήτων πολιτικής στις οποίες τα κράτη μέλη πρέπει να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους**. Την άνοιξη του 2006, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε από τα κράτη μέλη να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να μειωθεί γρήγορα και σε μεγάλο βαθμό η παιδική φτώχεια, δίνοντας σε όλα τα παιδιά ίσες ευκαιρίες. Το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 2007 επανέλαβε αυτό το μήνυμα και επί του παρόντος αναπτύσσονται ορισμένες δραστηριότητες για την πρόληψη της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών εντός της ΕΕ.

Η **πολιτική ασύλου της ΕΕ** περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών και ιδίως των ασυνόδευτων ανηλίκων. Επίσης, το πρόγραμμα πλαίσιο για την αλληλεγγύη και διαχείριση των μεταναστευτικών ροών (2007 - 2013) στον τομέα της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της ασφάλειας, αντιμετωπίζει στα περισσότερα μέσα του (το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τους Πρόσφυγες, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών και το Ταμείο Επιστροφών) άμεσα ή έμμεσα, την **ευάλωτη κατάσταση των ασυνόδευτων ανηλίκων**.

Η Επιτροπή εξετάζει τους πιθανούς **κινδύνους για τα παιδιά από τις νέες τεχνολογίες**. Στη συνάρτηση αυτή, η Επιτροπή θέσπισε πρόγραμμα 45 εκατομμυρίων ευρώ (Safer Internet Plus 2005-2008¹), ένας από τους στόχους του οποίου είναι η προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση μέσω του Διαδικτύου. Στις 22 Μαΐου 2007, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση «Προς την κατεύθυνση γενικής πολιτικής σχετικά με την καταπολέμηση του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο»² στην οποία περιλαμβάνονται διατάξεις για την προστασία των παιδιών από κινδύνους στο Διαδίκτυο και τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης εν γένει. Η απόφαση της Επιτροπής της 15ης Φεβρουαρίου 2007 για εναρμονισμένους τηλεφωνικούς αριθμούς που αφορούν υπηρεσίες κοινωνικού ενδιαφέροντος καθόρισε έναν ειδικό ευρωπαϊκό αριθμό κλήσης για τα εξαφανισμένα παιδιά.

¹ Απόφαση αριθ. 854/2005/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 2005 σχετικά με την καθιέρωση πολυετούς κοινοτικού προγράμματος για προαγωγή ασφαλέστερης χρήσης του Ίντερνετ και νέων επιγραμμικών τεχνολογιών (ΕΕ L 149, 11.6.2005, σ. 1).

² COM (2007) 267 τελικό.

Σημειώθηκε επίσης πρόοδος όσον αφορά την ενεργό συμμετοχή των νέων στην κοινωνία. Ως συνέχεια της Λευκής Βίβλου με τίτλο «Μια νέα πνοή για την ευρωπαϊκή νεολαία» (2001), η Επιτροπή εξέδωσε τον Ιούλιο 2006 ανακοίνωση για την προώθηση στην Ευρώπη της ενεργού συμμετοχής των νέων στα κοινά¹. Η ανακοίνωση θεσπίζει ουσιαστικό διάλογο μεταξύ των αρμοδίων για τη χάραξη πολιτικής και των νέων, διαρθρωμένο από το τοπικό ως το ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω τακτικών συναντήσεων και εκδηλώσεων. Από παράδειγμα αυτού του διαλόγου με τους νέους αποτελεί η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Νεολαίας που διοργανώθηκε για τρίτη φορά τον Ιούνιο του 2007.

Δικαιώματα των παιδιών και διεύρυνση

Τα δικαιώματα των παιδιών εντάσσονται στα ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων τα οποία πρέπει να σέβονται οι υποψήφιες χώρες ως αναπόσπαστο στοιχείο των κοινών ευρωπαϊκών αξιών που αναφέρονται στο άρθρο 6 της Συνθήκης ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθ' όλη την ενταξιακή διαδικασία παρακολουθούσε εκ του σύνεγγυς την πρόοδο όλων των υποψηφίων χωρών στο θέμα αυτό και δημοσίευε τα αποτελέσματα στις γνώμες και τις ετήσιες εκθέσεις της. Η παρακολούθηση συνεχίζεται και όσον αφορά τις δυνάμει υποψήφιες χώρες της νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Εξελίξεις στην εξωτερική πολιτική

Η ΕΕ εργάζεται δραστήρια για την προαγωγή των δικαιωμάτων των παιδιών στα πλαίσια των Ηνωμένων Εθνών. Κατά την **61η Γενική Συνέλευση των ΗΕ**, το τελικό αποτέλεσμα του ετήσιου ψηφίσματος για τα δικαιώματα του παιδιού, καθοδηγούμενο από την Ομάδα Λατινικής Αμερικής και Καραϊβικής (GRULAC), ήταν ικανοποιητικό από την άποψη του πρωτοφανούς αριθμού συνυποστηρικτών (120). Αποτέλεσε επίσης βάση για τη συνέχιση της συνολικής μελέτης σχετικά με τη βία εις βάρος παιδιών, και δεν χρειάστηκε να τεθούν επί μέρους παράγραφοι σε πολλαπλές ψηφοφορίες όπως είχε γίνει τα προηγούμενα έτη.

Κατά την υπό εξέταση περίοδο, η Επιτροπή διοργάνωσε πολλές συνεδριάσεις με βασικούς ενδιαφερόμενους όπως εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, τον ΟΗΕ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, προκειμένου να εκπονηθεί ένα **Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα των παιδιών στο πλαίσιο των εξωτερικών σχέσεων** - το έγγραφο αυτό είχε προαναγγελθεί στην ανακοίνωση 2006 της Επιτροπής. Το έγγραφο αναμένεται να εγκριθεί το δεύτερο εξάμηνο του 2007.

¹ COM (2006) 417 τελικό, 20.07.2006. Οι προτάσεις που περιέχονται στην ανακοίνωση αυτή υιοθετήθηκαν από τα κράτη μέλη με ψήφισμα του Συμβουλίου της 14ης Νοεμβρίου 2006.

Παράλληλα, υπό την αιγίδα της γερμανικής Προεδρίας, η Ομάδα εργασίας «Ανθρώπινα δικαιώματα» του Συμβουλίου (COHOM) άρχισε εργασίες για μια δέσμη νέων **κατευθυντήριων γραμμών για τα ανθρώπινα δικαιώματα της ΕΕ όσον αφορά τα δικαιώματα των παιδιών**. Εκτιμάται ότι οι ειδικές κατευθυντήριες γραμμές θα εντείνουν την πολιτική δράση της ΕΕ για την προαγωγή των δικαιωμάτων των παιδιών. Οι κατευθυντήριες γραμμές αναμένεται να οριστικοποιηθούν κατά τη διάρκεια της πορτογαλικής Προεδρίας.

Κατά την υπό εξέταση περίοδο, η ΕΕ **ενίσχυσε τη δράση για την εφαρμογή των Κατευθυντήριων Γραμμών της ΕΕ για τα παιδιά σε ένοπλες συγκρούσεις του 2003**. Σύμφωνα με αυτές, η ΕΕ δεσμεύεται να αντιμετωπίσει τις βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνέπειες της συμμετοχής παιδιών στις ένοπλες συγκρούσεις, μεταξύ άλλων μέσω παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων των αρχηγών αποστολών της ΕΕ, στρατιωτικών διοικητών και ειδικών εντεταλμένων της ΕΕ, διαβημάτων, πολιτικού διαλόγου, πολυμερούς συνεργασίας και επιχειρήσεων διαχείρισης κρίσεων.

Βάσει εκθέσεων των αρχηγών αποστολών στις 13 χώρες που έχουν προτεραιότητα¹ όσον αφορά τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις και βάσει άλλων σχετικών εγγράφων, η γερμανική Προεδρία εκπόνησε συγκεκριμένες **στρατηγικές ανά χώρα για την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών του Συμβουλίου**. Οι στρατηγικές αυτές εγκρίθηκαν από την COHOM στις 15 Ιουνίου 2007 και θα χρησιμεύσουν αφενός στις μελλοντικές Προεδρίες της ΕΕ ως συμπληρωματικό εργαλείο για το σχεδιασμό της δράσης της ΕΕ όσον αφορά τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις, και αφετέρου στους αρχηγούς αποστολών στις οικείες χώρες ως πάγιες οδηγίες για την καθοδήγηση της μελλοντικής δράσης στον τομέα αυτό.

Επιπλέον, καταρτίστηκε **γενικός κατάλογος των υφιστάμενων σχεδίων της ΕΕ που συνδέονται με τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις**, ιδίως στις 13 χώρες με προτεραιότητα, προκειμένου να διευκολυνθεί η ενωσιακή και διεθνής συνεργασία².

Το συνολικό ποσό της χρηματοδότησης της ΕΕ για τα τρέχοντα σχέδια το 2007 ανήλθε περίπου σε 226 εκατομμύρια ευρώ. Με τον κατάλογο αυτόν ο οποίος θα ενημερώνεται τακτικά από τη Γραμματεία του Συμβουλίου, η ΕΕ έχει στη διάθεσή της μια θεματική βάση δεδομένων για σχέδια που συνδέονται με τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις, η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως συμπληρωματικό εργαλείο για την περαιτέρω εναρμόνιση και καθοδήγηση της δράσης της ΕΕ στον τομέα αυτό.

¹ Αφγανιστάν, Βιρμανία, Μπουρούντι, Κολομβία, Ακτή Ελεφαντοστού, ΛΔΚ, Λιβερία, Νεπάλ, Φιλιππίνες, Σομαλία, Σρι Λάνκα, Σουδάν και Ουγκάντα.

² Για σχέδια χρηματοδοτούμενα από την ΕΚ, βλ. http://ec.europa.eu/external_relations/human_rights/child/ac/project_table0607.pdf.

Στις 5-6 Φεβρουαρίου 2007 πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι διεθνής διάσκεψη, την οποία συνδιοργάνωσαν η UNICEF και η γαλλική κυβέρνηση, με τίτλο «**Ελευθερώστε τα παιδιά από τον πόλεμο**». Αφετηρία της διάσκεψης ήταν η επανεξέταση των «αρχών και βέλτιστων πρακτικών του Κέιπ Τάουν σχετικά με την πρόληψη της στρατολόγησης παιδιών στις ένοπλες δυνάμεις και με την αποστράτευση και κοινωνική επανένταξη των ανήλικων στρατιωτών στην Αφρική», την οποία πραγματοποίησε η UNICEF με την οικονομική υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μέσω της ECHO. Κατά τη διάσκεψη, πολιτική δήλωση γνωστή ως «Δεσμεύσεις του Παρισιού» εγκρίθηκε από αντιπροσώπους 58 κυβερνήσεων σε όλο τον κόσμο (συμπεριλαμβανομένων των περισσότερων κρατών μελών της ΕΕ).

Στην ίδια διάσκεψη εκδόθηκε πιο λεπτομερές έγγραφο στο οποίο προσδιορίζεται ευρύ φάσμα αρχών που αφορούν την προστασία των παιδιών που συμμετέχουν σε ένοπλες συγκρούσεις, την αποδέσμευσή τους και την επιτυχή επανένταξή τους στην ειρηνική ζωή («αρχές και κατευθυντήριες γραμμές του Παρισιού σχετικά με τα παιδιά που συμμετέχουν σε ένοπλες δυνάμεις ή σε ένοπλες ομάδες»). Για να στηρίξει περαιτέρω τις «αρχές του Παρισιού», η ΕΕ διεξήγε **εκστρατεία πολιτικών διαβημάτων** σε 11 χώρες-στόχους της ΕΕ όσον αφορά τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις, με στόχο να τις ενθαρρύνει να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα για την εφαρμογή των αρχών σε εθνικό επίπεδο.

Σημαντικές αναφορές σε παιδιά πρώην πολεμιστές περιελήφθησαν στο κοινό **έγγραφο γενικής έννοιας για τον αφοπλισμό, την αποστράτευση και την επανένταξη** πρώην πολεμιστών σε τρίτες χώρες, το οποίο εξέδωσαν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το Δεκέμβριο του 2006. Στο έγγραφο αναγνωρίζεται ότι τα προγράμματα αφοπλισμού, αποστράτευσης και επανένταξης δεν πρέπει να καλύπτουν μόνο παιδιά που ήταν οπλισμένα αλλά και όσα συμμετείχαν σε ένοπλες ομάδες υπό οιαδήποτε ιδιότητα, π.χ. μάγειροι, αχθοφόροι, αγγελιοφόροι κλπ. Τα προγράμματα αφοπλισμού, αποστράτευσης και επανένταξης πρέπει επίσης να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στα κορίτσια που στρατολογούνται/ απάγονται για σεξουαλικούς σκοπούς, εξαναγκασμό σε γάμο και οικιακή εργασία.

Νέο χρηματοδοτικό πλαίσιο (2007-2013) και παιδιά

Ο στόχος 2 του νέου εγγράφου στρατηγικής EIDHR για την περίοδο 2007-2010 αφορά ιδιαίτερα τα δικαιώματα των παιδιών. Στο πλαίσιο του στόχου αυτού, έμφαση θα δοθεί στην παροχή συνδρομής στην κοινωνία των πολιτών ώστε να αναπτύξει μεγαλύτερη συνοχή και να καταστεί μια ισχυρότερη δύναμη για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την προαγωγή της δημοκρατίας. Υπάρχουν πολλές δυνατότητες ανάπτυξης ειδικών δραστηριοτήτων στον τομέα των δικαιωμάτων του παιδιού.

Στο πλαίσιο του θεματικού προγράμματος «**Επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό**», η Επιτροπή θα διαθέσει σε μια επταετία 90 εκατομμύρια ευρώ για δραστηριότητες που επικεντρώνονται ειδικά στα παιδιά και τους νέους στην εξωτερική δράση. Κεντρική ιδέα είναι να χρησιμοποιηθούν τα κεφάλαια αυτά «καταλυτικά», αντιμετωπίζοντας ζητήματα όπως η παιδική εργασία, η εμπορία παιδιών, τα παιδιά στις ένοπλες συγκρούσεις και η βία εις βάρος παιδιών. Επιπλέον, τα κεφάλαια θα χρησιμοποιηθούν για να καταρτιστεί μια συνολική δέσμη μέσων για τα δικαιώματα των παιδιών και για να ενισχυθούν οι δυνατότητες αποτελεσματικότερης προαγωγής των δικαιωμάτων των παιδιών στην αναπτυξιακή συνεργασία και άλλες μορφές εξωτερικής δράσης.

Παιδιά και HIV/AIDS

Ορφανά και ευάλωτα παιδιά που έχουν προσβληθεί από τον ιό HIV ή πάσχουν από AIDS διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στήριξε σθεναρά τις προσπάθειες της γερμανικής Προεδρίας της ΕΕ να εντάξει ως προτεραιότητες στο πολιτικό θεματολόγιο τα ζητήματα που αφορούν παιδιά και HIV/AIDS. Οι προσπάθειες αυτές οδήγησαν στην έγκριση «Συμπερασμάτων για το HIV/AIDS - Καινοφανή ζητήματα σχετικά με το HIV/AIDS» από το Συμβούλιο της ΕΕ τον Απρίλιο του 2007. Στα συμπεράσματα, το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν κατά προτεραιότητα: την ευάλωτη κατάσταση των παιδιών που έχουν προσβληθεί από τον ιό και ζουν με το HIV/AIDS, παρέχοντας στήριξη στα ίδια τα παιδιά, τις οικογένειές τους και τα άτομα που τα φροντίζουν, προωθώντας πολιτικές και προγράμματα για το HIV/AIDS που να προσανατολίζονται στα παιδιά και εξασφαλίζοντας μεγαλύτερη προστασία των παιδιών που έχουν μείνει ορφανά εξαιτίας του AIDS, μέσω νέων προσπαθειών για την ανάπτυξη θεραπευτικής αγωγής για τα παιδιά.

Παιδική εργασία: Στρατηγική εταιρική σχέση με τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ)

Τον Ιούλιο του 2004 η Επιτροπή υπέγραψε Στρατηγική Εταιρική Σχέση με τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ), η οποία θέτει ως προτεραιότητα την πρόληψη της παιδικής εργασίας. Εν προκειμένω, κατά τη διάρκεια του 2005, η Επιτροπή συμφώνησε με τους εταίρους ΑΚΕ πρόγραμμα δράσης για την καταπολέμηση της παιδικής εργασίας από κοινού με το Διεθνές Πρόγραμμα για την εξάλειψη της παιδικής εργασίας (IPEC) της ΔΟΕ. Το πρόγραμμα δράσης, συνολικού προϋπολογισμού 15 εκατομμυρίων ευρώ, εστιάζει στην οικοδόμηση δυνατοτήτων, στοχοθετημένες παρεμβάσεις και νομικό πλαίσιο για την ενίσχυση της απελευθέρωσης των παιδιών από την παιδική εργασία και την ένταξή τους στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

4.4. Υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πιστεύει ότι η ενεργός κοινωνία των πολιτών και οι δραστήριοι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για την εξασφάλιση της προστασίας και προαγωγής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανά την υφήλιο. Προκειμένου να προβάλλει περισσότερο τη στήριξη που παρέχει στους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να ενισχύσει τις ενωσιακές δράσεις για τη στήριξή τους, το Συμβούλιο υιοθέτησε τον Ιούνιο του 2004 τις **κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων**, όπου προσδιορίζονται πρακτικοί τρόποι με τους οποίους η Ένωση θα μπορούσε να στηρίξει και να συνδράμει τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που εργάζονται σε τρίτες χώρες.

Στις κατευθυντήριες γραμμές καθίσταται σαφές ότι η ΕΕ στηρίζει τις αρχές που περιλαμβάνονται στη *Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για το δικαίωμα και την ευθύνη των ατόμων, κοινωνικών ομάδων και φορέων ως προς την προαγωγή και προστασία οικουμενικά αναγνωρισμένων ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών*. Στις κατευθυντήριες γραμμές επισημαίνεται ότι, αν και το έργο των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων περιλαμβάνει συχνά κριτική των κυβερνητικών πολιτικών και δράσεων, οι κυβερνήσεις δεν θα πρέπει να το εκλαμβάνουν αρνητικά. Η ανοχή απέναντι στην ανεξαρτησία της σκέψης και την ελεύθερη αντιπαράθεση ιδεών σχετικά με τις κυβερνητικές πολιτικές και ενέργειες αποτελεί θεμελιώδη αρχή, και επίσης αποτελεί δοκιμασμένο τρόπο για να επιτευχθεί καλύτερο επίπεδο προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών.

Στόχοι της εκστρατείας του 2006 υπέρ των υπερασπιστριών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

- Διασφάλιση ότι οι γυναίκες απολαύουν εξίσου του δικαιώματος υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και όλων των λοιπών δικαιωμάτων που τους αναγνωρίζονται από τη Διακήρυξη των ΗΕ για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και από όλες τις άλλες διεθνείς πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα·
- Αντιμετώπιση των ιδιαίτερων κινδύνων που διατρέχουν οι υπερασπιστριες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όταν αναλαμβάνουν σχετικό έργο·
- Ευαισθητοποίηση για τις ιδιαίτερες ανάγκες προστασίας των υπερασπιστριών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
- Συμβολή στην ανάπτυξη και ενίσχυση των δικτύων των υπερασπιστριών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
- Αναγνώριση, προβολή και υποστήριξη της συμβολής των γυναικών στην οικοδόμηση και ενίσχυση της παιδείας περί τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Το δεύτερο εξάμηνο του 2006, η εκστρατεία υπέρ των υπερασπιστριών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εξακολούθησε να δίνει έμφαση στις ιδιαίτερες ανάγκες προστασίας των υπερασπιστριών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενισχύοντας παράλληλα τη δέσμευση των διπλωματικών αποστολών της ΕΕ στον τομέα αυτό. Η εκστρατεία διεξήχθη με επιτυχία σε 62 χώρες ανά την υφήλιο (βλ. πίνακα στη συνέχεια).

Το 8ο ετήσιο Φόρουμ ΜΚΟ για τα ανθρώπινα δικαιώματα που πραγματοποιήθηκε στο Ελσίνκι το Δεκέμβριο του 2006 με αντικείμενο την «*Ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης*» εστίασε, σε ένα από τα σεμινάρια του, στις ιδιαίτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι υπερασπίστριες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η διαδραστική και ζωνρή συζήτηση οδήγησε στο συμπέρασμα ότι απαιτείται προσέγγιση με άξονα το φύλο κατά την εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών της ΕΕ για τους Υπερασπιστές των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων. Επιπλέον, στο σεμινάριο προτάθηκε να ενισχυθεί η εκπαίδευση του προσωπικού των αποστολών της ΕΕ σχετικά με τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τα συναφή θέματα που αφορούν την ισότητα των φύλων.

Εκστρατεία για τις υπερασπίστριες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Συγκεκριμένες χώρες-στόχοι

Αφγανιστάν, Αλβανία, Αλγερία, Αγκόλα, Αζερμπαϊτζάν, Μπαχρέιν, Μπανγκλαντές, Λευκορωσία, Βραζιλία, Μπουρούντι, Τσαντ, Χιλή, Κίνα, Κολομβία, Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, Ισημερινός, Αίγυπτος, Ισημερινή Γουινέα, Γουατεμάλα, Ονδούρα, Ινδία, Ινδονησία, Ιράν, Ιράκ, Ισραήλ /Κατεχόμενα Εδάφη, Ακτή Ελεφαντοστού, Τζαμάικα, Λίβανος, Λιβερία, Λιβύη, Καζακστάν, Κένυα, Κιργιστάν, Μαλδίβες, Μαλαισία, Μεξικό, Μογγολία, Μαυροβούνιο, Μαρόκο, Μοζαμβίκη, Βιρμανία /Μυανμάρ, Νεπάλ, Νιγηρία, Πακιστάν, Παραγουάη, Περού, Φιλιππίνες, Ρωσική Ομοσπονδία, Σερβία, Σιγκαπούρη, Σιέρα Λεόνε, Σρι Λάνκα, Ταϊλάνδη, Τυνησία, Τουρκία, Τουρκμενιστάν, Ουγκάντα, Ουζμπεκιστάν, Βενεζουέλα, Βιετνάμ, Ζάμπια, Ζιμπάμπουε

Το 2006 αναθεωρήθηκε από το Συμβούλιο η εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εγκρίθηκαν συμπεράσματα τα οποία περιλάμβαναν εξήντα τέσσερις συστάσεις για την μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση ως προς αυτό το θέμα και την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών. Μεταξύ των πρακτικών μέτρων που θα πρέπει να λαμβάνονται από τις αποστολές περιλαμβάνονται η μετάφραση των κατευθυντήριων γραμμών στις τοπικές γλώσσες, η χάραξη τοπικών στρατηγικών για την προώθηση των κατευθυντήριων γραμμών, ο ορισμός σημείου επαφής για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η πρόσκληση των υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε συνεδριάσεις στις αποστολές και η από κοινού μαζί τους διοργάνωση συνεντεύξεων τύπου, η θέσπιση συστημάτων εκ περιτροπής παρατήρησης δικών, οι επισκέψεις στους υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε απομακρυσμένες περιοχές και η απόδοση ιδιαίτερης προσοχής στη θέση των υπερασπιστριών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Για την πρακτική εφαρμογή των συμπερασμάτων αυτών, οι αποστολές της ΕΕ σε όλο τον κόσμο εκλήθησαν να αναπτύξουν τοπικές στρατηγικές για την εφαρμογή των κατευθυντηρίων αυτών γραμμών. Κατά το πρώτο ήμισυ του 2007, το Συμβούλιο προέβη στην εξέταση 50 τοπικών στρατηγικών που έχουν ήδη ολοκληρωθεί και οι εργασίες συνεχίζονται. Οι τοπικές στρατηγικές έχουν καταδείξει ότι υπάρχουν διάφοροι τρόποι να ενισχυθεί η στήριξη των υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων η βελτίωση της εσωτερικής και εξωτερικής ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές και η προώθηση δραστηριοτήτων προβολής για την καλύτερη θέσπιση και διατήρηση επαφών με τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η ΕΕ ελπίζει ότι η ανάπτυξη τοπικών στρατηγικών για την προστασία των υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα σηματοδοτήσει ένα νέο βήμα στην προσπάθεια εξασφάλισης των κατάλληλων συνθηκών που θα τους επιτρέψουν να διεκπεραιώσουν το πολύτιμο έργο τους χωρίς εκφοβισμό.

- Διαβήματα

Από μία μελέτη για τις «επείγουσες» θεωρήσεις για τους υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διατρέχουν σοβαρό κίνδυνο προέκυψε ότι στα κράτη μέλη της ΕΕ δεν προβλέπονται ειδικές ρυθμίσεις που θα μπορούσαν να ισχύουν στις περιπτώσεις αυτές, με την εξαίρεση της Ισπανίας και της Ιρλανδίας που έχουν θεσπίσει ειδικά καθεστώτα ή προγράμματα για την έκδοση θεωρήσεων για τους υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ωστόσο, όλα σχεδόν τα κράτη μέλη έχουν δυνατότητες έκδοσης «επείγουσών» θεωρήσεων για ανθρωπιστικούς λόγους ή παροχής ασύλου. Για τις βραχυπρόθεσμες θεωρήσεις, π.χ. για τη συμμετοχή σε διασκέψεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων εντός της ΕΕ, τα κράτη μέλη της ΕΕ που εφαρμόζουν το κερτημένο του Σένγκεν τηρούν τους οικείους κανόνες του Σένγκεν και αποφασίζουν για την έκδοση θεώρησης κατά περίπτωση.

Η ΕΕ δεσμεύεται να αναλάβει ατομικές περιπτώσεις που προκαλούν ανησυχία σε διάφορα πολιτικά επίπεδα. Πιο πρόσφοροι τρόποι είναι οι διμερείς πολιτικοί διάλογοι, διάφορες μορφές διαλόγων περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων (βλ. κεφάλαιο 3.5) και διαβουλεύσεις, και διαβήματα και δηλώσεις (βλ. κεφάλαιο 3.4). Από τον Ιούλιο του 2006 έως τον Ιούνιο του 2007 η ΕΕ προέβη σε περισσότερα από 150 διαβήματα και άλλες δράσεις κυρίως υπέρ υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε τρίτες χώρες.

Η υποστήριξη, προστασία και βοήθεια των υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων περιλαμβάνονται μεταξύ των βασικών στόχων του νέου χρηματοδοτικού μέσου EIDHR (Ευρωπαϊκό Μέσο για τη Δημοκρατία και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου), το οποίο άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2007.

Το έγγραφο στρατηγικής EIDHR για το διάστημα 2007-2010 προβλέπει ειδική χρηματοδότηση ύψους έως 16 εκατομμυρίων ευρώ για την επόμενη τετραετία με προορισμό σχέδια στο πλαίσιο της κοινωνίας των πολιτών υπέρ των υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και για την έγκαιρη ανταπόκριση σε επείγουσες ανάγκες προστασίας συγκεκριμένων προσώπων.

4.5. Δικαιώματα της γυναίκας και ισότητα των φύλων

Η ΕΕ έχει μακρόχρονη δέσμευση για την προαγωγή της ισότητας των φύλων, και διαδραματίζει ενεργό ρόλο στη διεθνή σκηνή. Από την 4η Παγκόσμια Διάσκεψη για τις Γυναίκες του 1995 στο Πεκίνο, η ΕΕ έχει επιδιώξει ενεργά την ενσωμάτωση των προτεραιοτήτων και αναγκών των γυναικών σε όλες τις βασικές πολιτικές. Η διαδικασία ενισχύεται με ειδικά μέτρα, προγράμματα και σχέδια για την υποστήριξη της χειραφέτησης των γυναικών.

Με την έγκριση του **Χάρτη Πορείας για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών** την 1η Μαρτίου 2006, η Επιτροπή καθόρισε τις προτεραιότητες και το πλαίσιο δράσης της για την προαγωγή της ισότητας κατά το διάστημα έως και το 2010, συνεχίζοντας έτσι το έργο της για την προαγωγή της ισότητας των φύλων και εξασφαλίζοντας ότι όλες οι πολιτικές της συμβάλλουν σε αυτό το στόχο. Συντάσσονται ετησίως αναλυτικές εκθέσεις παρακολούθησης.

Το 2007 είναι το **Ευρωπαϊκό Έτος Ίσων Ευκαιριών** για όλους. Η διάσταση του φύλου ενσωματώνεται στις δραστηριότητες σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο.

Η Επιτροπή αποσκοπεί στη βελτίωση της γνώσης και της ικανότητας ανάλυσης στον τομέα της δικαιοσύνης, ελευθερίας και ασφάλειας με τη θέσπιση συγκρίσιμων συστημάτων στατιστικών στην Ευρώπη. Στις 7 Αυγούστου 2006 εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με στρατηγική ΕΕ για την ποσοτική εκτίμηση του εγκλήματος και της ποινικής δικαιοσύνης¹, η οποία εξετάζει την ανάπτυξη των στατιστικών από την άποψη της ισότητας των φύλων στους τομείς της εμπορίας ανθρώπων (2007), της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (2008). Το Πρόγραμμα Δάφνη III (2007-2013)² εγκρίθηκε στις 20 Ιουνίου 2007 και θα υποστηρίξει τις προσπάθειες των ΜΚΟ, των θεσμικών οργάνων και των αρχών για την εξάλειψη της βίας που έχει ως γνώμονα το φύλο.

Η **κοινοτική βάση δεδομένων για το ρόλο των γυναικών και των ανδρών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων** συνέχισε το 2006 να εξασφαλίζει τη συλλογή, ανάλυση και διάδοση των δεδομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Τον Ιούνιο του 2006 το νομοθετικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων βελτιώθηκε σημαντικά με την έκδοση οδηγίας η οποία απλοποιεί και ενημερώνει την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία **για την ίση μεταχείριση γυναικών και ανδρών όσον αφορά την απασχόληση**. Τον Οκτώβριο του 2006 η Επιτροπή άρχισε επίσημες διαβουλεύσεις μεταξύ των κοινωνικών εταίρων σχετικά με το πιθανό βάρος της κοινοτικής δράσης όσον αφορά τη συμφιλίωση της επαγγελματικής, ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.

Ο κανονισμός για την ίδρυση **Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων** εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2006. Το Ινστιτούτο με έδρα το Βίλνιους θα παρέχει σημαντική τεχνική στήριξη για την ανάπτυξη πολιτικών περί ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών.

¹ «Ανάπτυξη πλήρους και συνεκτικής στρατηγικής ΕΕ για την ποσοτική εκτίμηση του εγκλήματος και της ποινικής δικαιοσύνης: σχέδιο δράσης της ΕΕ 2006-2010».

² Απόφαση αριθ. 779/2007/ΕΚ, ΕΕ L 173, 3.7.2007, σ. 19-26.

Η 51η συνεδρίαση της Επιτροπής για τη θέση της γυναίκας (26 Φεβρουαρίου - 9 Μαρτίου 2007) εστίαζε στην εξάλειψη της βίας και των διακρίσεων κατά των κοριτσιών. Η ΕΕ διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην προώθηση του Προγράμματος Δράσης του Πεκίνου σε αυτό το πλαίσιο και ειδικότερα στη σύνταξη των συμφωνημένων συμπερασμάτων για την εξάλειψη των διακρίσεων και της βίας κατά των μικρών κοριτσιών. Στη δήλωσή της η ΕΕ τόνισε **την ανάγκη να εξασφαλισθεί η πλήρης τήρηση των διεθνών κανόνων και δεσμεύσεων όσον αφορά τη βία κατά γυναικών και κοριτσιών.**

Ισότητα των φύλων και χειραφέτηση των γυναικών στην αναπτυξιακή συνεργασία

Στις 8 Μαρτίου 2007, η Επιτροπή ενέκρινε ανακοίνωση με τίτλο «**Ισότητα των Φύλων και Χειραφέτηση των Γυναικών στην αναπτυξιακή συνεργασία**», ως μέρος σειράς ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών πολιτικής που αποσκοπούν στο συντονισμό και την εναρμόνιση της αναπτυξιακής βοήθειας των κρατών μελών και της Επιτροπής. Κύριος στόχος του εγγράφου είναι η παροχή καθοδήγησης ως προς τους τρόπους προώθησης της ισότητας των φύλων μέσω των νέων διαδικασιών παροχής βοήθειας, και συγκεκριμένα μέσω της στήριξης του προϋπολογισμού. Ενισχύει τη διττή προσέγγιση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου και των δράσεων με γνώμονα το φύλο, παρέχει κατευθυντήριες γραμμές ως προς τον αποτελεσματικότερο δυνατό τρόπο ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου και προτείνει κατάλογο ειδικών δράσεων προτεραιότητας σε διάφορους τομείς.

Με βάση την ανακοίνωση αυτή, το Συμβούλιο ΕΕ των Υπουργών Εξωτερικών και Ανάπτυξης, της 15η Μαΐου 2007, ενέκρινε συμπεράσματα σχετικά με την ισότητα των φύλων και τη χειραφέτηση των γυναικών στην αναπτυξιακή συνεργασία. Τα συμπεράσματα αυτά δείχνουν τη συνεχιζόμενη και ενισχυμένη δέσμευση όλων των κρατών μελών της ΕΕ για την ένταξη της ισότητας των φύλων στην αναπτυξιακή συνεργασία.

Πλαίσιο Δράσης της Κωνσταντινούπολης

Για πρώτη φορά από τη δημιουργία της Ευρωμεσογειακής Εταιρικής Σχέσης, οι ευρωμεσογειακοί εταίροι συνήλθαν σε ειδική **Υπουργική Διάσκεψη για την Ισότητα των Φύλων** («Ενίσχυση του ρόλου των γυναικών στην κοινωνία») στην Κωνσταντινούπολη στις 14-15 Νοεμβρίου 2006 και συμφώνησαν ως προς πλαίσιο δράσης για την προώθηση των δικαιωμάτων των γυναικών και της ισότητας των φύλων στην πολιτική, κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική σφαίρα καθώς και στο πλαίσιο της κοινωνίας των πολιτών κατά την επόμενη πενταετία. Η εφαρμογή του πλαισίου δράσης της Κωνσταντινούπολης θα αξιολογείται ετησίως, καλύπτοντας τις 37 χώρες της ευρωμεσογειακής συνεργασίας και την Επιτροπή. Ένα περιφερειακό πρόγραμμα ύψους 5 εκατομμυρίων ευρώ που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Μέσο Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης θα συμβάλει στην αποτελεσματική εφαρμογή των υπουργικών συμπερασμάτων της Κωνσταντινούπολης.

Θεματικά προγράμματα και Ευρωπαϊκό Μέσο για τη Δημοκρατία και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (EIDHR) (2007-2010)

Το νέο θεματικό πρόγραμμα «**Επενδύοντας στους ανθρώπους**» περιέχει χωριστό δημοσιονομικό φάκελο (57 εκατομμύρια ευρώ) για τη χρηματοδότηση δράσεων της ΕΚ στον τομέα της προώθησης της ισότητας των φύλων και της χειραφέτησης των γυναικών. Τα διαθέσιμα κεφάλαια θα καταναμηθούν μέσω προσκλήσεων για την υποβολή προτάσεων από επιλέξιμους οργανισμούς και με άμεσες συμφωνίες με επιλεγμένους εταίρους. Οι τομείς προτεραιότητας θα περιλαμβάνουν την εφαρμογή διεθνών δεσμεύσεων σε επίπεδο χώρας, την οικοδόμηση ικανοτήτων γυναικείων ΜΚΟ και την ενίσχυση της στατιστικής ικανότητας των κυβερνήσεων προκειμένου να χρησιμοποιούν αναλυτικούς δείκτες και δεδομένα για θέματα φύλου.

Το EIDHR συμπεριλαμβάνει την ίση συμμετοχή ανδρών και γυναικών ως ειδικό θέμα στο Στόχο 2 «Ενίσχυση του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών στην προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων, στην υποστήριξη της πρόληψης των συγκρούσεων και στην εδραίωση της πολιτικής συμμετοχής και εκπροσώπησης».

Τον Απρίλιο του 2007 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή άρχισε 3ετή εταιρική σχέση με την **UNIFEM** για την οικοδόμηση των ικανοτήτων των χωρών εταίρων και για τη βελτίωση της απόδοσης ευθυνών για θέματα ισότητας των φύλων. Η πρωτοβουλία χρησιμοποιεί περιφερειακές και εθνικές προσεγγίσεις, εστιάζοντας ιδιαίτερα στις γυναίκες στο πλαίσιο της εδραίωσης της ειρήνης και στην εφαρμογή της απόφασης 1325 του ΣΑΗΕ. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας αυτής θα αναληφθούν συγκεκριμένες δραστηριότητες σε 12 χώρες. Οι γνώσεις και τα στοιχεία που θα προέλθουν από τις δραστηριότητες σε αυτές τις χώρες θα χρησιμοποιηθούν για την ενημέρωση των λαών σε άλλες χώρες-εταίρους και παγκοσμίως μέσω πολυάριθμων μηχανισμών, όπως ειδική ιστοσελίδα και γραφείο ενημέρωσης για θέματα ισότητας φύλων.

Σχέδια για την προώθηση της ισότητας των φύλων και των δικαιωμάτων των γυναικών εκτός της ΕΕ

Η Επιτροπή χρηματοδοτεί σχέδια για την προώθηση της ισότητας των φύλων μέσω των μέσων εξωτερικής συνεργασίας της Κοινότητας - από αυτή την άποψη ιδιαίτερα σημαντικό έχει αποδειχθεί το EIDHR. Όσον αφορά την ισότητα των φύλων, το 2006 το EIDHR εστίασε σε θέματα όπως η ίση μεταχείριση των φύλων και η σωματική ακεραιότητα των γυναικών, συμπεριλαμβανομένων βλαβερών παραδοσιακών πρακτικών όπως ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων και η βία με βάση το φύλο σε ζώνες συγκρούσεων. Μεταξύ των θεμάτων αυτών, η Επιτροπή το 2006 επέλεξε για χρηματοδότηση έργα στο Μπαγκλαντές, την Κολομβία, την Αίγυπτο, την Αϊτή, την Ιορδανία, τη Ρωσία και τη Σομαλία. Επιπλέον, επελέγησαν περιφερειακά σχέδια για χρηματοδότηση για την περιοχή της Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής και για την περιοχή της Κεντρικής Ασίας. Ο συνολικός προϋπολογισμός των σχεδίων αυτών ανήλθε σε περίπου 6 εκατομμύρια ευρώ.

«θα επιδιώξουμε την αύξηση του αριθμού των γυναικών που εργάζονται επ' αμοιβή, την μεγαλύτερη κοινωνική τους ένταξη και τη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των γυναικών στην πόλη και στην ύπαιθρο. Τα μέτρα που προβλέπονται στο Σχέδιο Δράσης θα συμβάλουν στη δημιουργία περισσότερων ίσων ευκαιριών και στην άρση των εμποδίων για την εργασία των γυναικών. Θα εξασφαλίσουν την ίση μεταχείριση των γυναικών στα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και στις υγειονομικές υπηρεσίες και την καλύτερη πρόσβασή τους στην εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση. Η πρόληψη των διακρίσεων μεταξύ αγοριών και κοριτσιών στην παιδεία και η εξασφάλιση της ισότιμης πρόσβασής των στην επιστήμη και την τεχνολογία στα σχολεία αποτελεί επίσης ζωτική πτυχή της διαδικασίας αυτής.»

Benita Ferrero Waldner, Επίτροπος εξωτερικών Σχέσεων
Ευρωμεσογειακή Υπουργική Διάσκεψη,
«Ενίσχυση του ρόλου των γυναικών στην κοινωνία»
Κωνσταντινούπολη, 15 Νοεμβρίου 2006

4.6. Εμπορία ανθρώπων

Το πλαίσιο της πολιτικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων παρέχεται από την ανακοίνωση της Επιτροπής «Καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων - μία ολοκληρωμένη προσέγγιση» (Οκτώβριος 2005)¹, και το επακόλουθο σχέδιο δράσης της ΕΕ για βέλτιστες πρακτικές, πρότυπα και διαδικασίες για την καταπολέμηση και την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων (Δεκέμβριος 2005), που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο², σύμφωνα με το Πρόγραμμα της Χάγης για την Ενίσχυση της Ελευθερίας, της Ασφάλειας και της Δικαιοσύνης στην ΕΕ. Αμφότερα τα έγγραφα προτείνουν πολυτομεακή αντιμετώπιση της εμπορίας, η οποία δεν περιορίζεται σε στρατηγικές επιβολής του νόμου αλλά περιλαμβάνει ευρύ φάσμα μέτρων πρόληψης και υποστήριξης των θυμάτων. Η στρατηγική βασίζεται σε προσέγγιση με άξονα τα ανθρώπινα δικαιώματα, με επίκεντρο τα δικαιώματα των θυμάτων και λαμβάνει υπόψη τις πρόσθετες προκλήσεις για ειδικές ομάδες όπως είναι οι γυναίκες και τα παιδιά, καθώς και τα άτομα τα οποία υφίστανται διακρίσεις για οιονδήποτε λόγο, όπως είναι τα μέλη των μειονοτήτων και οι αυτόχθονες λαοί.

Ο Χάρτης Πορείας της Επιτροπής για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών³ όρισε την εξάλειψη της εμπορίας ανθρώπων ως τομέα προτεραιότητας. Σε άλλο έγγραφο, την ανακοίνωση της Επιτροπής του Ιουλίου 2006 «Προς μία στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού»⁴ περιγράφεται η δυσχερής θέση των παιδιών που πέφτουν θύματα εμπορίας, και αναλαμβάνεται η δέσμευση να αξιοποιηθούν στο έπακρο οι ισχύουσες πολιτικές και να αναπτυχθούν καινούργιες. Το πρόσφατα ιδρυθέν Ευρωπαϊκό Φόρουμ για τα Δικαιώματα του Παιδιού συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση της δράσης της ΕΕ στον τομέα της εμπορίας παιδιών.

Η Επιτροπή έχει ετοιμάσει έκθεση⁵ σχετικά με τα μέτρα των κρατών μελών προκειμένου να συμμορφωθούν με την απόφαση πλαίσιο του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 2003 για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας. Μπορεί να βεβαιωθεί ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν τώρα ειδικές διατάξεις ποινικού δικαίου οι οποίες προβλέπουν ότι η σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών και η παιδική πορνογραφία αποτελούν αξιόποινες πράξεις και προβλέπουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινές.

¹ COM(2005)514 τελικό.

² EE C 311, 9.12.2005, σ. 1.

³ COM(2006)92 τελικό.

⁴ COM(2006)367 τελικό.

⁵ Η οποία θα εκδοθεί το φθινόπωρο του 2007.

Κατά την υπό εξέταση περίοδο υπήρξαν διάφορες πρωτοβουλίες με σκοπό την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτει η μετανάστευση, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την εμπορία ανθρώπων. Σημαντικό βήμα υπήρξε η έγκριση του «Σχεδίου δράσης του Ουαγκαντούγκου για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, ιδίως δε γυναικών και παιδιών» κατά την Υπουργική Διάσκεψη ΕΕ-Αφρικής για την Μετανάστευση και την Ανάπτυξη στην Τρίπολη (22-23 Νοεμβρίου 2006). Το εν λόγω σχέδιο δράσης τονίζει τη δέσμευση σε βασικές συμβάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και συγκαταλέγει τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των διακρίσεων, μεταξύ των βασικών αιτίων που πρέπει να αντιμετωπισθούν.

Η έλλειψη αξιόπιστων και συγκρίσιμων δεδομένων αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων στις διάφορες χώρες στις οποίες παρατηρείται αυτό το φαινόμενο. Σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης του 2005 η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ανάπτυξη στρατηγικής της ΕΕ για την ποσοτική εκτίμηση του εγκλήματος και της ποινικής δικαιοσύνης¹ προβλέπει την ίδρυση πιλοτικών ομάδων οι οποίες θα εξετάσουν τη δυνατότητα θέσπισης κοινών κατευθυντηρίων γραμμών για τη συλλογή δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων συγκρίσιμων δεικτών στον τομέα της εμπορίας ανθρώπων. Στόχος είναι η ανάπτυξη εναρμονισμένων ορισμών και συναφών δεικτών προκειμένου να διευκολυνθεί η μεγαλύτερη συγκρισιμότητα των δεδομένων μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ στον υπό εξέταση τομέα εγκλήματος. Το αποτέλεσμα αυτού του πιλοτικού σχεδίου θα είναι διαθέσιμο κατά τα τέλη του 2007.

Διάφορα σχέδια της ΕΕ είναι εν εξελίξει όσον αφορά την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της εκμετάλλευσης ανθρώπων, ιδίως γυναικών και παιδιών, εντός της ΕΕ και σε τρίτες χώρες. Το νέο πρόγραμμα χρηματοδότησης «Πρόληψη και καταπολέμηση του εγκλήματος» - ως μέρος του Γενικού Προγράμματος «Ασφάλεια και προστασία των ελευθεριών» (2007-2013) περιλαμβάνει πολιτική η οποία στρέφεται ειδικά κατά της εμπορίας. Επιπλέον θα διατεθούν κεφάλαια και δυνάμει άλλων γεωγραφικών και θεματικών μέσων (όπως το Μέσο Αναπτυξιακής Συνεργασίας, ή το Μέσο Σταθερότητας). Άλλα ειδικά χρηματοδοτικά προγράμματα έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά για την καταπολέμηση της εμπορίας, όπως το Δάφνη III (2007-2013) που έχει ως ειδικό στόχο τη βία κατά των παιδιών, νέων, γυναικών και ομάδων που βρίσκονται σε κίνδυνο - και το Πρόγραμμα για την Ασφαλέστερη Χρήση του Ιντερνέτ (2005-2008).

¹ COM(2006)437 τελικό.

Η ανακήρυξη της 18ης Οκτωβρίου ως ετήσιας ημέρας της ΕΕ κατά της εμπορίας αποτελεί σημαντικό συμβολικό βήμα στην μακροχρόνια δέσμευση της ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, το οποίο αποσκοπεί στη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση ως προς το φαινόμενο αυτό σε ολόκληρη την ΕΕ. Η ανακήρυξη της πρώτης ημέρας της ΕΕ κατά της εμπορίας τον Οκτώβριο του 2007 θα λάβει χώρα σε διάσκεψη στις Βρυξέλλες και με άλλες πρωτοβουλίες στα κράτη μέλη.

Σχέδιο δράσης του Ουαγκαντούγκου για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, ιδίως δε γυναικών και παιδιών» Τρίπολη 22-23 Νοεμβρίου 2006 - Γενικές αρχές

- Η εμπορία ανθρώπων, εντός και μεταξύ κρατών, αποτελεί μάλιστα την οποία τα κράτη είναι αποφασισμένα να αντιμετωπίσουν.
- Τα μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων θα πρέπει να βασίζονται στο σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των θυμάτων, και δεν θα πρέπει να θίγουν τα δικαιώματα των θυμάτων της εμπορίας. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο Πρωτόκολλο των Ηνωμένων Εθνών για την πρόληψη, καταστολή και τιμωρία της εμπορίας ανθρώπων, ιδίως γυναικόπαιδων. Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, μεταξύ άλλων όπως έχει αναγνωρισθεί σε υπάρχουσες διεθνείς συμβάσεις, θα λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη σε κάθε περίπτωση.
- Η χειραφέτηση των γυναικών και κοριτσιών μέσω εθνικών πολιτικών αποτελεί σημαντικό τμήμα της καταπολέμησης της εμπορίας. Κατά τη θέσπιση και εφαρμογή μέτρων για την πρόληψη και καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων θα πρέπει να εφαρμόζεται προοπτική με άξονα το φύλο.
- Η ένδεια και η τρωτότητα, η άνιση κατανομή του πλούτου, η ανεργία, οι ένοπλες συγκρούσεις, το ελλιπές σύστημα επιβολής του νόμου, η υποβάθμιση του περιβάλλοντος, η κακή διακυβέρνηση, οι κοινωνίες υπό πίεση καθώς και οι κοινωνίες του αποκλεισμού, η διαφθορά, η έλλειψη παιδείας και οι παραβιάσεις ανθρώπινων δικαιωμάτων συμπεριλαμβανομένων των διακρίσεων, η αυξημένη ζήτηση του εμπορίου του σεξ και του σεξουαλικού τουρισμού συγκαταλέγονται στα βασικά αίτια της εμπορίας ανθρώπων και πρέπει να αντιμετωπισθούν.

4.7. Το ΔΠΔ και η καταπολέμηση της ατιμωρησίας

Η ΕΕ είναι αποφασισμένη να επιδιώξει την πρόληψη των εγκλημάτων που προκαλούν διεθνώς ανησυχία και τον τερματισμό της ατιμωρησίας για τους δράστες των εγκλημάτων αυτών. Για το σκοπό αυτό, η ΕΕ έχει επανειλημμένως εκφράσει ισχυρή πολιτική στήριξη για τη λειτουργία του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου (ΔΠΔ), μεταξύ άλλων με τη σύναψη, το 2006, μίας συμφωνίας συνεργασίας και βοήθειας ΕΕ -ΔΠΔ και τη συνεχιζόμενη εφαρμογή της Κοινής Θέσης της ΕΕ του 2003 και του Σχεδίου Δράσης ΕΕ του 2004 για το ΔΠΔ.

Στόχος της Κοινής Θέσης¹ είναι η υποστήριξη της αποτελεσματικής λειτουργίας του ΔΠΔ και η προώθηση της οικουμενικής υποστήριξης του ΔΠΔ με την προαγωγή της ευρύτερης δυνατής συμμετοχής στο Καταστατικό της Ρώμης. Το άρθρο 2 παρ. 1 της Κοινής Θέσης προβλέπει ότι:

«η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για να προωθήσουν αυτή τη διεργασία, θέτοντας μεταξύ άλλων το ζήτημα της ευρύτερης δυνατής επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης στο Καταστατικό της Ρώμης και της εφαρμογής του καταστατικού, με διαβήματα και δηλώσεις, στις διαπραγματεύσεις ή στον πολιτικό διάλογο με τρίτα κράτη, με ομάδες κρατών ή με τους οικείους περιφερειακούς οργανισμούς, κατά περίπτωση.»

Σύμφωνα με την Κοινή Θέση της ΕΕ, το ΔΠΔ έχει περιληφθεί στην ημερήσια διάταξη πολλών σημαντικών διασκέψεων κορυφής και πολιτικών διαλόγων με τρίτες χώρες καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου την οποία καλύπτει η παρούσα έκθεση. Και η ΕΕ έχει συνεχίσει τα διαβήματα σε τρίτες χώρες για να ενθαρρύνει την επικύρωση του Καταστατικού της Ρώμης και της Συμφωνίας περί Προνομίων και Ασυλιών, και για να αποτρέψει τα κράτη όπου δυνατόν από την υπογραφή διμερών συμφωνιών μη παράδοσης. Εν προκειμένω ήταν απογοητευτικό το γεγονός ότι το Μαυροβούνιο υπέγραψε διμερή συμφωνία μη παράδοσης με τις ΗΠΑ τον Απρίλιο του 2007 η οποία είναι ασυμβίβαστη με την Κοινή Θέση και τις Κατευθυντήριες Αρχές της ΕΕ. Για πρώτη φορά, ο επί μέρους τομέας ΔΠΔ της ομάδας εργασίας του Συμβουλίου για το Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο πραγματοποίησε συνεδρίαση με τον John B. Bellinger III, Νομικό Σύμβουλο του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ. Η συνάντηση αυτή έλαβε χώρα τον Ιούνιο του 2007 και αποτέλεσε χρήσιμη ευκαιρία για την ΕΕ και τις ΗΠΑ να ανταλλάξουν απόψεις για γενικότερα θέματα που αφορούν το ΔΠΔ, μεταξύ άλλων για το ζήτημα των διμερών συμφωνιών μη παράδοσης.

¹ 2003/444/ΚΕΠΠΑ.

Σε ποιες χώρες προέβη η ΕΕ σε διαβήματα για την προαγωγή της καθολικότητας και της ακεραιότητας του Καταστατικού της Ρώμης;

Αγκόλα, Μπενίν, Καμερούν, Πράσινο Ακρωτήριο, Κεντρική Αφρικανική Δημοκρατία, Γουϊνέα Μπισσάου, Μαδαγασκάρη, Μοζαμβίκη, Σεϋχέλλες, Μπαχρέιν, Ιράν, Κουβέιτ, Μαρόκο, Υεμένη, Αφγανιστάν, Ινδονησία, Ιαπωνία, Μαλαισία, Νεπάλ, Φιλιππίνες, Βιετνάμ, Μπαχάμες, Βολιβία, Χιλή, Γουατεμάλα, Τζαμάικα, Νικαράγουα, Περού, Ελ Σαλβαδόρ, Αγ. Λουκία, Σουρινάμ, Αλβανία, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Καζακστάν, Τουρκία, Τουρκμενιστάν, Ουκρανία.

Το Σχέδιο Δράσης συμπληρώνει την Κοινή Θέση. Μεταξύ άλλων στόχων, θεσπίζει σύστημα εθνικών σημείων επαφής και σημείο επαφής στους κόλπους των θεσμικών οργάνων της ΕΕ για το συντονισμό της πολιτικής της ΕΕ σχετικά με το ΔΠΔ. Ορίζει επίσης ότι:

[Τ]ο ΔΠΔ θα πρέπει να ενταχθεί στις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ. Στη συνάρτηση αυτήν, η επικύρωση και η εφαρμογή του Καταστατικού της Ρώμης θα πρέπει να τίγονται ως ζήτημα ανθρώπινων δικαιωμάτων κατά τις διαπραγματεύσεις συμφωνιών της ΕΕ με τρίτες χώρες.

Κατά συνέπεια, το 2006 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπραγματεύθηκε την προσθήκη ρητρών για το ΔΠΔ στα Σχέδια Δράσης Ευρωπαϊκής Γειτονίας με την Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, την Αίγυπτο, τη Γεωργία και το Λίβανο. Επί του παρόντος διεξάγονται διαπραγματεύσεις για σχέδια ρητρών ΔΠΔ στο πλαίσιο των Συμφωνιών Συνεργασίας με τη Σιγκαπούρη, την Ταϊλάνδη, τη Μαλαισία, τις Φιλιππίνες, το Μπρουνέι Νταρουσαλάμ, το Βιετνάμ και την Νότια Αφρική. Η Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης /Συνεργασίας με την Ινδονησία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο τον Ιούνιο του 2007, και αναμένεται να υπογραφεί από αμφότερα μέρη το φθινόπωρο του 2007. Περιέχει ρήτρα ΔΠΔ βάσει της οποίας η Ινδονησία δεσμεύεται να προσχωρήσει στο Καταστατικό της Ρώμης. Οι διαπραγματευτικές εντολές για συμφωνίες συνεργασίας με τις ακόλουθες χώρες περιλαμβάνουν επίσης σχέδια ρητρών ΔΠΔ: Ουκρανία, Ρωσική Ομοσπονδία, Κίνα, Ιράκ, Κοινότητα των Άνδεων (Βολιβία, Κολομβία, Ισημερινός και Περού) και Κεντρική Αμερική (Κόστα Ρίκα, Ελ Σαλβαδόρ, Γουατεμάλα, Ονδούρα, Νικαράγουα και Παναμάς). Η αναθεωρημένη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης του Κοτονού, η οποία περιλαμβάνει πλέον ρήτρα ΔΠΔ, εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 25 Ιουνίου 2005 και βρίσκεται στο στάδιο της επικύρωσης από τα κράτη μέλη.

Η 104η επικύρωση του Καταστατικού της Ρώμης επήλθε κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου με την προσχώρηση του Τσαντ τον Νοέμβριο του 2006. Επιπλέον, το Κοινοβούλιο της Ιαπωνίας αποφάσισε τον Απρίλιο του 2007 τη θέσπιση νομοθεσίας η οποία επιτρέπει στην Ιαπωνία να προσχωρήσει στο Καταστατικό της Ρώμης την 1η Οκτωβρίου 2007. Η ΕΕ διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο κατά την 5η Συνέλευση των κρατών μελών του ΔΠΔ στην επίτευξη συμφωνίας όσον αφορά την κλίμακα των εκτιμήσεων για τη συμβολή της Ιαπωνίας στον προϋπολογισμό του ΔΠΔ, η οποία ήταν καθοριστική για την απόφαση της Ιαπωνίας να επικυρώσει το καταστατικό. Η ΕΕ εξέφρασε την ικανοποίησή της για την επικύρωση του καταστατικού της Ρώμης από τόσο σημαντική χώρα.¹

Δήλωση της Προεδρίας της ΕΕ όσον αφορά την εκ μέρους της Ιαπωνίας επικύρωση του καταστατικού της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου (27 Απριλίου 2007)

Η Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκφράζει τη ζωνή της ικανοποίηση για την απόφαση του Κοινοβουλίου της Ιαπωνίας να προσχωρήσει στο Καταστατικό της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου. Η επικύρωση της Ιαπωνίας σηματοδοτεί ένα σημαντικό νέο βήμα στις προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας να καταπολεμήσει την ατιμωρησία για τα εγκλήματα πολέμου, τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και τη γενοκτονία. Ελπίζουμε ότι η προσχώρηση της Ιαπωνίας θα ενθαρρύνει άλλες χώρες της Ασίας να εξετάσουν το ενδεχόμενο εκπροσώπησής τους στο Δικαστήριο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση υποστηρίζει από μακρού την εκ μέρους της Ιαπωνίας επικύρωση του Καταστατικού της Ρώμης και είναι πεπεισμένη ότι θα είναι αξιόλογη η συμβολή της Ιαπωνίας στο έργο του Δικαστηρίου.

Με την ευκαιρία αυτή η Προεδρία θα ήθελε να επαναλάβει τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην καθολικότητα και ακεραιότητα του Καταστατικού της Ρώμης και καλεί τα κράτη που δεν το έχουν ήδη πράξει να προσχωρήσουν στο Καταστατικό της Ρώμης το συντομότερο.

Άλλοι σταθμοί για το ΔΠΔ κατά την περίοδο την οποία καλύπτει η ανά χειράς έκθεση είναι η έκδοση ενταλμάτων για τη σύλληψη πέντε ηγετών του Αντιστασιακού Στρατού του Κυρίου (LRA) κατά τις αρχές του Ιουλίου 2006, η κίνηση διαδικασιών κατά του Thomas Lubanga Dyilo - πρώην ηγέτη πολιτοφυλακής στη βορειοανατολική περιοχή Ituri της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό - με τις κατηγορίες της στρατολόγησης παιδιών ηλικίας κάτω των 15 ετών και της χρησιμοποίησής των για την ενεργό συμμετοχή στις εχθροπραξίες, η υποβολή αποδεικτικών στοιχείων από τον Εισαγγελέα το Φεβρουάριο του 2007 από τα οποία προκύπτει ότι ο Ahmad Muhammad Harun, πρώην Υφυπουργός Εσωτερικών της κυβέρνησης του Σουδάν και ο Ali Kushayb, ηγέτης της πολιτοφυλακής Janjaweed, διέπραξαν από κοινού εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και εγκλήματα πολέμου κατά του άμαχου πληθυσμού στο Νταρφούρ μεταξύ Αυγούστου 2003 και Μαρτίου 2004, και η επακόλουθη έκδοση από το προδικαστικό τμήμα ενταλμάτων για τη σύλληψή τους, και η κίνηση, εκ μέρους του Εισαγγελέα, τον Μάιο του 2007, τέταρτης διερεύνησης εικαζομένων εγκλημάτων τα οποία έλαβαν χώρα στο πλαίσιο ένοπλης σύγκρουσης μεταξύ της κυβέρνησης και ανταρτών στην Κεντρική Αφρικανική Δημοκρατία μεταξύ 2002 και 2003.

¹ Η Ιαπωνία κατέθεσε την πράξη επικύρωσης στις 17 Ιουλίου 2007.

Κατά την περίοδο την οποία καλύπτει η παρούσα έκθεση, τα κράτη μέλη οργάνωσαν πολυάριθμες πρωτοβουλίες για το ΔΠΔ, μεταξύ δε αυτών περιλαμβάνεται η διοργάνωση διασκέψεων, σεμιναρίων και εκθέσεων στο Ελσίνκι, τη Χάγη, τη Σάνα'α, το Τόκυο, τη Σιέρρα Λεόνε, το Βουκουρέστι, το Αμπου Ντάμπι και το Νότινγχαμ. Στη Διάσκεψη του Τορίνου για τη Διεθνή Ποινική Δικαιοσύνη η οποία έλαβε χώρα τον Μάιο του 2007 συμμετείχαν πολλοί φορείς υψηλού επιπέδου στον τομέα της διεθνούς ποινικής δικαιοσύνης. Η διάσκεψη εξέτασε την νομιμότητα των διεθνών δικαστηρίων και άλλων μορφών ποινικής δικαιοσύνης διεθνούς χαρακτήρα, μέσω της ανάλυσης της νομολογίας και πρακτικής τους, την ανάπτυξη διεθνούς ποινικού και δικονομικού δικαίου, από την έκδοση του Καταστατικού της Ρώμης, τη Διάσκεψη Αναθεώρησης του Καταστατικού της Ρώμης και τον ορισμό του εγκλήματος της επίθεσης. Τον Ιούνιο του 2007, η Διάσκεψη της Νυρεμβέργης με θέμα «Οικοδομώντας το μέλλον με θεμέλιο την ειρήνη και τη δικαιοσύνη» σημείωσε ότι η καταπολέμηση της ατιμωρησίας, η οποία επιστεγάστηκε με το Καταστατικό της Ρώμης του ΔΠΔ, μετέβαλε τα δεδομένα για την επιδίωξη της ειρήνης και ότι διαμορφώνεται πλέον κανόνας του διεθνούς δικαίου σύμφωνα με τον οποίον δεν είναι δυνατόν να χορηγείται αμνηστία για εγκλήματα πολέμου, εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και γενοκτονία. Επιπλέον, τα κράτη μέλη συνέχισαν να υποστηρίζουν και να συμβάλλουν στη «Μεταξύ των συνόδων συνεδρίαση της ειδικής ομάδας εργασίας σχετικά με το έγκλημα της επίθεσης» (η τέταρτη σύνοδος της οποίας πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2007).

Καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου την οποία καλύπτει η παρούσα έκθεση η Επιτροπή, μέσω του Ευρωπαϊκού Μέσου για τη Δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα (EIDHR), και τα κράτη μέλη συνέχισαν να χρηματοδοτούν τις εργασίες του Συνασπισμού για το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο και της οργάνωσης *Βουλευτές για Παγκόσμια Δράση*, οι προσπάθειες των οποίων είναι πολύ σημαντικές για την προαγωγή της επικύρωσης και της εφαρμογής του Καταστατικού της Ρώμης και για την παρακολούθηση του έργου του Δικαστηρίου. Η Επιτροπή εξακολούθησε να χρηματοδοτεί το πρόγραμμα «Clerkship and Visiting Professionals» του ΔΠΔ. Τα κράτη μέλη εξακολούθησαν να χρηματοδοτούν οργανώσεις όπως το Διεθνές Δίκτυο Ποινικού Δικαίου και το Ινστιτούτο Διεθνών Ποινικών Ερευνών. Τα κράτη μέλη συνεισέφεραν επίσης στο Ταμείο του ΔΠΔ για την αποκατάσταση των θυμάτων και στο Ταμείο για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, το οποίο βοηθά τις αντιπροσωπίες των λιγότερο προηγμένων χωρών να παρίστανται σε συνεδριάσεις της Συνέλευσης των κρατών μελών.

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη παρείχαν επίσης πολιτική και οικονομική στήριξη σε δικαστήρια ad hoc όπως το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για τη Ρουάντα, το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία, το Ειδικό Δικαστήριο για τη Σιέρρα Λεόνε (το οποίο άρχισε τη δίκη του Charles Taylor στις 4 Ιουνίου 2007 και εξέδωσε την πρώτη του απόφαση στις 21 Ιουνίου 2007), και τα Έκτακτα Τμήματα της Δικαστηρίων της Καμπότζης (ECCC), γνωστά και ως Δικαστήριο για τους Κόκκινους Χμερ.

4.8. Ανθρώπινα Δικαιώματα και Τρομοκρατία

Η ΕΕ αποδίδει μεγάλη σημασία στην εξασφάλιση της πλήρους και αποτελεσματικής προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών στην Ευρώπη και σε ευρύτερη κλίμακα στο πλαίσιο της καταπολέμησης της τρομοκρατίας. Τα αποτελεσματικά αντιτρομοκρατικά μέτρα και η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν είναι αλληλοσυγκρουόμενοι αλλά συμπληρωματικοί και αμοιβαίως ενισχυόμενοι στόχοι.

Η ΕΕ επιβεβαίωσε σε δηλώσεις σε διάφορα φόρουμ των Ηνωμένων Εθνών τη σημασία της εξασφάλισης του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Η Προεδρία, μιλώντας εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έναρξη της παγκόσμιας αντιτρομοκρατικής στρατηγικής του ΟΗΕ στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ παρατήρησε ότι η ΕΕ ήταν ιδιαίτερα ικανοποιημένη για το γεγονός ότι η Στρατηγική επιβεβαιώνει τη ζωτική σημασία, για όλες τις συνιστώσες της στρατηγικής, της προώθησης και προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για όλους και του κράτους δικαίου. Η Προεδρία υπογράμμισε ότι όλα τα αντιτρομοκρατικά μέτρα πρέπει οπωσδήποτε να συνάδουν προς το διεθνές δίκαιο. Σε δήλωση προς την έκτη επιτροπή της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ τον Οκτώβριο του 2006 υπό το σημείο *Μέτρα για την εξάλειψη της διεθνούς τρομοκρατίας*, η Προεδρία τόνισε ότι όλα τα αντιτρομοκρατικά μέτρα πρέπει να σέβονται το κράτος δικαίου και να συνάδουν προς το δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και το δίκαιο των προσφύγων.

Η ΕΕ συζήτησε την ανάγκη τήρησης του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας με πολλούς εταίρους. Οι Νομικοί Σύμβουλοι των κρατών μελών της ΕΕ και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ συνέχισαν το διάλογο με το αμερικανικό Υπουργείο Εξωτερικών σχετικά με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και το διεθνές δίκαιο, συζητώντας βελτιωμένους τρόπους διασφάλισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο της καταπολέμησης της τρομοκρατίας. Κατά τη Διάσκεψη Κορυφής τον Απρίλιο του 2007, η ΕΕ και οι ΗΠΑ συμφώνησαν: «Σύμφωνα με τις κοινές μας αξίες, επιβεβαιώνουμε την μακρόχρονη δέσμευσή μας να εξασφαλίσουμε ότι οι προσπάθειες που καταβάλλονται για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας συνάδουν προς τις υποχρεώσεις μας δυνάμει του διεθνούς δικαίου συμπεριλαμβανομένων του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του δικαίου των προσφύγων και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Θα συνεχίσουμε και θα εμβαθύνουμε το διάλογό μας σχετικά με τις αρχές του διεθνούς δικαίου που είναι σημαντικές για τον κοινό μας αγώνα κατά της τρομοκρατίας, διάλογο ο οποίος έχει συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση των αντίστοιχων νομικών πλαισίων μας και θα πρέπει να μας βοηθήσει να συνεργαστούμε για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας».¹

¹ Δήλωση Συνόδου Κορυφής ΕΕ-ΟΗΕ του 2007.

Τον Δεκέμβριο του 2006, το Συμβούλιο ενέκρινε τα ακόλουθα συμπεράσματα: «Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει ότι το δίκαιο των ανθρώπινων δικαιωμάτων, το δίκαιο των προσφύγων και το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο πρέπει να τηρούνται στον αγώνα κατά της τρομοκρατίας. Το Συμβούλιο θα συνεχίσει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις εξελίξεις όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας και να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία τους. Η ΕΕ παραμένει προσηλωμένη στην απόλυτη απαγόρευση βασανιστηρίων, σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης και τιμωρίας. Είναι ο άξονας που καθοδηγεί τις ενέργειές μας και βάσει του οποίου επισημαίνουμε τις ανησυχίες μας σε τρίτες χώρες. Η ύπαρξη μυστικών εγκαταστάσεων κράτησης όπου κρατούνται άτομα υπό συνθήκες νομικού κενού δεν συνάδει με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και δίκαιο ανθρώπινων δικαιωμάτων».¹

Στις 14 Φεβρουαρίου 2007, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ψήφισμα για την εικαζόμενη χρήση ευρωπαϊκών χωρών από τη CIA για τη μεταφορά και παράνομη κράτηση ατόμων (βλ. επίσης Κεφάλαιο 2.3. Οι δράσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα.)

Αλληλεγγύη των Ευρωπαίων πολιτών με τα θύματα τρομοκρατικών ενεργειών και τα μέλη των οικογενειών τους

Στις 7 Ιουλίου 2006, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε **Προπαρασκευαστική Δράση** για τη χρηματοδότηση σχεδίων κοινωνικής ή ψυχολογικής υποστήριξης των θυμάτων τρομοκρατικών ενεργειών και των μελών των οικογενειών τους προκειμένου να μπορέσουν να συνέλθουν από την εμπειρία τους. Η Προπαρασκευαστική Δράση παρέχει επίσης υποστήριξη για τη βελτίωση της παροχής νομικής συνδρομής και νομικών συμβουλών στα θύματα και στις οικογένειές τους. Επίσης προβλέπει τη χρηματοδότηση σχεδίων για την ενεργοποίηση του κοινού κατά της τρομοκρατίας υπό όλες τις μορφές. Το 2006 διετέθη ποσό 1.800.000 ευρώ δυνάμει της Προπαρασκευαστικής Δράσης για τη χρηματοδότηση σχεδίων.

Η 11η Μαρτίου σηματοδοτεί την επέτειο των επιθέσεων της Μαδρίτης του 2004, της πιο αιματηρής τρομοκρατικής επίθεσης στην Ευρώπη, και την «Ευρωπαϊκή Ημέρα για τα θύματα της τρομοκρατίας». Είναι ημέρα μνήμης, μία ευκαιρία για να εκφρασθεί η αλληλεγγύη μας με όλα τα θύματα τρομοκρατικών επιθέσεων: εκείνους που έχασαν τη ζωή τους ή που ακόμη φέρουν τα σωματικά και ψυχολογικά τραύματα της βίας αυτής, και με τις οικογένειές τους. Η Ευρωπαϊκή Ημέρα αποτελεί επίσης την ευκαιρία για την ευρωπαϊκή κοινωνία και τους θεσμούς της να μελετήσουν τρόπους για την αντιμετώπιση και την πρόληψη της τρομοκρατικής απειλής, και τρόπους για την καλύτερη προστασία όλων των πολιτών.

¹ Συμπεράσματα του Συμβουλίου, 11 Δεκεμβρίου 2006.

4.9. Ανθρώπινα Δικαιώματα και Επιχειρήσεις

Στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, η αυξανόμενη επιρροή μη κρατικών φορέων, όπως οι διακρατικές εταιρίες, θέτει βασικά ερωτήματα σχετικά με το ρόλο και τις ευθύνες των φορέων αυτών όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, σε εθνικό και σε διεθνές επίπεδο. Προσφάτως, το θέμα αυτό εμφανίζεται όλο και συχνότερα και έχει οδηγήσει σε πολλές συζητήσεις ως προς τη σχέση μεταξύ ανθρωπίνων δικαιωμάτων και επιχειρήσεων, η οποία ήδη αναφέρεται ρητά στη Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων η οποία το 1984 καλούσε «κάθε άτομο και κάθε όργανο της κοινωνίας» να επιδιώξει την προώθηση του σεβασμού των εν λόγω δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών. Η ΕΕ είχε σημαντική συμμετοχή σε αυτή τη ζωτική συζήτηση και έχει υποστηρίξει διάφορες πρωτοβουλίες σε αυτόν τον τομέα, κυρίως σε επίπεδο ΟΗΕ και σε σχέση με την έννοια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ). Η ΕΕ δεσμεύεται επίσης να εξασφαλίσει ότι η εμπορική της πολιτική έχει θετική επιρροή στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παγκοσμίως συμβάλλοντας στην παροχή αξιοπρεπούς εργασίας και στη βιώσιμη ανάπτυξη, μεταξύ άλλων μέσω διμερών συμφωνιών εμπορίου.

Κατά την υπό εξέταση περίοδο, η ΕΕ παρακολούθησε εκ του σύνεγγυς τις εργασίες του κ. John Ruggie, **Ειδικού Εκπροσώπου του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ ως προς το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των διεθνικών εταιριών και άλλων εμπορικών επιχειρήσεων**, ο οποίος, στις 9 Φεβρουαρίου 2007, κοινοποίησε την πρώτη του έκθεση στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η έκθεση αυτή, η οποία συμπληρώθηκε από τέσσερις προσθήκες και πρόσθετη έκθεση με τίτλο «Αξιολογήσεις αντίκτυπου όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα - Επίλυση βασικών μεθοδολογικών ζητημάτων», εξέτασε τα θέματα της ευθύνης του κράτους να παρέχει προστασία, της εταιρικής ευθύνης και απόδοσης ευθυνών για διεθνή εγκλήματα, της εταιρικής ευθύνης για άλλες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων δυνάμει του διεθνούς δικαίου, των απλών νομοθετικών μηχανισμών και της αυτορρύθμισης. Η ΕΕ συμμετείχε ενεργά στο διαδραστικό διάλογο με βάση την παρούσα έκθεση κατά την 4η σύνοδο του Συμβουλίου Ανθρώπινων Δικαιωμάτων στις 28-29 Μαρτίου 2007.

Η ΕΕ έχει επιδιώξει να ενισχύσει τη διάσταση της βιώσιμης ανάπτυξης **στις διμερείς εμπορικές διαπραγματεύσεις** και να προωθήσει βασικά εργασιακά πρότυπα στις διμερείς συμφωνίες. Έχουν χρησιμοποιηθεί επίσης εμπορικά κίνητρα ως μέσο προαγωγής του σεβασμού των κυριοτέρων διεθνών ανθρωπίνων /εργασιακών δικαιωμάτων, των αρχών περιβαλλοντικής προστασίας και διακυβέρνησης, ειδικότερα μέσω του «Γενικευμένου Συστήματος Προτιμήσεων» της ΕΕ (GSP +). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνέχισε να εργάζεται με την κοινωνία των πολιτών και τον επιχειρηματικό τομέα με σκοπό την προώθηση της Ατζέντας Αξιοπρεπούς Εργασίας διεθνώς (βλ. κεφάλαιο 4.11 Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα).

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής «Πραγμάτωση της εταιρικής σχέσης για τη μεγέθυνση και την απασχόληση: να γίνει η Ευρώπη πόλος αριστείας στον τομέα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης»¹, η ΕΕ συνέχισε να προωθεί την ΕΚΕ διεθνώς με σκοπό τη μέγιστη αξιοποίηση της συμβολής των επιχειρήσεων στην επίτευξη των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας του ΟΗΕ. Η συνεργασία μεταξύ ΔΟΕ και ΕΕ συνέβαλε επίσης στην προώθηση των κοινωνικών πτυχών της ατζέντας της ΕΕ για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη σε διεθνές επίπεδο. Κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου οι εργοδότες, οι εργαζόμενοι και οι κυβερνήσεις επιδίωξαν τη σημαντική ενίσχυση των προσπαθειών της ΔΟΕ στον τομέα της ΕΚΕ, μεταξύ άλλων στα πλαίσια των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού. Η προώθηση βιώσιμων επιχειρήσεων ήταν ένα από τα 3 θέματα της ετήσιας διάσκεψης της ΔΟΕ (Ιούνιος 2007). Η Επιτροπή χρηματοδότησε μέσω του βου προγράμματος πλαισίου της το ερευνητικό σχέδιο RARE σχετικά με τον αντίκτυπο της ΕΚΕ στη βιωσιμότητα («Ρητορεία και πραγματικότητα - Εταιρική κοινωνική ευθύνη στην Ευρώπη»), που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 27 Ιουνίου 2007.

Επιπλέον, η ΕΕ συνέβαλε στις εργασίες της Επιτροπής Επενδύσεων του ΟΟΣΑ. Η επιτροπή αυτή είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση της εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις όσον αφορά την εφαρμογή του Μέσου Εκτίμησης Κινδύνου για τις Πολυεθνικές Επιχειρήσεις σε Ζώνες Ασθενούς Διακυβέρνησης.² Οι ζώνες ασθενούς διακυβέρνησης αποτελούν ζώνες με μερικές από τις δυσχερέστερες επενδυτικές συνθήκες παγκοσμίως για τις διεθνείς συναλλαγές και ο κίνδυνος παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελεί πραγματική πρόκληση στους τομείς αυτούς. Το Μέσο εκτίμησης κινδύνου εξετάζει, μεταξύ άλλων, την ανάγκη τήρησης των διεθνών πράξεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις συναφείς προκλήσεις που αφορούν τη διαχείριση δυνάμεων ασφαλείας.

4.10. Δημοκρατία και Εκλογές

Η προαγωγή της δημοκρατίας αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής στον τομέα της ασφάλειας της ΕΕ. Η εδραίωση των δημοκρατικών θεσμών και ο σεβασμός και η προαγωγή του κράτους δικαίου συνιστούν πρωταρχικούς στόχους της εταιρικής σχέσης της ΕΕ με τρίτες χώρες.

¹ Πραγμάτωση της εταιρικής σχέσης για τη μεγέθυνση και την απασχόληση: να γίνει η Ευρώπη πόλος αριστείας στον τομέα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (COM(2006)136 τελικό της 22.03.2006.

² Το Μέσο εκτίμησης κινδύνου, που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο του ΟΟΣΑ στις 8 Ιουνίου 2006, είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://www.oecd.org/dataoecd/26/21/36885821.pdf>.

Η ΕΕ υποστηρίζει τη δημοκρατία παγκοσμίως μέσω πληθώρας μέσων που συμπεριλαμβάνουν πολιτικό διάλογο με χώρες εταίρους και εξωτερική βοήθεια, όπως ορίζεται λεπτομερώς σε άλλα σημεία της παρούσας έκθεσης. Το παρόν κεφάλαιο εστιάζει στις εκλογές, οι οποίες συνιστούν ακρογωνιαίο λίθο της οικοδόμησης της δημοκρατίας. Παρέχει πληροφορίες ως προς την πολύ πρακτική συμβολή της ΕΕ στο μηχανισμό της δημοκρατίας μέσω της παρακολούθησης εκλογών και άλλου είδους υποστήριξης των εκλογών.

Οι εκλογές αποτελούν παράδειγμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην πράξη. Η δημοκρατική εκλογική διαδικασία αποτελεί μέρος της θέσπισης συστήματος κυβέρνησης το οποίο είναι ικανό να εξασφαλίσει το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου, και, συνεπώς, να συμβάλει στην πρόληψη βίαιων συγκρούσεων.

Κατά τις τελευταίες δεκαετίες, η διαδικασία εκδημοκρατισμού εκδηλώνεται σε πολλές χώρες με τη διεξαγωγή πολυκομματικών εκλογών. Ωστόσο, οι εκλογές δεν παρέχουν ακόμη πάντοτε στους ανθρώπους πραγματική δυνατότητα ελεύθερης επιλογής των εκπροσώπων τους. Η δημοκρατική μετάβαση αποτελεί ιδιαίτερα περίπλοκη διαδικασία η οποία συνδέεται στενά με τις εξελίξεις στους τομείς της κοινωνικής, της οικονομικής και της πολιτιστικής πολιτικής καθώς και της πολιτικής ασφαλείας. Σε πολλές περιπτώσεις οι κυβερνήσεις, τα όργανα διαχείρισης των εκλογών, τα πολιτικά κόμματα και άλλες αρχές δεν διαθέτουν την απαιτούμενη πείρα ή γνώση για τη διεξαγωγή ή την εξασφάλιση πραγματικών και αξιόπιστων εκλογών. Προκειμένου να υποστηριχθεί η διεξαγωγή εκλογών σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές, η ΕΕ δεν παύει να παρέχει εκλογική βοήθεια σε πολλές χώρες σε ολόκληρο τον κόσμο.

Η παρακολούθηση εκλογών, ιδίως δε η μακροπρόθεσμη παρακολούθηση, όπως διεξάγεται στο πλαίσιο των Αποστολών παρακολούθησης των εκλογών (ΑΠΕ), παρέχει συγκεκριμένα τη δυνατότητα αξιολόγησης της εκλογικής διαδικασίας σύμφωνα με τα διεθνή αυτά πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές για τη διεξαγωγή πραγματικά δημοκρατικών εκλογών. Τα διεθνή πρότυπα, τα οποία έχουν ορισθεί βάσει διεθνών και περιφερειακών νομικών συνθηκών και πολιτικών δεσμεύσεων στις οποίες η υπό παρακολούθηση χώρα έχει συμφωνήσει να προσχωρήσει, συμπεριλαμβάνουν οικουμενικές αρχές που ισχύουν για τη διεξαγωγή των εκλογών, όπως οι θεμελιώδεις ελευθερίες και τα πολιτικά δικαιώματα όπως περιγράφονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και στη διεθνή σύμβαση για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα.

Υποστήριξη των εκλογών

Η ΕΕ είναι ένας από τους κορυφαίους παράγοντες διεθνώς όσον αφορά την παροχή και τη χρηματοδότηση εκλογικής υποστήριξης - η ακολουθούμενη προσέγγιση περιγράφεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής του 2000 για την εκλογική συνδρομή και την παρακολούθηση των εκλογών¹. Προσφάτως έχει παρατηρηθεί αύξηση της χρηματοδότησης και του πολύπλοκου χαρακτήρα της παρεχόμενης υποστήριξης της εκλογικής συνδρομής. Υπάρχει σημαντική συμπληρωματικότητα μεταξύ των στόχων της εκλογικής συνδρομής και της παρακολούθησης των εκλογών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιδιώκει την εξασφάλιση μεγαλύτερης συνέργειας μεταξύ των δύο δραστηριοτήτων. Τόσο η αξιολόγηση των σχεδίων εκλογικής συνδρομής όσο και οι συστάσεις των ΑΠΕ της ΕΕ λαμβάνονται υπόψη για μελλοντικές παρεμβάσεις εκλογικής συνδρομής. Αυτή η διττή μορφή της εκλογικής υποστήριξης της ΕΕ συνιστά σημαντική συμβολή στην προώθηση των στόχων διακυβέρνησης και ανάπτυξης.

Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των Εκλογών

Από την ανακοίνωση του 2000, η οποία όριζε συνεκτική και αποτελεσματική πολιτική για την παρακολούθηση των εκλογών, η συμμετοχή της ΕΕ σε αυτόν τον τομέα έχει αποκτήσει ακόμη πιο επαγγελματικό χαρακτήρα και μεγαλύτερη προβολή².

Συνολικά, 57 ΑΠΕ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δέκα ειδικές αποστολές υποστήριξης έχουν αναπτυχθεί σε όλες τις ηπείρους, με την εξαίρεση της περιοχής ΟΑΣΕ στην οποία το Γραφείο Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ (ODIHR) έχει ηγετικό ρόλο. Με τις ΑΠΕ της ΕΕ και τις αποστολές ΟΑΣΕ/ODIHR οι οποίες χρησιμοποιούν την αυτή μεθοδολογία και παρεμφερή προσέγγιση για την αξιολόγηση εκλογικών διαδικασιών έχει θεσπιστεί de facto κατανομή εργασίας μεταξύ της ΕΕ και του ΟΑΣΕ όσον αφορά την παρακολούθηση των εκλογών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ο ΟΑΣΕ /ODIHR έχουν εγκρίνει τη Διακήρυξη Αρχών για τη Διεθνή Παρακολούθηση των Εκλογών, και έχουν καθιερώσει αποδοτική συνεργασία τα τελευταία χρόνια.³

¹ COM (2000) 191.

² Η Ανακοίνωση εγκρίθηκε από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2001.

³ Δεν έχουν αναπτυχθεί νέες ΑΠΕ της ΕΕ στην Ευρώπη ή την Κεντρική Ασία δεδομένου ότι σε αυτές τις περιοχές διεξάγεται επί του παρόντος αξιόπιστη παρακολούθηση εκλογών από το Γραφείο Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού για την Ασφάλεια και Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ/ ODIHR) με την υποστήριξη παρατηρητών αποσπασμένων από τα κράτη μέλη της ΕΕ, αντιπροσωπιών ευρωβουλευτών και, σε έκτακτες περιπτώσεις, με την υποστήριξη της Επιτροπής μέσω του Μηχανισμού Ταχείας Αντίδρασης και του Ευρωπαϊκού Μέσου για τη Δημοκρατία και τα Δικαιώματα της Ανθρώπου.

Οι σκοποί των ΑΠΕ της ΕΕ είναι:

- αξιολόγηση του βαθμού συμμόρφωσης των διεξαγομένων εκλογών με τα διεθνή πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές για δημοκρατικές εκλογές
- αποτροπή / μείωση της εκλογικής νοθείας και των εκλογικών παρατυπιών
- αποτροπή / μείωση της βίας και του εκφοβισμού
- ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτικών αντιπάλων, της κοινωνίας των πολιτών και του εκλογικού σώματος προκειμένου να συμμετάσχουν στις εκλογές
- παροχή άμεσης εικόνας ολόκληρου φάσματος ζητημάτων εκδημοκρατισμού, όπως η ανεξαρτησία και οι επιδόσεις του δικαστικού κλάδου καθώς και ο γενικός σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- έκδοση συστάσεων για τη βελτίωση του εκλογικού πλαισίου και του δημοκρατικού περιβάλλοντος.

Οι ΑΠΕ της ΕΕ αξιολογούν τις εκλογικές διαδικασίες βάσει διεθνών προτύπων για τη διεξαγωγή δημοκρατικών εκλογών, τα οποία πηγάζουν από τις θεμελιώδεις ελευθερίες και τα πολιτικά και αστικά δικαιώματα που ορίζονται σε διεθνείς νομικές πράξεις. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται κυρίως το δικαίωμα συμμετοχής στην κυβέρνηση μέσω:

- περιοδικών εκλογών
- πραγματικών εκλογών
- καθολικής ψηφοφορίας
- ισότιμης ψηφοφορίας
- του δικαιώματος του εκλέγεσθαι
- του δικαιώματος του εκλέγειν
- του δικαιώματος μυστικής ψηφοφορίας
- της ελεύθερης έκφρασης της βούλησης των ψηφοφόρων

Επιπλέον, τα διεθνή πρότυπα πηγάζουν από την ελευθερία έκφρασης, την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, την ελευθερία του συνέρχεσθαι, την ελευθερία κυκλοφορίας, το δικαίωμα απαλλαγής από τις διακρίσεις και το δικαίωμα αποτελεσματικού ένδικου μέσου.

Οι ΑΠΕ της ΕΕ αξιολογούν επίσης αν έχουν τηρηθεί ορισμένες βέλτιστες πρακτικές για τη δημοκρατική διεξαγωγή των εκλογών όπως διαφάνεια της εκλογικής διαδικασίας, αμεροληψία κατά τη διαχείριση των εκλογών και κατά τη χρησιμοποίηση των κρατικών πόρων, ισότιμη πρόσβαση σε τυχόν μαζικά μέσα ενημέρωσης και ισορροπημένη κάλυψη των εκλογών από τα μέσα αυτά.

Μεταξύ του Ιουλίου 2006 και του Ιουνίου 2007, 12 ΑΠΕ της ΕΕ και δύο αποστολές υποστήριξης των εκλογών αναπτύχθηκαν κυρίως με τη χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Μέσου για τη Δημοκρατία και τα Δικαιώματα της Ανθρώπου (βλ. πίνακα παρακάτω). Όλες οι αποστολές προσεχώρησαν στις Αρχές για τις διεθνείς αποστολές παρακολούθησης των εκλογών οι οποίες διακηρύχθηκαν στον ΟΗΕ τον Οκτώβριο του 2005¹.

ΑΠΕ της ΕΕ

Μεξικό

Η ΑΠΕ της ΕΕ στο Μεξικό, υπό τον ευρωβουλευτή κ. Jose Ignacio Salafranca Sanchez-Neyra, ανέπτυξε 75 παρατηρητές σε όλη τη χώρα για την παρακολούθηση των προεδρικών και βουλευτικών εκλογών της 2ας Ιουλίου 2006. Η ΑΠΕ της ΕΕ συνεπέρανε ότι οι εκλογές ήταν εν γένει ανταγωνιστικές και διαφανείς, δείχνοντας την προσήλωση των πολιτών του Μεξικού στην ενίσχυση και την εδραίωση της δημοκρατίας. Η ΑΠΕ της ΕΕ εξέφρασε επίσης την εμπιστοσύνη της στις εκλογικές αρχές που ήταν αρμόδιες για την οργάνωση μίας εκλογικής διαδικασίας η οποία χαρακτηρίστηκε από υψηλά επίπεδα διαφάνειας, αμεροληψίας και επαγγελματισμού σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα για τη διεξαγωγή των δημοκρατικών εκλογών.

¹ http://ec.europa.eu/europeaid/observer/declaration_of_principles_code_of_conduct_en.pdf

Βολιβία

Μια ΑΠΕ της ΕΕ στη Βολιβία, υπό την ηγεσία της ευρωβουλευτού κας Monica Frassoni, ανέπτυξε άνω των 100 παρατηρητών σε όλη τη χώρα για την παρακολούθηση των εκλογών για την ανάδειξη της Συντακτικής Συνέλευσης και του δημοψηφίσματος για την περιφερειακή αυτονομία της 2ας Ιουλίου 2006. Οι εκλογές αυτές θεωρήθηκαν ευρέως ως ορόσημο στη δημοκρατική ανάπτυξη της χώρας και προλείαναν το έδαφος για εκτενείς αλλαγές στην ισορροπία της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής εξουσίας οι οποίες συζητήθηκαν κατά το 2006-2007 στη Συντακτική Συνέλευση. Η ΑΠΕ της ΕΕ συνεπέρανε ότι η εκλογική διαδικασία ήταν σύμφωνη με τα διεθνή πρότυπα και την εθνική νομοθεσία, ιδίως στους τομείς της ελευθερίας έκφρασης και της διαφανούς διαχείρισης των εκλογών. Εκφράσθηκε ικανοποίηση για την υψηλή συμμετοχή των ψηφοφόρων. Η ΑΠΕ παρατήρησε ορισμένες αδυναμίες, ιδίως όσον αφορά την ενημέρωση του εκλογικού σώματος σχετικά με την εκλογική διαδικασία, την καταγραφή των ψηφοφόρων και τις διαδικασίες ψηφοφορίας. Ωστόσο, οι εν λόγω αδυναμίες δεν θεωρήθηκαν ικανές να επηρεάσουν τη συνολικά θετική αξιολόγηση.

Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό

Ο ευρωβουλευτής στρατηγός Philippe Morillon, ήταν ο κύριος παρατηρητής της ΑΠΕ της ΕΕ που αναπτύχθηκε για την παρακολούθηση των προεδρικών, βουλευτικών και δημοτικών εκλογών της 29ης Ιουλίου και 31ης Οκτωβρίου 2006 στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό. Από την ανάπτυξη ΑΠΕ τον Νοέμβριο του 2005 για το δημοψήφισμα επί του Συντάγματος στις 18 Δεκεμβρίου 2005, η ΑΠΕ της ΕΕ συμπλήρωσε 14 μήνες σχεδόν αδιάλειπτης παραμονής στη χώρα μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου 2006. Με αυτό τον τρόπο η ΑΠΕ είχε την ευκαιρία να παρακολουθήσει διεξοδικά τις διάφορες πτυχές της εκλογικής διαδικασίας, μεταξύ άλλων την κρίσιμη διαδικασία καταγραφής των αποτελεσμάτων. Η ΑΠΕ ήταν όχι απλώς η μεγαλύτερης διάρκειας αλλά και η μεγαλύτερη σε μέγεθος αποστολή παρακολούθησης εκλογών που έχει αναπτυχθεί μέχρι στιγμής από την ΕΕ (300 παρατηρητές κατά τις ημέρες διεξαγωγής των εκλογών συμπεριλαμβανομένης αντιπροσωπίας παρακολούθησης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπό τον ευρωβουλευτή κ. Jürgen Schröder).

Στην τελική της έκθεση η αποστολή επισήμανε την προσήλωση που επέδειξαν οι ψηφοφόροι του Κονγκό στη διαδικασία εκδημοκρατισμού η οποία εκδηλώθηκε με την αθρόα και ειρηνική τους προσέλευση στις εκλογές καθώς και με την ομαλή και κατάλληλη διαχείριση της εκλογικής διαδικασίας από την εθνική ανεξάρτητη επιτροπή εκλογών, με την υποστήριξη της Αποστολής των Ηνωμένων Εθνών στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (MONUC) και με την παροχή άλλης διεθνούς συνδρομής συγχρηματοδοτούμενης από την ΕΕ, υπερβαίνοντας σημαντικά υλικοτεχνικά και λειτουργικά εμπόδια.

Ενώ η ίδια η διεξαγωγή των εκλογών έγινε ήρεμα και ομαλά, η προ- και μετεκλογική περίοδος αντιθέτως αμαυρώθηκε από επεισόδια εκφοβισμού και τοπικά κρούσματα βίας. Ως εκ τούτου, εθίγησαν βασικά διεθνή πρότυπα όπως η ελευθερία έκφρασης, η ελευθερία του συνέρχεσθαι και η ελευθερία κυκλοφορίας καθώς και η ισότιμη πρόσβαση στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Εν όψει μελλοντικών εκλογικών διαδικασιών η ΑΠΕ έχει εισηγηθεί μεταξύ άλλων τη ρύθμιση της χρηματοδότησης των πολιτικών κομμάτων και της προεκλογικής εκστρατείας και την καθιέρωση ανεξάρτητης εποπτικής αρχής των μέσων ενημέρωσης.

Υεμένη

Η ΑΠΕ της ΕΕ, υπό την ευρωβουλευτή Βαρόνη Nicholson of Winterbourne, αναπτύχθηκε από τις 11 Αυγούστου έως τις 11 Οκτωβρίου για την παρακολούθηση των προεδρικών και τοπικών εκλογών της 20ής Σεπτεμβρίου 2006.

Η ΑΠΕ της ΕΕ συνεπέρανε ότι κατά τις προεδρικές και τοπικές εκλογές του 2006 στην Υεμένη έγινε ανοικτή εκλογική αναμέτρηση, πράγμα το οποίο αποτελεί σημαντική εξέλιξη στην περιοχή. Συνεπέρανε περαιτέρω ότι οι εκλογές αποτελούν ορόσημο στη δημοκρατική ανάπτυξη της Υεμένης. Εν τούτοις οι εκλογές αποκάλυψαν επίσης μία σειρά σοβαρών αδυναμιών στη μετεκλογική περίοδο και διοικητικές δομές που υπονόμειαν βασικές πτυχές της δημοκρατικής διαδικασίας όσον αφορά μεταξύ άλλων τη μη δημοσίευση των αποτελεσμάτων και αδιαφανείς διαδικασίες καταγραφής καθώς και την παράνομη χρήση κρατικών πόρων για εκλογικούς σκοπούς. Άλλη αρνητική πτυχή ήταν η σοβαρή απουσία γυναικών τόσο ως υποψηφίων όσο και ως ψηφοφόρων, με αποτέλεσμα τον αποκλεισμό των γυναικών από την πλήρη συμμετοχή στη δημοκρατική διαδικασία.

Ζάμπια

Η ΑΠΕ της ΕΕ υπό την ευρωβουλευτή κα Annemie Neyts-Uyttebroek αναπτύχθηκε από τις 5 Σεπτεμβρίου έως τις 29 Οκτωβρίου 2006 για την παρακολούθηση των προεδρικών, βουλευτικών και τοπικών εκλογών της 28ης Σεπτεμβρίου 2006.

Η ΑΠΕ της ΕΕ συνεπέρανε ότι καίτοι η διαχείριση των εκλογών ήταν εν γένει ικανοποιητική, η διεξαγωγή τους ως επί το πλείστον ειρηνική και οι ψηφοφόροι είχαν δυνατότητα επιλογής από ευρύ φάσμα υποψηφίων σε μία γνήσια ανταγωνιστική διαδικασία, οι διαδικασίες καταμέτρησης, καταγραφής και ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων προσέκρουσαν σε πολυάριθμα προβλήματα. Αυτό συνέβαλε στη μείωση της εμπιστοσύνης μεταξύ ορισμένων παραγόντων κατά τα τελικά στάδια των εκλογών.

Νικαράγουα

Στην Νικαράγουα αναπτύχθηκε ΑΠΕ της ΕΕ υπό τον ευρωβουλευτή κ. Claudio Fava, για την παρακολούθηση των προεδρικών και βουλευτικών εκλογών της 5ης Νοεμβρίου 2006. Με την ΑΠΕ συνέπραξε αντιπροσωπία παρακολούθησης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπό τον ευρωβουλευτή κ. Emilio Menendez del Valle.

Η ανάδυση πολιτικών δυνάμεων οι οποίες παρείχαν ευρύτερο φάσμα επιλογών στο εκλογικό σώμα ήταν ο λόγος για τον οποίο οι εκλογές αυτές ήταν οι πιο σημαντικές που έχουν διεξαχθεί στη Νικαράγουα από το 1990. Στην τελική της έκθεση η Αποστολή συνεπέρανε ότι οι εκλογές ήταν ειρηνικές, ανταγωνιστικές και ότι η οργάνωσή τους ήταν ικανοποιητική. Δεν σημειώθηκαν ως επί το πλείστον επεισόδια κατά την προεκλογική διαδικασία η οποία διεξήχθη σε ένα κλίμα σεβασμού των ελευθεριών της έκφρασης, του συνεταιρίζεσθαι και του συνέρχεσθαι. Ωστόσο, απαιτούνται σημαντικές μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση του νομικού πλαισίου των εκλογών και την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και ανεξαρτησίας της διαχείρισης των εκλογών.

Μαυριτανία

Η ευρωβουλευτής κα Marie Anne Isler Béguin ηγήθηκε των δύο ΑΠΕ της ΕΕ που αναπτύχθηκαν στη Μαυριτανία από τον Οκτώβριο του 2006 έως τον Απρίλιο του 2007 - πρώτα για τις βουλευτικές και τις δημοτικές εκλογές (19 Νοεμβρίου και 3 Δεκεμβρίου 2006) και δεύτερον για τις προεδρικές εκλογές της 11ης και 25ης Μαρτίου 2007. Με την Αποστολή συνέπραξε αντιπροσωπία παρακολούθησης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπό τον ευρωβουλευτή κ. Alain Hutchinson.

Προηγουμένως μία αποστολή δύο εμπειρογνομόνων είχε παρακολουθήσει το δημοψήφισμα επί του συντάγματος του Ιουνίου 2006. Ο εκλογικός αυτός κύκλος ήταν σύμβολο της βαθμιαίας μετάβασης από στρατιωτικό καθεστώς σε πολιτική εξουσία με δημοκρατικά εκλεγμένο Πρόεδρο και Κοινοβούλιο στη Μαυριτανία.

Η ΑΠΕ της ΕΕ υπογράμμισε την αποτελεσματική διεξαγωγή των εκλογών, και την προθυμία των εκλογικών αρχών να βελτιώσουν τις εκλογικές διαδικασίες βάσει των διδαγμάτων που αντλήθηκαν από προηγούμενες εκλογές, μεταξύ άλλων μέσω συστάσεων της αποστολής. Σε γενικές γραμμές οι κρατικές αρχές συμπεριλαμβανομένων των μέσων μαζικής ενημέρωσης, επέδειξαν αμεροληψία κατά τη διάρκεια της εκλογικής διαδικασίας. Στην τελική της έκθεση, η αποστολή επικρότησε επίσης τη διαφάνεια της εκλογικής διαδικασίας και το ευρύ φάσμα των επιλογών του εκλογικού σώματος. Καίτοι σύμφωνα με τις εκτιμήσεις οι εκλογές ανταποκρίθηκαν εν γένει στα διεθνή πρότυπα για δημοκρατικές εκλογές, η αποστολή επισήμανε ορισμένους τομείς που επιδέχονται περαιτέρω βελτίωση, μεταξύ άλλων: ελευθέρωση των συνθηκών που διέπουν τα οπτικοακουστικά μέσα, ρύθμιση των πολιτικών κομμάτων, εφαρμογή της νομοθεσίας για τη χρηματοδότηση των προεκλογικών εκστρατειών, και κωδικοποίηση της εκλογικής νομοθεσίας.

Βενεζουέλα

Στη Βενεζουέλα αναπτύχθηκε ΑΠΕ της ΕΕ, υπό την ευρωβουλευτή κα Monica Frassoni, για την παρακολούθηση των προεδρικών εκλογών της 3ης Δεκεμβρίου 2006. Με την ΑΠΕ συνέπραξε αντιπροσωπία παρακολούθησης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπό τον ευρωβουλευτή κ. Manuel Medina Ortega.

Η αποστολή συνεπέρανε ότι η εκλογική διαδικασία ήταν εν γένει σύμφωνη προς τα διεθνή πρότυπα και τη διεθνή νομοθεσία όσον αφορά τη διαχείριση της οργάνωσης των εκλογών και το ηλεκτρονικό σύστημα ψηφοφορίας. Η αποστολή τόνισε επίσης το υψηλό ποσοστό συμμετοχής στις προεδρικές εκλογές καθώς και το γεγονός ότι διεξήχθησαν υπό ειρηνικό κλίμα. Ωστόσο, η αποστολή σημείωσε ορισμένα μόνιμα προβλήματα κατά τη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας, όπως η ευρεία κρατική προπαγάνδα υπέρ του Προέδρου Hugo Chavez. Ομοίως, η αποστολή σημείωσε τη συμμετοχή δημοσίων υπαλλήλων στην προεκλογική εκστρατεία και έλλειψη ισορροπίας στην πολιτική κάλυψη των εκλογών τόσο από τα κρατικά όσο και από τα ιδιωτικά μέσα ενημέρωσης. Οι αδυναμίες αυτές θα πρέπει να αντιμετωπισθούν εν όψει μελλοντικών εκλογών στη Βενεζουέλα.

Ινδονησία (Ατσέ)

Στο πλαίσιο της υποστήριξης της ειρηνευτικής διαδικασίας η οποία ενεργοποιήθηκε από τη συμφωνία που υπεγράφη τον Αύγουστο του 2005 μεταξύ της κυβέρνησης της Ινδονησίας και του Κινήματος για μία ελεύθερη Ατσέ, αναπτύχθηκε από τις 29 Οκτωβρίου έως τις 22 Δεκεμβρίου αποστολή της ΕΕ, υπό τον ευρωβουλευτή κ. Glyn Ford, με σκοπό την παρακολούθηση των εκλογών για την ανάδειξη κυβερνήτη και διοικητών επαρχιών στην Ατσέ. Με την αποστολή συνέπραξε αντιπροσωπία παρακολούθησης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπό τον ευρωβουλευτή κ. Jürgen Schröder. Μία πιο ολιγάριθμη αποστολή επέστρεψε στην Ατσέ την 1η Φεβρουαρίου 2007 για την παρακολούθηση του δεύτερου γύρου των εκλογών στις 3 Μαρτίου 2007 για την ανάδειξη διοικητών σε 2 από τις 21 επαρχίες.

Σύμφωνα με την εκτίμηση της αποστολής «η εκλογική διαδικασία διεξήχθη εν γένει σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα για τη δημοκρατική διεξαγωγή των εκλογών». Όσον αφορά μελλοντικές εκλογές, η αποστολή εισηγήθηκε την αναθεώρηση της εκλογικής νομοθεσίας, ιδίως όσον αφορά τους περιορισμούς της ικανότητας συμμετοχής των υποψηφίων, το δικαίωμα ψήφου (αποκλείονται τα μέλη των ένοπλων και των αστυνομικών δυνάμεων) και τις διαδικασίες υποβολής καταγγελιών και προσφυγών.

Μπαγκλαντές

Στο Μπαγκλαντές αναπτύχθηκε ΑΠΕ της ΕΕ, υπό τον ευρωβουλευτή κ. Alexander Graf Lambsdorff, για την παρακολούθηση των βουλευτικών εκλογών που επρόκειτο να λάβουν χώρα τον Ιανουάριο του 2007. Ωστόσο, η αποστολή ανεστάλη δεδομένου ότι δεν υπήρχαν οι κατάλληλες συνθήκες για τη διεξαγωγή δημοκρατικών εκλογών, με αποτέλεσμα την αναβολή τους. Παρά την αναστολή, η αποστολή προετοίμασε μία ολοκληρωμένη δέσμη συστάσεων που έγιναν ευνοϊκά δεκτές από τις αρχές του Μπαγκλαντές.

Νιγηρία

Στη Νιγηρία αναπτύχθηκε ΑΠΕ της ΕΕ, υπό τον ευρωβουλευτή κ. Max van den Berg για την παρακολούθηση των προεδρικών εκλογών της 14ης Απριλίου και των ομοσπονδιακών εκλογών της 21ης Απριλίου 2007. Με την ΑΠΕ συνέπραξε αντιπροσωπία παρακολούθησης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπό τους ευρωβουλευτές κ.κ. Attard-Montalto και Vittorio Agnoletto.

Οι εκλογές αυτές, οι οποίες ήταν οι τρίτες γενικές εκλογές από την κατάλυση του στρατιωτικού καθεστώτος το 1999, θεωρήθηκαν ευρέως ως κρίσιμη δοκιμασία της δέσμευσης των νιγηριανών αρχών για την ενίσχυση της δημοκρατίας. Στην προκαταρκτική της δήλωση, η αποστολή συνεπέρανε ότι η διεξαγωγή των εκλογών δεν ανταποκρινόταν στα βασικά διεθνή και περιφερειακά πρότυπα για δημοκρατικές εκλογές. Χαρακτηριζόταν από ατελή οργάνωση, έλλειψη βασικής διαφάνειας, εκτενείς διαδικαστικές παρατυπίες, σημαντικές ενδείξεις νοθείας και στέρηση του δικαιώματος ψήφου των ψηφοφόρων. Τουλάχιστον 200 άτομα σκοτώθηκαν σε επεισόδια βίας που είχαν σχέση με τις εκλογές. Αυτό είναι ακόμη πιο λυπηρό δεδομένου ότι οι εκλογές διεξήχθησαν σε βελτιωμένη ατμόσφαιρα στην οποία τηρήθηκαν ευρέως οι ελευθερίες της έκφρασης και του συνέρχεσθαι κατά τη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας και ο δικαστικός κλάδος διαδραμάτισε θετικό και ανεξάρτητο ρόλο εν γένει.

Ανατολικό Τιμόρ

Σε μία από τις μεγαλύτερες σε διάρκεια αποστολές, η ΑΠΕ της ΕΕ υπό τον κύριο παρατηρητή ευρωβουλευτή κ Javier Pomés Ruiz, ήταν παρούσα στη Λαϊκή Δημοκρατία του Ανατολικού Τιμόρ για τέσσερις μήνες, από τις 15 Μαρτίου έως τις 14 Ιουλίου 2007, για την παρακολούθηση τόσο των δύο γύρων των προεδρικών εκλογών όσο και του μοναδικού γύρου των βουλευτικών εκλογών, τη διαχείριση των οποίων ανέλαβαν οι θεσμικοί φορείς του Τιμόρ για πρώτη φορά από την κήρυξη της ανεξαρτησίας της χώρας το 2002. Συνολικά, η αποστολή της ΕΕ ανέπτυξε 36 παρατηρητές από 19 κράτη μέλη της ΕΕ. Με την ΑΠΕ συνέπραξε αντιπροσωπία παρακολούθησης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπό την ευρωβουλευτή κα Ana Maria Gomes.

Σύμφωνα με την αξιολόγηση της ΑΠΕ της ΕΕ, οι εκλογές αποτέλεσαν εξαιρετικά σημαντικά βήματα προς την εγκαθίδρυση ισχυρών δημοκρατικών θεσμών. Οι προκαταρκτικές δηλώσεις που εκδόθηκαν μετά από κάθε γύρο από την ΑΠΕ της ΕΕ είχαν θετικό αντίκτυπο στην εκλογική διαδικασία δεδομένου ότι τα πορίσματα και οι προτάσεις της Αποστολής εξετάστηκαν και εφαρμόστηκαν, τουλάχιστον εν μέρει, από τα εκλογικά όργανα του Τιμόρ. Οι προκαταρκτικές δηλώσεις που εκδόθηκαν μετά το δεύτερο γύρο των προεδρικών εκλογών συμπεριλάμβαναν ολοκληρωμένη σειρά βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων συστάσεων.

Αποστολές εμπειρογνομόνων

Γουιάνα

Η Επιτροπή απέστειλε δύο ειδικούς σε θέματα εκλογών στη Γουιάνα για την παρακολούθηση των γενικών εκλογών της 28ης Αυγούστου 2006. Στόχος ήταν η παροχή στρατηγικής ανάλυσης και υποβολή στοιχείων στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη της ΕΕ σχετικά με την εκλογική διαδικασία καθώς και η παροχή πληροφοριών για πρωτοβουλίες ενίσχυσης της εμπιστοσύνης και την πρόληψη κρίσεων πριν, κατά και μετά τις εκλογές. Οι ειδικοί απεστάλησαν από τις 14 Αυγούστου έως τις 15 Σεπτεμβρίου 2006 και υπέβαλαν σειρά συστάσεων στην ΕΕ για την περαιτέρω παρακολούθηση της κατάστασης στον τομέα της εκλογικής συνδρομής στη Γουιάνα. Οι ειδικοί χρηματοδοτήθηκαν μέσω του Μηχανισμού Ταχείας Αντίδρασης.

Μαδαγασκάρη

Η Επιτροπή απέστειλε τέσσερις ειδικούς σε θέματα εκλογών στη Μαδαγασκάρη εν όψει των προεδρικών εκλογών που ήταν προγραμματισμένες για τις 3 Δεκεμβρίου 2006. Οι ειδικοί παρείχαν στρατηγική ανάλυση και υπέβαλαν έκθεση στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη της ΕΕ σχετικά με την εκλογική διαδικασία. Η αποστολή χρηματοδοτήθηκε μέσω του Μηχανισμού Ταχείας Αντίδρασης. Όπως αναφέρθηκε οι εκλογές διεξήχθησαν ήρεμα και ειρηνικά με υψηλό ποσοστό συμμετοχής. Υπεβλήθησαν ορισμένες συστάσεις για τη βελτίωση της διεξαγωγής μελλοντικών εκλογών.

Αποστολές παρακολούθησης εκλογών (ΑΠΕ) / Αποστολές ειδικών σε θέματα εκλογών: Ιούλιος 2006 – Ιούνιος 2007			
Χώρα	Αρχηγός ΑΠΕ	Συνολικός προϋπολογισμός	Αριθμός συμμετεχόντων στην ΑΠΕ / αποστολή ειδικών¹
Μεξικό	José Ignacio Salafranca Sanchez-Neyra, Ευρωβουλευτής	2.474.034 ευρώ	75 παρατηρητές (9 στην κεντρική ομάδα και 66 παρατηρητές μακρόχρονης παραμονής (ΠΜΠ))
Βολιβία	Monica Frassoni, Ευρωβουλευτής	1.790.000 ευρώ	75 παρατηρητές (9 στην κεντρική ομάδα και 66 ΠΜΠ)
Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό	Στρατηγός Philippe Morillon, Ευρωβουλευτής	7.700.000 ευρώ	103 παρατηρητές (13 στην κεντρική ομάδα, 30 ΠΜΠ και 60 ΠΒΠ)
Υεμένη	Baroness Nicholson, Ευρωβουλευτής	3.200.000 ευρώ	91 παρατηρητές (11 στην κεντρική ομάδα, 40 ΠΜΠ και 40 ΠΒΠ)
Ζάμπια	Annemie Neyts-Uyttebroek, Ευρωβουλευτής	2.900.000 ευρώ	92 παρατηρητές (8 στην κεντρική ομάδα 36 ΠΜΠ και 48 ΠΒΠ)
Νικαράγουα	Giovanni Fava, Ευρωβουλευτής	3.300.000 ευρώ	106 παρατηρητές (10 στην κεντρική ομάδα, 26 ΠΜΠ και 68 ΠΒΠ)
Μαυριτανία	Marie Anne Isler-Béguin Ευρωβουλευτής	3.000.000 ευρώ	65 παρατηρητές (5 στην κεντρική ομάδα, 20 ΠΜΠ και 40 ΠΒΠ)
Βενεζουέλα	Monica Frassoni, Ευρωβουλευτής	2.150.000 ευρώ	126 παρατηρητές (10 στην κεντρική ομάδα, 36 ΠΜΠ και 80 ΠΒΠ)
Ινδονησία (Ατσέ)	Glyn Ford, Ευρωβουλευτής	2.400.000 ευρώ	80 παρατηρητές (8 στην κεντρική ομάδα, 36 ΠΜΠ και 36 ΠΒΠ)
Μπανγκλαντές	Graf Alexander Lambsdorff Ευρωβουλευτής	3.000.000 ευρώ	Ανεστάλη
Νιγηρία	Max van den Berg, Ευρωβουλευτής	6.000.000 ευρώ	138 παρατηρητές (8 στην κεντρική ομάδα, 70 ΠΜΠ και 60 ΠΒΠ)
Ανατολικό Τιμόρ	José Javier Pomez Ruiz, Ευρωβουλευτής	2.123.000 ευρώ	36 παρατηρητές (7 στην κεντρική ομάδα και 29 ΠΒΠ)
Γουιάνα	N/A	51.000 ευρώ	Αποστολή ειδικών: 2 ειδικοί
Μαδαγασκάρη	N/A	101.000 ευρώ	Αποστολή ειδικών: 4 ειδικοί

¹ Στις αποστολές συχνά συμμετείχαν τοπικά στρατολογούμενοι ΠΒΠ και αντιπροσωπίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. ΠΒΠ: Παρατηρητές Βραχείας Παραμονής, ΠΜΠ Παρατηρητές. Μακρόχρονης Παραμονής.

Κατά την υπό εξέταση περίοδο η ΕΕ αφιέρωσε ιδιαίτερες προσπάθειες στην παρακολούθηση της εφαρμογής των πορισμάτων και συστάσεων των ΑΠΕ της ΕΕ ιδίως με τη συμπερίληψή τους σε δηλώσεις, πολιτικό διάλογο, προγράμματα συνεργασίας της ΕΕ και στον προγραμματισμό του Ευρωπαϊκού Μέσου για τη Δημοκρατία και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Στο πλαίσιο αυτών των προσπαθειών, όλοι οι επικεφαλής παρατηρητές των αποστολών της ΕΕ καλούνται να υποβάλουν την τελική έκθεση της ΑΠΕ σε ευρύ φάσμα συνομιλητών στη χώρα στην οποία παρακολούθησαν τη διεξαγωγή εκλογών.

Η ΕΕ συνέχισε επίσης να υποστηρίζει τις προσπάθειες ενοποίησης της ευρωπαϊκής προσέγγισης όσον αφορά την παρακολούθηση εκλογών μεταξύ των επαγγελματιών του τομέα της ΕΕ και με χώρες εταίρους της ΕΕ. Χρηματοδοτήθηκε το σχέδιο «Δίκτυο Ευρωπαίων για τη Στήριξη των Εκλογών και της Δημοκρατίας» (NEEDS), το οποίο εφαρμόστηκε από ομάδα εξειδικευμένων ευρωπαϊκών οργάνων στον τομέα των εκλογών, με σκοπό τη διεξαγωγή ολοκληρωμένου εκπαιδευτικού προγράμματος για τους παρατηρητές της ΕΕ (παρατηρητές μακρόχρονης παραμονής) και ειδικούς (μέλη της κεντρικής ομάδας) και την οργάνωση περιφερειακών συναντήσεων και την παροχή τεχνικής βοήθειας για ημεδαπούς παρατηρητές των εκλογών. Κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου το NEEDS οργάνωσε δέκα κύκλους ειδικής εκπαίδευσης για πάνω από 234 παρατηρητές μακρόχρονης παραμονής και ειδικούς, συνεκάλεσε συνεδρίαση με τα σημεία επαφής για την παρακολούθηση των εκλογών από τα κράτη μέλη και οργάνωσε περιφερειακά σεμινάρια για παρατηρητές στη Λατινική Αμερική (Ιούλιος 2006, Μπουένος Άιρες, Αργεντινή), την Ευρώπη (Δεκέμβριος 2006, Μπρατισλάβα, Σλοβακία) και Βόρεια Αφρική/Μέση Ανατολή (Μάρτιος 2007, Καζαμπλάνκα, Μαρόκο). Παρασχέθηκε τεχνική συνδρομή για την εποπτεία των μέσων ενημέρωσης για ομάδες παρατηρητών στον Ισημερινό. Επιπλέον, το NEEDS ασχολήθηκε με την αναθεώρηση του εγχειριδίου των παρατηρητών εκλογών της ΕΕ και του εγχειριδίου για τα διεθνή πρότυπα διεξαγωγής εκλογών.¹

Κατά την υπό εξέταση περίοδο η Επιτροπή διενήργησε αξιολόγηση του σχεδίου NEEDS. Η αξιολόγηση αυτή είναι υπό εξέταση προκειμένου να ετοιμαστεί καινούργιο σχέδιο κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2007.

¹ <http://www.needs-network.org/publications.html>.

Εκλογική συνδρομή

Μετά την έκδοση της ανακοίνωσης σχετικά με την «Εκλογική βοήθεια και παρατήρηση» σημειώθηκε σημαντική αύξηση του ποσού της χρηματοδότησης και ταυτόχρονα μεγαλύτερη περιπλοκή των δράσεων εκλογικής συνδρομής. Κατά την περίοδο 2000-2007, η ΕΕ διέθεσε άνω των 400 εκατομμυρίων ευρώ για δράσεις εκλογικής συνδρομής σε πάνω από 50 χώρες, αυξάνοντας παράλληλα την ανταπόκρισή της στις προκλήσεις της στήριξης εκλογικών διαδικασιών σε μετασυγκρουσιακές καταστάσεις, όπως στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό και την Αϊτή.

Κατά την τελευταία διετία, η Επιτροπή έχει επίσης αναδιαμορφώσει την προσέγγισή της, επανεξετάζοντας τον τρόπο παροχής της εκλογικής βοήθειας και αναλαμβάνοντας ηγετικό ρόλο στις προσπάθειες προώθησης μακροπρόθεσμων στρατηγικών αντί της υποστήριξης σχεδίων ad hoc που αφορούν συγκεκριμένες εκλογές. Υπό το φως των εξελίξεων αυτών, δημοσιεύθηκε τον Οκτώβριο του 2006 Οδηγός Μεθοδολογίας για την εκλογική βοήθεια.¹ Ο οδηγός αυτός έχει διπλό σκοπό: αφενός προσφέρει στο προσωπικό της Επιτροπής και σε άλλους οι οποίοι επιθυμούν να ενημερωθούν για συγκεκριμένα θέματα που αφορούν την εκλογική συνδρομή της Κοινότητας ένα εργαλείο πρακτικό και λειτουργικό το οποίο μπορεί να χρησιμεύσει σε όλα τα στάδια του κύκλου διαχείρισης σχεδίων. Αφετέρου αποβλέπει στην ανάπτυξη ειδικού και στρατηγικού επιχειρησιακού πλαισίου στον τομέα της εκλογικής συνδρομής προχωρώντας πέραν της άμεσης εκλογικής αναμέτρησης και εισάγοντας την έννοια μίας «προσέγγισης εκλογικού κύκλου». Η προσέγγιση αυτή περιλαμβάνει συνδρομή για:

- την οικοδόμηση ικανότητας και θεσμών των εθνικών οργάνων διαχείρισης εκλογών (ΕΟΔΕ) και των οργάνων εκλογικής δικαιοδοσίας,
- ειδικές δραστηριότητες όπως η καταγραφή των ψηφοφόρων και η οργάνωση εκλογών,
- την εσωτερική παρακολούθηση των εκλογών και ομάδες ελέγχου των μέσων μαζικής ενημέρωσης,
- την εκπαίδευση των πολιτών και ψηφοφόρων από ΕΟΔΕ ή την κοινωνία των πολιτών, και
- διεθνείς και περιφερειακές οργανώσεις που συμπράττουν στη στήριξη των εκλογών.

¹ http://ec.europa.eu/europeaid/projects/eidhr/EC_Methodological_Guide_on_Electoral_Assistance.pdf.

Βοήθεια σε κρατικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των οργάνων διαχείρισης των εκλογών, παρέχεται μέσω των κονδυλίων γεωγραφικής συνεργασίας, όπως το Μέσο Ανάπτυξης και Συνεργασίας, ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης και το Μέσο Προενταξιακής Βοήθειας. Οι ΜΚΟ που συμπράττουν στη στήριξη εκλογών μπορούν να λαμβάνουν βοήθεια και από τις πηγές αυτές αλλά και από κονδύλια του Ευρωπαϊκού Μέσου για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Επιπλέον, σε περιπτώσεις προκήρυξης εκλογών σε μετασυγκρουσιακές καταστάσεις, παρέχεται στήριξη για τις εκλογές μέσω του Μηχανισμού Ταχείας Αντίδρασης και τώρα δυνάμει του Μέσου Σταθερότητας.

Μεταξύ των σχεδίων παροχής εκλογικής συνδρομής που στήριξε η ΕΕ μεταξύ Ιουλίου 2006 και Ιουνίου 2007 περιλαμβάνονται:

- συνδρομή στην Ανεξάρτητη Εκλογική Επιτροπή του Κονγκό (Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό) για την προετοιμασία των τοπικών εκλογών το 2008. Η ΕΚ συμβάλλει με 3 εκατομμ. Ευρώ στο Ταμείο Συνεισφορών, η διαχείριση του οποίου γίνεται από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (UNDP)
- συμβολή ύψους 20 εκατομμ. ευρώ στις συγκεντρωτικές χρηματοδοτήσεις για τον εκλογικό κύκλο της Νιγηρίας 2007- 2011, τις οποίες διαχειρίζεται το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών,
- υποστήριξη για ένα ψηφιακό εθνικό εκλογικό κατάλογο στη Μαδαγασκάρη, όπου η ΕΚ συνέδραμε με 1,2 εκατομμ. ευρώ σε Ταμείο Συνεισφορών, η διαχείριση του οποίου γίνεται από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών,
- συμβολή ύψους 13,6 εκατομμ. ευρώ για τον εκλογικό κύκλο στο Τόγκο, μέσω Ταμείου Συνεισφορών η διαχείριση του οποίου γίνεται από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών,
- συμβολή ύψους περίπου 7 εκατομμ. ευρώ στο μητρώο εκλογέων με βιομετρικά δεδομένα στη Γουινέα (Κόνακρυ),
- συμβολή ύψους 1,5 εκατομμ. ευρώ για τον εκλογικό κύκλο στο Ανατολικό Τιμόρ, μέσω Ταμείου Συνεισφορών η διαχείριση του οποίου γίνεται από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών,
- συμβολή ύψους 1,5 εκατομμ. ευρώ για τον προγραμματισμό των εκλογών στην Τανζανία, μέσω Ταμείου Συνεισφορών η διαχείριση του οποίου γίνεται από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

Το μεγαλύτερο μέρος της συνδρομής της ΕΕ σε εκλογικές διαδικασίες χορηγήθηκε μέσω συμβολών σε συγκεντρωτικά ταμεία τα οποία συγκροτεί και υλοποιεί το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, που έχει αναλάβει το ρόλο του συντονιστή της εκλογικής συνδρομής σε κάθε χώρα, μεταξύ εθνικών και διεθνών παραγόντων.

4.11. Οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα

Η ΕΕ αποδίδει στα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα την ίδια σημασία όπως και στα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, έχοντας κατά νου την καθολικότητα, το αδιαίρετο, την αλληλεξάρτηση και τη συνάφεια όλων των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, όπως επιβεβαιώθηκε και κατά την παγκόσμια διάσκεψη για τα ανθρώπινα δικαιώματα, που έγινε στη Βιέννη το 1993. Αμφότερες οι κατηγορίες δικαιωμάτων απορρέουν από τη σύμφυτη αξιοπρέπεια του ανθρώπινου προσώπου και η ουσιαστική υλοποίηση κάθε δικαιώματος είναι προϋπόθεση για την πλήρη υλοποίηση των άλλων. Η σχέση αυτή είναι διατυπώνεται με ιδιαίτερη σαφήνεια τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, στην οποία έχουν προσχωρήσει όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και αντικατοπτρίζεται στην προσφάτως εγκριθείσα Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία.

Κατά την περίοδο που καλύπτει η ανά χείρας έκθεση, η ΕΕ χαιρέτισε την έγκριση, χωρίς ψηφοφορία, ενός ψηφίσματος σχετικά με τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα κατά την 4η σύνοδο του **Συμβουλίου Ανθρώπινων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ (ΣΑΔ)**, στις 23 Μαρτίου 2007. Η ΕΕ εξακολούθησε να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις συζητήσεις της Ομάδας εργασίας για ένα προαιρετικό Πρωτόκολλο του Διεθνούς Συμφώνου για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα (ΔΣΟΚΠ), με στόχο τη θέσπιση ενός μηχανισμού προσφυγών στο πλαίσιο του Συμφώνου. Η ΕΕ παρακολούθησε επίσης με ενδιαφέρον τις εργασίες της Επιτροπής για τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, μεταξύ των οποίων τις συζητήσεις σχετικά με τα άρθρα 2 και 9 του Συμφώνου (αντίστοιχα: απαγόρευση διακρίσεων και το δικαίωμα σε κοινωνική ασφάλιση). Η ΕΕ υποστηρίζει πλήρως την διαδικασία που ξεκίνησε το ΣΑΔ το Μάρτιο του 2007, για τη διόρθωση του νομικού καθεστώτος της Επιτροπής αυτής, ώστε να τεθεί υπό ίσους όρους με άλλα όργανα παρακολούθησης των συνθηκών.

Η ΕΕ έχει υποστηρίξει **διάφορους εντεταλμένους των Ηνωμένων Εθνών που ασχολούνται με τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα**, όπως τους Ειδικούς Εισηγητές για την εκπαίδευση, τη στέγαση, τη σωματική και ψυχική υγεία, τη διατροφή, τα τοξικά και επικίνδυνα προϊόντα και απόβλητα, τα άτομα που εκτοπίζονται στο εσωτερικό της χώρας, τους ιθαγενείς πληθυσμούς, καθώς και τον Ανεξάρτητο Εμπειρογνώμονα για τις ακραίες μορφές φτώχειας. Η ΕΕ επικροτεί τις πολύτιμες συνεισφορές αυτών των Ειδικών Εισηγητών στην προαγωγή και προάσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, στις οποίες συγκαταλέγεται η καλύτερη κατανόηση του πεδίου εφαρμογής αυτών των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτά.

Η κατανόηση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων σχετίζεται στενά με την ανοικτή σε όλους και δίκαιη **ανάπτυξη**¹. Έχει σημασία το ότι έξι από τους οκτώ Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας (ΑΣΧ) δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην ανθρώπινη και κοινωνική ανάπτυξη. Η ΕΕ υπογραμμίζει συνεχώς την δέσμευσή της για το δικαίωμα στην ανάπτυξη και διαδραμάτισε ηγετικό ρόλο στις διεθνείς προσπάθειες για την επίτευξη των ΑΣΧ, μέσω της δέσμευσής της να αυξήσει την αποτελεσματικότητα και τον όγκο της βοήθειας κατά την περίοδο πριν από τη Σύνοδο Κορυφής του ΟΗΕ του Σεπτεμβρίου του 2005 και τη συνακόλουθη έγκριση της Ευρωπαϊκής Συναίνεσης για την Ανάπτυξη² το Δεκέμβριο του 2005. Η δέσμευση αυτή απεικονίζεται μεταξύ άλλων με το νέο Μηχανισμό της Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΜΑΣ) της ΕΕ, ύψους 17 δις ευρώ, που εγκρίθηκε στις 18 Δεκεμβρίου 2006. Ο ΣΑΔ αποσκοπεί στην υποστήριξη δράσεων εντός των εξής τομέων συνεργασίας:

- στήριξη της εφαρμογής πολιτικών που αποσκοπούν στην εξάλειψη της φτώχειας και στην επίτευξη των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας,
- αντιμετώπιση των ουσιαστών αναγκών του πληθυσμού, με πρωταρχική εστίαση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και την υγεία,
- προαγωγή της κοινωνικής συνοχής και της απασχόλησης,
- προαγωγή της χρηστής διακυβέρνησης, της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στήριξη των θεσμικών μεταρρυθμίσεων.

Η ΕΕ με προσήλωση προωθεί την **απασχόληση, την κοινωνική συνοχή και την αξιοπρεπή εργασία** για όλους στις εξωτερικές της πολιτικές, τις διμερείς και περιφερειακές της σχέσεις και διαλόγους, περιλαμβανομένων των προγραμμάτων συνεργασίας της ΕΕ με τρίτες χώρες και περιοχές. Η πολιτική αυτή περιλαμβάνει την ενθάρρυνση και τη διευκόλυνση της επικύρωσης και εφαρμογής των Συμβάσεων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) για τους θεμελιώδεις κανόνες εργασίας καθώς και άλλων Συμβάσεων τις οποίες η ΔΟΕ έχει ταξινομήσει ως επικαιροποιημένες, μέσω τεχνικής συνεργασίας και στενής συνεργασίας με την ΔΟΕ. Δεδομένου ότι κατά το διάστημα που καλύπτει η ανά χείρας έκθεση, τρία κράτη μέλη της ΕΕ επικύρωσαν τη Σύμβαση της ΔΟΕ για το κατώτατο όριο ηλικίας (αριθ. 138), όλες οι βασικές συμβάσεις της ΔΟΕ σχετικά με την εργασία έχουν πλέον επικυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.

¹ Βλ. Κεφάλαιο 4.12: Το δικαίωμα στην ανάπτυξη.

² ΕΕ C 46, 24.2.2006, σ. 1.

Η ΕΕ είναι ιδιαίτερα προσηλωμένη στην προώθηση της Ατζέντας Κοινωνικής Πολιτικής, όπως δηλώνεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την αξιοπρεπή εργασία για όλους, που εγκρίθηκαν στην 1η Δεκεμβρίου. Τα συμπεράσματα αυτά, που βασίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας για όλους - Η συμβολή της ΕΕ στην εφαρμογή της ατζέντας της αξιοπρεπούς εργασίας στον κόσμο» που δημοσιεύτηκε το Μάιο του 2006»¹, παρέχουν μια στρατηγική και προσανατολισμούς για την κινητοποίηση των πολιτικών της ΕΕ έτσι ώστε να συμβάλλουν στην προαγωγή του παγκόσμιου στόχου της αξιοπρεπούς εργασίας για όλους, όπως αυτή ορίζεται από την ΔΟΕ.

Κατά την περίοδο που καλύπτει η έκθεση, η ΕΕ ενέτεινε περαιτέρω τη συνεργασία της με την ΔΟΕ, η οποία αποτελεί κύριο παγκόσμιο παράγοντα στον τομέα της απασχόλησης και των κοινωνικών θεμάτων. Για παράδειγμα, η ΕΕ υποστηρίζει την ενίσχυση του εποπτικού μηχανισμού της ΔΟΕ και έχει παρέμβει τακτικά στη Διεθνή Διάσκεψη Εργασίας της ΔΟΕ και στο Διοικητικό της Συμβούλιο σχετικά με πολύ σημαντικές περιπτώσεις παραβίασης των θεμελιωδών κανόνων εργασίας. Κατά την υπό εξέταση περίοδο, η ΕΕ ιδίως παρενέβη σε περιπτώσεις που αφορούν την Λευκορωσία, τη Ζιμπάμπουε και την Βιρμανία (Μύανμαρ). Επί πλέον, η Κοινότητα εισήγαγε στόχους κοινωνικής ανάπτυξης στις πλέον πρόσφατες διμερείς, περιφερειακές και διαπεριφερειακές συμφωνίες της.

Οι συμφωνίες αυτές περιλαμβάνουν δέσμευση των δύο μερών να αναγνωρίζουν και να προάγουν τα κοινωνικά δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης της τήρησης των βασικών συμβάσεων της ΔΟΕ για τα θεμελιώδη εργατικά δικαιώματα.

Από το 1998 και μετά, η Κοινότητα παρέχει **εμπορικές προτιμήσεις** δυνάμει του ειδικού καθεστώτος ενθάρρυνσης του Συστήματος Γενικευμένων Προτιμήσεων (ΣΓΠ) για την προάσπιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων. Το ειδικό αυτό κίνητρο παρέχεται, κατόπιν σχετικής αιτήσεως, στις αναπτυσσόμενες χώρες που εξασφαλίζουν την τήρηση των βασικών εργατικών δικαιωμάτων της ΔΟΕ. Δυνάμει του νέου συστήματος ΣΓΠ+, που άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2006, ένα νέο κίνητρο ΣΓΠ για την αειφόρο ανάπτυξη και τη χρηστή διακυβέρνηση προσφέρει πρόσθετες δασμολογικές προτιμήσεις στις ευάλωτες χώρες που έχουν υπογράψει και εφαρμόσει ουσιαστικά ορισμένες διεθνείς συμβάσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, τη χρηστή διακυβέρνηση και τα ανθρώπινα και τα εργατικά δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των οκτώ βασικών συμβάσεων της ΔΟΕ για τα εργατικά δικαιώματα. Το σύστημα ΣΓΠ+ αντικαθιστά διάφορα προηγούμενα συστήματα ειδικών κινήτρων.

¹ Ανακοίνωση της 24ης Μαΐου 2006.
<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/675&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Προς το παρόν, τα οφέλη του βασικού ΣΓΠ παρέχονται σε 180 περίπου αναπτυσσόμενες χώρες και εξαρτώμενα εδάφη. Επιπλέον, τα οφέλη του ΣΓΠ+ παρέχονται για μια τριετία (2006-2008) σε 15 ευάλωτες χώρες, και συγκεκριμένα σε πέντε χώρες των Άνδεων (Βολιβία, Κολομβία, Ισημερινός, Περού και Βενεζουέλα), έξι χώρες της κεντρικής Αμερικής (Κόστα Ρίκα, Σαλβαδόρ, Γουατεμάλα, Ονδούρα, Νικαράγουα και Παναμάς), η Μολδαβία, η Γεωργία, η Μογγολία και η Σρι Λάνκα.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις σοβαρής και συστηματικής παραβίασης οποιασδήποτε από τις οκτώ συμβάσεις της ΔΟΕ για τους θεμελιώδεις κανόνες εργασίας, το ενωσιακό σύστημα ΣΓΠ επιτρέπει την προσωρινή αναστολή των εμπορικών προτιμήσεων. Δυνάμει του ισχύοντος κανονισμού του Συμβουλίου, βάσει των αξιολογήσεων των εποπτικών φορέων της ΔΟΕ είναι δυνατό να κινείται έρευνα ως προς το εάν δικαιολογείται η προσωρινή αναστολή του ΣΓΠ. Από την 21η Ιουνίου 2007, το Συμβούλιο της ΕΕ ανέστειλε προσωρινά την πρόσβαση της Λευκορωσίας στο μηχανισμό ΣΓΠ της ΕΕ, λόγω σοβαρών και συστηματικών παραβιάσεων των Συμβάσεων 87 και 98 της ΔΟΕ για την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και το δικαίωμα συλλογικών διαπραγματεύσεων. Η προσωρινή αναστολή της πρόσβασης της Μύανμαρ (Βιρμανίας) στο ΣΓΠ, που αποφασίστηκε από την ΕΕ το Μάρτιο του 1997 εξακολουθεί να ισχύει, δεδομένου ότι δεν έπαυσαν οι σοβαρές και συστηματικές παραβιάσεις της Σύμβασης από αυτή τη χώρα.

Υποστήριξη στην Ελεύθερη Ένωση Εργαζομένων του Μπουρούντι, COSYBU (2004-06), ένα σχέδιο που χρηματοδοτήθηκε δυνάμει της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (ΕΠΔΑΔ)

Αυτό το σχέδιο ΕΠΔΑΔ, το οποίο υλοποίησε η ιταλική ΜΚΟ ISCOS-Cisl, επεδίωκε την ενίσχυση του πολιτικού ρόλου και της αποτελεσματικότητας της Ένωσης Εργαζομένων του Μπουρούντι - COSYBU (Συνομοσπονδία Συνδικάτων του Μπουρούντι), με σκοπό να αυξηθεί το επίπεδο σεβασμού των θεμελιωδών εργατικών δικαιωμάτων και να υποστηριχθεί η όλη δημοκρατική διαδικασία στη χώρα.

Οι βασικοί στόχοι του σχεδίου ήταν:

- να ενισχυθεί η ικανότητα και ο ρόλος της COSYBU·
- να αποκτήσουν επαγγελματισμό τα στελέχη της οργάνωσης ως διαπραγματευτές και υπερασπιστές των εργατικών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
- να μεταβιβασθούν τα αναγκαία μέσα και γνώσεις για την ενίσχυση του ρόλου της οργάνωσης στην προαγωγή της ειρήνης και της ανάπτυξης της χώρας της.

Το διετές αυτό σχέδιο (400.000 ευρώ), που ξεκίνησε την άνοιξη του 2004, προέβλεπε μια σειρά μαθημάτων για την κατάρτιση ειδικών στελεχών του συνδικαλισμού, καθώς και εκπαίδευση των εκπαιδευτών. Η εκπαίδευση κάλυπτε τομείς όπως οι διαδικασίες οργάνωσης, η εργατική νομοθεσία, ο κοινωνικός διάλογος, η διεθνής συνεργασία, το χρέος και η παγκοσμιοποίηση, και μεθοδολογία επικοινωνίας. Συμμετείχαν περίπου 50 στελέχη συνδικάτων (εκ των οποίων 50% γυναίκες) που, μετά την ολοκλήρωση της κατάρτισής τους, συνέχιζαν την εκπαίδευση άλλων εργαζόμενων.

Ένα από τα απτά αποτελέσματα του σχεδίου ήταν ότι οι δικαιούχοι ίδρυσαν, μετά το τέλος της εκπαίδευσής τους, δική τους Ένωση Συνδικαλιστικής Εκπαίδευσης (A.Fo.Sy), η οποία έχει τώρα αναγνωρισθεί από την κυβέρνηση της χώρας.

4.12. Δικαίωμα στην ανάπτυξη

Η ΕΕ υπογραμμίζει συνεχώς την δέσμευσή της για το δικαίωμα στην ανάπτυξη, όπως ορίζεται στη Δήλωση και το Πρόγραμμα Δράσης της Βιέννης του 1993. Η δέσμευση αυτή αντικατοπτρίζεται στις εταιρικές σχέσεις και συμφωνίες αναπτυξιακής συνεργασίας που έχουν συναφθεί με χώρες ανά την υφήλιο, όπως επί παραδείγματι η συμφωνία του Κοτονού μεταξύ της ΕΕ και χωρών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ).

Κατά την όγδοη σύνοδο της Ομάδας εργασίας του ΟΗΕ για το δικαίωμα στην ανάπτυξη (Φεβρουάριος-Μάρτιος 2007), η ΕΕ υπογράμμισε την πρωταρχική ευθύνη των κρατών να δημιουργήσουν τις εγχώριες συνθήκες που ευνοούν την εκπλήρωση αυτού του δικαιώματος. Ο καλύτερος τρόπος για την επίτευξη αυτού του σκοπού είναι η ένταξη της παραμέτρου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα εθνικά αναπτυξιακά προγράμματα και τις παγκόσμιες εταιρικές σχέσεις, δίνοντας έμφαση στην οικουμενικότητα, το αδιαίρετο, την αλληλεπίδραση και την αλληλεξάρτηση όλων των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Η ΕΕ υποστηρίζει σθεναρά την εταιρική σχέση μεταξύ ανεπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών που προβλέπεται στη Συναίνεση του Μοντερέι, στην οποία αναφέρεται ότι «κάθε χώρα φέρει την πρωταρχική ευθύνη για την οικονομική της ανάπτυξη· οι εθνικές αναπτυξιακές προσπάθειες πρέπει να υποστηρίζονται από ευνοϊκό διεθνές οικονομικό περιβάλλον».

Η Ομάδα έχει εντολή από το Συμβούλιο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (ΣΑΔ) των Ηνωμένων Εθνών να παρακολουθεί και να ελέγχει την πρόοδο κατά την προώθηση και την εφαρμογή του δικαιώματος στην ανάπτυξη και να επισκοπεί τις εκθέσεις και τις άλλες πληροφορίες που υποβάλλονται από κράτη και από διεθνείς ή μη κυβερνητικούς οργανισμούς. Έχει αρχίσει εργασίες ανάλυσης διεθνών εταιρικών σχέσεων για αναπτυξιακούς και καινοτόμους μηχανισμούς, όπως ο Αφρικανικός Μηχανισμός Αξιολόγησης από Ομοτίμους (τον οποίο η ΕΕ υποστηρίζει ένθερμα). Η Ομάδα διαπίστωσε πως ο εν λόγω μηχανισμός ενσωματώνει το κανονιστικό πλαίσιο της Διακήρυξης του 1986 για το Δικαίωμα στην Ανάπτυξη και επιτρέπει την πραγματοποίηση προόδου στον τομέα αυτόν.

Στα συμπεράσματα της όγδοης συνόδου της Ομάδας, που για πρώτη φορά εγκρίθηκαν με κοινή συμφωνία, αναγνωρίζεται ότι οι εργασίες πρέπει να απομακρυνθούν από τις θεωρητικές συζητήσεις και να εστιάσουν σε κριτήρια εφαρμογής. Έχει αποδειχθεί ότι η ανάλυση συγκεκριμένων εφαρμογών του δικαιώματος στην ανάπτυξη μέσω της ενδεδειγμένης εξέτασης εταιρικών σχέσεων βάσει ειδικών κριτηρίων, συνιστά μια παραγωγική και θετική άσκηση. Τα εν λόγω κριτήρια σταδιακά θα πάρουν ακριβέστερη μορφή και θα καταστούν χρήσιμο εργαλείο για την ενσωμάτωση των ουσιαστικών στοιχείων του δικαιώματος στην ανάπτυξη σε επιχειρησιακά πλαίσια. Εντός του 2007, το επόμενο αντικείμενο ανάλυσης της Ομάδας, της οποίας η εντολή παρατάθηκε για δύο ακόμη έτη, θα είναι η Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης ΕΕ-ΑΚΕ του Κοτονού.

Κατά το 2007, η Επιτροπή επίσης εκταμίευσε τα κονδύλια που προορίζονταν για την Πρωτοβουλία Διακυβέρνησης για τα κράτη ΑΚΕ. Στόχος αυτής της πρωτοβουλίας είναι η προώθηση μιας ατζέντας μεταρρυθμίσεων σε χώρες εταίρους της ΕΕ, σε τομείς που περιλαμβάνουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου. Δυνάμει αυτής της πρωτοβουλίας, έχουν χορηγηθεί συνολικά 3 δισεκατομμύρια ευρώ ως πρόσθετη χρηματοδοτική ενίσχυση στις χώρες που έχουν υποβάλει ή είναι έτοιμες να αναλάβουν ένα φιλόδοξο και ταυτόχρονα αξιόπιστο σχέδιο συγκεκριμένων δράσεων και μεταρρυθμίσεων. Τα σχέδια εκπονούνται από τις εταίρους χώρες και εστιάζουν σε εφικτά αποτελέσματα, με τελικό στόχο τη μείωση της φτώχειας και την προώθηση της αιεφόρου ανάπτυξης. Θα παράσχουν επίσης στοιχεία συγκριτικής αξιολόγησης στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας, τα οποία η ΕΕ θα παρακολουθεί και θα συζητά με την εκάστοτε χώρα στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμμετείχε επίσης στο Δίκτυο Διακυβέρνησης της επιτροπής αναπτυξιακής βοήθειας του ΟΟΣΑ (DAC), που εκπόνησε ένα «Προσανατολισμένο στη δράση έγγραφο πολιτικής σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ανάπτυξη», το οποίο η DAC ενέκρινε στις 15 Φεβρουαρίου 2007. Στο έγγραφο αυτό τίθενται κατευθυντήριες αρχές τόσο για την αποτελεσματικότερη προαγωγή και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όσο και για την συστηματικότερη ενσωμάτωση των αρχών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις αναπτυξιακές διαδικασίες.

4.13. Ελευθερία θρησκευμάτων και πεποιθήσεων

Η πολιτική της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα περιλαμβάνει την ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκευμάτων ή πεποιθήσεων, η οποία κατοχυρώνεται σε διάφορες διεθνείς πράξεις περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως η Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (άρθρο 18), το Σύμφωνο των Ηνωμένων Εθνών για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (άρθρο 18) και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες (άρθρο 9). Επί πλέον, ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθιστά σαφές ότι ο καθένας έχει το δικαίωμα της σκέψης, της συνείδησης (άρθρο 10) και ότι πρέπει να γίνεται σεβαστή η πολιτιστική, θρησκευτική και γλωσσική πολυμορφία (άρθρο 22).

Η ΕΕ συμμετέχει ενεργά σε συζητήσεις με ευρύ φάσμα χωρών σχετικά με την ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας, και έχει θέσει το ζήτημα αυτό σε διάφορες συναντήσεις πολιτικού διαλόγου, μεταξύ άλλων με την Κίνα. Η ΕΕ διακηρύσσει μέσω διαβημάτων και δημοσίων δηλώσεων τις ανησυχίες της όσον αφορά την θρησκευτική ελευθερία και τις σχετικές διακρίσεις και μισαλλοδοξία.

Όσον αφορά τις σχέσεις της ΕΕ με την Ασία, η διαδικασία ASEM (Ευρωασιατική συνάντηση) είναι αφιερωμένη στην προώθηση του διαλόγου και την οικοδόμηση της αρμονίας μεταξύ των διαφόρων θρησκειών και πίστσεων. Κατά τις πρώτες δύο συνεδριάσεις ASEM για τον διάλογο των θρησκειών (2005-2006), στο Μπαλί και τη Λάρνακα, συναντήθηκαν θρησκευτικοί ηγέτες, ανώτεροι αξιωματούχοι, διανοούμενοι και μέσα ενημέρωσης από τους εταίρους της ASEM. Η τρίτη συνεδρίαση ASEM για τον διάλογο των θρησκειών, με ειδικότερο θέμα την «Εμβάθυνση του διαλόγου μεταξύ θρησκειών με σκοπό την ειρήνη, την ανάπτυξη και την αρμονία», έγινε στην Κίνα τον Ιούνιο του 2007, και κατέληξε στη δήλωση του Nanjing, με την οποία πραγματοποιείται πρόοδος στο θεματολόγιο που είχε οριστεί κατά τις δύο προηγούμενες συναντήσεις. Οι Κάτω Χώρες θα φιλοξενήσουν την τέταρτη συνάντηση διαλόγου στο 2008.

Κατά την υπό ανασκόπηση περίοδο, οι Πρόεδροι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συναντήθηκαν με θρησκευτικούς ηγέτες για να συζητήσουν το θέμα «Οικοδόμηση μιας Ευρώπης με βάση την ανθρώπινη αξιοπρέπεια». Η συνάντηση αυτή με ηγετικούς εκπροσώπους των τριών μονοθεϊστικών θρησκειών έγινε το Μάιο του 2007 με πρωτοβουλία του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Barroso. Μαζί με την Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κα Angela Merkel και τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κ. Hans-Gert Pöttering, ο Πρόεδρος κ. Barroso συνυποδέχθηκε στις συζητήσεις αυτές 20 ηγετικούς εκπροσώπους των χριστιανικών, εβραϊκών και ισλαμικών θρησκευμάτων στην Ευρώπη. Παρόμοιες συναντήσεις είχαν πραγματοποιηθεί το 2005 και το 2006 μετά από πρόσκληση του Προέδρου κ. Barroso, αυτή όμως ήταν η πρώτη συγκέντρωση που πραγματοποιήθηκε υπό την κοινή αιγίδα της Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Προεδρίας του Συμβουλίου.

Σύμφωνα με τη δέσμευσή της να καταπολεμά κάθε μορφή διακρίσεων, η ΕΕ ανέλαβε δράση κατά της μισαλλοδοξίας και των διακρίσεων λόγω θρησκευόμενου ή πεποιθήσεων, ιδίως στα διάφορα φόρουμ των Ηνωμένων Εθνών. Κατά την υπό ανασκόπηση περίοδο, η ΕΕ ανέλαβε δράση τόσο στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών (UNGA61) όσο και στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (HRC4).

Η ΕΕ υπέβαλε στην 61η σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών το συνηθισμένο της ψήφισμα για την εξάλειψη κάθε μορφής θρησκευτικής μισαλλοδοξίας (A/RES/61/161). Διατηρήθηκε η συναίνεση για το κείμενο αυτό, και συγκεντρώθηκε για πρώτη φορά ο αριθμός των 99 συνυποστηρικτών. Το ψήφισμα της ΓΣΗΕ επιβεβαιώνει εκ νέου τη σπουδαιότητα της ελευθερίας σκέψης, συνείδησης και θρησκείας ή πεποιθήσεων στο πλαίσιο του διεθνούς συστήματος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στη ζωή του κάθε ανθρώπου. Εκφράζει ανησυχίες σχετικά με σοβαρές περιπτώσεις διαφόρων μορφών θρησκευτικής μισαλλοδοξίας και διακρίσεων. Επισημαίνει το ρόλο τόσο της παιδείας όσο και του διαλόγου ως εποικοδομητικών μέσων για την ενίσχυση της γνώσης και της αμοιβαίας κατανόησης και επομένως για την επίτευξη βιώσιμων λύσεων όσον αφορά τις εντάσεις που εξακολουθούν να υπάρχουν εν προκειμένω. Το ψήφισμα περιλαμβάνει διατάξεις σχετικές με την εκ μέρους των κρατών προστασία της ελευθερίας θρησκευματος ή πεποιθήσεων και ενθαρρύνει τις προσπάθειες όλων των σχετικών παραγόντων στην κοινωνία να προαγάγουν την ανεκτικότητα. Εκφράζει επίσης θερμή υποστήριξη προς το έργο του Ειδικού Εισηγητή του ΟΗΕ για την ελευθερία θρησκευματος ή πεποιθήσεων.

Απόσπασμα του ψηφίσματος της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη κάθε μορφής μισαλλοδοξίας και διακρίσεων λόγω θρησκειώματος ή πεποιθήσεων «Η Γενική Συνέλευση,

10. Παροτρύνει τα κράτη να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την εξάλειψη της μισαλλοδοξίας και των διακρίσεων λόγω θρησκειώματος ή πεποιθήσεων, ιδίως με τα εξής μέσα:
 - (α) Προβαίνοντας σε κάθε αναγκαία και κατάλληλη ενέργεια, σύμφωνα με τους διεθνείς κανόνες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, για την καταπολέμηση του μίσους, της μισαλλοδοξίας και των πράξεων βίας, εκφοβισμού και καταναγκασμού με κίνητρο τη μισαλλοδοξία που βασίζεται στη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, καθώς και της υποκίνησης εχθρότητας και βίας, ιδίως έναντι θρησκευτικών μειονοτήτων, και αποδίδοντας ιδιαίτερη προσοχή σε πρακτικές παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και επιβολής διακρίσεων κατά των γυναικών, περιλαμβανομένης της άσκησης του δικαιώματός τους στην ελευθερία σκέψης, συνείδησης, θρησκειώματος ή πεποιθήσεων,
 - (β) Προωθώντας και ενθαρρύνοντας, δια της εκπαίδευσης και άλλων μέσων, την κατανόηση, την ανεκτικότητα και το σεβασμό σε κάθε υπόθεση σχετική με τη θρησκευτική ελευθερία,
 - (γ) Αναλαμβάνοντας κάθε ενδεδειγμένη προσπάθεια για την ενθάρρυνση όσων συμμετέχουν στην εκπαίδευση να καλλιεργούν το σεβασμό για όλες τις θρησκείες και πεποιθήσεις, προωθώντας έτσι την αμοιβαία κατανόηση και την ανεκτικότητα,
11. Καλεί τις κυβερνήσεις, τους θρησκευτικούς οργανισμούς και την κοινωνία των πολιτών να αναλάβουν διάλογο σε όλα τα επίπεδα με σκοπό την προαγωγή μεγαλύτερης ανεκτικότητας, σεβασμού και κατανόησης,
12. Τονίζει τη σημασία του συνεχούς και ενισχυμένου διαλόγου μεταξύ των διαφόρων θρησκειών και πεποιθήσεων, καθώς και στο εσωτερικό της καθεμιάς, μεταξύ άλλων και ως στοιχείου περιλαμβανόμενου στο διάλογο μεταξύ μορφών πολιτισμού, με σκοπό την προαγωγή μεγαλύτερης ανεκτικότητας, σεβασμού και κατανόησης,
13. Τονίζει επίσης ότι θα πρέπει να αποφεύγεται κάθε εξομοίωση οιασδήποτε θρησκείας με την τρομοκρατία, δεδομένου ότι αυτό ενδέχεται να έχει αρνητικές συνέπειες ως προς την άσκηση του δικαιώματος θρησκευτικής ελευθερίας για όλα τα μέλη των συγκεκριμένων θρησκευτικών κοινοτήτων,

....»

Όπως και κατά το παρελθόν, η ΕΕ ψήφισε κατά του ψηφίσματος της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ σχετικά με την καταπολέμηση της δυσφήμισης θρησκειών (A/RES/61/164), δεδομένου ότι το κείμενο δεν ευθυγραμμίζεται με τις θεμελιώδεις αρχές που διέπουν την προσέγγιση της ΕΕ. Στην αιτιολόγηση ψήφου κατά τη συνεδρίαση της τρίτης επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών, η ΕΕ υπογράμμισε την γνήσια δέσμευσή της για την προαγωγή των αρχών της ανεκτικότητας και του σεβασμού, και ιδίως για την εξάλειψη κάθε μορφής μισαλλοδοξίας και διακρίσεων λόγω θρησκευόμετος ή πεποιθήσεων. Εξέφρασε τις ανησυχίες της όσον αφορά τη γενική προσέγγιση, το εννοιολογικό πλαίσιο και την ορολογία του ψηφίσματος και τη γνώμη της ότι ένα κείμενο ευρύτερο, πιο ισορροπημένο και σταθερά θεμελιωμένο στα δικαιώματα θα εξυπηρετούσε καλύτερα την αντιμετώπιση των ζητημάτων στα οποία αναφέρεται το ψήφισμα. Η ΕΕ παρατήρησε ότι δεν θεωρεί την έννοια της «δυσφήμισης θρησκειών» ως βάσιμη στο πλαίσιο ενός λόγου περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η διεθνής νομοθεσία για τα ανθρώπινα δικαιώματα προστατεύει πρωτίστως τα άτομα όσον αφορά την άσκηση της θρησκευτικής τους ελευθερίας και όχι τις θρησκείες καθαυτές. Τα μέλη θρησκειών ή θρησκευτικών κοινοτήτων δεν μπορούν να θεωρούνται απλώς ως μόρια ομοιογενών και μονολιθικών οντοτήτων. Επί πλέον, οι διακρίσεις λόγω θρησκευόμετος ή πεποιθήσεων, που συνιστούν σοβαρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πρέπει να αντιμετωπίζονται εν συνόλω. Η ΕΕ υπενθύμισε ότι οι διακρίσεις λόγω θρησκευόμετος ή πεποιθήσεων δεν περιορίζονται σε μια οποιαδήποτε θρησκεία ή πίστη, ή σε ένα οποιοδήποτε μέρος του κόσμου.

Επ' ευκαιρία της 25ης επετείου της Διακήρυξης του ΟΗΕ για την εξάλειψη κάθε μορφής μισαλλοδοξίας λόγω θρησκευόμετος ή πεποιθήσεων, της 25ης Νοεμβρίου 1981, διοργανώθηκε στην Πράγα μια εορταστική συνάντηση¹, με την υποστήριξη του Ειδικού Εισηγητή των ΗΕ για την ελευθερία θρησκευόμετος ή πεποιθήσεων, με στόχο να υπογραμμισθεί η σημασία της προαγωγής της θρησκευτικής ελευθερίας. Η εκδήλωση αυτή, στην οποία παρευρέθησαν αντιπρόσωποι του ΟΗΕ, αντιπρόσωποι 52 κυβερνήσεων, οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εμπειρογνώμονες, έδωσε τη δυνατότητα να συζητηθούν θέματα όπως η σχέση μεταξύ της θρησκευτικής ελευθερίας και της ελευθερίας πεποιθήσεων. Η Διακήρυξη του ΟΗΕ, μολονότι δεν είναι νομικώς δεσμευτική πράξη, θέτει ένα πολύτιμο σύνολο κανόνων που χρησιμεύουν τόσο ως κριτήριο για τη μέτρηση της συμμόρφωσης κυβερνήσεων όσο και ως εργαλείο προώθησης του σεβασμού και της ανεκτικότητας, συνιστά δε έγγραφο αναφοράς για τις εργασίες Ειδικού Εισηγητή των ΗΕ για την ελευθερία θρησκευόμετος ή πεποιθήσεων.

¹ <http://www.1981declaration.org>.

4.14. Διαπολιτισμικός διάλογος

Η ΕΕ έχει αναλάβει την ισχυρή δέσμευση να προάγει το διαπολιτισμικό διάλογο τόσο εντός της Ένωσης όσο και με τρίτες χώρες. Διαδοχικές διευρύνσεις της Ένωσης, αυξημένη κινητικότητα λόγω ενιαίας αγοράς, παλαιά και νέα μεταναστευτικά ρεύματα, σημαντικότερες συναλλαγές με τον υπόλοιπο κόσμο μέσω του εμπορίου, της εκπαίδευσης, της ψυχαγωγίας και εν γένει της παγκοσμιοποίησης, συνδυάζονται και αυξάνουν τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των ευρωπαϊών πολιτών και όλων όσων ζουν στην ΕΕ με τους διάφορους πολιτισμούς, γλώσσες, εθνότητες και θρησκείες που υπάρχουν εντός και πέραν της Ευρώπης.

Στην ανακοίνωση της Επιτροπής¹, του Μαΐου 2007, με θέμα το ρόλο του πολιτιστικού τομέα στην παγκοσμιοποιημένη υφήλιο, επιβεβαιώνεται ο κεντρικός ρόλος του στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και προτείνεται ένα πολιτιστικό θεματολόγιο για την Ευρώπη και για τις σχέσεις της με τρίτες χώρες.

Η εν λόγω ανακοίνωση συμπληρώνεται με ένα συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής² στο οποίο περιγράφονται οι πολλοί τρόποι με τους οποίους η ΕΕ υποστηρίζει τον τομέα του πολιτισμού.

Τρεις είναι οι μείζονες στόχοι που συναποτελούν μια πολιτιστική στρατηγική για τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, τα κράτη μέλη και τον τομέα του πολιτισμού και της δημιουργίας:

1. Προαγωγή της πολιτισμικής ποικιλομορφίας και του διαπολιτισμικού διαλόγου,
2. Προαγωγή του πολιτισμού ως καταλύτη για την δημιουργικότητα στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβώνας, και
3. Προαγωγή του πολιτισμού ως ζωτικού στοιχείου των διεθνών σχέσεων της Ένωσης.

Ενώ η ΕΕ αναμένει την εφαρμογή της σύμβασης της UNESCO για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας των πολιτιστικών εκφράσεων, η Επιτροπή πραγματεύθηκε παράλληλα την εξωτερική διάσταση του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Αναγνωρίζει την ανάγκη μιας Ευρωπαϊκής στρατηγικής για τον πολιτισμό, η οποία θα είναι ανοικτή τόσο στην εσωτερική ποικιλομορφία της Ευρώπης όσο και σε ολόκληρο τον κόσμο. Η ανακοίνωση προτείνει μέτρα που αποσκοπούν να καταστήσουν τον πολιτιστικό τομέα ένα ακόμη σημαντικότερο στοιχείο του πολιτικού διαλόγου με εταίρους χώρες και περιοχές σε όλο τον κόσμο, προωθώντας τις πολιτιστικές ανταλλαγές και συστηματικά εντάσσοντας τον πολιτιστικό τομέα σε αναπτυξιακά προγράμματα και σχέδια.

¹ COM(2007) 242 τελικό.

² SEC(2007) 570.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου 2007 χαιρέτισε τις προσπάθειες που καταβάλλονται για τη βελτίωση της συνεχούς και στενότερης συνεργασίας σε ενωσιακό επίπεδο καθώς και μεταξύ κρατών μελών στον τομέα της κοινωνικής ένταξης και του διαπολιτισμικού διαλόγου. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρέτισε ιδίως τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου σχετικά με την ενίσχυση των ενωσιακών πολιτικών κοινωνικής ένταξης μέσω της προώθησης της ενότητας μέσα στην ποικιλομορφία. Τόνισε δε ότι είναι σκόπιμο να αναληφθούν περαιτέρω πρωτοβουλίες ώστε να διευκολυνθεί η ανταλλαγή εμπειριών σε θέματα πολιτικών κοινωνικής ένταξης στα κράτη μέλη.

Κατά την υπό ανασκόπηση περίοδο έγιναν εντατικές προετοιμασίες για τη διοργάνωση του Ευρωπαϊκού Έτους Διαπολιτισμικού Διαλόγου 2008, το οποίο θεσπίστηκε με απόφαση¹ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου το Δεκέμβριο του 2006. Η κοινωνία των πολιτών συνδέθηκε στενά με την προετοιμασία και θα συμμετέχει ενεργά στη διεξαγωγή του Έτους. Ως μέρος της προετοιμασίας, η Επιτροπή δημοσίευσε πρόσκληση για υποβολή ιδεών σχετικά με την προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου στην Ευρώπη² και διοργάνωσε, το Νοέμβριο του 2006, διάσκεψη με θέμα τον διαπολιτισμικό διάλογο με στόχο την επιλογή, προώθηση και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών που καταδεικνύουν τη σημασία του διαπολιτισμικού διαλόγου στο πλαίσιο κοινοτικών προγραμμάτων³. Η ιστοσελίδα του Ευρωπαϊκού Έτους⁴ αποσκοπεί να προσελκύσει συμμετέχοντες από την κοινωνία των πολιτών.

Πέραν αυτών, ο διαπολιτισμικός διάλογος θα ενσωματώνεται ως οριζόντια και διατομεακή πολιτική στις σχετικές κοινοτικές πολιτικές, προγράμματα και δράσεις. Ο στόχος αυτός εφαρμόζεται τόσο για προγράμματα που αφορούν τον πολιτισμό, την παιδεία, τη νεολαία και την ιδιότητα του πολίτη, όσο και για ορισμένους άλλους τομείς όπως η απασχόληση, οι κοινωνικές υποθέσεις, η ισότητα των ευκαιριών, οι εξωτερικές σχέσεις και η αναπτυξιακή βοήθεια.

¹ Απόφαση αριθ. 1983/2006/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με το Ευρωπαϊκό Έτος Διαπολιτισμικού Διαλόγου (2008) EE L 412 της 30.12.2006.

² http://ec.europa.eu/culture/eac/dialogue/contributions/call_idea_en.html.

³ http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/dialogue/index_en.html.

⁴ <http://www.interculturaldialogue2008.eu>

Ο διαπολιτισμικός διάλογος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των σχέσεων της ΕΕ με τρίτες χώρες, και αυτό απεικονίζεται στην Ευρω-Μεσογειακή Εταιρική Σχέση (διαδικασία της Βαρκελώνης). Πρόσφατα έχει δοθεί σημαντική ώθηση στην ανάπτυξη του τρίτου κεφαλαίου της Ευρω-Μεσογειακής συνεργασίας στον κοινωνικό, πολιτιστικό και ανθρώπινο τομέα. Καταβάλλονται συνεχώς προσπάθειες να βελτιωθεί η ευρωμεσογειακή διάσταση της διαπολιτισμικής επικοινωνίας. Προς τούτο, διοργανώθηκε στο Βερολίνο, τον Ιούνιο του 2007, μια Ευρω-Μεσογειακή διάσκεψη με θέμα «Μέσα μαζικής ενημέρωσης και διαπολιτισμική κατανόηση: προκλήσεις και αντιδράσεις». Οι συμμετέχοντες, που αντιπροσώπευαν τα τεμνόμενα ενδιαφέροντα κυβερνήσεων, θεσμικών οργάνων, μέσων μαζικής ενημέρωσης και κοινωνίας των πολιτών, πρότειναν δηλώσεις επί βασικών πτυχών της διαπολιτισμικής επικοινωνίας, απευθυνόμενοι τόσο στα ΜΜΕ και τους επαγγελματίες αυτού του χώρου, όσο και στα ευρύτερα συμφέροντα που επηρεάζουν τη λειτουργία των ΜΜΕ.

Το Ευρω-Μεσογειακό Ίδρυμα Anna Lindh για το διάλογο μεταξύ πολιτισμών¹ με έδρα την Αλεξάνδρεια, στην Αίγυπτο, λειτουργεί ως καταλύτης για περιφερειακές πρωτοβουλίες με σκοπό την ενδυνάμωση της κατανόησης και της συνεργασίας. Το Ίδρυμα αυτό προωθεί το διάλογο μεταξύ πολιτισμών και συμβάλλει στην προβολή της διαδικασίας της Βαρκελώνης μέσω ανταλλαγών στο χώρο του πνεύματος, του πολιτισμού και της κοινωνίας των πολιτών. Ο κύριος σκοπός του είναι να καλλιεργεί μεγαλύτερη προσέγγιση ανθρώπων και οργανώσεων και από τις δύο ακτές της Μεσογείου και να βοηθά στο γεφύρωμα του χάσματος μεταξύ τους. Ιδιαίτερη σημασία δίδεται στην ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων, και κύρια ομάδα στόχος οι νέοι. Μια ακόμη προτεραιότητα είναι η καλλιέργεια της ανεκτικότητας μεταξύ των ανθρώπων, μέσω της προώθησης ανταλλαγών μεταξύ μελών των διαφόρων κοινωνιών των πολιτών. Το Ίδρυμα φιλοξενεί 37 εθνικά δίκτυα τα οποία συγκρότησαν οι Ευρω-Μεσογειακοί εταίροι.

Ένα άλλο παράδειγμα είναι η διαδικασία ASEM (Ευρω-Ασιατική συνάντηση). Πέραν των επίσημων συνεδριάσεων ASEM, κατά την περασμένη δεκαετία υλοποιήθηκαν περίπου 100 πρωτοβουλίες, μεταξύ των οποίων πολυάριθμες θεματικές συναντήσεις και συμπόσια σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, συχνά με τη συμμετοχή των επιχειρηματικών κοινοτήτων και ομάδων της κοινωνίας των πολιτών αμοιτέρων των περιοχών. Τα θέματα, που αρχικά έδιναν έμφαση στην οικονομία, επεκτάθηκαν στην κάλυψη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του κράτους δικαίου, τις παγκόσμιες απειλές για τη υγεία, τη βιώσιμη ανάπτυξη και το διάλογο μεταξύ πολιτισμών και θρησκειών.

¹ www.euromedalex.org

Ο διαπολιτισμικός διάλογος συζητήθηκε επίσης στο πλαίσιο ενός περιφερειακού φόρουμ της ASEAN κατά την 5η ενδιάμεση σύνοδο με θέμα την αντιτρομοκρατία και το διακρατικό έγκλημα, στη Σιγκαπούρη το Μάιο του 2007. Η παρουσίαση της ΕΕ κατά τη συνεδρίαση αυτή εστιάσθηκε στο ρόλο των μέσων μαζικής ενημέρωσης για την ενίσχυση του διαπολιτισμικού διαλόγου και στο ρόλο των περιφερειακών οργανώσεων (και ιδίως της ASEM) στον τομέα αυτόν.

Η ΕΕ ενεργοποιείται για πολιτιστικά και διαπολιτισμικά θέματα σε πολυμερή φόρουμ, όπως τα Ηνωμένα Έθνη. Η έναρξη ισχύος της Σύμβασης της UNESCO για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας των πολιτιστικών εκφράσεων, στις 18 Μαρτίου 2007, συνιστά θεμελιώδες βήμα στο οποίο η ΕΕ συνέβαλε κατά πολύ. Ως Μέρη της Σύμβασης, η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της δεσμεύθηκαν να ενισχύσουν τον πολιτιστικό πυλώνα της παγκόσμιας διακυβέρνησης και της βιώσιμης ανάπτυξης, ιδίως μέσω της ενίσχυσης της διεθνούς συνεργασίας.

Ο πολιτισμός είναι κύριο στοιχείο της συνεργασίας της ΕΕ με το Συμβούλιο της Ευρώπης, η οποία περιλαμβάνει την από κοινού διοργάνωση των Ημερών Ευρωπαϊκής Κληρονομιάς καθώς και κοινές δραστηριότητες στα Δυτικά Βαλκάνια.

Η Επιτροπή και διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ εξακολουθούν να συμμετέχουν ενεργά στην Ομάδα των φίλων της Συμμαχίας των Πολιτισμών. Τη Συμμαχία αυτή δρομολόγησαν, στα τέλη του 2005, οι πρωθυπουργοί της Ισπανίας και της Τουρκίας από κοινού με τον πρώην Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών κ. Kofi Annan, με σκοπό την εξεύρεση τρόπων αντιμετώπισης του προβλήματος της πόλωσης μεταξύ πολιτισμών, και τη διατύπωση συστάσεων για δράσεις καταπολέμησής της. Η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου, που απαρτίζεται από 20 επιφανείς προσωπικότητες, παρουσίασε στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και στους πρωθυπουργούς της Ισπανίας και της Τουρκίας την έκθεσή της με τίτλο «Συμμαχία Πολιτισμών» στην Κωνσταντινούπολη, στις 13 Νοεμβρίου 2006. Η έναρξη της λειτουργικής φάσης σηματοδοτήθηκε με το διορισμό του Υπατου Εκπροσώπου κ. Jorge Sampaio, και τη δημοσίευση ενός σχεδίου υλοποίησης. Οι συμμετέχοντες από την ΕΕ ετοιμάζονται για το πρώτο Ετήσιο Φόρουμ της Συμμαχίας, που προγραμματίζεται να διεξαχθεί στην Ισπανία, τον Ιανουάριο του 2008.

4.15. Ασύλο, μετανάστευση, πρόσφυγες και εκτοπισμένα πρόσωπα

Τα προβλήματα της μετανάστευσης, του ασύλου και των προσφύγων περιλαμβάνονται στους τομείς προτεραιότητας των πολιτικών της ΕΕ τόσο στο εσωτερικό της όσο και στις εξωτερικές της σχέσεις. Η ΕΕ τονίζει ότι είναι ανάγκη να συνεχισθεί η εφαρμογή των προγραμμάτων του Τάμπερε και της Χάγης στον τομέα της Δικαιοσύνης και των Εσωτερικών Υποθέσεων και να εκπονηθούν τα διάδοχα προγράμματα, προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω τόσο η εσωτερική ασφάλεια της Ευρώπης όσο και οι θεμελιώδεις ελευθερίες και τα δικαιώματα των πολιτών.

Γεγονότα συναφή με τις μεταναστευτικές ροές προς την ΕΕ καταδεικνύουν την ανάγκη ταχείας προόδου στην ανάπτυξη μιας συνολικής ευρωπαϊκής πολιτικής για τη μετανάστευση βάσει κοινών πολιτικών αρχών, ικανής να λαμβάνει υπόψη όλες τις πλευρές της μετανάστευσης (το θεματολόγιο της μετανάστευσης και της ανάπτυξης, τη νόμιμη μετανάστευση, την ένταξη, τη διεθνή προστασία των προσφύγων, τους συνοριακούς ελέγχους, την επανεισδοχή και την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης και της εμπορίας ανθρώπων), στηριγμένης σε μια γνήσια εταιρική σχέση με τις τρίτες χώρες και πλήρως ενσωματωμένη στις εξωτερικές πολιτικές της Ένωσης.

Έχει σημειωθεί πρόοδος στη δημιουργία νέων εταιρικών σχέσεων και την υλοποίηση των δράσεων προτεραιότητας που εστιάζονται στην Αφρική και τη Μεσόγειο. Το 2006, η ΕΕ πραγματοποίησε δύο υπουργικές διασκέψεις, την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη για τη Μετανάστευση και την Ανάπτυξη (Ραμπάτ, 10 και 11 Ιουλίου) και τη Διάσκεψη ΕΕ-Αφρικής για τη Μετανάστευση και την Ανάπτυξη (Τρίπολη, 22 και 23 Νοεμβρίου), κατά τις οποίες καθιερώθηκαν γνήσιες εταιρικές σχέσεις βασισμένες σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της μετανάστευσης. Κατά τους τελευταίους μήνες, η ΕΕ απέστειλε πολυάριθμες αποστολές στην Αφρική και έλαβε συγκεκριμένα μέτρα συνεργασίας με τους αφρικανούς και ευρωμεσογειακούς εταίρους, ως μέρος της Παγκόσμιας Προσέγγισης της Μετανάστευσης. Οι εργασίες για να δοθεί συνέχεια στις πρωτοβουλίες αυτές προωθούνται και εντατικοποιούνται.

Επί πλέον του διαλόγου και της συνεργασίας για θέματα μετανάστευσης, που ήδη διατηρεί η ΕΕ με τους νότιους και νοτιοανατολικούς της γείτονες, στην ανακοίνωση της Επιτροπής¹ της 16ης Μαΐου 2007, η οποία αναφέρεται την εφαρμογή της Παγκόσμιας Προσέγγισης της Μετανάστευσης στις ανατολικές και νοτιοανατολικές περιοχές που γειτονεύουν με την ΕΕ, παρουσιάζονται προτάσεις για περαιτέρω εντατικοποίηση και συντονισμό της συνεργασίας σε θέματα μετανάστευσης με τις χώρες αυτών των περιοχών, καθώς και με ασιατικές χώρες από τις οποίες επίσης προέρχονται τα ανατολικά μεταναστευτικά ρεύματα. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου 2007 κάλεσε τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να εξασφαλίσουν τη διάθεση επαρκών ανθρώπινων και χρηματοδοτικών πόρων, εντός του υφισταμένου δημοσιονομικού πλαισίου, προκειμένου να εφαρμοσθεί εγκαίρως η παγκόσμια πολιτική μετανάστευσης.

¹ COM (2007) 247 τελικό.

Η στενότερη συνεργασία με τρίτες χώρες για τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών καθίσταται ολοένα σημαντικότερη. Στην ανακοίνωσή της, της 16ης Μαΐου 2007, με θέμα την κυκλική μετανάστευση και τις συμπράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τρίτες χώρες στον τομέα της κινητικότητας, η Επιτροπή προτείνει ειδικές συμπράξεις με τρίτες χώρες όσον αφορά τη μετανάστευση, οι οποίες θα μπορούσαν να συμβάλουν σε μια συνεπή πολιτική μετανάστευσης που θα συνδυάζει μέτρα για την διευκόλυνση της ορθής διαχείρισης της νόμιμης μετανάστευσης και των πλεονεκτημάτων της - σεβόμενη τις αρμοδιότητες και στο πλαίσιο των ειδικών αναγκών της αγοράς εργασίας των κρατών μελών - με μέτρα για την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης, την προστασία των προσφύγων και την αντιμετώπιση των γενεσιουργών αιτιών της μετανάστευσης, επηρεάζοντας ταυτόχρονα θετικά την ανάπτυξη των χωρών προέλευσης των μεταναστών. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε να διερευνηθούν περαιτέρω τόσο η δυνατότητα συμπράξεων στον τομέα της κινητικότητας όσο και οι δυνατότητες κυκλικής μετανάστευσης.

Πεπεισμένο ότι η παράνομη απασχόληση αποτελεί τον βασικό παράγοντα έλξης για τους παράνομους μετανάστες, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογράμμισε τη σημασία της πρότασης που υπέβαλε η Επιτροπή, τον Ιούνιο του 2007, για μια οδηγία που θα θεσπίζει κανόνες με στόχο την αποφυγή της παράνομης απασχόλησης υπηκόων τρίτων χωρών.

Η ευρωπαϊκή αλληλεγγύη και η ίση κατανομή των ευθυνών περιλαμβάνονται μεταξύ των θεμελιωδών αρχών που καθοδηγούν τις δραστηριότητες της Ευρώπης στη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ. Οι αρχές της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης και της ίσης κατανομής των ευθυνών πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη το βάρος της διάσωσης μεταναστών στη θάλασσα. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επανέλαβε ότι είναι ανάγκη να ενισχυθεί η ικανότητα συμβολής της Ένωσης στη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών και υπογράμμισε τη σκοπιμότητα ενίσχυσης της ικανότητας του FRONTEX (Οργανισμού Διαχείρισης Εξωτερικών Συνόρων) προς το σκοπό αυτόν. Οι κοινές επιχειρήσεις στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών συμβάλλουν στην καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης και στη διάσωση ανθρώπινων ζωών και συνεπώς πρέπει επομένως να διατηρηθούν. Έχει επιτευχθεί συμφωνία για τη σύσταση Ομάδων Ταχείας Συνοριακής Επέμβασης, την έναρξη λειτουργίας του Δικτύου Περιπολίας Ακτών, και τη δημιουργία κεντρικού μητρώου τεχνικού εξοπλισμού («εργαλειοθήκης») που θα τεθεί στη διάθεση των κρατών μελών.

Ως μέρος της συνολικής ευρωπαϊκής πολιτικής για τη μετανάστευση, το ενιαίο ευρωπαϊκό σύστημα χορήγησης ασύλου θα υλοποιηθεί έως τα τέλη του 2010. Στον τομέα των θεωρήσεων και της πολιτικής για τη μετανάστευση, εκπονούνται κοινά πρότυπα και διαδικασίες για τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ. Μέρος αυτών των προσπαθειών είναι η εισαγωγή βιομετρικών διαβατηρίων, θεωρήσεων και αδειών διαμονής. Η Πράσινη Βίβλος της Επιτροπής¹ με θέμα το μελλοντικό ενιαίο ευρωπαϊκό σύστημα χορήγησης ασύλου συνοψίζει τα κυριότερα διακυβευόμενα ζητήματα και ζητά εποικοδομητικές υποδείξεις για την συνέχεια που θα δοθεί. Βάσει συνολικών διαβουλεύσεων, θα εκπονηθεί ένα σχέδιο πολιτικής κατά το πρώτο τρίμηνο του 2008.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα επανεξετάσει την πρόοδο της εφαρμογής της συνολικής πολιτικής για τη μετανάστευση τον Δεκέμβριο 2007 με βάση την ενδιάμεση έκθεση προόδου της Επιτροπής. Η έκθεση αυτή θα καλύπτει την πρόοδο ως προς την εφαρμογή της παγκόσμιας προσέγγισης της μετανάστευσης στην Αφρική και τη Μεσόγειο καθώς επίσης και την μέχρι τα-ώρα πρόοδο στην εφαρμογή της παγκόσμιας προσέγγισης της μετανάστευσης στις ανατολικές και νοτιοανατολικές περιοχές που γειτονεύουν με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στο πλαίσιο των προγραμμάτων εξωτερικής βοήθειας, η Επιτροπή έχει δρομολογήσει ένα νέο πρόγραμμα για τη συνεργασία με τρίτες χώρες στους τομείς της μετανάστευσης και του ασύλου, με προϋπολογισμό 380 εκατομμ. ευρώ για την περίοδο 2007-2013. Με βάση την πείρα από το προηγούμενο πρόγραμμα AENEAS, στόχος του νέου θεματικού προγράμματος «Μετανάστευση και άσυλο» είναι να δοθεί υποστήριξη σε τρίτες χώρες στις προσπάθειές τους να διαχειριστούν καλύτερα τις μεταναστευτικές ροές σε όλες τους τις διαστάσεις. Το πρόγραμμα θα εστιάζει σε χώρες κατά μήκος των νότιων και ανατολικών μεταναστευτικών οδών προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, θα καλύπτει όμως και άλλες μεταναστευτικές οδούς καθώς και τις μεταναστεύσεις νότου/νότου. Επί πλέον, με οριζόντιες πρωτοβουλίες θα αντιμετωπισθούν ζητήματα όπως οι σχέσεις μετανάστευσης και ανάπτυξης, η μετανάστευση εργαζομένων, το άσυλο και η προστασία των προσφύγων, η παράνομη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων, καθώς και η παράνομη μετανάστευση.

¹ COM (2007) 301 τελικό.

Η ΕΕ συμμετείχε στον **Διάλογο Υψηλού Επιπέδου για τη Διεθνή Μετανάστευση και την Ανάπτυξη** (HLD), ο οποίος διεξήχθη στις 14 και 15 Σεπτεμβρίου 2006 στην έδρα του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη και στον οποίο εκπροσωπήθηκαν 132 χώρες, πολλές μάλιστα σε υψηλό επίπεδο. Η ΕΕ θεώρησε τη διεξαγωγή αυτού του διαλόγου ως επιτυχία, δεδομένου ότι δόθηκε στα κράτη η δυνατότητα να συνομιλήσουν για ένα θέμα το οποίο προηγουμένως αντιμετωπιζόταν ως υπερβολικά ευαίσθητο για συζήτηση στο πλαίσιο του ΟΗΕ. Κατά τον Διάλογο συζητήθηκαν οι θετικές και οι αρνητικές επιπτώσεις της μετανάστευσης και οι σχέσεις της με την ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων όπως τα εμβάσματα, η διαρροή εγκεφάλων και η καταπολέμηση της παράνομης εμπορίας ανθρώπων. Αναγνωρίστηκε γενικά ότι η μείωση της φτώχειας συνδέεται με την προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η Προεδρία της ΕΕ υπογράμμισε τη σημασία των συνεκτικών και συντονισμένων αντιδράσεων όσον αφορά τη μετανάστευση, σε διμερή περιφερειακά και πολυμερή φόρουμ.

Η ΕΕ χαιρέτισε τη δημιουργία του **Παγκόσμιου Φόρουμ για τη Μετανάστευση και Ανάπτυξη**, την οποία ανήγγειλε ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ κατά τη συνεδρίαση του Διαλόγου. Το μόνιμο αυτό φόρουμ, το οποίο δεν αποτελεί επισήμως μέρος του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, αποσκοπεί να δίνει στα κράτη μέλη του ΟΗΕ τη δυνατότητα να μοιράζονται ιδέες και να συζητούν σχετικά με τις καλύτερες πρακτικές και πολιτικές όσον αφορά τη διεθνή μετανάστευση και τη σύνδεση αυτού του φαινομένου με την παγκόσμια ανάπτυξη.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής σύμπραξης που συμφωνήθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 2005 μεταξύ της Επιτροπής και του **Ύπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες** (UNHCR), έγινε συνάντηση σε επίπεδο ανωτέρων υπαλλήλων στις Βρυξέλλες, την 1η Σεπτεμβρίου. Κατά τη συνεδρίαση αυτή, πραγματοποιήθηκαν χρήσιμες ανταλλαγές και συντονισμός απόψεων σχετικά με την προστασία των προσφύγων κατά τα μεταναστευτικά ρεύματα, με ιδιαίτερη εστίαση στο Μαρόκο/Μαγκρέμπ, την προστασία των εσωτερικά εκτοπιζόμενων ανθρώπων, τους τρόπους κάλυψης του χάσματος της μετάβασης από την παροχή αρωγής στην ανάπτυξη, με ιδιαίτερη εστίαση στη Λιβερία, καθώς και σχετικά με την αποκτηθείσα πείρα από καταστάσεις κρίσης και τον τρόπο ενίσχυσης των μηχανισμών έγκαιρης προειδοποίησης Ευρωπαϊκής Επιτροπής-UNHCR και της συνηγορίας για την προστασία των προσφύγων, με ιδιαίτερη εστίαση στο Σουδάν και την Κεντρική Ασία.

4.16. Ρατσισμός, ξενοφοβία, απαγόρευση διακρίσεων και σεβασμός της πολυμορφίας

Ο ρατσισμός και η ξενοφοβία δεν συμβιβάζονται με τις αρχές στις οποίες θεμελιώνεται η ΕΕ, τα δε θεσμικά όργανα της ΕΕ έχουν επανειλημμένα απορρίψει και καταδικάσει κάθε μορφή τους. Η ΕΕ, εντός των ορίων των εξουσιών που της έχουν ανατεθεί βάσει των Συνθηκών, εφαρμόζει με αποφασιστικότητα σαφή πολιτική για την καταπολέμηση των φαινομένων αυτών, τόσο εντός των συνόρων της όσο και στο πλαίσιο της εξωτερικής της δράσης.

Το 1997, το άρθρο 13 της Συνθήκης του Άμστερνταμ έδωσε στην Ευρωπαϊκή Ένωση νομική βάση για να θεσπίζει «αναγκαία μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού». Βάσει των εξουσιών αυτών, Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε την οδηγία για την ισότητα μεταχείρισης (2000/43/EK) και την οδηγία-πλαίσιο για την απασχόληση (2000/78/EK).

Κατά την υπό εξέταση περίοδο, τα κράτη μέλη της ΕΕ πραγματοποίησαν περαιτέρω πρόοδο στην εφαρμογή των δύο αυτών οδηγιών, οι οποίες απαγορεύουν τις άμεσες και τις έμμεσες διακρίσεις, καθώς και την παρενόχληση, λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, στον τομέα της απασχόλησης, και λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής σε διάφορους τομείς (απασχόληση, κοινωνική προστασία, εκπαίδευση και πρόσβαση σε αγαθά, υπηρεσίες και στέγαση, κλπ.). Με τις οδηγίες αυτές, αυξήθηκε σημαντικά το επίπεδο προστασίας κατά των διακρίσεων σε ολόκληρη την ΕΕ. Σε ορισμένες χώρες, αυτό επέφερε την εισαγωγή μιας εντελώς νέας προσέγγισης της νομοθεσίας και της πολιτικής κατά των διακρίσεων, η οποία βασίζεται στο σεβασμό των δικαιωμάτων.

Δεδομένου ότι η μεταφορά των εν λόγω οδηγιών στο εσωτερικό δίκαιο ορισμένων κρατών μελών είναι ελλιπής ή καθυστερεί, η Επιτροπή έχει θέσει σε κίνηση διαδικασίες επί παραβάσει κατά των κρατών αυτών. Ακόμη, έχουν αποσταλεί σε 14 κράτη μέλη επίσημες αιτήσεις να εφαρμόσουν πλήρως τους κανόνες της ΕΕ για την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω φυλετική ή εθνοτικής καταγωγής (2000/43/EK). Η Επιτροπή εξακολουθεί επίσης να μελετά το κατά πόσον η εθνική νομοθεσία των κρατών μελών αντικατοπτρίζει ορθώς τις οδηγίες. Επί πλέον, η Επιτροπή στηρίζει μια σειρά συμπληρωματικών ενεργειών για την αύξηση της ευαισθητοποίησης και την επιμόρφωση δικαστών, δικηγόρων και αντιπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών στις αρχές της νομοθεσίας κατά των διακρίσεων.

Η Επιτροπή σκοπεύει να πραγματοποιήσει διεξοδική μελέτη της χρησιμότητας και της σκοπιμότητας ενδεχόμενων νέων μέτρων που θα συμπληρώνουν το ισχύον νομικό πλαίσιο.

Μια μελέτη της νομοθεσίας κατά των διακρίσεων, την οποία διεξήγαγε η Επιτροπή το 2006, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι όλα τα κράτη μέλη έχουν νομικούς κανόνες που υπερβαίνουν τα όσα ήδη απαιτούνται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία, οι διαφορές όμως είναι σημαντικές μεταξύ των διαφόρων μορφών και πεδίων εφαρμογής τους. Υπάρχει τάση να παρέχεται υψηλότερη προστασία κατά των διακρίσεων λόγω θρησκευματος ή φύλου, ενώ οι διακρίσεις λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού, αναπηρίας και ηλικίας καλύπτονται λιγότερο σε τομείς πέραν της απασχόλησης. Μια έρευνα ευρωβαρόμετρου, τον Ιανουάριο του 2007 έδειξε ότι το 64% των ευρωπαίων πιστεύουν ότι στη χώρα τους οι διακρίσεις είναι ευρέως διαδεδομένες, και 51% θεωρούν ότι δεν γίνονται αρκετά για την καταπολέμηση αυτού του προβλήματος.

Η Επιτροπή έχει επίσης ανακοινώσει ότι εντός του 2008 θα προωθήσει και νέες πρωτοβουλίες για την πρόληψη και την καταπολέμηση των πέραν της αγοράς εργασίας διακρίσεων λόγω φύλου, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Το «2007, Ευρωπαϊκό Έτος Ίσων Ευκαιριών για Όλους» αποτελεί το κεντρικό στοιχείο της στρατηγικής-πλαίσιου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την καταπολέμηση των διακρίσεων και την παροχή ίσων ευκαιριών. Οι δραστηριότητες κατά τη διάρκεια του θεματικού έτους πραγματοποιούνται τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Στόχος του Έτους είναι να ενημερωθούν οι άνθρωποι για τα δικαιώματά τους, να προβληθεί πανηγυρικά η ποικιλομορφία και να προαχθεί η ισότητα των ευκαιριών για τον καθένα στην Ευρώπη, είτε στην οικονομική και κοινωνική είτε στην πολιτιστική ή πολιτική ζωή. Άλλες νέες δραστηριότητες περιλαμβάνουν τη δημιουργία συμβουλευτικής ομάδας υψηλού επιπέδου που θα εξετάσει την ένταξη των εθνοτικών μειονοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά, στην κοινωνική και την εργασιακή αγορά¹.

Βάσει της πρότασης που υπέβαλε η Επιτροπή στις 18 Δεκεμβρίου 2006, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν την απόφαση να ανακηρυχθεί το 2008 ως Ευρωπαϊκό Έτος Διαπολιτισμικού Διαλόγου (βλ. Κεφάλαιο 4.14 σχετικά με τον διαπολιτισμικό διάλογο).

¹ Απόφαση 2006/33/EK της Επιτροπής, της 20ής Ιανουαρίου 2006.

Εν αναμονή της άρσης ορισμένων κοινοβουλευτικών επιφυλάξεων, στις 19 Απριλίου 2007 το Συμβούλιο κατέληξε σε μια γενική προσέγγιση σχετικά με την απόφαση-πλαίσιο για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Στόχος της απόφασης-πλαισίου είναι να εξασφαλιστεί ότι ο ρατσισμός και η ξενοφοβία τιμωρούνται σε όλα τα κράτη μέλη με αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις. Μολονότι η πρόταση απόφασης-πλαισίου είχε υποβληθεί από την Επιτροπή από το Νοέμβριο του 2001, επί πολλά έτη η κατάσταση έμεινε στάσιμη δεδομένου ότι τα κράτη μέλη δεν κατόρθωναν να συμφωνήσουν για το κείμενο· το βασικότερο εμπόδιο ήταν η εξεύρεση της ορθής ισορροπίας μεταξύ ελευθερίας του λόγου και καταστολής της ρατσιστικής συμπεριφοράς. Η πρόταση απόφασης-πλαισίου χαρακτηρίζει ως αξιόποινη πράξη τη σκόπιμη συμπεριφορά, όπως π.χ. η προτροπή προς άσκηση βίας ή μίσους κατά ομάδας ατόμων, ή ατόμου που ανήκει σε μια ομάδα η οποία ορίζεται βάσει της φυλής, του χρώματος, της καταγωγής, των θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, της εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, καθώς και η δημόσια άρνηση ή η χονδροειδής υποτίμηση της σοβαρότητας των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας και των εγκλημάτων πολέμου. Καλύπτει κάθε μορφή ρατσισμού χωρίς να αναφέρει συγκεκριμένες ομάδες ατόμων που θα μπορούσαν να είναι θύματα ρατσιστικής συμπεριφοράς. Τα κράτη μέλη θα εξασφαλίσουν ότι αυτή η συμπεριφορά επισύρει ποινικές κυρώσεις με μέγιστη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έως τριών ετών. Η απόφαση-πλαίσιο δεν θα συνεπάγεται τροποποίηση της υποχρέωσης σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των θεμελιωδών νομικών αρχών, περιλαμβανομένης της ελευθερίας της έκφρασης και του συνεταιρίζεσθαι. Μετά την έκδοσή της, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συμμορφωθούν με την απόφαση-πλαίσιο εντός δύο ετών.

Το Συμβούλιο ίδρυσε, στις 15 Φεβρουαρίου 2007, τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.¹ Ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων είναι ο νομικός διάδοχος του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης για το ρατσισμό και την ξενοφοβία (EUMC). Ο οργανισμός αυτός, που εδρεύει στη Βιέννη, άρχισε να λειτουργεί την 1η Μαρτίου 2007. Μέχρι να εγκριθεί το πρώτο πολυετές πλαίσιο που θα καθορίζει τους θεματικούς τομείς των δραστηριοτήτων του, οι εργασίες του ΟΘΔ θα περιλαμβάνουν το ρατσισμό, την ξενοφοβία και τη συναφή μισαλλοδοξία. (βλ. Κεφάλαιο 2.1. σχετικά με τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων).

¹ EE L 53, 22.2.2007.

Ο Οργανισμός εκτελεί τις κανονικές του δραστηριότητες συλλογής δεδομένων μέσω του RAXEN, ενός δικτύου εθνικών σημείων εστίασης που καλύπτει όλη την ΕΕ, βάσει κοινών κατευθυντήριων γραμμών για όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Διενεργεί επίσης την έρευνα και την ανάλυση που είναι απαραίτητες για την σωστή κατανόηση της έκτασης και της εξέλιξης των εκδηλώσεων ρατσισμού, ξενοφοβίας και αντισημιτισμού στην ΕΕ. Τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματά του δημοσιεύονται στην ετήσια έκθεσή του και σε άλλες δημοσιεύσεις, όπως οι συγκριτικές εκθέσεις για βασικούς θεματικούς τομείς.

Κατά την περίοδο που καλύπτει η ανά χείρας έκθεση, το τέως EUMC δημοσίευσε, μεταξύ άλλων, τις εξής συγκριτικές εκθέσεις¹: (1) Ρατσισμός, Ξενοφοβία και Μέσα Ενημέρωσης: Για το σεβασμό και την κατανόηση όλων των θρησκειών και όλων των πολιτισμών (Έκθεση συνδιάσκεψης), (2) Ετήσια έκθεση 2006: η κατάσταση στα κράτη μέλη της ΕΕ όσον αφορά το ρατσισμό και την ξενοφοβία, (3) Αντισημιτισμός: Συνοπτική ανασκόπηση της κατάστασης στην Ευρωπαϊκή Ένωση 2001-2005 και (4) Μουσουλμάνοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση: διακρίσεις και ισλαμοφοβία. Περισσότερες πληροφορίες για τις δραστηριότητες του EUMC είναι διαθέσιμες στην έκθεση «Δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης για το ρατσισμό και την ξενοφοβία κατά το 2006».

Στο πλαίσιο των εξωτερικών σχέσεων, η ΕΕ συμμετέχει ενεργά στις προσπάθειες των Ηνωμένων Εθνών για την αντιμετώπιση του ρατσισμού και των διακρίσεων. Κατά την 61η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών (ΓΣΗΕ), η Ευρωπαϊκή Ένωση κατέθεσε στην 3η Επιτροπή δήλωση σχετικά με την εξάλειψη του ρατσισμού και των φυλετικών διακρίσεων. Η ΕΕ συμμετέχει επίσης εποικοδομητικά στις προπαρασκευαστικές εργασίες της Διάσκεψης Αναθεώρησης του Ντέρμπαν που θα πραγματοποιηθεί το 2009 στο πλαίσιο της Γενικής Συνέλευσης. Η Διάσκεψη αυτή θα εστιαστεί στην υλοποίηση των ισχυόντων κανόνων.

Στο πλαίσιο του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), μέσω ενωσιακού συντονισμού, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη καταβάλλουν δραστήρια και τακτικά προσπάθειες να επιτευχθεί η υλοποίηση των δεσμεύσεων που έχουν αναλάβει τα 56 συμμετέχοντα κράτη του ΟΑΣΕ όσον αφορά την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, των διακρίσεων, και την προώθηση του σεβασμού της ετερότητας. Εν προκειμένω, η συνάντηση για την υλοποίηση της ανθρώπινης διάστασης, την οποία διοργανώνει το Γραφείο Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ODIHR) του ΟΑΣΕ κάθε χρόνο στη Βαρσοβία, αποτελεί πολύτιμη πλατφόρμα για την Επιτροπή και για τα κράτη μέλη της ΕΕ.

¹ Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (Δημοσιεύσεις):
http://fra.europa.eu/fra/index.php?fuseaction=content.dsp_cat_content&catid=1.

Η ΕΕ θέτει ζητήματα ρατσισμού και ξενοφοβίας στον πολιτικό διάλογο που διεξάγει με τρίτες χώρες, π.χ. τη Ρωσία και την Κίνα. Τα ζητήματα αυτά έχουν επίσης ενσωματωθεί στις στρατηγικές συνεργασίας. Για παράδειγμα, δυνάμει των σχεδίων δράσης της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας, οι χώρες εταίροι αναλαμβάνουν να συνεργαστούν για την καταπολέμηση όλων των μορφών διακρίσεων, θρησκευτικής μισαλλοδοξίας, ρατσισμού και ξενοφοβίας. Το Δεκέμβριο του 2006, η Επιτροπή διοργάνωσε ένα σεμινάριο από κοινού με το Ισραήλ, με θέμα το ρατσισμό, την ξενοφοβία και τον αντισημιτισμό. Το σεμινάριο αυτό διεξήχθη στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης της ΕΠΓ ΕΕ-Ισραήλ.

Η καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και των διακρίσεων εις βάρος μειονοτήτων και αυτοχθόνων πληθυσμών αποτελεί προτεραιότητα για τη χρηματοδότηση δυνάμει της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα (EIDHR). Το θέμα αυτό έχει περιληφθεί σε γενικές και ειδικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για την επιλογή σχεδίων προς χρηματοδότηση. Μια σχετική πρόσκληση υποβολής προτάσεων δημοσιεύθηκε το 2006. Συνολικά, επελέγησαν προς χρηματοδότηση 19 σχέδια, συνολικού ύψους 8,8 εκατομμ. ευρώ, τα οποία αφορούν συγκεκριμένα μέτρα υλοποίησης της δήλωσης και του προγράμματος δράσης του Ντέρμπαν, του 2001. Επιπροσθέτως επελέγησαν για χρηματοδότηση 4 στοχοθετημένα σχέδια, ύψους περίπου 2,2 εκατομμ. ευρώ.

Με κονδύλια της EIDHR, η ΕΕ υποστηρίζει τον Ύπατο Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην εφαρμογή των υφισταμένων διεθνών προτύπων για την ισότητα και την κατάργηση των διακρίσεων, και ειδικότερα της δήλωσης και του προγράμματος δράσης του Ντέρμπαν και της Διεθνούς Σύμβασης για την Εξάλειψη των Φυλετικών Διακρίσεων. Στις δραστηριότητες των σχεδίων περιλαμβάνονται εκστρατείες και σεμινάρια ευαισθητοποίησης, παροχή συμβουλών μέσω σχεδίων τεχνικής συνεργασίας με κυβερνήσεις, και έρευνα και ανάλυση. Κύριοι εταίροι είναι το Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για την Ανάπτυξη (UNDP), η UNESCO, η Παγκόσμια Τράπεζα, η ΔΟΕ και άλλοι διεθνείς οργανισμοί καθώς και οργανώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα και της κοινωνίας των πολιτών.

4.17. Δικαιώματα των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες

Η ΕΕ έχει δεσμευθεί να διασφαλίζει τον πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των προσώπων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ανήκουν σε μειονότητες. Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ καθιερώνει την προστασία της πολιτιστικής, θρησκευτικής και γλωσσικής πολυμορφίας, ενώ η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση θεσπίζει τη βασική αρχή της πλήρους άσκησης των δικαιωμάτων και ελευθεριών χωρίς διακρίσεις, μεταξύ άλλων λόγω συμμετοχής σε εθνική μειονότητα, όπως προβλέπεται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (άρθρο 14). Ακόμη, το άρθρο 13 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας επιτρέπει στην Κοινότητα να αναλαμβάνει κατάλληλη δράση για την καταπολέμηση των διακρίσεων που βασίζονται, μεταξύ άλλων, στην εθνοτική καταγωγή.

Το 2007 ανακηρύχθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως Ευρωπαϊκό Έτος Ίσων Ευκαιριών¹. Κάθε κράτος μέλος όρισε έναν εθνικό εκτελεστικό φορέα, ο οποίος κατήρτισε εθνική στρατηγική που εξηγεί με ποιο τρόπο το Ευρωπαϊκό Έτος θα αντιμετωπίσει στη συγκεκριμένη χώρα τις διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, διεξάγεται ευρεία εκστρατεία ενημέρωσης και προώθησης, διοργανώνονται δε συναντήσεις και εκδηλώσεις, μεταξύ των οποίων η εναρκτήρια εκδήλωση για το Έτος κατά την πρώτη ετήσια «Σύνοδο Κορυφής για την Ισότητα» υπό γερμανική Προεδρία και η Διάσκεψη Λήξης του Έτους υπό πορτογαλική Προεδρία· επίσης, διάφορες έρευνες θα δημοσιευθούν από την Επιτροπή, οι οποίες θα τροφοδοτήσουν συζητήσεις σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο. Τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο, οι δραστηριότητες οργανώνονται γύρω από τους τέσσερις βασικούς στόχους του Έτους: δικαιώματα, εκπροσώπηση, αναγνώριση και σεβασμός. Διατίθενται 7,65 εκατομμ. ευρώ για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων σε εθνικό επίπεδο, και με το επί πλέον 50% εθνικής συγχρηματοδότησης, ο συνολικός προϋπολογισμός ανέρχεται σε περίπου 15 εκατομμ. ευρώ.

Μεταξύ των εξελίξεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο κατά την περίοδο που καλύπτει η παρούσα έκθεση, επισημαίνεται η δημιουργία της Συμβουλευτικής Ομάδας Υψηλού επιπέδου για την κοινωνική ένταξη των εθνικών μειονοτήτων και την πλήρη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας· η πρώτη συνεδρίαση της Ομάδας έγινε το Φεβρουάριο του 2006, η έκθεση και οι συστάσεις της θα υποβληθούν το Δεκέμβριο του 2007. Οι εργασίες της Ομάδας αυτής εισάγουν για την ΕΕ εκτενέστερο πεδίο για την περαιτέρω ανάπτυξη της κατανόησης θεμάτων που αφορούν τις μειονότητες, και την εξασφάλιση της αντιμετώπισής τους στο πλαίσιο των πολιτικών της.

¹ <http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/647&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>.

Στα κριτήρια ένταξης για τις χώρες που επιθυμούν να προσχωρήσουν στην ΕΕ, τα οποία καθορίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης του 1993, περιλαμβάνεται ρητώς ο σεβασμός και η προστασία των μειονοτήτων:

«Για να γίνει μέλος, η υποψήφια χώρα πρέπει να έχει επιτύχει τη σταθερότητα των θεσμών που εγγυώνται τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το σεβασμό και την προστασία των μειονοτήτων».

Συνεπώς, κατά το 2006 και το πρώτο εξάμηνο του 2007, εξακολούθησε να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στα άτομα που ανήκουν σε μειονότητες, τόσο στο πλαίσιο της διαδικασίας διεύρυνσης της ΕΕ όσο και σε σχέση με τη διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης με τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων¹. Βασική πρόοδο απετέλεσε η προσχώρηση του Μαυροβουνίου στη Σύμβαση-Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων².

Στη συνάρτηση αυτή, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξακολούθησε να αξιολογεί στις εκθέσεις της προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, τις επιδόσεις των υπό ένταξη και υποψηφίων χωρών (Τουρκία, Κροατία, Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας), στις οποίες οι Ρομά χαρακτηρίζονται ως μια από τις πλέον ευάλωτες κοινότητες. Οι εν λόγω εκθέσεις, οι οποίες αποσκοπούν να καταγράψουν τις προόδους που σημειώνουν οι υποψήφιοι προς ένταξη χώρες, περιέχουν επίσης συγκεκριμένες συστάσεις προς τις εν λόγω χώρες για την βελτίωση της πρακτικής τους. Τα εφαρμοζόμενα και τα μελλοντικά προενταξιακά χρηματοδοτικά μέσα παρέχουν κοινοτική χρηματοδότηση με σκοπό την προώθηση της ισότητας ευκαιριών και της κατάργησης των διακρίσεων σε χώρες που προετοιμάζονται για ένταξη στην ΕΕ.

¹ Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Σερβία και Μαυροβούνιο

² Το κείμενο της Σύμβασης υπάρχει στην ιστοσελίδα:
<http://conventions.coe.int/treaty/en/Treaties/Html/157.htm>

Όσον αφορά το ρόλο της ΕΕ στις τρίτες χώρες, η προαγωγή και προάσπιση των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε εθνοτικές και θρησκευτικές μειονότητες παρέμεινε βασικό χαρακτηριστικό των εξωτερικών σχέσεων. Το θέμα των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες ετέθη επανειλημμένα κατά το διάλογο για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διεξάγει η ΕΕ με τρίτες χώρες. Στο πλαίσιο της συνεργασίας για την ανάπτυξη, δρομολογήθηκαν διάφορα στοχοθετημένα σχέδια υπέρ μειονοτήτων, όπως η παροχή βοήθειας για την προσχολική εκπαίδευση εθνικών μειονοτήτων στα Κεντρικά Υψίπεδα του Βιετνάμ. Παράλληλα, αποδόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στο να εξασφαλισθεί ότι το θέμα των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες εντάσσεται κατάλληλα σε όλες τις σχετικές παρεμβάσεις αναπτυξιακής συνεργασίας. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, στην περίπτωση της υποστήριξης στον τομέα της εκπαίδευσης, η οποία φυσικά θα πρέπει να περιλαμβάνει τη δίγλωσση εκπαίδευση των παιδιών της εκάστοτε μειονότητας. Τέλος, ορισμένα σχέδια για την προαγωγή των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες χρηματοδοτήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (EIDHR) στην Αλβανία, τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, τη Γεωργία, την Ινδία, το Ισραήλ, το Καζαχστάν και την Ουγκάντα, καθώς και στην Τουρκία.

Σε επίπεδο ΟΗΕ, το έργο της ανεξάρτητης εμπειρογνώμονα για θέματα μειονοτήτων¹ αποτελεί πολύτιμη πηγή για την διαμόρφωση της προσέγγισης που ακολουθεί η ΕΕ όσον αφορά τα θέματα μειονοτήτων στις σχέσεις με τις τρίτες χώρες. Η ΕΕ εξακολουθεί επίσης να παρακολουθεί με ενδιαφέρον τις εργασίες της Ομάδας Μειονοτήτων του ΟΗΕ, συμμετέχει δε ενεργά στις εργασίες διεθνών οργανισμών που ασχολούνται με θέματα μειονοτήτων, όπως ο ΟΑΣΕ με την Ύπατη Αρμοστέα του για τις εθνικές μειονότητες καθώς και το Συμβούλιο της Ευρώπης με την Ευρωπαϊκή του Επιτροπή κατά του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας (ECRI) και τον Αρμοστή του για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

¹ Η κα Gay McDougall διορίστηκε ως ανεξάρτητη εμπειρογνώμονας για τα θέματα μειονοτήτων το 2005 από την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ με το ψήφισμα 2005/79.

Κοινό πρόγραμμα του Συμβουλίου της Ευρώπης /Ευρωπαϊκής Επιτροπής: Ίσα δικαιώματα για τους Ρομά στη Νοτιανατολική Ευρώπη

Στο πρόγραμμα αυτό διατέθηκε ποσό ύψους 275.000 ευρώ δυνάμει της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Γενικός στόχος του προγράμματος είναι η προώθηση εργαλείων για την αποτελεσματική υλοποίηση εθνικών στρατηγικών για τους Ρομά στη Νοτιανατολική Ευρώπη, μέσω της κατάρτισης σε θέματα συμμετοχικής παρακολούθησης και μηχανισμών αξιολόγησης εθνικών προγραμμάτων/δράσεων για τους Ρομά, καθώς και μέσω μια εκστρατείας ευαισθητοποίησης για την καταπολέμηση των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων κατά των Ρομά.

Στις κύριες δραστηριότητες περιλαμβάνονται σεμινάρια εκτίμησης των αναγκών όσον αφορά την παρακολούθηση και την αξιολόγηση, κατάρτιση και εκπαιδευτική εποπτεία, δημιουργία μιας ιστοσελίδας για την εκστρατεία ευαισθητοποίησης, και η προαγωγή σχολικών και άλλων σχεδίων της κοινωνίας των πολιτών που καταπολεμούν τις προκαταλήψεις και τα αρνητικά στερεότυπα κατά των Ρομά.

Το πρόγραμμα υλοποιείται σε στενή συνεργασία με άλλους διεθνείς παράγοντες, και συμμετέχουν μεταξύ άλλων κοινοτικές αντιπροσωπίες, επιτόπιες αποστολές του ΟΑΣΕ και επί τόπου υπάλληλοι του Συμβουλίου της Ευρώπης, λαμβάνονται δε υπόψη άλλες πρωτοβουλίες. Άρχισε να εφαρμόζεται το Δεκέμβριο του 2005, με διετή διάρκεια.

4.18. Άτομα με αναπηρίες

Η δέσμευση της ΕΕ για τα άτομα με αναπηρίες εκφράζεται στο άρθρο 26 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ: *«Η Ένωση αναγνωρίζει και σέβεται το δικαίωμα των ατόμων με ειδικές ανάγκες να επωφελούνται μέτρων που θα τους εξασφαλίζει την αυτονομία, την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή στον κοινοτικό βίο.»*

Κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτει η ανά χείρας έκθεση, η ΕΕ εξακολούθησε να αποδεικνύει την προσηλωσή της στην προαγωγή και την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες στην Ευρώπη σύμφωνα με την Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα άτομα με αναπηρίες¹. Η στρατηγική αυτή δίνει έμφαση στην αξιοπρέπεια, τα θεμελιώδη δικαιώματα, την προστασία από διακρίσεις, τη δικαιοσύνη και την κοινωνική συνοχή. Υλοποιείται μέσω του Ευρωπαϊκού Σχεδίου Δράσης για τα άτομα με αναπηρίες² το οποίο έχει τρεις κύριους στόχους: πρόσβαση σε ατομικά δικαιώματα, εξάλειψη των παραγόντων που εμποδίζουν τα άτομα με αναπηρίες να ασκούν τις ικανότητές τους, μεταξύ άλλων τα εμπόδια πρόσβασης, και ενσωμάτωση ζητημάτων αναπηρίας στο ευρύ φάσμα των κοινοτικών πολιτικών που έχουν άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο στην κατάσταση των ατόμων αυτών.

Χρήσιμο μέσο για τη συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών αποτελεί η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου της ΕΕ για την αναπηρία, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των κρατών μελών και της Επιτροπής, αντιπρόσωποι των οργανώσεων ατόμων με αναπηρίες και διάφοροι ενδιαφερόμενοι και η οποία συνεδριάζει τακτικά για να συνεχίσει την ανάπτυξη συνεργιών μεταξύ των ενωσιακών πολιτικών για τα άτομα με αναπηρίες. Η συνεργασία διευκολύνεται επίσης με πρωτοβουλίες ευαισθητοποίησης, όπως ο κύκλος διασκέψεων πολιτικής που διοργανώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάθε 3η Δεκεμβρίου, την Ευρωπαϊκή Ημέρα των Ατόμων με Αναπηρίες, καθώς και οι διασκέψεις που διοργανώνει τακτικά η Προεδρία.

¹ http://ec.europa.eu/employment_social/disability/strategy_el.html.

² Η Επιτροπή υποβάλλει ανά διετία έκθεση για το θέμα της αναπηρίας, στην οποία εκτίθεται η πορεία της εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τα άτομα με αναπηρίες και εξετάζεται η επόμενη φάση του σχεδίου δράσης. Η πρώτη έκθεση δημοσιεύθηκε το Νοέμβριο του 2005.

http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2003/oct/com650_final_el.html

Η ΕΕ πιστεύει ότι τα άτομα με αναπηρίες θα πρέπει να συμμετέχουν στον προγραμματισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της σχετικής πολιτικής και της πρακτικής. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ συνεχίζει το διάλογό της με το Ευρωπαϊκό Φόρουμ των ατόμων με αναπηρίες (μια γενική οργάνωση που εκπροσωπεί τις ΜΚΟ για τα άτομα με αναπηρίες και τα Εθνικά Συμβούλια Ατόμων με Αναπηρίες) και με τους κοινωνικούς εταίρους (ενώσεις εργοδοτών, εργατικά συνδικάτα και ενώσεις εργαζομένων καθώς και σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται στο χώρο της εργασίας) με στόχο την ενεργό ένταξη των ατόμων με αναπηρίες. Το θέμα συζητήθηκε επίσης από την ΕΕ στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Ίσων Ευκαιριών 2007¹.

Η δέσμευση της ΕΕ για την προαγωγή και την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες και εκτός των συνόρων της αντικατοπτρίζεται, μεταξύ άλλων, στις αναπτυξιακές πολιτικές και τα συναφή προγράμματα της Επιτροπής. Μεταξύ 2000 και 2006, υλοποιήθηκαν 160 σχέδια (ύψους περίπου 100 εκατομμ. ευρώ) με στόχο τα άτομα με αναπηρίες στο πλαίσιο της συνεργασίας για την ανάπτυξη. Ένα εξ αυτών ήταν το σχέδιο του Διεθνούς Κονσόρτσιουμ «Ανάπτυξη και αναπηρίες», το οποίο υλοποιήθηκε σε συνεργασία με διάφορες ΜΚΟ, με τίτλο «Για να σπάσει ο κύκλος της φτώχειας και της αναπηρίας στην αναπτυξιακή συνεργασία». Στο πλαίσιο αυτού του σχεδίου διοργανώθηκε στις Βρυξέλλες, στις 20 και 21 Νοεμβρίου 2006, μια «Ευρωπαϊκή διάσκεψη σχετικά με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες», θα δημοσιευθεί δε μια «Έκθεση για την καταγραφή της κατάστασης όσον αφορά την ανάπτυξη σε σχέση με την αναπηρία». Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το θεματικό πρόγραμμα για την ανθρώπινη και κοινωνική ανάπτυξη με τίτλο «Επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό» και το έγγραφο στρατηγικής για το θεματικό πρόγραμμα 2007-2013 αναφέρονται ρητά στα άτομα με αναπηρίες.

¹ Βλ. Κεφάλαιο 4.17: Δικαιώματα των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες.

Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Η ΕΕ συμμετείχε πλήρως στις διαπραγματεύσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ σχετικά με τη Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, η οποία άνοιξε προς υπογραφή στη Νέα Υόρκη, στις 30 Μαρτίου 2007¹.

Η επιτυχής ολοκλήρωση αυτών των διαπραγματεύσεων υπήρξε ορόσημο για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα η οποία έχει την ευκαιρία να γίνει, για πρώτη φορά, μέρος μιας συνολικής σύμβασης του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Έτσι, η πράξη αυτή αποτελεί την πρώτη σύμβαση περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την οποία διαπραγματεύθηκε και υπέγραψε η Επιτροπή εξ ονόματος της Κοινότητας για θέματα εμπιπτόντα στην κοινοτική αρμοδιότητα. Όπως και όλοι οι υπογράφωντες τη Σύμβαση, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη βρίσκονται τώρα στη διαδικασία επικύρωσης/σύναψης και θα πρέπει να προβούν σε μια λεπτομερή ανασκόπηση πολιτικής προκειμένου να προσδιορίσουν ακριβώς τις συνέπειες της Σύμβασης, μεταξύ άλλων στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων και της συνεργασίας για την ανάπτυξη.

Όσον αφορά το περιεχόμενο, η Σύμβαση σηματοδοτεί μια σημαντική αλλαγή: θέτει την αναπηρία ως ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και όχι μόνον ως θέμα κοινωνικής πρόνοιας. Αφορά 650 εκατομμύρια άτομα με αναπηρίες σε ολόκληρο τον κόσμο, μεταξύ των οποίων 50 εκατομμύρια ευρωπαίων.

Η Σύμβαση του ΟΗΕ θα παράσχει μια ισχυρή βάση διεθνούς δικαίου προκειμένου να τίθεται το ζήτημα της αναπηρίας στο διάλογο περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων της ΕΕ με τρίτες χώρες που έχουν επικυρώσει τη Σύμβαση· θα παράσχει επίσης ένα σαφές πλαίσιο για τη διεξαγωγή διαλόγου πολιτικής για το θέμα της αναπηρίας με τους εταίρους της αναπτυξιακής συνεργασίας.

4.19. Θέματα αυτοχθόνων πληθυσμών²

Κατά την περίοδο που καλύπτει η παρούσα έκθεση, συνέβη ένα γεγονός ριζοσπαστικής σημασίας για τους αυτόχθονες πληθυσμούς του κόσμου: το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ενέκρινε, κατά την πρώτη του τακτική σύνοδο στις 29 Ιουνίου 2006, τη Διακήρυξη του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών. Η Διακήρυξη αυτή είναι αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων που διήρκεσαν περισσότερο από μια εικοσαετία στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, στις οποίες συμμετείχαν, με μια διαδικασία καινοτόμο έναντι της συνήθους πρακτικής του Οργανισμού για τον καθορισμό προτύπων, αντιπρόσωποι των αυτοχθόνων πληθυσμών ισότιμα με τους αντιπροσώπους των κρατών μελών του ΟΗΕ.

¹ <http://www.ohchr.org/english/law/disabilities-convention.htm>.

² Ανασκόπηση των βασικών εγγράφων της ΕΕ που αφορούν θέματα αυτοχθόνων πληθυσμών βρίσκεται στην ιστοσελίδα http://ec.europa.eu/external_relations/human_rights/ip/index.htm.

Η ΕΕ έκρινε ότι θεωρεί η Διακήρυξη αποτελεί πολύτιμη προσθήκη στα μέσα του ΟΗΕ και δήλωσε ότι το κείμενο αντιπροσωπεύει το καλύτερο αναμενόμενο αποτέλεσμα της διαδικασίας αυτής. Μαζί με πολλές άλλες χώρες, η ΕΕ ψήφισε ομόφωνα υπέρ της Διακήρυξης. Μετά την έγκριση, το Συμβούλιο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων υπέβαλε τη Διακήρυξη προς έκδοση στη Γενική Συνέλευση.

Εν τούτοις, το κείμενο δεν εκδόθηκε το Νοέμβριο, όπως αναμενόταν. Αντ' αυτού, το Δεκέμβριο, η 3η Επιτροπή της ΓΣΗΕ εξέδωσε ένα διαδικαστικό ψήφισμα σύμφωνα με το οποίο ελήφθη η απόφαση «να αναβληθεί η συνεκτίμηση και η δράση βάσει της Διακήρυξης προκειμένου παρασχεθεί χρόνος για περαιτέρω σχετικές διαβουλεύσεις»¹. Η ΕΕ εξέφρασε την ανησυχία της για το γεγονός ότι η επανέναρξη των συζητήσεων για τη Διακήρυξη θα ανατρέψει το συμβιβασμό που είχε επιτευχθεί μέσω περιεκτικών διαβουλεύσεων και, συνεπώς, θα υποσκάψει σοβαρά την όλη Διακήρυξη. Η ΕΕ καταγέφισε την αναβολή.

Έκτοτε συνεχίζονται οι άτυπες ανταλλαγές στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, με σκοπό να εξευρεθεί μια συμβιβαστική λύση για τα εκκρεμή ζητήματα που θα επιτρέψει την έκδοση του κειμένου από τη Γενική Συνέλευση πριν από την λήξη της 61ης συνόδου (προγραμματιζόμενη ημερομηνία: 13 Σεπτεμβρίου 2007), σύμφωνα με τη δέσμευση που ανέλαβαν οι παγκόσμιοι ηγέτες κατά την Παγκόσμια Σύνοδο Κορυφής του 2005².

Η ΕΕ εξακολούθησε να υποστηρίζει τον Ειδικό Εισηγητή του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες των ανά την υφήλιο αυτοχθόνων πληθυσμών. Η υποστήριξη αυτή υλοποιήθηκε, μεταξύ άλλων, με το σχέδιο το οποίο διεξάγει από κοινού με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα, για τη στήριξη της εφαρμογής των συστάσεων του Ύπατου Αρμοστή στο Μεξικό και τη Γουατεμάλα. Το σχέδιο αυτό, στο οποίο χορηγήθηκε ποσό 800.000 ευρώ δυνάμει της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (EIDHR), χαρακτηρίστηκε από τον Ειδικό Εισηγητή, σε μια μελέτη την οποία παρουσίασε στην τέταρτη σύνοδο του Συμβουλίου Ανθρώπινων Δικαιωμάτων³, ως παράδειγμα «βέλτιστης πρακτικής» που θα μπορούσε να εφαρμοσθεί σε άλλες χώρες.

¹ A/RES/61/178.

² A/RES/60/1, παράγραφος 127.

³ A/HRC/4/32/Add.4 της 26ης Φεβρουαρίου 2007.

Επί του παρόντος διεξάγονται με κοινοτική υποστήριξη διάφορες δράσεις οι οποίες στοχεύουν τους αυτόχθονες πληθυσμούς είτε άμεσα είτε ως διατεταμένο ζήτημα. Σε ένα πρόγραμμα το οποίο ξεκίνησε στις αρχές του 2007, για την υποστήριξη του τομέα της δικαιοσύνης μέσω καταπολέμησης της ατιμωρησίας στην Κολομβία, δεν προβλεπόταν άμεση στόχευση των αυτοχθόνων πληθυσμών. Ωστόσο, περισσότεροι από 150.000 αυτόχθονες θα ωφεληθούν από το πρόγραμμα δεδομένου ότι τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών είχαν ενσωματωθεί στο σχεδιασμό του. Ως παράδειγμα σχεδίου που στοχεύει άμεσα τους αυτόχθονες πληθυσμούς αξίζει να αναφερθεί ένα σχέδιο που δρομολογήθηκε το 2006 για την προστασία και την προαγωγή των πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων των Dhanuk, Thami και Surel Janajati που ζουν σε δύο περιοχές στο Νεπάλ. Το σχέδιο αυτό χρηματοδοτείται μέσω επιχορήγησης EIDHR στην οργάνωση Care Denmark σε σύμπραξη με την Συνομοσπονδία Αυτόχθονων Εθνοτήτων του Νεπάλ (NEFIN).

Σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που περιλαμβάνει η Ευρωπαϊκή Κοινή Αντίληψη για την Ανάπτυξη¹, η προαγωγή των δικαιωμάτων των αυτοχθόνων πληθυσμών έχει ενσωματωθεί στις πράξεις συνεργασίας της Κοινότητας και στα έγγραφα εθνικής και περιφερειακής στρατηγικής. Συγκεκριμένες παραπομπές βρίσκονται ιδίως στους κανονισμούς με τους οποίους θεσπίζονται τα μέσα για την αναπτυξιακή συνεργασία (DCI), για την Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας και Εταιρικών Σχέσεων (ENPI), για την προαγωγή της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (EIDHR) και για τη σταθερότητα (SI).

¹ Κοινή Δήλωση της ΕΕ για την Αναπτυξιακή Πολιτική, EEC 46, 24.2.2006, σ. 1.

EIDHR: Οικοδόμηση ικανοτήτων για αυτόχθονες πληθυσμούς στα Ηνωμένα Έθνη

Οι αυτόχθονες είναι οι καλύτεροι προασπιστές των δικαιωμάτων τους, εφόσον διαθέτουν επαρκείς υλικοτεχνικούς πόρους, τεκμηρίωση και ενημέρωση. Με αυτή την προϋπόθεση, η EIDHR στηρίζει τις δράσεις του doCip, του Κέντρου Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Πληροφοριών για τους Αυτόχθονες Πληθυσμούς που εδρεύει στη Γενεύη (<http://www.docip.org/anglais/welcome.html>).

Το τριετές αυτό σχέδιο, το οποίο χρηματοδοτείται από την EIDHR με ποσό ύψους 950.000 ευρώ αποσκοπεί στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των διαφόρων οργάνων των ΗΕ τα οποία ασχολούνται με τα δικαιώματα τουλάχιστον 370 εκατομμυρίων ανθρώπων.

Το σχέδιο εκτελείται κυρίως μέσω των ακόλουθων δράσεων:

- α) Διοργάνωση τεχνικής γραμματειακής υποστήριξης στα ΗΕ κατά τη διάρκεια των διασκέψεων, σε στενή συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα·
- β) Παροχή υπηρεσιών μετάφρασης και διερμηνείας στην αγγλική, γαλλική, ισπανική και ρωσική καθώς και επαρκούς εξοπλισμού, επαφών κλπ·
- γ) Δημοσίευση υλικοτεχνικών πληροφοριών στις τέσσερις γλώσσες πριν από τις συνόδους·
- δ) Συλλογή, συμπύληση και διανομή αρχείων των διεθνών αυτών διαδικασιών και διαχείριση δικτύου το οποίο φέρνει σε επαφή κέντρα τεκμηρίωσης και πραγματεύονται ζητήματα αυτοχθόνων
- ε) Παροχή κατάρτισης σχετικά με τον τρόπο τεκμηρίωσης των παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
- στ) Δημοσίευση τριμηνιαίας έκθεσης, της μόνης τετράγλωσσης πηγής πληροφοριών για ζητήματα αυτοχθόνων σε διεθνές επίπεδο·
- ζ) Μετάδοση γνώσεων σε ακτιβιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των αυτοχθόνων στη γαλλόφωνη Αφρική, ιδίως σε γυναίκες, ούτως ώστε να μπορέσουν να επαναλάβουν, σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, τις δράσεις του doCip, όπως τη διαχείριση κέντρων τεκμηρίωσης και τη διοργάνωση τεχνικής γραμματειακής υποστήριξης, ιδίως κατά τις panaφρικανικές διασκέψεις για τους αυτόχθονες ή τις διασκέψεις της Αφρικανικής Ένωσης.

Τεκμηρίωση, πληροφόρηση και επαφές διατίθενται και σε διπλωμάτες, μέλη του Κοινοβουλίου, εθνικούς και διεθνείς αξιωματούχους, ΜΚΟ και ερευνητές.

4.20. Δικαίωμα ιδιωτικής ζωής και προστασίας προσωπικών δεδομένων

Στις 6 Οκτωβρίου 2006, η ΕΕ και οι Ηνωμένες Πολιτείες ολοκλήρωσαν τις διαπραγματεύσεις σχετικά με την ενδιάμεση συμφωνία για την επεξεργασία και τη διαβίβαση δεδομένων από τις καταστάσεις με τα ονόματα των επιβατών (PNR) από τους αερομεταφορείς στις αμερικανικές αρχές. Η ενδιάμεση συμφωνία παρέχει νομική ασφάλεια αντικαθιστώντας τη Συμφωνία του Μαΐου του 2004 μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των ΗΠΑ, μετά την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 30ής Μαΐου 2006. Η ενδιάμεση συμφωνία παρέχει τη δυνατότητα να εξακολουθήσουν να διαβιβάζονται στις ΗΠΑ οι καταστάσεις με τα ονόματα των επιβατών που τηρούνται στα συστήματα κράτησης θέσεων των αερομεταφορέων, κατά τον ίδιο τρόπο όπως και στο πλαίσιο της προηγούμενης συμφωνίας. Οι αρχές των ΗΠΑ μπορούν να έχουν ηλεκτρονική πρόσβαση στις καταστάσεις με τα ονόματα των επιβατών από τα συστήματα ελέγχου κρατήσεων/αναχωρήσεων των αερομεταφορέων που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφος των κρατών μελών της ΕΕ, σύμφωνα με συγκεκριμένες δεσμεύσεις. Το σύστημα αυτό θα αντικατασταθεί από ένα άλλο βάσει του οποίου οι αερομεταφορείς θα αποστέλλουν τα απαιτούμενα δεδομένα στις ΗΠΑ. Οι αμερικανικές αρχές θα εξακολουθήσουν να επεξεργάζονται τα δεδομένα PNR που λαμβάνουν και να μεταχειρίζονται τα πρόσωπα τα οποία αφορά η επεξεργασία δεδομένων σύμφωνα με τις δεσμεύσεις του 2004.

Στις 23 και 24 Οκτωβρίου 2006, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διοργάνωσε Διάσκεψη για τις Διεθνείς Διαβιβάσεις Προσωπικών Δεδομένων, από κοινού με το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της ΕΕ για την προστασία δεδομένων και την ιδιωτική ζωή, ήτοι την Ομάδα «Προστασία Δεδομένων» του άρθρου 29 και την Υπηρεσία Διεθνών Συναλλαγών του Αμερικανικού Υπουργείου Εμπορίου.

Κατά τη συνεδρίασή της στις 21 και 22 Νοεμβρίου 2006, η Ομάδα του άρθρου 29 ενέκρινε τη γνώμη 10/2006 (WP 128) για τα πορίσματά της σχετικά με την υπόθεση SWIFT. Η SWIFT είναι μια παγκόσμια υπηρεσία οικονομικών μηνυμάτων η οποία διευκολύνει την αποστολή εμβασμάτων στην αλλοδαπή. Η SWIFT φυλάσσει όλα τα μηνύματα επί 124 ημέρες σε δύο κέντρα επιχειρήσεων, ένα στην ΕΕ και ένα στις ΗΠΑ· μια μορφή επεξεργασίας δεδομένων η οποία στο εν λόγω έγγραφο αναφέρεται ως «πανομοιότυπη». Τα μηνύματα περιέχουν προσωπικά δεδομένα, όπως τα ονόματα του πληρωτή και του δικαιούχου. Μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις του Σεπτεμβρίου του 2001, το Υπουργείο Οικονομικών (ΥΟ) των ΗΠΑ επέδωσε κλήσεις ζητώντας από τη SWIFT να παράσχει πρόσβαση σε πληροφορίες μηνυμάτων οι οποίες φυλάσσονται στις ΗΠΑ. Η SWIFT συμμορφώθηκε, κατόπιν, όμως διαπραγματεύσεων με το ΥΟ σχετικά με την επιβολή περιορισμών στην πρόσβαση. Το θέμα έλαβε μεγάλη έκταση από τον Τύπο στα τέλη Ιουνίου και στις αρχές Ιουλίου του 2006. Η Ομάδα του άρθρου 29 τόνισε στη γνώμη της ότι ακόμη και στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του εγκλήματος, πρέπει να διασφαλίζονται τα θεμελιώδη δικαιώματα. Ως εκ τούτου, επέμεινε στο σεβασμό των γενικών αρχών προστασίας δεδομένων. Ως συνεταιριστική εταιρία με έδρα το Βέλγιο, η SWIFT υπόκειται στο βελγικό νόμο περί προστασίας δεδομένων που εφαρμόζει την οδηγία 95/46/EK της ΕΕ για τη προστασία δεδομένων. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην ΕΕ τα οποία χρησιμοποιούν την υπηρεσία SWIFT υπόκεινται στους εθνικούς νόμους περί προστασίας δεδομένων που εφαρμόζουν την οδηγία στα κράτη μέλη στα οποία εδρεύουν.

Τα ζητήματα προστασίας δεδομένων αφορούν όλους, αλλά δεν είναι πάντοτε εντελώς κατανοητά. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή υποστήριξε την πρωτοβουλία του Συμβουλίου της Ευρώπης για μεγαλύτερη προβολή της προστασίας δεδομένων, ανακηρύσσοντας την 28η Ιανουαρίου 2007 ως «Ημέρα Προστασίας Δεδομένων».

Στις 7 Μαρτίου 2007, η Επιτροπή ενέκρινε ανακοίνωση για την παρακολούθηση του Προγράμματος Εργασιών για καλύτερη εφαρμογή της οδηγίας 95/46/EK για την Προστασία Δεδομένων. Εξετάζοντας τις δράσεις που έχουν αναληφθεί και την παρούσα κατάσταση, η Επιτροπή συμπέρανε ότι το γενικό πλαίσιο το οποίο θεσπίζεται από την οδηγία είναι ουσιαδώς κατάλληλο και τεχνολογικώς ουδέτερο. Οι εναρμονισμένοι της κανόνες εγγυώνται υψηλό επίπεδο προστασίας σε ολόκληρη την ΕΕ και δημιουργούν σημαντικά οφέλη για πολίτες, επιχειρήσεις και αρχές.

Θα αναληφθούν ορισμένες δράσεις ούτως ώστε να βελτιωθεί η εφαρμογή της οδηγίας και να αξιοποιηθούν στο έπακρο οι δυνατότητες που παρέχει. Τα κράτη μέλη καλούνται επί του παρόντος να μεριμνήσουν για την ορθή εφαρμογή της και να εξαλείψουν τυχόν ασυμφωνίες. Προκειμένου να διευκρινισθεί ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να εφαρμοσθεί η οδηγία, η Επιτροπή θα εκθέσει τις απόψεις της μέσω ερμηνευτικής ανακοίνωσης. Η Ομάδα του άρθρου 29 θα συμβάλει τα μάλα στην εναρμόνιση των εθνικών πρακτικών των εποπτικών αρχών. Θα πρέπει να συνεχισθούν οι προσπάθειες ούτως ώστε να διασφαλισθεί ότι όλες οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων είναι εντελώς ανεξάρτητες και ότι διαθέτουν επαρκείς εξουσίες και πόρους για την άσκηση των καθηκόντων τους. Οι επιπτώσεις των νέων τεχνολογιών στην ιδιωτική ζωή θα εξετασθούν στα πλαίσια της εν εξελίξει αναθεώρησης της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσον απαιτούνται ειδικά νομοθετικά μέτρα και μια ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με Τεχνολογίες για τη Βελτίωση της Προστασίας της Ιδιωτικότητας (TBI) θα έχει ως στόχο την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών.

Κατά συνέπεια, στις 2 Μαΐου 2007, η Επιτροπή ενέκρινε ανακοίνωση με την οποία προσδιορίζονται τα οφέλη των Τεχνολογιών για τη Βελτίωση της Προστασίας της Ιδιωτικότητας (TBI). Προκειμένου να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητες των ηλεκτρονικών υπηρεσιών για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις της Ευρώπης, οι άνθρωποι θα πρέπει να έχουν την πεποίθηση ότι πληροφορίες οι οποίες έχουν συγκεντρωθεί σχετικά με αυτούς θα χρησιμοποιούνται σωστά. Η Επιτροπή προωθεί δράσεις για την ανάπτυξη και προαγωγή της χρήσης των «Τεχνολογιών για τη Βελτίωση της Προστασίας της Ιδιωτικότητας», ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι η παραβίαση των κανόνων προστασίας δεδομένων και των δικαιωμάτων των προσώπων όχι μόνο είναι παράνομη και υπόκειται σε κυρώσεις αλλά είναι τεχνικά δυσχερέστερη. Για να υποστηριχθεί η ανάπτυξη TBI, προωθούνται μηχανισμοί συνεργασίας για τον προσδιορισμό της ανάγκης και των τεχνικών απαιτήσεων των TBI σε ένα μεταβαλλόμενο τεχνολογικό περιβάλλον και ενθαρρύνεται έρευνα του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Για να υποστηριχθεί η χρήση των διαθέσιμων TBI από τους ελεγκτές δεδομένων, προωθείται η χρησιμοποίησή τους από τη βιομηχανία και τις δημόσιες αρχές και προβλέπεται να τυποποιηθούν και να συντονισθούν οι εθνικοί τεχνικοί κανόνες περί μέτρων ασφαλείας για την επεξεργασία δεδομένων. Επίσης, προκειμένου να ενθαρρυνθούν οι καταναλωτές ώστε να χρησιμοποιούν TBI, θα πρέπει να ευαισθητοποιηθούν σχετικά και η συνειδητή επιλογή τους να διευκολυνθεί από «σφραγίδες ιδιωτικότητας».

Στις 12 Ιουνίου 2007, το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα σχετικά με την απόφαση πλαίσιο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις. Το Συμβούλιο συμπέρανε ότι η απόφαση πλαίσιο θα βασίζεται στις ισχύουσες αρχές του Συμβουλίου της Ευρώπης περί ελάχιστης προστασίας δεδομένων. Επίσης, το Συμβούλιο ανακοίνωσε ότι θα εξετάσει όλες τις λύσεις που πρότεινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η Επιτροπή εξέφρασε τη λύπη της επειδή η απόφαση πλαίσιο δεν έχει ακόμη εκδοθεί και προτίθεται να επιτύχει πολιτική συμφωνία το ταχύτερο δυνατό και το αργότερο έως το τέλος του 2007.

5. Δράσεις της ΕΕ σε διεθνή φόρουμ

5.1. 61η σύνοδος της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών

Η Τρίτη Επιτροπή της ΓΣΗΕ (κοινωνικά, ανθρωπιστικά και πολιτιστικά θέματα) συνεδρίασε από τις 2 Οκτωβρίου έως τις 22 Νοεμβρίου 2006· συνολικά, εξέτασε 60 ψηφίσματα, περίπου όσα και κατά το παρελθόν έτος. Από αυτά, τα μισά εγκρίθηκαν χωρίς ψηφοφορία, 25 ψηφίσθηκαν, τρία αποσύρθηκαν¹, για ένα υποβλήθηκε πρόταση μη εξέτασης («no action motion»)², (δηλ. απόφαση που απαγορεύει τη συζήτηση για ένα θέμα το οποίο τίγεται σε ψήφισμα) και ένα παραπέμφθηκε στην Πέμπτη Επιτροπή³. Αυτό δηλώνει ελαφρά αύξηση των ψηφοφοριών στα ψηφίσματα. Επίσης, οκτώ ψηφίσματα με τα οποία ασχολήθηκαν οι αντιπρόσωποι της Τρίτης Επιτροπής εξετάστηκαν απευθείας από την ολομέλεια της ΓΣΗΕ.

Η ΕΕ εξακολούθησε να διαδραματίζει ενεργό ρόλο στις εργασίες της Τρίτης Επιτροπής. Η Προεδρία της ΕΕ προέβη συνολικά σε 39 δημόσιες δηλώσεις στην Επιτροπή, μεταξύ άλλων δηλώσεις γενικού περιεχομένου, εισαγωγές, επεξηγήσεις ψήφου και θέσεις, δηλώσεις κατά των προτάσεων μη εξέτασης. Η ΕΕ στο σύνολό της, συμπεριλαμβανομένων των πρωτοβουλιών συγκεκριμένων κρατών μελών, υπέβαλε 13 ψηφίσματα στην εν λόγω επιτροπή, ορισμένα εκ των οποίων συνυποστηρίχθηκαν από άλλες χώρες. Τέσσερα σχέδια ψηφισμάτων τέθηκαν σε ψηφοφορία και εγκρίθηκαν.

¹ Η κατάσταση των παιδιών στο Λίβανο (Κούβα εκ μέρους του Κινήματος των Αδεσμεύτων)· Απαράδεκτο των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσω της πρακτικής της μυστικής κράτησης και των παράνομων μεταγωγών κατά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (Λευκορωσία)· η έκθεση του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Ναμίμπια εκ μέρους της Αφρικανικής Ομάδας).

² Η κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Ουζμπεκιστάν (ΗΠΑ).

³ Ενίσχυση του Προγράμματος για την Πρόληψη του Εγκλήματος και την Ποινική Δικαιοσύνη των Ηνωμένων Εθνών και ο ρόλος της Επιτροπής για την Πρόληψη του Εγκλήματος και την Ποινική Δικαιοσύνη ως αρχή διαχείρισης (διαβιβάστηκε από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο -ECOSOC).

Η ΕΕ υπέβαλε δύο ψηφίσματα για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε συγκεκριμένη χώρα, στη **Μυανμάρ** και στη **Λαϊκή Δημοκρατία της Κορέας**. Το ψήφισμα για τη ΛΔΚ υπεβλήθη από κοινού με την Ιαπωνία και εγκρίθηκε από ευρεία πλειοψηφία. Το ψήφισμα για τη Βιρμανία/ Μυανμάρ εγκρίθηκε αφού απερρίφθη η πρόταση μη εξέτασης. Ο Καναδάς υπέβαλε ψήφισμα για το **Ιράν** και οι ΗΠΑ ψηφίσματα για τη **Λευκορωσία** και το **Ουζμπεκιστάν** (που δεν εγκρίθηκαν κατόπιν πρότασης μη εξέτασης), όλα με τη συνυποστήριξη της ΕΕ. Το αποτέλεσμα των ψηφισμάτων για συγκεκριμένη χώρα μπορεί να θεωρηθεί επιτυχία, ιδίως εάν ληφθεί υπ' όψιν το κλίμα κατά αυτού του είδους ψηφισμάτων που φαινόταν να επικρατεί πριν και κατά τη συγκεκριμένη συνέλευση. Παρότι μόνο μία εγκρίθηκε, το γεγονός ότι εξακολουθούν να υποβάλλονται προτάσεις μη εξέτασης είναι ανησυχητικό. Εκφράστηκαν επίσης φόβοι για «ψηφίσματα αντιποίνων», τα οποία έχουν πολιτικά κίνητρα και όχι γνήσια μελήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Όπως και κατά την προηγούμενη συνέλευση, η ΕΕ ήταν ο βασικός υποστηρικτής δύο θεματικών ψηφισμάτων: για τη **θρησκευτική μισαλλοδοξία**, το περσινό αποτέλεσμα όσον αφορά τη συναίνεση επαναλήφθηκε και ο αριθμός των υποστηρικτών έφθασε για πρώτη φορά τους 99, γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό, δεδομένου ότι διάφορα ψηφίσματα κατέδειξαν τις θεμελιώδεις διαφορές των προσεγγίσεων των θεμάτων που άπτονται των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της θρησκείας. Σύμφωνα με τη συμφωνημένη περιτροπή, κύριος υποστηρικτής του ψηφίσματος για τα **Δικαιώματα του Παιδιού** ήταν φέτος η GRULAC (Ομάδα Λατινικής Αμερικής και Καραϊβικής). Η ενότητα της ΕΕ και της GRULAC σχετικά με το ψήφισμα διατηρήθηκε, κέρδισε τον πρωτοφανή αριθμό 120 συνυποστηρικτών και απεφεύχθη μια χρονοβόρα ψηφοφορία κατά παράγραφο. Το ψήφισμα εγκρίθηκε με 176 ψήφους υπέρ και 1 (ΗΠΑ) κατά.

Η υπό την ηγεσία της ΕΕ διαπεριφερειακή **δήλωση για τη θανατική ποινή**, η οποία εκδόθηκε από την ολομέλεια της ΓΣΗΕ απέσπασε συνολικά 85 υπογραφές και χρησίμευσε ως βάση για περαιτέρω ανάλυση όσον αφορά ενδεχόμενες πρωτοβουλίες στον τομέα αυτόν.

Οι εθνικές πρωτοβουλίες των κρατών μελών της ΕΕ εγκρίθηκαν επίσης επιτυχώς· αφορούσαν μεταξύ άλλων: τη βία κατά των γυναικών (ΚΧ/ΓΑ), τα βασανιστήρια (ΔΑ), και την πρόληψη του εγκλήματος (ΙΤ), περιφερειακές ρυθμίσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα (ΒΕ), και μία πρωτοβουλία σχετικά με τη Σύμβαση για την εξάλειψη των φυλετικών διακρίσεων (ΒΕ/ΣΝ), και η διετής πρωτοβουλία των σκανδιναβικών χωρών για τις συνοπτικές και αυθαίρετες εκτελέσεις (ΣΔ).

Νέα στοιχεία στο έργο της Τρίτης Επιτροπής ήταν η συζήτηση για το Πρόγραμμα 19 (στρατηγικό πλαίσιο του προϋπολογισμού της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα -OHCHR 2008-2009) και η αναπτυσσόμενη συνεργασία μεταξύ της Τρίτης Επιτροπής και του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων· μέρος της συνόδου του Συμβουλίου συνέπεσε εκτάκτως με τη συνεδρίαση της Επιτροπής.

5.2. Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών

Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των ΗΕ, Μεταρρύθμιση των ΗΕ

Κατά τη διάσκεψη των ΗΕ τον Σεπτέμβριο του 2005, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων αποφάσισαν να ιδρύσουν Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΣΑΔ) σε αντικατάσταση της Επιτροπής για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Οι λεπτομέρειες για τον τρόπο λειτουργίας του ΣΑΔ, η εντολή του, τα καθήκοντα και οι μέθοδοι εργασίας θα αποφασίζονταν από τη Γενική Συνέλευση (ΓΣ) των Ηνωμένων Εθνών το συντομότερο δυνατόν κατά την 60ή συνέλευσή της. Στις 15 Μαρτίου 2006, εκδόθηκε η απόφαση 60/251 της ΓΣ για την ίδρυση του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η ΕΕ συμμετείχε ενεργότατα καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων. Εξαρχής, η ΕΕ είχε θέσει ως στόχο τη δημιουργία ενός Συμβουλίου το οποίο θα διαθέτει το καθεστώς, την εντολή, τις δομές και τα μέλη που απαιτούνται ώστε να δοθεί στα ανθρώπινα δικαιώματα η κεντρική θέση η οποία προβλέπεται από το Χάρτη των ΗΕ. Η ΕΕ έχει υποστηρίξει προτάσεις χάρις στις οποίες το νέο Συμβούλιο θα αποτελέσει σημαντική βελτίωση σε σχέση με την τέως Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (CHR). Συγκεκριμένα, η ΕΕ κατέβαλε προσπάθειες ώστε το νέο Συμβούλιο να είναι μόνιμο όργανο, ικανό να αντιμετωπίζει ζητήματα και καταστάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όταν ανακύπτουν, με πραγματική ευελιξία στον τρόπο εργασίας και εστίαση στο διάλογο, τη συνεργασία και τη συνδρομή για την κάλυψη των ελλείψεων στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επίσης, η ΕΕ έδωσε μεγάλη έμφαση στην αδιάλειπτη συμμετοχή ΜΚΟ και Ειδικών Διαδικασιών στο νέο Συμβούλιο, αξιοποιώντας τα επιτεύγματα της CHR.

Η τελευταία και αμιγώς διαδικαστική σύνοδος της CHR πραγματοποιήθηκε στις 27 Μαρτίου 2006 και διήρκεσε μόνο μισή ημέρα. Από τα 47 μέλη τα οποία εκλέχθηκαν στην ΕΑΔ, οκτώ ήταν κράτη μέλη της ΕΕ: Γαλλία, Γερμανία, ΗΒ, Φινλανδία, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Ρουμανία και Τσεχική Δημοκρατία. Έκτοτε, το Συμβούλιο διεξήγαγε 5 τακτικές και 4 ειδικές συνόδους με θέμα την κατάσταση στην Παλαιστίνη, τον Λίβανο και το Νταρφούρ. Ενώ σε όλες τις συνόδους συζητήθηκαν ορισμένα ουσιώδη ζητήματα, από τον Ιούλιο του 2006 έως τον Ιούνιο του 2007, το Συμβούλιο ασχολήθηκε και με την ολοκλήρωση της **διαδικασίας οικοδόμησης θεσμών**, συμπεριλαμβανομένη της αναθεώρησης των υφισταμένων εντολών της CHR καθώς και των ρυθμίσεων για τη λεγόμενη Καθολική Περιοδική Εξέταση, η οποία προβλέπεται στην απόφαση 60/251 της ΓΣ. Συνεπώς, το **ΣΑΔ**, όσον αφορά την ουσία και τις διαδικασίες, απετέλεσε προτεραιότητα για την ΕΕ κατά το διάστημα 2006-2007.

Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων διεξήγαγε 4 τακτικές και 4 ειδικές συνόδους.

Η εναρκτήρια σύνοδος του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων διεξήχθη από 19 έως 30 Ιουνίου 2006 στη Γενεύη. Η **2η τακτική σύνοδος** πραγματοποιήθηκε από τις 18 Σεπτεμβρίου έως τις 6 Οκτωβρίου και σε δεύτερη φάση από τις 27 έως τις 29 Νοεμβρίου 2006. Η ατζέντα του Συμβουλίου περιελάμβανε αρκετά σημαντικά ουσιώδη ζητήματα, δεδομένου ότι οι Ειδικές Διαδικασίες επρόκειτο να υποβάλουν τις εκθέσεις τους μετά την επικέντρωση της εναρκτήριας συνόδου στη θέση σε λειτουργία των νέων θεσμών. Η ΕΕ έκρινε ότι οι εργασίες αυτές συνιστούν τη σωστή βάση για την αντιμετώπιση τόσο θεματικών ζητημάτων όσο και καταστάσεων σε συγκεκριμένες χώρες και προσπάθησε να εργασθεί υπό την καθοδήγηση του Προέδρου του ΣΑΔ ώστε η σύνοδος να οδηγήσει σε κοινό αποτέλεσμα, δεδομένου ότι η ΕΕ δεσμευόταν από ορισμένους περιορισμούς όσον αφορά την ανάληψη πρωτοβουλιών. Ωστόσο, γενικά το κλίμα της συνόδου ήταν αρκετά συγκεχυμένο, λόγω της αναζήτησης νέων τρόπων εξέτασης θεμάτων. Υποβλήθηκαν 46 σχέδια προτάσεων, 7 εκ των οποίων από την ΕΕ ή τα κράτη μέλη της και το Συμβούλιο δεν είχε αρκετό χρόνο για να λάβει απόφαση. Στη συνέχεια, το Συμβούλιο αποφάσισε κατ' εξαίρεση να συνεχίσει την εξέταση των σχεδίων ψηφισμάτων στο δεύτερο μέρος της 2ης συνόδου, όταν το Συμβούλιο αναμενόταν να συνέλθει για την 3η τακτική σύνοδο. Κατά συνέπεια, το Συμβούλιο εξέδωσε μόνο τρεις αποφάσεις κατά το πρώτο μέρος της 2ης συνόδου. Οι αποφάσεις εγκρίθηκαν με τη διαδικασία της συναίνεσης. Κατά το δεύτερο μέρος, εκδόθηκαν 19 ψηφίσματα/αποφάσεις· στην πλειονότητά τους εγκρίθηκαν με συναίνεση, 1 απερρίφθη κατόπιν ψηφοφορίας (η τροπολογία της ΕΕ στην απόφαση για το Νταρφούρ¹) και 5 εγκρίθηκαν με ψηφοφορία, συμπεριλαμβανομένης απόφασης για το Νταρφούρ την οποία υπέβαλε η Αφρικανική Ομάδα. Όλα τα υπόλοιπα ψηφίσματα, μεταξύ αυτών το κείμενο της ΕΕ για τη Σρι Λάνκα, είτε παραπέμφθηκαν σε μεταγενέστερες συνόδους είτε αποσύρθηκαν.

¹ A/HRC/2/L.48, απερρίφθη κατόπιν ψηφοφορίας: 20 υπέρ, 22 κατά και 4 αποχές.

Η 3η τακτική σύνοδος διεξήχθη από τις 29 Νοεμβρίου έως τις 8 Δεκεμβρίου 2006, εκτάκτως αμέσως μετά τη σύνοδο της Τρίτης Επιτροπής της ΓΣΗΕ. Επρόκειτο να εστιάσει σε ζητήματα που άπτονται της οικοδόμησης θεσμών. Για το λόγο αυτό, η ΕΕ αποφάσισε να μην υποβάλει τις πρωτοβουλίες της στην εν λόγω σύνοδο. Το Συμβούλιο εξέτασε 7 ψηφίσματα/αποφάσεις, 4 εκ των οποίων εγκρίθηκαν με συναίνεση και 3 με ψηφοφορία. Η ΕΕ δήλωσε αποχή όσον αφορά το ψήφισμα παρακολούθησης το οποίο υποστήριζαν οι χώρες της Οργάνωσης της Ισλαμικής Διάσκεψης (ΟΙC) σχετικά με την κατάσταση στα Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη και να υποστηρίξει την έγκριση νέου κειμένου παρακολούθησης της ΟΙC σχετικά με την Επιτροπή Έρευνας για τον Λίβανο η οποία είχε συσταθεί από την 1η ειδική σύνοδο του Συμβουλίου. Ωστόσο, η ΕΕ δεν μπόρεσε να υποστηρίξει δύο αφρικανικά κείμενα σχετικά με τις προετοιμασίες της Διάσκεψης Αναθεώρησης του Ντέρμπαν και τη Συνολική Παρακολούθηση της Διάσκεψης του Ντέρμπαν, διότι δεν εξέφραζαν ικανοποιητικά το αντίστοιχο ψήφισμα της ΓΣ και θα προδίκαζαν το αποτέλεσμα της διαδικασίας παρακολούθησης.

Στην εναρκτήρια συνεδρίαση της 4^{ης} **τακτικής συνόδου** του Συμβουλίου (12 έως 30 Μαρτίου 2007) παρέστη ο Υπουργός Εξωτερικών της Γερμανίας, κ. Frank Walter Steinmeier, εκπροσωπώντας την Προεδρία της ΕΕ. Η σύνοδος επικεντρώθηκε για μια ακόμη φορά στην κατάσταση στο **Νταρφούρ**· κατά τα άλλα και στα πλαίσια της εν εξελίξει διαδικασίας για την οικοδόμηση θεσμών, χαρακτηρίστηκε γενικά από την επιφυλακτικότητα των αντιπροσωπιών όσον αφορά τον αριθμό πρωτοβουλιών που υποβλήθηκαν. Έως εκείνη τη σύνοδο, η ΕΕ είχε ήδη καταξιωθεί, παρότι υστερεί από αριθμητική άποψη, ως βασικός φορέας, εγείροντας με επιτυχία σημαντικά θέματα, όπως το Νταρφούρ και το ζήτημα της **θανατικής ποινής**, και εξετάζοντας την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε αρκετές χώρες στα πλαίσια του συνεχούς διαδραστικού διαλόγου με την Ύπατη Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα και πολλές από τις Ειδικές Διαδικασίες. Στα πλαίσια της επονομαζόμενης «συναφούς συζήτησης», η ΕΕ ανέλαβε πρωτοβουλία για τη διεξαγωγή συνεδρίασης διάρκειας μισής ημέρας σχετικά με την επιδείνωση της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη **Ζιμπάμπουε**. Όσον αφορά το **Νταρφούρ**, το Συμβούλιο ενέκρινε χωρίς ψηφοφορία κοινό κείμενο ΕΕ-Αφρικής στο οποίο λαμβάνεται υπ' όψιν η έκθεση της Αποστολής Αξιολόγησης Υψηλού Επιπέδου, έδωσε σαφή περιγραφή της κατάστασης στο Νταρφούρ και δημιούργησε καινοτόμο μηχανισμό ο οποίος περιλαμβάνει θεματικές εντολές και ο οποίος, κατά τους προσεχείς μήνες, θα μελετήσει τρόπους και μέσα για τη βελτίωση της επιτόπιας κατάστασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσω της εφαρμογής των 115 συστάσεων που έχουν διατυπωθεί για το Νταρφούρ στα πλαίσια του συστήματος των ΗΕ. Το κείμενο αυτό επιτρέπει επίσης την ανάληψη δράσης από το ΣΑΔ για να δοθεί συνέχεια σε αυτό. Η συναινετική έγκριση ψηφίσματος για το Νταρφούρ θα μπορούσε να θεωρηθεί ως μια από τις γνωστές επιτυχίες του πρώτου έτους του ΣΑΔ. Επίσης, το Συμβούλιο ενέκρινε ψηφίσματα για το Δικαίωμα στην Ανάπτυξη (το οποίο υπέβαλε η Κούβα εκ μέρους των χωρών του Κινήματος των Αδεσμευτών) και τη Θρησκευτική Μισαλλοδοξία (το οποίο υπέβαλε η ΕΕ). Ένα ανταγωνιστικό μονόπλευρο κείμενο της ΟΙC για τη «Δυσφήμιση των Θρησκειών» εγκρίθηκε με τις μισές μόλις ψήφους του Συμβουλίου (ενώ η ΕΕ το καταψήφισε). Όσον αφορά την κατάσταση στη Σρι Λάνκα, η ΕΕ έτι μία φορά υποχρεώθηκε να μεταθέσει την πρωτοβουλία της σε μεταγενέστερη σύνοδο του Συμβουλίου.

Το πρώτο έτος λειτουργίας του Συμβουλίου έληξε με την **5^η τακτική σύνοδο** (11 έως 19 Ιουνίου 2007) και την περάτωση της **διαδικασίας οικοδόμησης θεσμών** μέσω της έγκρισης, χωρίς ψηφοφορία, «δέσμης» η οποία προσδιορίζει τη μελλοντική δομή του Συμβουλίου. Μέσω της διαδικασίας αυτής, ήτοι των 6 ομάδων εργασίας (αρμόδιων για το μηχανισμό της Καθολικής Περιοδικής Εξέτασης -UPR), τις Ειδικές Διαδικασίες/ Κώδικα Δεοντολογίας, το νέο Γνωμοδοτικό Όργανο των Εμπειρογνομόνων, τη νέα Διαδικασία Υποβολής Καταγγελιών, την Ατζέντα/Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών και τις Μεθόδους Εργασίας/Εσωτερικό Κανονισμό) οι οποίες έχουν εντολή να διαπραγματευθούν τα στοιχεία της δέσμης υπό την καθοδήγηση μεσολαβητών καθώς και κατά τις επακόλουθες άτυπες διαβουλεύσεις των οποίων προήδρευσε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου πρέσβης κ. de Alba από το Μεξικό, η ΕΕ είχε ενεργή συμμετοχή και επέμεινε ως προς την ανάγκη δημιουργίας αποτελεσματικών και αξιόπιστων μηχανισμών για το Συμβούλιο. Εν προκειμένω, η ΕΕ εισηγήθηκε θερμά τη δημιουργία, μεταξύ άλλων, μηχανισμού UPR βάσει δεικτών αξιολόγησης για τη διατήρηση όλων των εντολών ανά θέμα και ανά χώρα, για Κώδικα Δεοντολογίας που δεν θα παραβιάζει την ανεξαρτησία και το χαρακτηρισμό των Ειδικών Διαδικασιών και τη μόνιμη συμπερίληψη του σημείου «Καταστάσεις Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στις οποίες πρέπει να αποδώσει προσοχή του Συμβούλιο» στην ημερήσια διάταξη.

Παρά την ισχυρή αντίθεση και την αριθμητική μειοψηφία της ΕΕ στο Συμβούλιο, οι περισσότεροι εκ των εκπεφρασμένων στόχων της εκπληρώθηκαν. Ωστόσο, η ΕΕ δεν μπόρεσε να αποτρέψει τη λήξη των εντολών για τη Λευκορωσία και την Κούβα καθώς και τη μόνιμη συμπερίληψη σημείου στην ημερήσια διάταξη αποκλειστικά για την κατάσταση στα Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη (το οποίο, σύμφωνα με την ΕΕ, θα πρέπει να υπαχθεί στο σημείο της ημερήσιας διάταξης για τις Καταστάσεις Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων). Πρόβλημα ανέκυψε την τελευταία στιγμή με την επιμονή μίας χώρας να θεσπισθεί πλειοψηφία δύο τρίτων για την έκδοση ψηφισμάτων για συγκεκριμένη χώρα, το οποίο λύθηκε μόνον αφού το Συμβούλιο κάλεσε του συντάκτες των εν λόγω ψηφισμάτων να εξασφαλίζουν την ευρύτερη δυνατή υποστήριξη των πρωτοβουλιών τους (κατά προτίμηση από 15 μέλη του Συμβουλίου). Καίτοι δεν είναι πλήρως ικανοποιημένη από το αποτέλεσμα της διαδικασίας οικοδόμησης θεσμών, η ΕΕ φρονεί ότι πλέον το Συμβούλιο διαθέτει ικανοποιητική δομική βάση ώστε να φέρει εις πέρας την εντολή του βάσει του ψηφίσματος 60/251 της ΓΣ. Παρότι αναγνωρίζει την ανάγκη του Συμβουλίου να συμφωνήσει ορισμένες τεχνικές ρυθμίσεις κατά την **6^η σύνοδο** (10 έως 28 Σεπτεμβρίου 2007), η ΕΕ αναμένει από το ΣΑΔ να θέσει σε λειτουργία τους μηχανισμούς τους οποίους διαθέτει και να επανέλθει σε ουσιωδέστερα θέματα που απαιτούν την προσοχή του.

Επίσης, το Συμβούλιο πραγματοποίησε τέσσερις ειδικές συνόδους.

Το Συμβούλιο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (ΣΑΔ) των ΗΕ διεξήγαγε την **1η ειδική σύνοδο**¹ στις 5-6 Ιουλίου 2006 για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη κατόπιν αιτήματος της Ομάδας Αραβικών Κρατών. Η ειδική σύνοδος πραγματοποιήθηκε αμέσως μετά την εναρκτήρια σύνοδο του Συμβουλίου (19 έως 30 Ιουνίου 2006). Παρότι η συζήτηση κατά την ολομέλεια διεξήχθη σε εποικοδομητικό κλίμα, το τελικό σχέδιο ψηφίσματος το οποίο υπέβαλε η Οργάνωση της Ισλαμικής Διάσκεψης (ΟΙC) δεν παρουσίαζε την κατάσταση κατά τρόπο ακριβοδίκαιο, εκφράζοντας τους προβληματισμούς μόνο της μίας πλευράς· ως εκ τούτου, η ΕΕ δεν μπορούσε να το δεχθεί. Παρά την καταψήφισή του από την ΕΕ, το ψήφισμα εγκρίθηκε με άνετη πλειοψηφία. Εγκρίνοντας το ψήφισμα, το Συμβούλιο αποφάσισε να διοργανώσει διερευνητική αποστολή με επικεφαλής τον κ. John Dugard, Ειδικό Εισηγητή για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα κατεχόμενα από το 1967 παλαιστινιακά εδάφη.

Η **2η ειδική σύνοδος** πραγματοποιήθηκε στις 11 Αυγούστου 2006 σχετικά με την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον Λίβανο κατόπιν αιτήματος της Ομάδας Αραβικών Κρατών. Το Συμβούλιο αποφάσισε να συγκροτήσει και να στείλει αμέσως στην περιοχή επιτροπή έρευνας υψηλού επιπέδου. Η ΕΕ καταψήφισε το ψήφισμα, τονίζοντας ότι η ΕΕ έχει εκφράσει σοβαρότατες ανησυχίες εξαιτίας των απωλειών Λιβανέζων και Ισραηλινών αμάχων και της ανθρώπινης δυστυχίας αλλά το ψήφισμα ήταν μονόπλευρο και ουδόλως αφορούσε την προστασία και προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η ΕΕ εξέφρασε τη λύπη της διότι παρά τα επανειλημμένα αιτήματα, δεν πραγματοποιήθηκαν ουσιώδεις συζητήσεις περί του κειμένου του σχεδίου ψηφίσματος.

Η **3^η ειδική σύνοδος** διεξήχθη στις 15 Νοεμβρίου 2006 σχετικά με την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα Κατεχόμενα παλαιστινιακά Εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της πρόσφατης στρατιωτικής δράσης στη Βόρεια Γάζα και στο Μπέιτ Χανούν κατόπιν αιτήματος της Ομάδας Αραβικών Κρατών. Το Συμβούλιο αποφάσισε να αποστείλει ταχέως διερευνητική αποστολή υψηλού επιπέδου στο Μπέιτ Χανούν. Οι ψήφοι της ΕΕ σχετικά με το σχέδιο ψηφίσματος μοιράσθηκαν καθώς 6 κράτη μέλη το καταψήφισαν και ένα δήλωσε αποχή. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου διόρισε τον Αρχιεπίσκοπο Desmond Tutu επικεφαλής της αποστολής από κοινού με την καθηγήτρια κα Christine Chinkin. Όμως, η αποστολή δεν μπόρεσε να ταξιδεύσει διότι απερρίφθησαν οι αιτήσεις θεωρήσεων.

¹ Το ψήφισμα 60/251 της ΓΣ παρέχει τη δυνατότητα σύγκλησης ειδικής συνόδου του ΣΑΔ κατόπιν αιτήματος του 1/3 των μελών του Συμβουλίου.

Η 4^η ειδική σύνοδος πραγματοποιήθηκε στις 12-13 Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα στο Νταρφούρ κατόπιν πρωτοβουλίας της ΕΕ, με τη συμμετοχή της Αφρικανικής Ομάδας και 35 συνολικά μελών του Συμβουλίου. Μετά τη διεξαγωγή της πρώτης συνόδου του Συμβουλίου, η ΕΕ είχε επικεντρωθεί στην ανάγκη δράσης για την αντιμετώπιση της σοβαρής κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Νταρφούρ. Ωστόσο, κατά τις τακτικές συνόδους του Συμβουλίου δεν μπόρεσε να επιτευχθεί συμβιβασμός ως προς ένα ουσιώδες ψήφισμα και στη σύγκληση της έκτακτης συνόδου συνέβαλαν οι βαρύνουσες δηλώσεις για την κατάσταση του Γενικού Γραμματέως των ΗΕ και της Ύπατης Αρμοστού για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Η ειδική σύνοδος χαρακτηρίστηκε από την ευρεία συμμετοχή ΜΚΟ και υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από την περιοχή. Ήταν η πρώτη ειδική σύνοδος η οποία περιέλαβε ανοικτή διαδικασία διαπραγματεύσεων σχετικά με το αποτέλεσμα, το οποίο επετεύχθη με συναίνεση. Το Συμβούλιο αποφάσισε να στείλει στο Νταρφούρ αποστολή αξιολόγησης υψηλού επιπέδου αποτελούμενη από 5 εμπειρογνώμονες και την Ειδική Εισηγήτρια για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Σουδάν, κα Sima Samar. Δυστυχώς, δεν επετράπη στην αποστολή, επικεφαλής της οποίας ήταν η κάτοχος Νόμπελ κα Jody Williams και η οποία θα μπορούσε να διεξαγάγει έρευνα στο Τσαντ και στην Αιθιοπία, να εισέλθει στο Σουδάν. Παρά ταύτα, η αποστολή υπέβαλε ουσιώδη έκθεση στην 4^η τακτική έκθεση του Συμβουλίου, προλειαίνοντας το έδαφος για την ανάληψη περαιτέρω δράσης από το Συμβούλιο.

Οι δεύτερες εκλογές του Συμβουλίου έλαβαν χώρα στις 17 Μαΐου 2007, με την εκλογή για πρώτη φορά της Σλοβενίας και της Ιταλίας και την επανεκλογή των Κάτω Χωρών. Πέραν αυτών των χωρών, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ρουμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο είναι επί του παρόντος μέλη του Συμβουλίου.

Όπως απεδείχθη κατά το πρώτο έτος λειτουργίας του Συμβουλίου, η μετάβαση από την Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν ήταν εύκολη ούτε προήγαγε αυτομάτως την υπόθεση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα πλαίσια του συστήματος των ΗΕ. Παρά το γεγονός ότι η ΕΕ έχει αριθμητική μειοψηφία στο Συμβούλιο, έχει καταξιωθεί ως κύριος/σημαίνων παράγων σε όλες τις πτυχές των εργασιών του Συμβουλίου. Η συνεχιζόμενη δράση του Συμβουλίου στο Νταρφούρ καταδεικνύει την αυξανόμενη προθυμία του να εξαλείψει τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλες τις περιοχές και η ΕΕ ευελπιστεί ότι η εφαρμογή της δέσμης οικοδόμησης θεσμών θα συμβάλει στην επίτευξη των απώτερων στόχων του Συμβουλίου.

5.3. Το Συμβούλιο της Ευρώπης

Η ΕΕ και το Συμβούλιο της Ευρώπης (ΣτΕ) συμμερίζονται τις ίδιες αξίες και επιδιώκουν κοινούς στόχους όσον αφορά την προστασία και την προαγωγή της δημοκρατίας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών και του κράτους δικαίου. Σκοπός της ΕΕ παραμένει η ενίσχυση της συνεργασίας σε αυτούς τους τομείς προτεραιότητας, όπως υπογραμμίστηκε κατά τη σύνοδο κορυφής του Συμβουλίου της Ευρώπης στη Βαρσοβία, στις 17 Μαΐου 2005.

Προς τούτο, υπογράφηκε Μνημόνιο Συμφωνίας μεταξύ ΕΕ και ΣτΕ τον Μάιο του 2007. Η πολιτική αυτή συμφωνία μορφοποιεί το νέο πλαίσιο πολιτικού διαλόγου. Επίσης, καθορίζει με σαφήνεια τους τομείς στους οποίους θα επικεντρωθεί η συνεργασία (όπως αναφέρονται ανωτέρω) καθώς και τις θεσμικές ρυθμίσεις για την εφαρμογή τους. Έχει ήδη ξεκινήσει η εφαρμογή: φέρ' ειπείν, η ΕΕ έχει αρχίσει να προσκαλεί τακτικά τον Επίτροπο του ΣτΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στις συνόδους του Συμβουλίου σε επίπεδο εργασιών, μαζί με τον Ειδικό Αντιπρόσωπο της ΕΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, ούτως ώστε να σημειώνουν τις αντίστοιχες δράσεις μας, αποφεύγοντας την επικάλυψη και ενισχύοντας τις συνέργειες.

Το ΣτΕ και η ΕΕ ανησυχούν σοβαρά για το μέλλον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Το πρόβλημα των εκκρεμών υποθέσεων ενώπιον του Δικαστηρίου, ο αριθμός των οποίων αυξάνεται ραγδαίως, μπορεί να αντιμετωπισθεί μόνο με την επικύρωση του Πρωτοκόλλου 14 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το οποίο προβλέπει τον απαραίτητο εξορθολογισμό και απλούστευση των διαδικασιών. Όλα τα κράτη μέλη του ΣτΕ έχουν επικυρώσει το Πρωτόκολλο, πλην της Ρωσίας, όπου τον Δεκέμβριο του 2006, η Ντούμα δεν υπερψήφισε την επικύρωση. Η ΕΕ στηρίζει πλήρως τις θερμές εκκλήσεις τις οποίες απευθύνει το ΣτΕ στη Ρωσία να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της ως κράτος μέλος του ΣτΕ· επίσης, η ΕΕ έχει θίξει το ζήτημα και θα εξακολουθήσει να το πράττει στο υψηλότερο επίπεδο με τις ρωσικές αρχές έως ότου διευθετηθεί. Ωστόσο, δεν έχει μέχρι τούδε επιτευχθεί πρόοδος.

5.4. Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ)

Η ΕΕ χαιρέτισε το γεγονός ότι, μετά από εκτενείς συζητήσεις, κατά την υπουργική σύνοδο του ΟΑΣΕ του Δεκεμβρίου του 2006 στις Βρυξέλλες (υπό βελγική Προεδρία), ολοκληρώθηκε η άσκηση «Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του ΟΑΣΕ». Παρότι προτάθηκαν ρεαλιστικές βελτιώσεις, ορισμένες από τις οποίες εφαρμόστηκαν, η ΕΕ έκρινε ότι αυτή η ενδοσκοπήση γενικά παρέκκλινε από τους πραγματικούς στόχους του ΟΑΣΕ στον εν λόγω τομέα, όπου η συνεργασία της ΕΕ και των κρατών μελών της με τον ΟΑΣΕ παραμένει συνολικά άριστη. Η ΕΕ θα εξακολουθήσει να συνδράμει τις προσπάθειες του ΟΑΣΕ να ενισχύσει την ασφάλεια στο σύνολο του τομέα· για την ΕΕ, αυτό όχι μόνο συνεπάγεται βασικό ρόλο σε πολιτικοστρατιωτικά θέματα (π.χ. όσον αφορά τις «παγωμένες συγκρούσεις»), αλλά και την προαγωγή της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου καθώς και την προαγωγή και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών σε όλα τα συμμετέχοντα κράτη. Η ΕΕ εξακολουθεί να ενθαρρύνει την πλήρη αυτονομία των επιτοπίων οργάνων του ΟΑΣΕ και του Γραφείου των Δημοκρατικών Θεσμών και των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ODIHR) προς το σκοπό αυτόν.

Η ΕΕ εκτιμά ιδιαίτερα τις εκτενείς δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει τα κράτη που συμμετέχουν στην σύνοδο του ΟΑΣΕ για την ανθρώπινη διάσταση. Η ΕΕ προέβη συχνά σε δηλώσεις κατά τις συνόδους του Μόνιμου Συμβουλίου για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων μεταξύ άλλων στη Ρωσία, το Τουρκμενιστάν, το Καζαχστάν, το Ουζμπεκιστάν και τη Λευκορωσία. Η ΕΕ διαδραμάτισε ενεργό ρόλο κατά το Υπουργικό Συμβούλιο του ΟΑΣΕ, το οποίο πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες το Δεκέμβριο του 2006 και κατά το οποίο ολοκληρώθηκε η άσκηση «Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του ΟΑΣΕ». Κατά την έκτη Διάσκεψη Υψηλού Επιπέδου του ΟΑΣΕ με θέμα «Καταπολέμηση των διακρίσεων και προαγωγή του αμοιβαίου και της αμοιβαίας κατανόησης», που διοργανώθηκε στο Βουκουρέστι στις 6 και 7 Ιουνίου 2007, επανεξετάστηκε και αξιολογήθηκε η υλοποίηση των υφιστάμενων δεσμεύσεων όσον αφορά την ανεκτικότητα και τη μη άσκηση διακρίσεων στα συμμετέχοντα κράτη του ΟΑΣΕ.

Η ΕΕ πιστεύει ότι η ετήσια σύνοδος του ΟΑΣΕ για την υλοποίηση της ανθρώπινης διάστασης (HDIM) στη Βαρσοβία, η οποία αξιολογεί τις επιδόσεις των συμμετεχόντων κρατών όσον αφορά τις δεσμεύσεις τους για την ανθρώπινη διάσταση, διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο διότι επιτρέπει την ισότιμη συζήτηση μεταξύ ΜΚΟ και κρατικών αξιωματούχων. Τα συμμετέχοντα κράτη της ΕΕ διαδραμάτισαν ενεργό ρόλο στην HDIM, τόσο, λαμβάνοντα το λόγο κατά τις συνόδους της ολομέλειας όσο και διοργανώνοντας παράλληλες εκδηλώσεις.

6. Ζητήματα που αφορούν συγκεκριμένες χώρες

6.1. Υποψήφιες προς ένταξη στην ΕΕ και δυνάμει υποψήφιες χώρες

Η προοπτική προσχώρησης στην ΕΕ εξακολουθεί να αποτελεί ισχυρό κίνητρο για υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες ώστε να επιχειρήσουν πολιτικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις. Αυτό είναι ιδιαίτερος σημαντικό στους τομείς της δημοκρατίας, της διακυβέρνησης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων: η αλματώδης πρόοδος την οποία σημείωσαν όσον αφορά την εγκαθίδρυση δημοκρατικών συστημάτων, τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των μειονοτήτων ή την ανάπτυξη ελεύθερων μέσων ενημέρωσης αποδεικνύει ότι η ΕΕ αποτελεί ισχυρό πόλο. Η προοπτική της ένταξης στην ΕΕ κινητοποιεί πλέον τις μεταρρυθμίσεις στις υποψήφιες (Τουρκία, Κροατία και πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας) και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων.

Τουρκία: Η μεταρρυθμιστική διαδικασία συνεχίζεται και οι προηγούμενες μεταρρυθμίσεις εξακολουθούν να παραγάγουν θετικά αποτελέσματα στη χώρα. Ωστόσο, παραμένει η ανάγκη να ενισχυθούν οι προσπάθειες και να εξασφαλισθεί πλήρης και αποτελεσματική εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, ούτως ώστε η διαδικασία να καταστεί μη αναστρέψιμη και βιώσιμη. Απαιτείται περαιτέρω πρόοδος, ιδίως σε τομείς όπως η ελευθερία της έκφρασης, όπου συχνά προσάγονται άτομα τα οποία εκφράζουν τη γνώμη τους χωρίς να χρησιμοποιούν βία. Η νομοθεσία πρέπει να ευθυγραμμισθεί με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Όσον αφορά την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης μεταχείρισης, τα κρούσματα μειώθηκαν. Εντούτοις αναφέρονται ορισμένα επεισόδια εκτός των κρατητηρίων και πρέπει να ενισχυθεί η καταπολέμηση της ατιμωρησίας. Σχετικά με τη θρησκευτική ελευθερία, πρέπει να ενθαρρυνθεί η ανεκτικότητα και να αντιμετωπισθούν οι δυσκολίες των μη μουσουλμανικών θρησκευτικών μειονοτήτων. Όσον αφορά τα δικαιώματα των μειονοτήτων και τα πολιτιστικά δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των Ροκ, η προσέγγιση της Τουρκίας παραμένει περιοριστική. Άλλοι τομείς οι οποίοι πρέπει να εξετασθούν είναι τα δικαιώματα των γυναικών, των παιδιών και των συνδικάτων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την κατάσταση βάσει της Εταιρικής Σχέσης Προσχώρησης και μέσω των ετήσιων Εκθέσεων Προόδου.

Όσον αφορά την **Κροατία**, συνεχίστηκε η παρακολούθηση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών. Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης στις 10 Απριλίου 2006 επανέλαβε ότι η επίτευξη προόδου κατά τις διαπραγματεύσεις προσχώρησης θα εξαρτηθεί από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τις οποίες υπέχει η Κροατία δυνάμει της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, καθώς και από την εφαρμογή της Εταιρικής Σχέσης Προσχώρησης, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως βασικό στοιχείο. Επίσης, κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων και Εξωτερικών Σχέσεων στις 11 Δεκεμβρίου 2006, η Ένωση υπενθύμισε ότι η Κροατία θα πρέπει να εξακολουθήσει να συνεργάζεται πλήρως με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία. Η Ένωση κάλεσε επίσης την Κροατία να εντείνει τη μεταρρυθμιστική διαδικασία της και να καλύψει τις αδυναμίες οι οποίες επισημαίνονται στις ετήσιες Εκθέσεις Προόδου και παρατηρούνται στη διαδικασία προσχώρησης, ιδίως όσον αφορά τη μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης και της δημόσιας διοίκησης, τον επαναπατρισμό των προσφύγων, τα δικαιώματα των μειονοτήτων, την καταπολέμηση της διαφθοράς και τις οικονομικές μεταρρυθμίσεις.

Όσον αφορά την **πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας**, το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣ) της 11ης Δεκεμβρίου 2006 υπογράμμισε τη σημασία του επικοινωνιακού και περιεκτικού διαλόγου μεταξύ όλων των πολιτικών δυνάμεων του Κοινοβουλίου σχετικά με τις σημαντικές μεταρρυθμίσεις. Το Συμβούλιο ΣΣ υπενθύμισε ότι η σταθερή εφαρμογή του γράμματος και του πνεύματος της Συμφωνίας Πλαισίου της Οχρίδας, βάσει της ευρύτερης δυνατής πολιτικής συμφωνίας, θα παραμείνει βασική συνιστώσα της πορείας προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Χαιρετίζοντας τα μέχρι στιγμής επιτεύγματα όσον αφορά τη διαδικασία αποκέντρωσης, η ΕΕ ζήτησε από την κυβέρνηση ισχυρή δέσμευση και από τους δήμους να αντιμετωπίσουν τις εναπομείνουσες προκλήσεις. Επίσης, τόνισε την ανάγκη περαιτέρω σταθερής προόδου όσον αφορά την ίση εκπροσώπηση. Εξάλλου, η Ένωση ζήτησε να συνεχισθούν οι προσπάθειες για την πλήρη εφαρμογή των μεταρρυθμιστικών προγραμμάτων για τη δικαιοσύνη και την αστυνομία, επέστησε την προσοχή στην εξάπλωση της διαφθοράς και απηύθυνε έκκληση για συνεχή και αποτελεσματική εφαρμογή των θεσπιζόμενων μέτρων και για ισχυρή και σταθερή πολιτική δέσμευση.

Οι χώρες των **Δυτικών Βαλκανίων** συμμετέχουν στη **Διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΔΣΣ)**¹. Η πορεία κάθε χώρας προς την ΕΕ εξαρτάται από την πρόοδο την οποία σημειώνει όσον αφορά την τήρηση των κριτηρίων προσχώρησης² και των όρων που προβλέπονται για τη ΔΣΣ, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής συνδρομής, και τη σύναψη και εφαρμογή των Συμφωνιών Σταθεροποίησης και Σύνδεσης. Οι προϋποθέσεις για την επίτευξη προόδου όσον αφορά τη ΔΣΣ είναι ο σεβασμός των δημοκρατικών αρχών, του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, των θεμελιωδών ελευθεριών και των αρχών του διεθνούς δικαίου και της περιφερειακής συνεργασίας. Από την 1η Ιανουαρίου 2007, η κοινοτική βοήθεια παρέχεται με το Μέσο Προενταξιακής Βοήθειας (IPA)³. Η συμμόρφωση προς τη ΔΣΣ παρακολουθείται μέσω των ετήσιων Εκθέσεων Προόδου τις οποίες καταρτίζει η Επιτροπή. Οι επόμενες Εκθέσεις Προόδου θα δημοσιευθούν τον Νοέμβριο του 2007.

Πέραν των συνεδριάσεων της Τρίκας Πολιτικού Διαλόγου σε επίπεδο Υπουργών Εξωτερικών και του υπουργικού φόρουμ ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων, η ΕΕ έχει ιδρύσει διάφορα φόρουμ στα οποία συζητούνται τακτικά, μεταξύ άλλων, τα ανθρώπινα δικαιώματα με τις χώρες της περιοχής: σύνοδοι του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης με την Κροατία και την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας· Ενισχυμένος Μόνιμος Διάλογος (EPD) με τη Σερβία και το Μαυροβούνιο· Μηχανισμός Παρακολούθησης της ΔΣΣ με το Κοσσυφοπέδιο· Παρακολούθηση της Μεταρρυθμιστικής Προόδου (RPM) με τη Βοσνία Ερζεγοβίνη και Ομάδα Εργασίας με την Αλβανία.

¹ Η Κροατία και η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας είναι υποψήφιες χώρες και η Βοσνία Ερζεγοβίνη, το Μαυροβούνιο, η Σερβία και η Αλβανία είναι δυνάμει υποψήφιες χώρες.

² Θεσμική σταθερότητα που διασφαλίζει την λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος, το κράτος δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα καθώς και τον σεβασμό και την προστασία των μειονοτήτων· η ύπαρξη ομαλής λειτουργίας της οικονομίας αγοράς· η ικανότητα αντιμετώπισης των ανταγωνιστικών πιέσεων και των δυνάμεων της αγοράς που υφίστανται στο εσωτερικό της Ένωσης· η ικανότητα ανάληψης των υποχρεώσεων του μέλους, συμπεριλαμβανομένης της τήρησης των στόχων της πολιτικής, οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

³ ΕΕ L 210, 31.7.2006, σ.82–93.

Οι ευρωπαϊκές εταιρικές σχέσεις¹, οι οποίες βασίζονται στις Εταιρικές Σχέσεις Προσχώρησης², παρέχουν σε κάθε χώρα κατευθυντήριες γραμμές για την πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Οι εταιρικές σχέσεις καθορίζουν βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες προτεραιότητες και υποχρεώσεις οι οποίες πρέπει να τηρούνται και να επικαιροποιούνται ανά τακτά διαστήματα. Τα ανθρώπινα δικαιώματα και η προστασία των μειονοτήτων αποτελούν πολιτική προϋπόθεση των εν λόγω εταιρικών σχέσεων. Οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων αντικατοπτρίζουν τις εταιρικές σχέσεις καταστρώνοντας εθνικά σχέδια δράσης για την εφαρμογή τους, τα οποία προβλέπουν σαφές χρονοδιάγραμμα σύμφωνα με το οποίο αξιολογείται η πρόοδος. Η χρηματοδοτική βοήθεια της ΕΕ διοχετεύεται σε προτεραιότητες οι οποίες ορίζονται στις εταιρικές σχέσεις.

Η περιφερειακή συνεργασία παραμένει σημαντική για τη μακροπρόθεσμη σταθερότητα, την οικονομική ανάπτυξη και τη συμφιλίωση στα Δυτικά Βαλκάνια και μια από τις προϋποθέσεις της ΔΣΣ, όπως ακριβώς και η πλήρης συνεργασία με το **Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την Πρώην Γιουγκοσλαβία (ICTY)**. Με τον τόπο αυτό, η ΔΣΣ αντιμετωπίζει προγενέστερες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα εξακολουθήσει να υποστηρίζει το έργο του ICTY έως ότου ολοκληρωθεί, κατά πάσα πιθανότητα το 2010.

Κατά το παρελθόν εγκρίθηκαν κοινές θέσεις προκειμένου να υποστηριχθεί η αποτελεσματική εκπλήρωση της εντολής του ICTY επιβάλλοντας δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων των φυγόντων και απαγόρευση ταξιδιού στα πρόσωπα τα οποία συντρέχουν τα άτομα κατά των οποίων το ICTY έχει απαγγείλει κατηγορίες να διαφύγουν τη δικαιοσύνη. Οι κοινές αυτές θέσεις έχουν παραταθεί και επικαιροποιηθεί, τελευταία δε φορά από το Συμβούλιο, στις 23 Ιουλίου 2007³.

Η Επιτροπή άρχισε νέες διαπραγματεύσεις όσον αφορά τη σύναψη Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ) με τη **Σερβία** στις 13 Ιουνίου 2007 κατόπιν σαφούς δέσμευσης των σερβικών αρχών, υποστηριζομένης από συγκεκριμένες πράξεις, σχετικά με τη συνεργασία με το ICTY⁴. Το Συμβούλιο χαιρέτισε την πρόοδο της Σερβίας και τόνισε ότι η πλήρης συνεργασία με το ICTY αποτελεί προϋπόθεση για την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων. Η ΕΕ εξακολουθεί να παρακολουθεί την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την κατάσταση των μειονοτήτων στη Σερβία.

¹ EE L 35, 7.2.2006 (Αλβανία, Βοσνία Ερζεγοβίνη, πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Σερβία και Μαυροβούνιο, συμπεριλαμβανομένου του Κοσσυφοπεδίου). Μετά την ανεξαρτησία του Μαυροβουνίου, το Συμβούλιο ενέκρινε Εταιρική Σχέση με το κράτος αυτό - EE L 20, 27.1.2007.

² EE L 55, 25.2.2006, σ. 30 (Κροατία)

³ EE L 192, 24.7.2007, σ. 30.

⁴ Η Επιτροπή διέκοψε τις διαπραγματεύσεις ΣΣΣ με τη Σερβία τον Μάιο του 2006 λόγω της απροθυμίας της χώρας να συνεργασθεί με το ICTY.

Όσον αφορά το **Κοσσυφοπέδιο**, η Ευρωπαϊκή Εταιρική Σχέση περιλαμβάνει συστάσεις για το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την προστασία των κοινοτήτων και το δικαίωμα επαναπατρισμού ως προϋποθέσεις για την επίτευξη προόδου όσον αφορά τη διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης. Στα πλαίσια των διαπραγματεύσεων για το καθεστώς του Κοσσυφοπεδίου, η ΕΕ προωθεί ρυθμίσεις οι οποίες παρέχουν υψηλό επίπεδο προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των μειονοτήτων. Όσον αφορά το Κοσσυφοπέδιο μετά την αναγνώριση του καθεστώτος, η ΕΕ προτίθεται να ενισχύσει τη συμμετοχή της, ιδίως μέσω επιχείρησης ΕΠΑΑ στον τομέα του κράτους δικαίου. Η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των μειονοτήτων θα αποτελέσει βασική προτεραιότητα της συμμετοχής.

Στις 15 Μαρτίου 2007, η Επιτροπή μονογράφησε τη ΣΣΣ με το **Μαυροβούνιο**. Το Συμβούλιο προτίθεται να την υπογράψει τον Οκτώβριο του 2007. Η ΕΕ υποστηρίζει τις συστάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Επιτροπής της Βενετίας να προβλέπεται υψηλό επίπεδο προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, στο σχέδιο Συντάγματος του Μαυροβουνίου.

Η ΣΣΣ με την **Αλβανία** υπογράφηκε στις 12 Ιουνίου 2006. Οι διατάξεις περί εμπορίου δυνάμει της Ενδιάμεσης Συμφωνίας τέθηκαν σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2006. Η συνεδρίαση της Τρόικας Πολιτικού Διαλόγου πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2007. Σημειώθηκε πρόοδος όσον αφορά την καταπολέμηση της διαφθοράς (συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης στρατηγικής 2007-2013). Ωστόσο, παρατηρούνται αδυναμίες στον πολιτικό διάλογο μεταξύ των μερών οι οποίες καθυστερούν τη μεταρρυθμιστική διαδικασία. Δεν έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά την εξέταση της σύστασης ΟΑΣΕ/ODIHR για την εκλογική μεταρρύθμιση. Απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για τη βελτίωση του τομέα της δικαιοσύνης και για την ενίσχυση της ανεξαρτησίας των δικαστών. Η κακομεταχείριση συλληφθέντων από την αστυνομία αποτελεί συχνό φαινόμενο. Η ελευθερία έκφρασης εξασφαλίζεται από το Σύνταγμα αλλά αρκετά μέσα ενημέρωσης υπηρετούν πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα.

Οι τεχνικές συζητήσεις ΣΣΣ με τη **Βοσνία Ερζεγοβίνη** ολοκληρώθηκαν τον Δεκέμβριο του 2006. Η συμφωνία θα μονογραφηθεί μόλις η ΒΕ σημειώσει ικανοποιητική πρόοδο σε διάφορα βασικά ζητήματα, όπως η μεταρρύθμιση της αστυνομίας και η συνεργασία με το ICTY. Η ΒΕ έχει επικυρώσει όλες τις σημαντικές συμβάσεις των ΗΕ και διεθνείς συμβάσεις περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων αλλά η εφαρμογή επιδέχεται βελτίωση. Κοινωνικά ευπαθή άτομα, άτομα με αναπηρίες καθώς και παιδιά και μειονότητες, ιδίως οι Ρομ εξακολουθούν να υφίστανται τις συνέπειες του κατακερματισμού του νομικού και δημοσιονομικού πλαισίου. Χρειάζονται μεγαλύτερες προσπάθειες για τη θέση σε εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής για τους Ρομ 2005.

6.2. Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας (ΕΠΓ)

Η ΕΕ συνέχισε τον τακτικό της διάλογο για τα ανθρώπινα δικαιώματα με την **Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν και τη Γεωργία** στο πλαίσιο των θεσμικών δομών των τριών Συμφωνιών Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας και βάσει των προτεραιοτήτων δράσης των τριών Σχεδίων Δράσης ΕΠΓ. Οι συζητήσεις διεξήχθησαν κυρίως στα πλαίσια των τριών Επιτροπών Συνεργασίας τον Οκτώβριο του 2006 και του Συμβουλίου Συνεργασίας στις 14 Νοεμβρίου 2006. Το ζήτημα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συζητήθηκε και κατά την αποστολή της Τρόικας Υπουργών Εξωτερικών της ΕΕ που επισκέφθηκε τον Νότιο Καύκασο στις 2 και 3 Οκτωβρίου 2006.

Στα πλαίσια των Σχεδίων Δράσης ΕΠΓ τα οποία εφαρμόζονται επί του παρόντος, αμφότερες πλευρές συμφώνησαν να επιτευχθεί μεγαλύτερη πολιτική συνεργασία και διάλογος βάσει των κοινών αξιών τους, ήτοι του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, της χρηστής διακυβέρνησης και του διεθνούς δικαίου. Τα τρία Σχέδια Δράσης ΕΠΓ περιέχουν ειδικό τμήμα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες και προβλέπουν την εφαρμογή συγκεκριμένων δράσεων.

Μετά την κλιμάκωση της έντασης μεταξύ Ρωσίας και Γεωργίας, η Τρόικα της ΕΕ προέβη σε διάβημα στη Μόσχα στις 13 Οκτωβρίου 2006. Στις 17 Οκτωβρίου 2006, το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα για τις σχέσεις Ρωσίας-Γεωργίας. Το Συμβούλιο εξέφρασε τη βαθιά του ανησυχία για τα μέτρα τα οποία έλαβε η Ρωσική Ομοσπονδία κατά της Γεωργίας και για τις συνέπειές τους από οικονομική, πολιτική και ανθρωπιστική άποψη.

Το Συμβούλιο κάλεσε τη Ρωσική Ομοσπονδία να μην εφαρμόσει μέτρα κατά Γεωργιανών στη Ρωσική Ομοσπονδία. Κάλεσε αμφότερα μέρη να τηρήσουν τις διεθνείς δεσμεύσεις και υποχρεώσεις τους.

Η ΕΕ εξέφρασε επίσης τους προβληματισμούς τους για την κατάσταση της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης στο Αζερμπαϊτζάν σε δήλωση της Προεδρίας εξ ονόματος της ΕΕ η οποία εκδόθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2006. Κατά το 2007, η ΕΕ παρακολούθησε εκ του σύνεγγυς την κατάσταση της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης στο Αζερμπαϊτζάν.

Μετά τις συζητήσεις της Επιτροπής Πολιτικής και Ασφάλειας στις 6 Δεκεμβρίου 2006, μια ομάδα η οποία αποτελείτο από την ομάδα του ΕΕΕΕ, αντιπροσώπους της Επιτροπής και εμπειρογνώμονες από κράτη μέλη της ΕΕ επισκέφθηκε τη Γεωργία (13 έως 22 Ιανουαρίου 2007), συμπεριλαμβανομένων της Αμπχαζίας και της Νότιας Οσετίας. Η ομάδα εμπειρογνομένων πρότεινε τη λήψη μέτρων για την προστασία των δικαιωμάτων όλων των μειονοτήτων στη Γεωργία, λόγω του θετικού αντίκτυπου που θα μπορούσαν να έχουν στις εθνικές μειονότητες οι οποίες ζουν στις περιοχές της Γεωργίας που επιθυμούν να αποσχισθούν.

Η Τρόικα της ΕΕ προέβη σε διάβημα σχετικά με τη υπόθεση του 14χρονου Zerekidze, ο οποίος καταδικάστηκε σε 7ετή κάθειρξη, ενώπιον του Υπουργού Εξωτερικών της Γεωργίας στις 2 Μαΐου 2007.

Το Σχέδιο Δράσης ΕΕ-**Μολδαβίας** περιέχει τμήμα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες και η εφαρμογή του συνεχίζεται.

Η ΕΕ παρακολούθησε εκ του σύνεγγυς την υπόθεση κατά του κ. Pasat, πρώην Υπουργού Άμυνας της Μολδαβίας και άλλες παρεμφερείς υποθέσεις. Ο κ. Pasat αφέθηκε ελεύθερος στις 9 Ιουλίου 2007.

Η ΕΕ χαιρέτισε την επικύρωση από τη Μολδαβία του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου της Σύμβασης των ΗΕ κατά των Βασανιστηρίων τον Ιούλιο του 2006. Οι μολδαβικές αρχές ξεκίνησαν τις εργασίες για τη σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Πρόληψης σύμφωνα με το Πρωτόκολλο.

Στις 19 Ιουνίου 2007, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, κ. Vladimir Voronin, επισκέφθηκε το Λουξεμβούργο με την ευκαιρία του Συμβουλίου Συνεργασίας ΕΕ-Μολδαβίας. Μεταξύ των κυρίων θεμάτων τα οποία εθίγησαν ήταν οι περαιτέρω εσωτερικές μεταρρυθμίσεις, ιδίως στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του κράτους δικαίου και της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης, οι πρόσφατες τοπικές εκλογές και η διευθέτηση της σύγκρουσης στην Υπερδνειστερία.

Το Σχέδιο δράσης ΕΠΓ ΕΕ-Ουκρανίας περιέχει ένα τμήμα περί δημοκρατίας, κράτους δικαίου, ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών. Η **Ουκρανία** έκανε ένα σημαντικό βήμα προς τη δημοκρατία στο πλαίσιο της «πορτοκαλί επανάστασης» του 2004. Το Μάρτιο του 2006, η Ουκρανία διοργάνωσε κοινοβουλευτικές εκλογές οι οποίες κρίθηκε εν γένει ότι ήταν σύμφωνες προς τα διεθνή πρότυπα για ελεύθερες και αδιάβλητες εκλογές. Βασικό επίτευγμα υπήρξε η μεγαλύτερη ελευθερία των μέσων ενημέρωσης. Οι Ουκρανοί διαθέτουν πλέον ευρύ φάσμα ανταγωνιστικών μέσων ενημέρωσης, τα οποία λειτουργούν χωρίς κρατική παρέμβαση.

Συνολικά έχει υπάρξει σαφής πρόοδος, καίτοι απαιτείται ακόμη πολλή δουλειά για να εξασφαλισθεί η ανεξαρτησία του δικαστικού κλάδου. Η ανάγκη περαιτέρω μεταρρύθμισης του δικαστικού κλάδου έχει υπογραμμισθεί επανειλημμένως σε όλες τις βασικές συνεδριάσεις πολιτικού διαλόγου ΕΕ-Ουκρανίας. Επίσης, η ΕΕ παροτρύνει μονίμως της Ουκρανία να λάβει τα απαιτούμενα νομοθετικά και συνταγματικά μέτρα για να επικυρώσει τις διατάξεις του Καταστατικού της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου.

Η κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη **Λευκορωσία** παρέμεινε ασθενής, αποκλείοντας την είσοδο της χώρας στην Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονιάς. Η Ένωση τηρεί ανοικτή στάση όσον αφορά τις σχέσεις με τη Λευκορωσία, μεταξύ άλλων μέσω της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονιάς, αλλά η Λευκορωσία δεν έχει αποδείξει ότι είναι έτοιμη να κάνει συγκεκριμένα βήματα προς τον εκδημοκρατισμό, ο οποίος θα διευκόλυνε την ανάπτυξη στενότερων σχέσεων ΕΕ-Λευκορωσίας. Τον Νοέμβριο του 2006, η Επιτροπή δημοσίευσε ανεπίσημο έγγραφο με τίτλο «Τι θα μπορούσε η ΕΕ να προσφέρει στη Λευκορωσία» για να φανούν τα πλεονεκτήματα της ΕΠΓ για τη χώρα και τον πληθυσμό της. Οι δυνατότητες και οι απαιτήσεις των βελτιωμένων σχέσεων Λευκορωσίας-ΕΕ έχουν συζητηθεί επανειλημμένως από την Προεδρία της ΕΕ, την Τρόικα και το σημείο επαφής του Υπατου Εκπρόσωπου της ΕΕ για την ΚΕΠΠΑ κατά τις επαφές τους με τις αρχές της Λευκορωσίας. Η ύπαρξη πολιτικών κρατούμενων παραμένει μία πραγματικότητα στη Λευκορωσία, όπως και η συνεχιζόμενη παρενόχληση ακτιβιστών της κοινωνίας των πολιτών και της αντιπολίτευσης. Η κατάσταση όσον αφορά την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης στη Λευκορωσία συνεχίζει να προκαλεί ανησυχία. Η ΕΕ εξακολουθεί να υποστηρίζει τις προσπάθειες παροχής ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης στη Λευκορωσία, κυρίως μέσω ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων από γειτονικές χώρες.

Ορισμένοι πολιτικοί κρατούμενοι αφέθηκαν ελεύθεροι την άνοιξη του 2007, κυρίως όταν είχαν σχεδόν εκτίσει τις ποινές τους. Μεταξύ αυτών που παραμένουν στη φυλακή είναι ο Aliaksandr Kazulin, πρώην υποψήφιος Πρόεδρος αρχηγός της αντιπολίτευσης, ο οποίος καταδικάστηκε το 2006 σε πενταετή φυλάκιση επειδή ηγήθηκε ειρηνικής διαδήλωσης. Ο Πρέσβης της Προεδρίας της ΕΕ μπόρεσε να τον επισκεφθεί στη φυλακή τον Απρίλιο του 2007.

Δεδομένου ότι δεν σημειώθηκαν αξιόλογες αλλαγές στη Λευκορωσία μέχρι τον Απρίλιο του 2007, η ΕΕ επανέλαβε τα περιοριστικά της μέτρα κατά ορισμένων αξιωματούχων της Λευκορωσίας υπεύθυνων για την καταπάτηση δημοκρατικών δικαιωμάτων, ιδίως στο πλαίσιο των προεδρικών εκλογών του Μαρτίου 2006 στις οποίες παρατηρήθηκαν σοβαρές παρατυπίες.

Η ΕΕ σημείωσε επίσης με λύπη ότι οι τοπικές εκλογές του Ιανουαρίου 2007 δεν ανταποκρίθηκαν στα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα για ελεύθερες και δίκαιες εκλογές.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα στα **Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη** υπέστησαν περαιτέρω πλήγματα κατά την υπό εξέταση περίοδο, ιδίως όσον αφορά το δικαίωμα στη ζωή και την προσωπική ελευθερία και ασφάλεια (ιδίως σε σχέση με τη σύλληψη, την κράτηση, τις διαδικασίες έρευνας και τα βασανιστήρια και την κακομεταχείριση κατά τη διάρκεια των ανακρίσεων). Εν γένει αμφότερες οι παλαιστινιακές και οι ισραηλινές αρχές είναι υπεύθυνες για τις παραβιάσεις.

Η κατάσταση στον τομέα της ασφάλειας επιδεινώθηκε σημαντικά ως αποτέλεσμα των συνεχιζόμενων δράσεων των Ισραηλινών Αμυντικών Δυνάμεων (συμπεριλαμβανομένων εισβολών, κατεδαφίσεων και αυξανόμενων εμποδίων στην πρόσβαση και στην κυκλοφορία), των επιθέσεων κατά του Ισραήλ και της βίας εντός του παλαιστινιακού εδάφους, η οποία σημάδεψε το πρώτο εξάμηνο του 2007 με αποκορύφωμα την κατάληψη από τη Ζάμας της Λωρίδας της Γάζας κατά τα μέσα Ιουνίου.

Η ΕΕ έχει θορυβηθεί από τις ενέργειες του Ισραήλ, ιδίως όσον αφορά την προστασία των αμάχων και συμπεριλαμβανομένων δολοφονιών συγκεκριμένων ατόμων, περιορισμών της επανένωσης οικογενειών, διοικητικών κρατήσεων, κατεδαφίσεων κατοικιών, του βομβαρδισμού ζωτικών δημοσίων υποδομών (όπως η μονάδα παραγωγής ενέργειας του Νουσεϊράτ στη Γάζα τον Ιούλιο του 2006) και της ισοπέδωσης και καταστροφής γεωργικών εκτάσεων. Οι δραστηριότητες αυτές επηρέασαν σημαντικά την πρόσβαση μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού σε είδη και υπηρεσίες πρώτης ανάγκης, καθώς και διάφορα βασικά δικαιώματα όπως η ελευθερία κυκλοφορίας και η πρόσβαση στην υγεία και την παιδεία, ιδίως στη Γάζα. Η ΕΕ έχει επανειλημμένα προτρέψει το Ισραήλ να μεριμνά ώστε οι τυχόν δράσεις να συνάδουν προς τη διεθνή ανθρωπιστική νομοθεσία. Η βία εντός του παλαιστινιακού εδάφους που εκδηλωνόταν με τις συχνές αψιμαχίες στη Γάζα γνώρισε πρωτοφανή έξαρση, συμπεριλαμβανομένων προμελετημένων δολοφονιών, βασανιστηρίων και απαγωγών.

Κατά την υπό εξέταση περίοδο η ΕΕ ανέστειλε τις επαφές της με την κυβέρνηση της Χαμάς (Μάρτιος του 2006 έως τον Φεβρουάριο 2007) και στην επακόλουθη κυβέρνηση εθνικής ενότητας τις περιορίσε στους ελάχιστους επιλεγμένους Υπουργούς οι οποίοι δέχθηκαν ρητά τις αρχές της Τετραμερούς. Αυτό οδήγησε σε διακοπή του διμερούς διαλόγου σχετικά με την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μεταξύ της ΕΕ και της Παλαιστινιακής Αρχής.

Η ΕΕ συνέχισε να θίγει με το **Ισραήλ** τις σοβαρές ανησυχίες της για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο πλαίσιο των οικείων συνεδριάσεων πολιτικού διαλόγου. Η άτυπη ομάδα εργασίας ΕΕ-Ισραήλ για τα ανθρώπινα δικαιώματα χρησιμοποιήθηκε για τη διεξοδική συζήτηση και εξέταση θεμάτων ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η ομάδα συνήλθε για δεύτερη φορά στις 20 Φεβρουαρίου 2007 και παρείχε την ευκαιρία να συζητηθούν θέματα όπως οι μειονότητες, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων του σεβασμού της θρησκευτικής ελευθερίας και πίστης, της επέκτασης του εποικισμού, της διοικητικής κράτησης συμπεριλαμβανομένων μεμονωμένων περιπτώσεων, του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, καθώς και θεμάτων που αφορούν το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ. Τόσο οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι του Ισραήλ όσο και οι αντιπρόσωποι της ΕΕ συμμετείχαν σε ουσιαστικό διάλογο σε επίπεδο εμπειρογνομώνων επί των θεμάτων αυτών.

Επιπλέον, στις 7 Δεκεμβρίου 2006 έλαβε χώρα το πρώτο διμερές σεμινάριο για την καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και του αντισημιτισμού, εστιάζοντας κυρίως σε νομικά ζητήματα, στην παιδεία και την αντισημιτική προπαγάνδα, μεταξύ άλλων στα μέσα ενημέρωσης.

Η **Αλγερία** εξέρχεται από μια περίοδο μεγάλης πολιτικής αστάθειας οφειλόμενης στα δέκα χρόνια τρομοκρατίας και εμφυλίου. Με την πολιτική εθνικής συμφιλίωσης που δρομολόγησε ο Πρόεδρος και που εγκρίθηκε με δημοψήφισμα, η Αλγερία ελπίζει ότι θα προχωρήσει περισσότερο στην αποκατάσταση της ειρήνης και της ασφάλειας. Παρ' όλ' αυτά συνεχίζονται σποραδικά οι τρομοκρατικές επιθέσεις, ιδίως ύστερα από την προσχώρηση της Σαλαφιτικής Ομάδας για το Κήρυγμα και τη Μάχη (GSPC) στην Αλ Κάιντα στα τέλη του 2006, κατάσταση που οι υπηρεσίες ασφαλείας αντιμετωπίζουν με καταστολή. Λόγω των συνθηκών που επικρατούν, η Αλγερία εξεδήλωσε την πρόθεσή της να διατηρήσει εν ισχύ την κατάσταση ανάγκης, την άρση της οποίας ζήτησε η ΕΕ κάνοντας έκκληση να μην οδηγεί σε περιορισμό της απολαβής ορισμένων θεμελιωδών ελευθεριών όπως το δικαίωμα του συνέρχεσθαι δημοσίως.

Εν συνεχεία των προεδρικών εκλογών το 2004, στις 17 Μαΐου 2007 έγιναν κοινοβουλευτικές εκλογές. Οι εκλογές αυτές επιβεβαίωσαν την πλειοψηφία των τριών κομμάτων που απαρτίζουν τον προεδρικό συνασπισμό, χαρακτηρίστηκαν όμως από την χαμηλότερη προσέλευση εκλογέων στην ιστορία της χώρας, πράγμα που υποδηλώνει ότι ο πληθυσμός δεν έχει εμπιστοσύνη στο πολιτικό σύστημα, έχει όμως επίγνωση της πραγματικότητας δεδομένου ότι η εθνοσυνέλευση δεν έχει εξουσίες. Η αναθεώρηση του αλγερινού συντάγματος είχε προγραμματιστεί για το 2006. Η αναθεώρηση αυτή είχε δεχθεί επικρίσεις, μεταξύ άλλων διότι επιτρέπει την επ' αορίστω υποψηφιότητα του Προέδρου για το αξίωμα και διότι αυξάνει τις εξουσίες του, ενισχύοντας ακόμα περισσότερο τον προεδρικό χαρακτήρα του αλγερινού πολιτικού συστήματος. Στην Αλγερία υπάρχουν σήμερα επισήμως όλοι οι θεσμοί και οι διαδικασίες μιας δημοκρατίας, στην πραγματικότητα όμως το σύστημα δεν επιτρέπει την αληθινή συμμετοχή των πολιτών στην πολιτική διαδικασία.

Το ζήτημα των εξαφανισθέντων ανησυχεί συνεχώς την ΕΕ. Η Αλγερία προέβη σε σημαντική κίνηση το Φεβρουάριο του 2007 υπογράφοντας τη διεθνή σύμβαση για την προστασία όλων των προσώπων από βίαιη εξαφάνιση. Σε εθνικό επίπεδο, το θέμα συζητήθηκε στα πλαίσια του Εθνικού Χάρτη για την Ειρήνη και τη Συμφιλίωση. Η ΕΕ κάλεσε την Αλγερία να μεριμνήσει ώστε οι νομοθετικές πράξεις για την εφαρμογή της να κατοχυρώνουν πλήρως τα δικαιώματα των θυμάτων και των οικογενειών της, όπως είναι το δικαίωμα του εκφράζεσθαι και η νομική αναγνώριση των συναφών σωματείων. Η ΕΕ έθιξε αυτά τα ζητήματα κατά την τελευταία σύνοδο του Συμβουλίου Σύνδεσης ΕΕ-Αλγερίας στις 24 Απριλίου 2007. Η ΕΕ ζήτησε επίσης να μπορούν οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να εκφράζουν ελεύθερα και χωρίς να απειλούνται τις απόψεις τους επί του θέματος, εξέφρασε δε τη λύπη της διότι εμποδίστηκε η διεξαγωγή διεθνούς σεμιναρίου με αυτό το θέμα στο Αλγέρι τον Φεβρουάριο του 2007.

Η ελευθερία του τύπου, και ειδικότερα των γραπτών μέσων ενημέρωσης, έχει σε μεγάλο βαθμό παγιωθεί. Η Αλγερία έχει σχετικά ελεύθερο τύπο και μεγάλο αριθμό ιδιωτικών εφημερίδων. Εξακολουθούν ωστόσο να διαπιστώνονται κρούσματα εκφοβισμού και κατάχρησης εξουσίας κατά δημοσιογράφων, καθώς και η δίωξη ορισμένων από αυτούς βάσει του ποινικού κώδικα. Η ΕΕ ζήτησε να ενισχυθεί το νομικό καθεστώς των δημοσιογράφων και των μέσων μαζικής ενημέρωσης και δήλωσε ότι είναι πρόθυμη να προσφέρει συμβουλές.

Στο θέμα της κατάστασης των γυναικών έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος, και ειδικότερα στο ποσοστό γυναικών που συμμετέχουν στην αλγερινή οικονομία, όπου εξακολουθούν να μην εκπροσωπούνται ικανοποιητικά. Η ΕΕ ευελπιστεί ότι η σύσταση Εθνικού Συμβουλίου για τις Γυναίκες, στις 8 Μαρτίου 2007 και επ' ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας των Γυναικών, θα επιφέρει περισσότερες βελτιώσεις, ειδικότερα σε ό,τι αφορά τα ατομικά δικαιώματα των γυναικών - στις οποίες ο αναθεωρημένος Οικογενειακός Κώδικας εξακολουθεί να μην παρέχει ίσα δικαιώματα σε σύγκριση με τους άντρες. Προορισμός του Εθνικού Συμβουλίου για τις Γυναίκες είναι να συμβουλεύει το αρμόδιο υπουργείο στην κατάρτιση στρατηγικών και προγραμμάτων.

Ύστερα από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας σύνδεσης ΕΕ-Αλγερίας τον Σεπτέμβριο του 2005, η ΕΕ και η Αλγερία διαθέτουν πλέον το ενδεδειγμένο πλαίσιο που τους επιτρέπει να παγιώσουν τον μεταξύ τους διάλογο για αυτά αλλά και για άλλα ζητήματα και να προσδιορίσουν τομείς συνεργασίας.

Η υποεπιτροπή ΕΕ-Αιγύπτου για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία, για διεθνή και περιφερειακά ζητήματα δημιουργήθηκε μετά την έγκριση του Σχεδίου δράσης ΕΕ-Αιγύπτου τον Μάρτιο του 2007. Η πρώτη συνεδρίαση της υποεπιτροπής θα συγκληθεί τον Νοέμβριο του 2007. Η ΕΕ ελπίζει ότι ο διάλογος αυτός θα επιτρέψει σε αμφότερες πλευρές να πραγματοποιήσουν ανοικτή και εποικοδομητική συζήτηση για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η ΕΕ ελπίζει ότι η εκλογή της Αιγύπτου ως μέλους του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στις 17 Μαΐου θα πείσει την Αίγυπτο ότι πρέπει να φροντίσει ώστε η εσωτερική της πρακτική να συμμορφώνεται με διεθνείς συνθήκες και συμβάσεις, καθώς και με τις υποσχέσεις που έδωσε η χώρα κατά τη διάρκεια της εκστρατείας της για να εκλεγεί στο ΣΑΔ.

Οι συνταγματικές τροποποιήσεις του Απριλίου 2007 προέβλεπαν μεταβίβαση εξουσιών από τον Πρόεδρο στον Πρωθυπουργό και το Κοινοβούλιο. Ωστόσο οι παρατηρητές θεώρησαν ότι οι μεταβολές αποσκοπούσαν κυρίως τη διατήρηση του κατεστημένου και στον περιορισμό της πρόσβασης των Αδελφών Μουσουλμάνων στον πολιτικό στίβο. Οι τροποποιήσεις επίσης προέβλεπαν την αντικατάσταση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης από νέο αντιτρομοκρατικό νόμο, ο οποίος είναι υπό επεξεργασία. Η ΕΕ παρότρυνε την Αίγυπτο να εξασφαλίσει ότι ο μελλοντικός νόμος συνάδει προς τα διεθνή πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Αντιθέτως προς τις προσδοκίες μεγαλύτερης πολιτικής φιλελευθεροποίησης μετά από τις εκλογές του 2005, η ΕΕ ανησυχεί σοβαρά λόγω της συνεχούς τάσης συλλήψεων και διώξεων πολιτικών αντιπάλων, όπως οι Αδελφοί Μουσουλμάνοι. Η ΕΕ ανησυχεί επίσης πολύ για τον αριθμό καταγγελιών για βασανισμό, διοικητική κράτηση και κακομεταχείριση κρατουμένων. Ενώ ο ανεξάρτητος και αντιπολιτευόμενος τύπος γνωρίζει άνηση και τα μέσα ενημέρωσης εκφράζονται πιο άμεσα, οι αρχές αυξάνουν τον έλεγχό τους επί του διαδικτύου, μεταξύ άλλων με την παρενόχληση των μπλόγκερ. Έχουν αυξηθεί οι καταγγελίες για περιορισμούς της ελευθερίας θρησκείας, ιδίως μέσω της παρενόχλησης προσηλύτων ή της άρνησης τροποποίησης των ληξιαρχικών τους πράξεων.

Το Σχέδιο δράσης ΕΠΓ ΕΕ-**Ιορδανίας** που εγκρίθηκε το 2005 περιλαμβάνει εκτενές κεφάλαιο περί πολιτικών μεταρρυθμίσεων και ανθρώπινων δικαιωμάτων. Η Ιορδανία ήταν η πρώτη χώρα ΕΠΓ η οποία συνέστησε υποεπιτροπή για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία. Μέσω της υποεπιτροπής αυτής, έχει καθιερωθεί τώρα θετικός διάλογος με την κυβέρνηση. Η δεύτερη συνεδρίαση διαλόγου τον Μάρτιο του 2007 ενισχύθηκε με την παρουσία του Εθνικού Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΣΑΔ). Το ΕΣΑΔ έχει αποκτήσει φήμη οργάνου ανεξάρτητου με κριτική προσέγγιση, όπως φαίνεται επίσης από την έκθεσή του του 2006. Κατά την υπό εξέταση περίοδο, η Ιορδανία επιτέλεσε πρόοδο ως προς το πολιτικό κεφάλαιο του Σχεδίου Δράσης ΕΠΓ, μεταξύ άλλων ως προς τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η Ιορδανία έχει θεσπίσει διάφορους νόμους σημαντικούς από απόψεως ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών, όπως οι νόμοι για τους δήμους και τις κοινότητες, τα πολιτικά κόμματα, τις επιτροπές για την καταπολέμηση της διαφθοράς, τη δημοσίευση των χρηματοοικονομικών στοιχείων καθώς και τον τύπο και τις δημοσιεύσεις. Η κυβέρνηση έκανε ένα θετικό βήμα με τη δημοσίευση του μεγαλύτερου τμήματος των πράξεων περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Επίσημη Εφημερίδα το 2006. Ως εκ τούτου, οι πράξεις αυτές είναι εκτελεστές και υπερέχουν της εθνικής νομοθεσίας. Οι νομοθετικές πρωτοβουλίες πάντως δεν συνεπάγονται πάντα απτή πρόοδο και οι νόμοι δεν εφαρμόζονται πλήρως. Προκειμένου να ενισχυθεί η σημασία των διεθνών συμβάσεων πρέπει ακόμη να μεταφερθούν αποτελεσματικά στο εθνικό δίκαιο.

Η κοινωνία των πολιτών έχει μπορέσει να αναπτυχθεί στην Ιορδανία, και το επίτευγμα αυτό θα πρέπει να διαφυλαχθεί. Όσον αφορά το εκλογικό πλαίσιο, δεν έχει επιτευχθεί πρόοδος ως προς τη μεταρρύθμιση του γενικού εκλογικού νόμου, καίτοι το ΕΣΑΔ παρότρυνε την κυβέρνηση να αντικαταστήσει το ισχύον σύστημα «ένα άτομο, μία ψήφος». Το ΕΣΑΔ εξέφρασε την ελπίδα ότι η νέα νομοθεσία θα οδηγήσει σε ευρύτερη εκπροσώπηση του λαού, δικαιότερη κατανομή των εκλογικών περιφερειών, και ευρύτερη βάση πολιτικής συμμετοχής.

Η ελευθερία του λόγου και η ελευθερία της σκέψης είναι γενικά σεβαστές, παρά τους υφιστάμενους περιορισμούς. Δύο εκδότες ιορδανικών περιοδικών προσήχθησαν ενώπιον δικαστηρίου αφού αναδημοσίευσαν τις δανέζικες γελοιογραφίες και δύο μέλη του Κοινοβουλίου επίσης διότι συλλυπήθηκαν την οικογένεια του Al-Zarqawi για το θάνατό του.

Ο κ Nowak, Ειδικός Εισηγητής του ΟΗΕ για τα Βασανιστήρια, επισκέφθηκε την Ιορδανία τον Ιούνιο του 2006 και κατήγγειλε τη συστηματική κακομεταχείριση των κρατουμένων. Έκτοτε η κυβέρνηση δημοσίευσε τη Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας στην Επίσημη Εφημερίδα. Τον Νοέμβριο του 2006 όλες οι μονάδες ασφάλειας έλαβαν γραπτές οδηγίες οι οποίες απαγόρευαν τα βασανιστήρια και τόνιζαν ότι η χρησιμοποίηση βίας είναι απαράδεκτη υπό οιοσδήποτε συνθήκες και επισύρει ποινική ευθύνη. Ασχέτως της έκθεσης Nowak, ο Βασιλιάς Αμπνταλάχ ΙΙ είχε διατάξει το κλείσιμο της φυλακής Al- Jafir, του κέντρου κράτησης με τη χειρότερη φήμη.

Η Ιορδανία έχει περιορίσει τον αριθμό των εγκλημάτων για τα οποία επιτρέπεται η επιβολή θανατικής ποινής και έχει επιβάλει μορατόριουμ εκτός από τις περιπτώσεις τρομοκρατίας.

Η βία κατά των γυναικών, ιδίως η ενδοοικογενειακή βία και τα λεγόμενα «εγκλήματα τιμής» είναι ζητήματα που εξακολουθούν να προκαλούν σοβαρή ανησυχία.

Το όλο υπόμνημα του **Λιβάνου** στο θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παραμένει ανομοιογενές παρά την αποχώρηση της Συρίας το 2005. Τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα γίνονται εν γένει σεβαστά, πλην όμως υπάρχουν μεγάλες δυσκολίες που έχουν σχέση με τις πρακτικές του δικαστικού κλάδου και του μηχανισμού ασφαλείας, το εξασθενημένο κράτος δικαίου, την αναποτελεσματική διοίκηση και τη διαφθορά. Οι προοπτικές μεταρρυθμίσεων στους τομείς του εκδημοκρατισμού, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της διακυβέρνησης καθυστέρησαν λόγω πολιτικής αστάθειας, μεταξύ δε άλλων, λόγω της σύρραξης Ισραήλ και Χεζμπολάχ και του επακόλουθου πολιτικού αδιεξόδου που περιόρισε σοβαρά την κυβερνητική και νομοθετική δραστηριότητα.

Μετά την έγκριση του Σχεδίου Δράσης ΕΕ-Λιβάνου τον Ιανουάριο του 2007, δημιουργήθηκε η υποεπιτροπή για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και τη διακυβέρνηση, η οποία δρομολόγησε ουσιαστικό και τακτικό διάλογο επί θεμάτων ανθρωπίνων δικαιωμάτων και πολιτικών μεταρρυθμίσεων. Θα πρέπει να επιτρέψει στην ΕΕ να οικοδομήσει καλούς διαύλους επικοινωνίας με τις λιβανικές αρχές σχετικά με τα ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να συμβάλει στην υλοποίηση μεταρρυθμίσεων.

Η ελευθερία λόγου και μέσων ενημέρωσης είναι εν γένει σεβαστή, παρά τα παραδείγματα εκφοβισμών και παρενοχλήσεων δημοσιογράφων και τηλεοπτικών φορέων, επίσης δε και δολοφονιών που συνέβησαν σε προηγούμενα έτη. Μεγάλος αριθμός ΜΚΟ λειτουργούν στον τομέα της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το Υπουργείο Εσωτερικών είναι γενικά συνεργάσιμο όσον αφορά την καταχώρησή τους και επιτρέπει /επιδεικνύει ανοχή ως προς τις δραστηριότητές τους. Ωστόσο, ορισμένες ΜΚΟ ή υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που αμφισβήτησαν πτυχές του λιβανικού πολιτικού συστήματος, όπως φερ' ειπείν στους τομείς των Παλαιστινίων προσφύγων, των κρατικών κέντρων κράτησης ή των συνθηκών εργασίας των ημεδαπών εργαζομένων, προσήχθησαν σε δίκη, υπέστησαν δε παρενοχλήσεις και/ή εκφοβισμούς.

Ειδικά η κατάσταση των Παλαιστινίων προσφύγων και ο συνεχώς αυξανόμενος αριθμός Ιρακινών προσφύγων και μεταναστών εργαζομένων παραμένει ανησυχητική. Σε ό,τι αφορά τους Παλαιστινίους, οι συνθήκες διαβίωσης είναι εξαιρετικά δύσκολες παρά τη σύσταση επιτροπής διαλόγου Λιβάνου/Παλαιστινίων και την ανάληψη πρωτοβουλίας από την κυβέρνηση για τη βελτίωση των καταυλισμών, οι Παλαιστίνιοι πρόσφυγες δεν μπορούν ακόμα να έχουν πραγματική πρόσβαση στην αγορά εργασίας ούτε έχουν δικαίωμα προσωπικής ιδιοκτησίας.

Υπάρχουν ανησυχίες για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη **Λιβύη**. Πιό συγκεκριμένα, η ΕΕ παρατηρεί ορισμένα εμπόδια του σεβασμού των πολιτικών και ατομικών δικαιωμάτων, ιδίως όσον αφορά την ελευθερία του εκφράζεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι. Η διατήρηση της θανατικής ποινής αποτελεί και αυτή θέμα ανησυχίας, όπως και η υπόθεση των Βουλγάρων νοσοκόμων και του Παλαιστινίου γιατρού στη συνάρτηση αυτή. Συνεπεία της διευθέτησής της, η ΕΕ είναι πρόθυμη να συσφίξει τις σχέσεις με τη Λιβύη και να εμπεδώσει το διάλογο και τη συνεργασία σε όλα τα ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος. Εν προκειμένω, η ΕΕ έχει δεσμευθεί να αρχίσει εποικοδομητικό διάλογο με τη Λιβύη για τα θέματα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του κράτους δικαίου και της διακυβέρνησης, ούτως ώστε να ενθαρρύνει και να πλαισιώσει τις λιβυκές μεταρρυθμίσεις.

Το **Μαρόκο** συνέχισε εντατικά την υλοποίηση του σχεδίου μεταρρύθμισης και εκσυγχρονισμού, συν τοις άλλοις και την προώθηση μεγαλύτερων πολιτικών δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών. Η ΕΕ στηρίζει το σχέδιο αυτό μέσω του διμερούς σχεδίου δράσης ΕΠΓ. Αναγνωρίζοντας τα βήματα που έχουν γίνει και για να παρακινήσει σε μεγαλύτερη πρόοδο, η ΕΕ χορήγησε προς το Μαρόκο στα τέλη του 2006 ένα επί πλέον κονδύλιο από το μέσο «Δημοκρατία».

Η ΕΕ εξέφρασε τη χαρά της για την πρώτη συνεδρίαση της «Υποεπιτροπής ΕΕ-Μαρόκου για τα Ανθρώπινα δικαιώματα, τον Εκδημοκρατισμό και τη Διακυβέρνηση» που πραγματοποιήθηκε στις 16 Νοεμβρίου του 2006. Η συνεδρίαση αυτή χρησίμευσε για την κινητοποίηση ενός διαλόγου σε μεγαλύτερο βάθος και με ευρύτερο φάσμα θεμάτων, καθώς και για τον προσδιορισμό τομέων κοινής δράσης· κάλυψε ζητήματα σχετικά με τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου, την ενίσχυση των διοικητικών δυνατοτήτων για καλύτερη εφαρμογή των νομοθετικών μέτρων, τη λειτουργία του δικαιοδοτικού συστήματος και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών. Η συνεδρίαση αυτή προετοιμάστηκε τόσο από πλευράς Μαρόκου όσο και από πλευράς ΕΕ μέσω προκαταρκτικών διαβουλεύσεων με παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών. Στη συνεδρίαση αυτή καθεαυτήν συμμετείχαν, μαζί με κυβερνητικούς αξιωματούχους, και αντιπρόσωποι του μαροκινού Γνωμοδοτικού Συμβουλίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, του Βασιλικού Ιδρύματος για τον Πολιτισμό Αμαζίγ και άλλοι φορείς και θεσμικά όργανα του Μαρόκου.

Πρωταρχικός τομέας δράσης υπήρξε για την κυβέρνηση η διοργάνωση των κοινοβουλευτικών εκλογών στις 7 Σεπτεμβρίου 2007 και η θέσπιση του εκλογικού νομοθετικού πλαισίου. Προκειμένου να παγιωθούν ο σεβασμός και η προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε εθνικό επίπεδο, συγκροτήθηκε διυπουργική επιτροπή για να εξετάσει πώς θα εφαρμοστούν οι διεθνείς συμβάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Στη συνέχεια που δόθηκε, το Μαρόκο απέσυρε κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου κάποιες επιφυλάξεις και προσχώρησε σε ορισμένα προαιρετικά πρωτόκολλα, συμβάλλοντας έτσι στην ενισχυμένη εφαρμογή μερικών διεθνών νομοθετικών πράξεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Σημειώθηκε μεγαλύτερη πρόοδος στην εφαρμογή των συστάσεων της Επιτροπής Δικαιοσύνης και Συμφιλίωσης («Instance Equité et Réconciliation») που περιέχονταν στην έκθεσή της του Νοεμβρίου 2005, συγκεκριμένα με την καταβολή αποζημιώσεων προς τα θύματα, την έκδοση του νόμου που απαγορεύει τη προσφυγή σε βασανιστήρια, την άρση της επιφύλαξης επί του άρθρου 20 της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά των βασανιστηρίων και την αναγνώριση της αρμοδιότητας της Επιτροπής κατά των Βασανιστηρίων. Η ΕΕ τάσσεται υπέρ της εφαρμογής των συστάσεων και χορηγεί χρηματοδοτική στήριξη για τον σκοπό αυτόν. Έχει επίσης ζητήσει να δοθεί συνέχεια στις συστάσεις για την αναθεώρηση του συντάγματος καθώς και για την κατάργηση της θανατικής ποινής. Η συζήτηση για το δεύτερο αυτό ζήτημα συνεχίζεται. Εν τω μεταξύ, το Μαρόκο έχει αναστείλει την εκτέλεση της θανατικής ποινής εδώ και αρκετά χρόνια. Η σύσταση ανεξάρτητων κανονιστικών αρχών, ο αυξανόμενος ρόλος του Συνταγματικού Συμβουλίου, η μεταρρύθμιση του Κώδικα Ιθαγένειας κατόπιν της μεταρρύθμισης του Οικογενειακού Κώδικα (ιδίως για να μπορούν τα παιδιά Μαροκινών γυναικών παντρεμένων με αλλοδαπούς να αποκτούν τη μαροκινή υπηκοότητα), η νέα νομοθεσία για την ελευθέρωση του οπτικοακουστικού τομέα και η ολοένα πιο δραστήρια κοινωνία των πολιτών συνιστούν άλλα θετικά παραδείγματα. Πρέπει να συνεχιστούν οι εργασίες για τον εκσυγχρονισμό της διοίκησης και της δικαιοσύνης ώστε να εφαρμοστούν ουσιαστικά τα νομοθετήματα που έχουν θεσπιστεί. Εξακολουθούν επίσης να υπάρχουν προβλήματα με τον Κώδικα του Τύπου που τελεί υπό αναθεώρηση. Η ΕΕ ζητά να γίνουν περισσότερες προσπάθειες στον τομέα αυτόν, ιδίως όσον αφορά την αποποινικοποίηση των αδικημάτων περί τα φρονήματα και την παροχή καλύτερης προστασίας σε δημοσιογράφους και όργανα των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Η ΕΕ κάλεσε επίσης το Μαρόκο να κατοχυρώσει το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι ελεύθερος και την ελευθερία του συνέρχεσθαι. Εξακολουθούν να παρουσιάζονται προβλήματα σε σχέση με τις δημόσιες διαδηλώσεις, ιδίως όταν αφορούν το ζήτημα της Δυτικής Σαχάρας.

Δυτική Σαχάρα

Η ΕΕ συνέχισε να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις εξελίξεις όσον αφορά το ζήτημα της Δυτικής Σαχάρας. Συνέχισε να υψώνει τη φωνή της για ανθρωπιστικά ζητήματα που άπτονται της διαμάχης. Το ζήτημα συζητήθηκε στα πλαίσια του πολιτικού διαλόγου με το Μαρόκο κατά την Επιτροπή Σύνδεσης στις 17 Νοεμβρίου 2006, καθώς και στην Υποεπιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, τον Εκδημοκρατισμό και τη Διακυβέρνηση και στα πλαίσια του ενισχυμένου πολιτικού διαλόγου της 14ης Σεπτεμβρίου 2006. Συζητήθηκε επίσης με την Αλγερία κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Σύνδεσης στις 24 Απριλίου 2007.

Συνεχίζουν να υπάρχουν προβλήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε σχέση με την ελευθερία της έκφρασης και του συνέρχεσθαι, καθώς και πρόσβασης στο υπό μαροκινή διοίκηση έδαφος και στα στρατόπεδα προσφύγων στο Τιντούφ και στο αλγερινό έδαφος τα οποία ελέγχονται από το Μέτωπο Πολισάριο.

Αφ'ετέρου σημειώθηκε κινητικότητα από πολιτική πλευρά χάρι στις πρωτοβουλίες που ανέλαβε το Μαρόκο και στην πρόταση του Μετώπου Πολισάριο, πράγμα που επέτρεψε στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ να αρχίσει, με την απόφαση 1754 που εγκρίθηκε στις 30 Απριλίου 2007, διαπραγματευτική διαδικασία υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών, με την ελπίδα ότι μπορεί να επιτευχθεί δίκαιη, διαρκής και αμοιβαία αποδεκτή πολιτική λύση με απ' ευθείας συνομιλίες των ενδιαφερομένων και ότι έτσι θα διευθετηθούν τελικά τα εναπομένοντα προβλήματα με τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Οι **συριακές** αρχές είναι κατά παράδοση επιφυλακτικές να συζητήσουν θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων με εξωτερικούς συνομιλητές, συμπεριλαμβανομένης της ΕΕ. Επικαλούνται την εθνική κυριαρχία και την έλλειψη κατάλληλου θεσμικού πλαισίου όπως η Συμφωνία Σύνδεσης ΕΕ-Συρίας - η οποία δεν έχει υπογραφεί ακόμη από την ΕΕ. Στόχος της ΕΕ είναι ωστόσο να συζητείται το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε τακτική βάση με τη Συρία. Καίτοι η πρόοδος είναι αργή, η ολοένα μεγαλύτερη προθυμία του Υπουργείου Εξωτερικών να συζητήσει θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων επί τη βάσει συγκεκριμένων περιπτώσεων θεωρείται θετική εξέλιξη. Ομοίως, οι αντιπρόσωποι της ΕΕ έχουν πλέον τακτική πρόσβαση στις δίκες ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου κρατικής ασφάλειας, του Στρατοδικείου και του Ποινικού Δικαστηρίου.

Κατά την υπό εξέταση περίοδο, η κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Συρία δεν σημείωσε βελτίωση. Οι αρχές επαναλαμβάνουν τακτικά υποσχέσεις για μεγαλύτερη πολιτική φιλελευθεροποίηση, προσφάτως δε επ' ευκαιρία του λόγου του Προέδρου Ασάντ κατά την ανάληψη των καθηκόντων του στις 17 Ιουνίου 2007. Οι υποσχέσεις αυτές συνήθως περιλαμβάνουν τη χαλάρωση του Νόμου Έκτακτης Ανάγκης, τη θέσπιση νόμου περί πολυκομματισμού, τη χορήγηση ιθαγένειας σε ανιθαγενείς Κούρδους. Μέχρι στιγμής, ωστόσο, δεν έχει υλοποιηθεί καμία από τις υποσχέσεις αυτές, με το πρόσχημα λόγων ασφαλείας, ανεστάλη δε η εφαρμογή του σχεδίου δημιουργίας Εθνικού Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για το οποίο η κυβέρνηση είχε ζητήσει τη συνδρομή της ΕΕ. Ο Νόμος Έκτακτης Ανάγκης ο οποίος ισχύει από το 1963 συνεχίζει να περιορίζει τους πολίτες κατά την άσκηση των αστικών και πολιτικών τους δικαιωμάτων που είναι κατοχυρωμένα δυνάμει της εθνικής και της διεθνούς νομοθεσίας.

Κατά την περίοδο αυτή των γενικών εκλογών, η ΕΕ ήταν σε θέση να διαπιστώσει αυξημένους περιορισμούς της ελευθερίας του λόγου, του συνεταιρίζεσθαι και του συνέρχεσθαι. Ενώ τα ιδιωτικά μέσα μαζικής ενημέρωσης αναπτύσσονται, οι αρχές ασκούν αυστηρότερο έλεγχο στο Διαδίκτυο, καθιστώντας απροσπέλαστες τις ιστοσελίδες που επικρίνουν τις κυβερνητικές πολιτικές. Οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι πολιτικοί αντίπαλοι και οι ακτιβιστές της κοινωνίας των πολιτών τελούσαν διαρκώς υπό την απειλή της απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα, της αυθαίρετης κράτησης από τις υπηρεσίες ασφαλείας, της κράτησης σε απομόνωση και των βασανιστηρίων. Επιφανείς ακτιβιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που συνελήφθησαν το 2006 όπως επίσης φοιτητές και νεαροί, ύποπτοι ως μέλη ισλαμιστικών ομάδων καταδικάστηκαν σε βαριές ποινές, ήτοι σε φυλάκιση έως και δώδεκα ετών.

Η Προεδρία της ΕΕ προέβη σε διάβημα τον Μάρτιο του 2007 με το οποίο έθετε επί τάπητος ατομικές περιπτώσεις. Προέβη επίσης σε διάφορες πολιτικές δηλώσεις για να καταγγείλει τις δυσανάλογες ποινές και κάλεσε τη Συρία να σεβαστεί την ελευθερία των φρονημάτων και το δικαίωμα για ανεπηρέαστη δίκη, όπως θεσπίζονται στο Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα που επικυρώθηκε από τη Συρία το 1969. Η ΕΕ εξέφρασε την ιδιαίτερη ανησυχία της για την καταδίκη σε πενταετή φυλάκιση του υπερασπιστή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων Ανουάρ αλ Μπουνί διότι κατήγγειλε βασανιστήρια και κακές συνθήκες εγκλεισμού, στον οποίο άλλωστε επεβλήθη και πρόστιμο με την κατηγορία ότι δεν σεβάστηκε τη συριακή νομοθεσία διότι ίδρυσε κέντρο εκπαίδευσης για τα δικαιώματα του πολίτη που συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για τη δημοκρατία και τα δικαιώματα του ανθρώπου. Οι αρχές έκλεισαν το κέντρο αυτό προτού αρχίσουν οι εργασίες του και δεν μπόρεσε να βρεθεί λύση της αρεσκείας τους προκειμένου να επαναλειτουργήσει. Και άλλα επίσης σχέδια χρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία (EIDHR) αντιμετώπισαν σοβαρές δυσκολίες υλοποίησης, διότι οι αρχές έθεσαν εν αμφιβόλω τη νομιμότητα των δραστηριοτήτων.

Από την έναρξη του πολέμου στο Ιράκ έως σήμερα, η Συρία έχει παράσχει γενναιόδωρη φιλοξενία σε εκτοπισμένους, ο αριθμός των οποίων αυξήθηκε δραματικά κατά τη διάρκεια του 2006 και τις αρχές του 2007. Για να βοηθήσει τη Συρία να αντεπεξέλθει στη μαζική αυτή πλημμυρίδα προσφύγων, η ΕΕ και τα κράτη μέλη παρείχαν ανθρωπιστική βοήθεια καθώς και στήριξη προς τις αρχές προκειμένου να αυξήσουν την εγχώρια δυνατότητα αντιμετώπισης των πιεστικότερων αναγκών από άποψη υγείας και εκπαίδευσης.

Η **Τυνησία** έχει δεσμευθεί, στα πλαίσια της συμφωνίας σύνδεσης που έχει συνάψει με την Ευρωπαϊκή Ένωση, να σεβαστεί τις αρχές της δημοκρατίας και τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα. Επίσης, υπογράφοντας το σχέδιο δράσης για την Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας, η Τυνησία προσυπέγραψε και τις αξίες της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, της χρηστής διακυβέρνησης και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση επιθυμεί να διεξαγάγει διάλογο για τα θέματα αυτά, και δη στα πλαίσια της αρμόδιας υποεπιτροπής της συμφωνίας σύνδεσης. Και οι δύο πλευρές συνέχισαν τις δρομολογημένες διαπραγματεύσεις για την επίτευξη συμφωνίας όσον αφορά τη σύσταση της Υποεπιτροπής ΕΕ-Τυνησίας για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, τον Εκδημοκρατισμό και τη Διακυβέρνηση, η οποία προβλέπεται στο σχέδιο δράσης. Παρότι το τυνησιακό σύνταγμα κατοχυρώνει τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μεταξύ των οποίων η ελευθερία του λόγου, των φρονημάτων και του τύπου, στην πράξη παρατηρούμε προβλήματα σε αυτούς τους τομείς. Η ΕΕ ανησυχεί επίσης για την κατάσταση των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των οργανώσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σε δημόσια δήλωση, η ΕΕ εξέφρασε τη λύπη της διότι κατόπιν εξαιρετικά βραχυπρόθεσμης προειδοποίησης ακυρώθηκε από τις τυνησιακές αρχές μια διεθνής διάσκεψη για την απασχόληση στην περιοχή Ευρώπης-Μεσογείου, η οποία επρόκειτο να διεξαχθεί στην Τύνιδα στις 8 και 9 Σεπτεμβρίου του 2006. Η υλοποίηση των τεσσάρων σχεδίων στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της κοινωνίας των πολιτικών που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ (EIDHR και Αποκεντρωμένη Συνεργασία) έχει παγώσει από το 2003. Αν και στη δήλωσή της για το Τέταρτο Συμβούλιο Σύνδεσης με την Τυνησία τον Ιανουάριο του 2005, η Ευρωπαϊκή Ένωση υπογράμμισε ότι πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ειδικότερα της ελευθερίας του λόγου, κατά την υπό εξέταση περίοδο δεν σημειώθηκε αξιόλογη πρόοδος. Στα πλαίσια των διμερών της σχέσεων αλλά και του πολιτικού διαλόγου με την Τυνησία, η ΕΕ θα συνεχίσει να εκφράζει τις ανησυχίες της για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα.

6.3. Ρωσία και Κεντρική Ασία

Παρότι στη **Ρωσία** τα ανθρώπινα δικαιώματα κατοχυρώνονται από το σύνταγμα και παρά τη συμμετοχή της Ρωσίας σε πολλές διεθνείς συμβάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ΕΕ συνεχίζει να ανησυχεί για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Ρωσία, ιδίως όσον αφορά την ελευθερία του φρονεΐν και του συνέρχεσθαι, την ελευθερία του τύπου, την κατάσταση των ρωσικών μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) και της κοινωνίας των πολιτών, τον σεβασμό του κράτους δικαίου και την κατάσταση στην Τσετσενία και σε άλλα μέρη του Βόρειου Καυκάσου.

Δεδομένου ότι κατά τη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Ρωσίας στη Χάγη, τον Νοέμβριο του 2004 συμφωνήθηκε να αρχίσει τακτικός διάλογος, διεξάγονται πλέον δύο φορές τον χρόνο διαβουλεύσεις ΕΕ-Ρωσίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου πραγματοποιήθηκε τέταρτος γύρος διαβουλεύσεων στις Βρυξέλλες, στις 8 Νοεμβρίου 2006, και ένας πέμπτος γύρος στο Βερολίνο, στις 3 Μαΐου 2007 (βλέπε κεφάλαιο 3.5.4. για περισσότερες λεπτομέρειες).

Στις παραμονές των κοινοβουλευτικών και προεδρικών εκλογών τον Δεκέμβριο του 2007 και τον Μάρτιο του 2008 αντιστοίχως, η άσκηση του δικαιώματος ελευθέρων φρονημάτων και ελευθέρως έκφρασης θα είναι πολύ σημαντικός δείκτης για τη δημοκρατία στη Ρωσία. Ωστόσο, το περιθώριο ειρηνικής ενάσκησης του δικαιώματος του εκφράζεσθαι και συνέρχεσθαι ελευθέρως μοιάζει να συρρικνώνεται. Παρά τη σχετικά φιλελεύθερη νομοθεσία της Ρωσίας για τις διαδηλώσεις, οι τοπικές αρχές υπονομεύουν ή παρακωλύουν τις προσπάθειες διοργάνωσης διαδηλώσεων, είτε αρνούμενες να συμφωνήσουν για τον χρόνο και τον τόπο των διαδηλώσεων, είτε προβαίνοντας σε εκφοβισμό και σύλληψη συμμετεχόντων και δημοσιογράφων. Αυτό συνέβη με τις επιλεγόμενες «Πορείες Αντιφρονούντων» στη Μόσχα (16.12.2006), στην Αγία Πετρούπολη (6.3.2007) και στο Νίζνι Νόβγκοροντ (24.03.2007), όπου οι αιτήσεις για πραγματοποίηση διαδηλώσεων απορρίφθηκαν. Όταν οι αντιφρονούντες αποπειράθηκαν παρ' όλ' αυτά να διαδηλώσουν, η αστυνομία διέλυσε τις διαδηλώσεις με σαφώς δυσανάλογη χρήση βίας, η οποία συμπεριλάμβανε εκφοβισμούς και συλλήψεις ξένων δημοσιογράφων. Η απαγόρευση της παρέλασης ομοφυλοφίλων «Gay Pride» στη Μόσχα τον Μάιο του 2007 και η βία κατά των διαδηλωτών που ακολούθησε είναι άλλη μία περίπτωση όπου προφανώς καταπατήθηκαν τα δικαιώματα των πολιτών.

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης υπόκεινται και αυτά σε ολοένα μεγαλύτερο κρατικό έλεγχο. Ένας αριθμός εφημερίδων όπως επίσης τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών έκλεισαν ή πέρασαν στον έλεγχο του κράτους. Μερικές από αυτές τις εξελίξεις οφείλονταν προφανώς σε χρηματοδοτικές και οικονομικές διαδικασίες (όπως στρατηγικές αγορές φιλελεύθερων μέσων από εταιρείες προσκείμενες στις αρχές), το συνολικό όμως αποτέλεσμα είναι παρ' όλ' αυτά ανησυχητικό. Το προεδρικό διάταγμα της 15ης Μαρτίου 2007 με το οποίο θεσπίστηκε νέος υπεροργανισμός για τη ρύθμιση των μέσων και του Διαδικτύου, στον οποίο υπάγεται η αδειοδότηση ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, εφημερίδων και ιστοσελίδων και η εποπτεία του περιεχομένου της αρθρογραφίας, δίνει λαβή για ανησυχία.

Οι δολοφονίες δημοσιογράφων στη Ρωσία εξακολουθούν να είναι σοβαρό πρόβλημα. Σύμφωνα με ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης, το 2006 σκοτώθηκαν στη Ρωσία πέντε δημοσιογράφοι. Η ΕΕ έχει θέσει ως θέμα την πασίγνωστη περίπτωση της κυρίας Άννας Πολιτκόφσκαγια, η οποία δολοφονήθηκε στις 7 Οκτωβρίου του 2006 έξω από την είσοδο του διαμερίσματός της στη Μόσχα, καθώς και του κυρίου Ιβάν Σαφρόνοφ, ο οποίος έκανε βουτιά στον θάνατο από ένα παράθυρο της πολυκατοικίας όπου έμενε, στις αρχές Μαρτίου του 2007. Με τους φόνους δημοσιογράφων η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης έχει δεχθεί ψυχρολουσία, καθώς μάλιστα οι περισσότεροι φόνοι παραμένουν ανεξιχνίαστοι.

Η κατάσταση των ρωσικών μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) και της κοινωνίας των πολιτών καθίσταται ολοένα δυσκολότερη. Πιο συγκεκριμένα, οι τροποποιήσεις στη νομοθεσία περί ΜΚΟ που άρχισε να ισχύει τον Απρίλιο του 2006 έδωσαν μεγαλύτερες εξουσίες ελέγχου στις αρχές και πολλαπλασίασαν τις υποχρεώσεις των ΜΚΟ να υποβάλλουν αναφορά. Πολλές ΜΚΟ και ιδιαίτερα οι μικρότερες, είναι αναγκασμένες να δαπανούν πολύ χρόνο με γραφειοκρατικές διαδικασίες αντί να επιδίδονται στις βασικές τους δραστηριότητες. Οι νέες υποχρεώσεις αναφοράς αυξάνουν επίσης τα έξοδα των ΜΚΟ, ιδίως όσον αφορά τα λογιστικά και τις νομικές συμβουλές. Οι ΜΚΟ που χρηματοδοτούνται από το εξωτερικό υποβάλλονται σε εξονυχιστικό έλεγχο, ενώ οι ξένες ΜΚΟ έχουν υποχρεωθεί να επανεγγραφούν με προσφυγή σε δυσκίνητες διαδικασίες. Η ΕΕ ανησυχεί διότι η νέα νομοθεσία για τις ΜΚΟ ενδέχεται να έχει αρνητικές επιπτώσεις στη νόμιμη δραστηριότητα των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στη Ρωσία. Ανάλογες ανησυχίες έχει εκφράσει και ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Ένας αριθμός νόμων και διατάξεων που θεσπίστηκαν στα εν γένει πλαίσια της καταπολέμησης της τρομοκρατίας περιορίζουν την ελευθερία των φρονημάτων και της έκφρασης, ιδίως για τις δυνάμεις της αντιπολίτευσης, τις ΜΚΟ και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Ο νόμος κατά του εξτρεμισμού που τροποποιήθηκε τον Αύγουστο του 2006, καθιστά αυστηρότερα τα μέτρα κατά του εξτρεμισμού. Ο ευρύς ορισμός του εξτρεμισμού που περιέχεται σε αυτόν τον νόμο επιτρέπει την εφαρμογή του σε μεγάλο φάσμα πολιτικών δραστηριοτήτων.

Παρότι η Ρωσία βρίσκεται σε διαδικασία προώθησης εκτεταμένων μεταρρυθμίσεων της δικαιοσύνης, το δικαιοδοτικό σύστημα, ιδίως στις χαμηλότερες δικαστικές βαθμίδες, δεν σέβεται επαρκώς τα ανθρώπινα δικαιώματα, επιδεικνύει δε έλλειψη ανεξαρτησίας. Οι περισσότερες αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κατά της Ρωσίας είναι το αποτέλεσμα της αποτυχίας του ρωσικού διοικητικού συστήματος να εφαρμόσει τις αποφάσεις των ρωσικών δικαστηρίων. Υπάρχουν αναφορές για παρεμβολή του κράτους με σκοπό να εμποδιστούν προσφυγές Ρώσων πολιτών στο ΕΔΑΔ, οι ανησυχητικότερες εκ των οποίων αφορούν προσφυγές στο ΕΔΑΔ για υποθέσεις που αφορούν τη σύγκρουση στον Βόρειο Καύκασο. Σε πολλές υποθέσεις εξαφανίσεων και φόνων στην περιοχή, οι προσφεύγοντες απειλήθηκαν σοβαρά από άτομα που προφανώς σχετίζονται με τις δυνάμεις ασφαλείας για να αναγκαστούν να αποσύρουν την προσφυγή τους. Πέραν αυτού, η αποτυχία του ρωσικού κοινοβουλίου (της Δούμας) να επικυρώσει το Πρωτόκολλο αριθ. 14 του Συμβουλίου της Ευρώπης το σχετικό με το ΕΔΑΔ που κατοχυρώνει με τρόπο καθοριστικό τη μελλοντική λειτουργία του δικαστηρίου αυτού υπό το πρίσμα του συνεχώς αυξανόμενου φόρτου εργασίας, ενδέχεται να εμποδίσει την καλύτερη λειτουργία του.

Η κατάσταση στον Βόρειο Καύκασο συνεχίζει να προξενεί σοβαρές ανησυχίες. Απαγωγές, εξωδικαστικές εκτελέσεις και βασανιστήρια παραμένουν στην ημερήσια διάταξη, παρά την αναφερόμενη έκδηλη μείωση των απαγωγών στην Τσετσενία. Οι έρευνες σε υποθέσεις που αφορούν ισχυρισμούς για κακομεταχείριση, εξαφανίσεις και παράνομη κράτηση σπανίως διεκπεραιώνονται με αποτελεσματικό τρόπο, ο δε αριθμός καταδικαστικών αποφάσεων για τέτοια εγκλήματα παραμένει πολύ μικρός, πράγμα που υποθάλπει κλίμα ατιμωρησίας. Η ΕΕ έχει θορυβηθεί από τον μεγάλο αριθμό καταγγελιών σύμφωνα με τις οποίες οι δυνάμεις που ελέγχει ο Πρόεδρος Καντίροφ έχουν την ευθύνη για τις περισσότερες καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπιστώνονται στην Τσετσενία. Υπάρχουν πολλές αναφορές για την ύπαρξη ανεπίσημων στρατοπέδων κράτησης που χρησιμοποιούν οι διωκτικές αρχές για αυθαίρετες κρατήσεις και ανακρίσεις.

Η Ρωσία είναι το μόνο κράτος μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης που δεν δίνει την καθιερωμένη συγκατάθεση για να δημοσιευθούν οι εκθέσεις της ευρωπαϊκής επιτροπής για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (CPT). Με ένα άνευ προηγουμένων διάβημά της στις 13 Μαρτίου 2007, η CPT χρησιμοποίησε τις εξουσίες της για να εκδώσει δημόσια δήλωση όσον αφορά την Τσετσενία δίχως τη σχετική συγκατάθεση της Ρωσίας. Η CPT δήλωνε επίσης ότι η προσφυγή μελών των διωκτικών αρχών και των αρχών ασφαλείας σε βασανιστήρια και άλλου είδους κακομεταχείριση συνεχίζεται και ότι οι ρωσικές αρχές παραλείπουν να διερευνήσουν τις σχετικές καταγγελίες. Η δήλωση επεσήμαινε ότι αν και έχει σημειωθεί πρόοδος σε ορισμένα θέματα όπως οι πραγματικές συνθήκες της κράτησης, οι ρωσικές αρχές αρνούνται επίμονα να αρχίσουν ουσιαστικό διάλογο με την CPT για ζητήματα νευραλγικής φύσεως, πράγμα που η CPT χαρακτήρισε έλλειψη πνεύματος συνεργασίας από μέρους της Ρωσίας. Πιο συγκεκριμένα, η CPT επεσήμαινε ότι έφερε στο φως την ύπαρξη μυστικών κρατητηρίων στην Τσετσενία. Η Ρωσία εξακολουθεί να αρνείται την είσοδο του Ειδικού Εισηγητή του ΟΗΕ για τα βασανιστήρια· η ΕΕ προέτρεψε τη Ρωσία να απευθύνει στον Ειδικό Εισηγητή πρόσκληση σε συμφωνία με την καθιερωμένη του εντολή.

Η ΕΕ συνεχίζει να φέρνει στο προσκήνιο θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα πλαίσια των συνεδριάσεων της Επιτροπής Συνεργασίας και του Συμβουλίου Συνεργασίας με τις **χώρες της Κεντρικής Ασίας** και, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν ανάλογες συμφωνίες, στα πλαίσια συνεδριάσεων υπό άλλη σύνθεση. Ο Πιέρ Μορέλ, ΕΕΕΕ για την Κεντρική Ασία, συνεχίζει να θίγει ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια των επισκέψεών του στην περιοχή και στις διμερείς του επαφές. Στη Στρατηγική της ΕΕ για την Κεντρική Ασία που εγκρίθηκε πρόσφατα, η ΕΕ εκφράζει την επιθυμία της να καθιερωθούν διάλογοι για τα ανθρώπινα δικαιώματα με όλες τις χώρες της Κεντρικής Ασίας.

Το **Καζακστάν** έχει συμμετάσχει με θετικό τρόπο σε συζητήσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, όμως η ΕΕ έχει καταστήσει σαφές ότι αναμένει μεγαλύτερη πρόοδο στους τομείς του εκδημοκρατισμού, της ελευθερίας των μέσων μαζικής ενημέρωσης, της ελευθερίας του συνέρχεσθαι, της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και του κράτους δικαίου. Έχουν σημειωθεί θετικές εξελίξεις, αλλά τα εμπόδια στα κόμματα της αντιπολίτευσης, η παρενόχληση μελών της και οι περιορισμοί της ελευθερίας των μέσων μαζικής ενημέρωσης εξακολουθούν να προξενούν σοβαρές ανησυχίες. Η ΕΕ θα συνεχίσει να παρακολουθεί την κατάσταση εκ του σύνεγγυς, λαμβάνοντας υπ' όψη το αποτέλεσμα των κοινοβουλευτικών εκλογών της 18ης Αυγούστου 2007, όπου το ODIHR στην προκαταρκτική του έκθεση σημειώνει με ικανοποίηση την επιτελεσθείσα πρόοδο, αναφέρει όμως και σοβαρές ανησυχίες ιδίως προκειμένου να επιτευχθεί συγκροτημένη θέση όσον αφορά την υποψηφιότητα του Καζακστάν για την προεδρία του ΟΑΣΕ το 2009.

Η ΕΕ έχει εκφράσει συστηματικά την ανησυχία της για την ανησυχητική κατάσταση ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Ουζμπεκιστάν, και ειδικότερα σε σχέση με τη δίωξη υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και δημοσιογράφων και μελών της αντιπολίτευσης, το κλείσιμο ΜΚΟ, τους περιορισμούς της θρησκευτικής ελευθερίας, τις σκληρές συνθήκες κράτησης και τον ασφυκτικό έλεγχο των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Οι δραστηριότητες βασικών διεθνών ΜΚΟ, όπως η Human Rights Watch, εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προβλήματα διαπίστευσης για το διοικητικό τους προσωπικό. Το Ουζμπεκιστάν αρνείται να συνεργαστεί πλήρως με τις ειδικές διαδικασίες του ΟΗΕ, όπως ο Ειδικός Εισηγητής για τα βασανιστήρια, ο οποίος ανέφερε ότι τα βασανιστήρια εξακολουθούν να είναι διαδεδομένα στο Ουζμπεκιστάν.

Η ΕΕ έχει επανειλημμένα καλέσει το Ουζμπεκιστάν να επανεξετάσει την κατάσταση σημαντικού αριθμού υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που βρίσκονται στη φυλακή, έχει δε εκφράσει τη σοβαρή της ανησυχία όσον αφορά τις συνθήκες εγκλεισμού και την κατάσταση της υγείας τους. Στην περίπτωση της κυρίας Τατζιμπάεβα, η ΕΕ πληροφορήθηκε από τις ουζμπεκικές αρχές ότι υποβλήθηκε σε ιατρική θεραπεία.

Κατόπιν της έκκλησης της ΕΕ για άμεση αναθεώρηση των καταδικαστικών αποφάσεων κατά των Ουμίντα Νιάζοβα και Γκιουλμπαχόρ Τουράεβα, το εφετείο μετέτρεψε τις ποινές τους σε ποινές υπό όρους και ότι και οι δύο γυναίκες αποφυλακίστηκαν.

Στις 13 Νοεμβρίου 2006, το Συμβούλιο αναθεώρησε τα περιοριστικά μέτρα κατά του Ουζμπεκιστάν, τα οποία είχαν επιβληθεί στις 3 Οκτωβρίου του 2005 λόγω της άρνησης του Ουζμπεκιστάν να επιτρέψει ανεξάρτητη διεθνή έρευνα για τα γεγονότα του Αντιτζάν τον Μάιο του 2005. Στα πλαίσια της επανεξέτασης, το Συμβούλιο αποφάσισε να παρατείνει την απαγόρευση χορήγησης θεωρήσεων για άλλους 6 μήνες και το εμπάργκο όπλων για άλλους 12 μήνες· αποφάσισε ωστόσο να επαναλάβει τις τεχνικές συναντήσεις δυνάμει της ΣΕΣΣ, με σκοπό να προωθηθεί μέσω του διαλόγου η συμμόρφωση του Ουζμπεκιστάν με τις αρχές του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών ελευθεριών. Κατόπιν αυτού, το Ουζμπεκιστάν διοργάνωσε δύο γύρους διαλόγου μεταξύ ΕΕ και Ουζμπέκων εμπειρογνομόνων για τα γεγονότα του Αντιτζάν τον Δεκέμβριο του 2006 και τον Απρίλιο του 2007, συμφώνησε δε να αρχίσει διάλογο με την ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα, η πρώτη συνεδρίαση του οποίου διεξήχθη στις 9 Μαΐου 2007. Κατά την επανεξέταση των κυρώσεων που ακολούθησε, στις 14 Μαΐου 2007, αφαιρέθηκαν 4 από τα 12 ονόματα του καταλόγου ατόμων για τα οποία απαγορεύεται η χορήγηση θεώρησης. Οι κυρώσεις θα επανεξεταστούν το φθινόπωρο του τρέχοντος έτους.

Επίσης, το Ουζμπεκιστάν ενέκρινε προσφάτως νέες νομοθετικές πράξεις οι οποίες από τον Ιανουάριο του 2008 και πέρα θα οδηγήσουν στο να καταργηθεί η θανατική ποινή και στο να θεσπιστεί σειρά εγγυήσεων, κοινώς γνωστών ως «habeas corpus».

Η ΕΕ εξακολουθεί να ανησυχεί για τις πολυάριθμες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο **Τουρκμενιστάν**. Μετά τις εκλογές του νέου Προέδρου τον Φεβρουάριο του 2007, η ΕΕ εξέφρασε την ελπίδα ότι θα προλειανθεί το έδαφος για εσωτερικές μεταρρυθμίσεις, ιδίως στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας. Η ΕΕ κάλεσε τον νέο Πρόεδρο να ελευθερώσει πολιτικούς κρατουμένους και να κατοχυρώσει την προσήλωση στους διεθνείς κανόνες για τα ανθρώπινα δικαιώματα· προσφέρθηκε επίσης να βοηθήσει στην υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων αυτών. Η ΕΕ σκοπεύει να συζητήσει λεπτομερέστερα τα θέματα αυτά κατά τον προσεχή γύρο του ad hoc διαλόγου ΕΕ-Τουρκμενιστάν για τα ανθρώπινα δικαιώματα, που σχεδιάζεται να λάβει χώραν τον Σεπτέμβριο του 2007.

Η ΕΕ εχαιρέτισε τους τελευταίους γύρους συνταγματικών μεταρρυθμίσεων στη **Δημοκρατία της Κιργιζίας**, καθώς και την απόφαση της χώρας να καταργήσει τη θανατική ποινή. Ωστόσο, η ΕΕ εξακολουθεί να ανησυχεί για τη βραδύτητα της διαδικασίας μεταρρυθμίσεων και την κοινωνική κατάσταση μεγάλων ομάδων του πληθυσμού.

Η ΕΕ προέτρεψε το **Τατζικιστάν** να συνεχίσει την πορεία σταθεροποίησης. Η ΕΕ τόνισε ότι η καταπολέμηση της διαφθοράς δεν πρέπει τελικά να καταπνίγει την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών. Η ΕΕ εξέφρασε τη λύπη της διότι οι προεδρικές εκλογές στις 6 Νοεμβρίου του 2006 δεν ανταποκρίνονταν πλήρως στις διεθνείς προδιαγραφές και κάλεσε το Τατζικιστάν να σημειώσει πρόοδο προς την κατεύθυνση αυτή. Όσον αφορά τη θέσπιση νέων νομοθετικών πράξεων για τις ΜΚΟ και τις θρησκευτικές δραστηριότητες, η ΕΕ εξέφρασε ανησυχίες διότι η εφαρμογή των πράξεων αυτών ενδέχεται να οδηγήσει σε χαλιναγώγηση των δραστηριοτήτων της κοινωνίας των πολιτών και της ελεύθερης άσκησης θρησκευτικών δραστηριοτήτων στο Τατζικιστάν.

6.4. Αφρική

Κατόπιν της έγκρισης της στρατηγικής της ΕΕ «ΕΕ και Αφρική: προς μια στρατηγική εταιρική σχέση» από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Δεκέμβριο του 2005, δόθηκε μεγάλη προσοχή στην προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του κράτους δικαίου και της χρηστής διακυβέρνησης. Ο χειρισμός των ζητημάτων αυτών γίνεται με ενισχυμένο πολιτικό διάλογο με κάθε ανεξαιρέτως χώρα της Αφρικής, τον οποίο πλαισιώνουν πρακτικές μεθοδεύσεις όπως η βοήθεια για την παγίωση της κοινωνίας των πολιτών, η ενίσχυση των κοινοβουλίων, τα προγράμματα αποκέντρωσης που δίνουν μεγαλύτερη εκπροσώπηση και εξουσίες στις δημοτικές αρχές. Οι σοβαρές καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το κράτος δικαίου ή οι δημοκρατικές διαδικασίες εξακολούθησαν να συζητούνται με τη Γουινέα, τη Μαυριτανία, το Τόγκο και τη Ζιμπάμπουε, στα πλαίσια των διαβουλεύσεων δυνάμει του άρθρου 96 της συμφωνίας του Κοτονού. Παρατηρείται πρόοδος στη Γουινέα, το Τόγκο και τη Μαυριτανία, ενώ οι σχέσεις με την Ερυθραία και τη Ζιμπάμπουε παραμένουν προβληματικές. Τον Οκτώβριο του 2006 εγκρίθηκαν συμπεράσματα του Συμβουλίου για τη διακυβέρνηση, τα οποία υπογράμμιζαν ότι η ολιστική προσέγγιση της διακυβέρνησης συνεπάγεται επίσης την ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών, της χρηστής διακυβέρνησης και του κράτους δικαίου σε όλους τους τομείς πολιτικής, επίσης δε ότι μια πρωτοβουλία της ΕΕ για τη διακυβέρνηση θα στηρίζει τις μεταρρυθμίσεις στις χώρες της Αφρικής, όπως και ο Αφρικανικός Μηχανισμός Αξιολόγησης από Ομοτίμους.

Η πολιτική συμφωνία της Ουαγκαντούγκου, της 4ης Μαρτίου 2007, έφερε νέες ελπίδες για μόνιμη ειρήνη στην **Ακτή του Ελεφαντοστού**. Η Ευρωπαϊκή Ένωση κάλεσε τους εμπλεκομένους να σημειώσουν πρόοδο σε καίρια ζητήματα τα οποία είναι: προσδιορισμός του πληθυσμού, αποστράτευση, αφοπλισμός και επανένταξη καθώς και διοργάνωση ελεύθερων, δίκαιων, ανοικτών, δημοκρατικών και διαφανών εκλογών το συντομότερο δυνατό. Παρ' όλα αυτά, η παρατεινόμενη ανθρωπιστική, κοινωνική και οικονομική κρίση στην Ακτή του Ελεφαντοστού, μαζί με την σοβαρή κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εξακολουθεί να προξενεί ανησυχία. Εξακολουθεί να υπάρχει μεγάλος αριθμός εσωτερικά εκτοπισμένων σε ολόκληρη τη χώρα, ενώ δεινή παραμένει η κοινωνική και οικονομική κατάσταση, ιδίως στις δυτικές και βόρειες περιοχές. Η ΕΕ θα συνεχίσει να εγκύπτει στα προβλήματα αυτά μέσω της συμμετοχής της στον διεθνή μηχανισμό παρακολούθησης που προβλέπει η συμφωνία της Ουαγκαντούγκου.

Οι εκλογές που διεξήχθησαν στη **Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό** (ΛΔΚ) το 2006 σηματοδότησαν το τέλος της μεταβατικής διαδικασίας, δίνοντας τη δυνατότητα σχηματισμού των πρώτων πολυκομματικών εθνικών και επαρχιακών κοινοβουλίων και κυβερνήσεων κατά τη διάρκεια του 2007. Η ΕΕ εξακολουθεί να υποστηρίζει την παγίωση της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και της χρηστής διακυβέρνησης με άμεση προτεραιότητα τη μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας. Η ΕΕ παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις εξελίξεις στο Ανατολικό Κονγκό, όπου διαπιστώνει σοβαρή επιδείνωση της κατάστασης της ασφάλειας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων η οποία επιτείνει σε μεγάλο βαθμό τα παθήματα και τις αιτιάσεις του εντόπιου πληθυσμού και θέτει σε κίνδυνο την παγίωση της ειρήνης στη ΛΔΚ. Η κατάσταση οφείλεται κατά μέγα μέρος στις πάγιες εθνοτικές διχόνοιες, στη διαρκή παρουσία ξένων επαναστατικών ομάδων και στρατιωτικών ομάδων (συμπεριλαμβανομένης της Forces Armées de la République Démocratique du Congo ή FARDC), εξελίξεις που έχουν οδηγήσει σε μεγάλο αριθμό εκτοπισμένων στο εσωτερικό της χώρας και σε εξαιρετικά τρωτή εξουσία του κράτους στην περιοχή. Η ΕΕ θα συνεχίσει να πραγματοποιεί διάλογο με την κυβέρνηση της ΛΔΚ και με άλλες χώρες της περιοχής, προκειμένου να καταστεί δυνατή η εξεύρεση συνολικής πολιτικής λύσης στην κρίση του Κίβου και να αποφευχθεί η κλιμάκωση των εχθροπραξιών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξακολουθεί να ανησυχεί βαθύτατα για τις σοβαρές παραβιάσεις των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και για την κατάσταση των πολιτικών κρατουμένων στην **Ερυθραία**. Στις 18 Σεπτεμβρίου του 2006 προέβη σε δήλωση προτρέποντας την κυβέρνηση του κράτους της Ερυθραίας να δημοσιοποιήσει στοιχεία για τον τόπο και τις συνθήκες κράτησής τους και για την κατάσταση της υγείας τους. Η Ευρωπαϊκή Ένωση παρότρυνε την κυβέρνηση του κράτους της Ερυθραίας είτε να απαγγείλει κατηγορίες κατά των κρατουμένων και να τους παραπέμψει σε νόμιμη και δημόσια δίκη είτε να τους αφήσει ελεύθερους δίχως όρους.

Ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου, η προώθηση της πολυκομματικής δημοκρατίας, συνιστούν βασικά μελήματα στις σχέσεις με την **Αιθιοπία**. Η ΕΕ ζήτησε από την κυβέρνηση να σταματήσει την παρενόχληση της αντιπολίτευσης και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και να επιδοθεί σε πάγιο και εκτεταμένο διάλογο με την αντιπολίτευση ούτως ώστε να υλοποιηθούν στην πράξη οι δημοκρατικές πρόνοιες. Εξέφρασε επίσης ανησυχία για την ελευθερία του τύπου, την ανάμιξη της κυβέρνησης στη λειτουργία των ιδιωτικών μέσων μαζικής ενημέρωσης και για τον μεγάλο αριθμό κρατουμένων δημοσιογράφων. Η ΕΕ εξακολούθησε επίσης να δηλώνει θορυβημένη από την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε συνάρτηση με εσωτερικές συγκρούσεις όπως στο Ογκαντέν, και για τις δυσκολίες που συναντούν οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εκτέλεση της αποστολής τους. Παρά το αίτημα της ΕΕ για ντε φάκτο αναστολή της εκτέλεσης της θανατικής ποινής, η εκτέλεσή της παραμένει τρέχουσα πρακτική στη χώρα.

Η δίκη αρχηγών της αντιπολίτευσης, εκδοτών εφημερίδων και δημοσιογράφων και εκπροσώπων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών παρακολούθηθηκε με ιδιαίτερη προσοχή. Οι εκπρόσωποι της ΕΕ στην Αντίς Αμπέμπα απασχολούν τακτικά την αιθιοπική κυβέρνηση με το ζήτημα της κατάστασης των κρατουμένων, ενίοτε δε και απ' ευθείας τον Πρωθυπουργό Μελές Ζεναούι, στα πλαίσια του πολιτικού διαλόγου δυνάμει του άρθρου 8 της συμφωνίας του Κοτονού· οι εκπρόσωποι της ΕΕ πιέζουν να δοθούν πληροφορίες για τον ακριβή τόπο κράτησης των ατόμων αυτών στις οικογένειές τους και να μεριμνήσουν ώστε οι κρατούμενοι να έχουν πρόσβαση σε νομική συμβουλή και ανθρωπιστική μεταχείριση.

Οι εκπρόσωποι της ΕΕ έχουν επίσης εκφράσει προς τις αιθιοπικές αρχές τη βαθιά τους ανησυχία για τη δίκη, συν τοις άλλοις δε και για τη σαθρότητα των αποδεικτικών στοιχείων που έχουν κατατεθεί εναντίον των υποδίκων. Ένας ανεξάρτητος παρατηρητής χρηματοδοτούμενος από κράτος μέλος παρακολούθησε τη δίκη εξ ονόματος της ΕΕ από την αρχή της μαζί με εκπροσώπους της διπλωματικής κοινότητας.

Μετά την εκλογή της Προέδρου κας Τζόνσον-Σέρλιφ, η κατάσταση του κράτους δικαίου προόδευσε θεαματικά στη **Λιβερία**, επιτρέποντας στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ να θέσει τέρμα στα περιοριστικά μέτρα για την ξυλεία και τα διαμάντια από τη Λιβερία. Από τις 4 Μαΐου 2007, η Λιβερία έγινε δεκτή στο σύστημα πιστοποίησης της διαδικασίας Κίμπερλυ. Οι μόνες κυρώσεις που εξακολουθούν να ισχύουν είναι το εμπάργκο όπλων και οι ταξιδιωτικοί περιορισμοί κατά ορισμένων ατόμων οι οποίες παρατείνονται για ένα ακόμα διάστημα δώδεκα μηνών.¹

Η ΕΕ χαίρει για τις εξής θετικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου: τη διεξαγωγή δημοκρατικών εκλογών στο **Μάλι** που ολοκληρώθηκαν με διαφανή και ειρηνικό τρόπο, στο **Λεσόθο** και στη **Σενεγάλη**. Στη **Μαυριτανία**, όπου η ΕΕ παρακολούθησε τη διαδικασία, οι εκλογές πραγματοποιήθηκαν εξίσου καλά, επιτρέποντας ομαλή μετάβαση στη δημοκρατία και κλείνοντας ένα μακροχρόνιο κεφάλαιο αυταρχικής εξουσίας στη χώρα².

¹ Κοινή θέση 2007/93/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2007, για την ανανέωση και την τροποποίηση της κοινής θέσης 2004/137/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά της Λιβερίας (ΕΕ L 41, 13.2.2007, σ. 17-18).

² Βλέπε κεφάλαιο 4.10.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) απογοητεύθηκε διότι οι εκλογές της 14ης και 21ης Απριλίου στη **Νιγηρία** δεν σημείωσαν αξιόλογη πρόοδο εν σχέσει προς τις εκλογές του 2003, παρά τις βελτιώσεις που προβλέπει ο εκλογικός νόμος του 2006. Η ΕΕ εξέφρασε τη βαθιά της ανησυχία προς την κυβέρνηση για τις πολλές παρατυπίες που κηλίδωσαν τη διεξαγωγή τους καθώς και για τα βίαια επεισόδια κατά τη διάρκειά τους, τα οποία προκάλεσαν πολλά θύματα¹.

Η ΕΕ συνέχισε επίσης να συγκεντρώνει όλη της την προσοχή στην κατάσταση της **Βόρειας Ουγκάντας**, επιβεβαιώνοντας την ανεπιφύλακτη στήριξή της προς τις συνομιλίες της Τζούμπα μεταξύ κυβέρνησης της Ουγκάντας και Αντιστασιακού Στρατού του Κυρίου (LRA). Στα συμπεράσματά του της 18ης Ιουνίου 2007, το Συμβούλιο εξέφρασε ικανοποίηση για τον διορισμό του πρώην Προέδρου της Μοζαμβίκης, Γιοακίν Κισάνο, ως Ειδικού Απεσταλμένου του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για τις περιοχές όπου δρα ο LRA.

Εξέφρασε επίσης ικανοποίηση για τη συμβολή της Αφρικανικής Ένωσης και υπογράμμισε ότι προέχει να επιτευχθεί ειρηνευτική συμφωνία που θα παρέχει ειρήνη και ασφάλεια στην τοπική κοινότητα και θα συνάδει με το Καταστατικό της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου. Η ΕΕ επικρότησε τις βελτιώσεις της ασφάλειας και της ανθρωπιστικής κατάστασης στη Βόρεια Ουγκάντα από τη στιγμή της έναρξης των συνομιλιών, διαπιστώνοντας εκ παραλλήλου ότι ένα περίπου εκατομμύριο ατόμων συνεχίζει να είναι εκτοπισμένο. Παρότρυνε επίσης την κυβέρνηση της Ουγκάντας να δώσει, στα πλαίσια της βοήθειας που παρέχει, προτεραιότητα στη μακρόπνοη ανασυγκρότηση και ανάπτυξη της Βόρειας Ουγκάντας.

Όσον αφορά την Ουγκάντα ως σύνολο, το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι προέχει να ενισχυθεί η διαδικασία εκδημοκρατισμού και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου. Η ΕΕ εκφράζει την ανησυχία της για αυτό που θεωρεί αναμφισβήτητα αρνητική τάση υπονόμησης του κράτους δικαίου και της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης. Οι παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων που έχουν διαπραχθεί σε συνάρτηση με την υπόθεση κατά των υπόπτων του Λαϊκού Στρατού Σωτηρίας (People's Redemption Army) τη διαδικασία αναγκαστικού αφοπλισμού στην περιοχή της Καραμότζα συνιστούν ιδιαίτερη πηγή ανησυχίας.

¹ Βλέπε κεφάλαιο 4.10.

Η ΕΕ ανησυχεί για την κατάσταση στη **Σομαλία**. Έχει εκφράσει τη δυσαρέσκειά της για την ανθρωπιστική κατάσταση, ειδικότερα στην πρωτεύουσα Μογκαντίσου και στο νότιο τμήμα της χώρας, ζήτησε δε από όλους τους ενεχομένους στη σύγκρουση να συμμορφωθούν προς τη διεθνή ανθρωπιστική νομοθεσία. Η Τρόικα της ΕΕ έχει θέσει απερίφραστα το θέμα αυτό στον Πρόεδρο της Σομαλίας, Αμπντουλαχί Γιουσούφ Άχμεντ. Του έχει επίσης τεθεί το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ειδικότερα οι συλλήψεις αθώων αδιακρίτως και η προσφυγή στη θανατική ποινή.

Η ΕΕ εξακολουθεί να ανησυχεί βαθιά για τη συνεχιζόμενη σύγκρουση στην περιοχή Νταρφούρ του **Σουδάν** και για τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της διεθνούς ανθρωπιστικής νομοθεσίας που συμβαίνουν εκεί. Το Συμβούλιο καταδίκασε επανειλημμένα τις συνεχείς παραβιάσεις της εκχειρίδας από όλους τους ενεχομένους, ιδίως δε τη βία κατά του αμάχου πληθυσμού και τις επιθέσεις κατά των φορέων ανθρωπιστικής βοήθειας. Υπενθύμισε επίσης στην ηγεσία της σουδανικής κυβέρνησης τη συλλογική και συνάμα ατομική ευθύνη των μελών της να προστατεύουν τους πολίτες της χώρας από κάθε βιαιοπραγία και να κατοχυρώνουν τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Παρομοίως η ΕΕ εχαιρέτισε τη σύσταση αποστολής αξιολόγησης υψηλού επιπέδου στο Νταρφούρ από το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ (HRC), εκφράζοντας τη βαθιά της λύπη για την αρχική στάση που επέδειξε η σουδανική κυβέρνηση μη συνεργαζόμενη με την αποστολή και εμποδίζοντάς την να εισέλθει στο Σουδάν. Τον Απρίλιο του 2007, το Συμβούλιο δήλωσε τελικά ικανοποιημένο για την έγκριση ψηφίσματος από την 4η σύνοδο του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο οποίο τονιζόταν η σοβαρότητα των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπράττονται στο Νταρφούρ και προβλεπόταν η σύσταση ανεξάρτητης ομάδας εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου για να προωθηθεί η υλοποίηση των συστάσεων του ΣΑΔ και του μηχανισμού ανθρωπίνων δικαιωμάτων για το Νταρφούρ. Το Συμβούλιο προέτρεψε την κυβέρνηση του Σουδάν να συνεργαστεί πλήρως με αυτή την ομάδα. Στην δεύτερη φάση της περιόδου υποβολής εκθέσεων, το Σουδάν επέδειξε κάποια προθυμία να συνεργαστεί.

Η ΕΕ ασπάζεται ανεπιφύλακτα την αρχή σύμφωνα με την οποία όσοι καταπατούν τα ανθρώπινα δικαιώματα των αμάχων υπέχουν ευθύνη. Στα πλαίσια αυτά, η ΕΕ επανέλαβε ότι υποστηρίζει τις προσπάθειες του ΔΠΔ να θέσει τέρμα στην ατιμωρησία για τις αγριότητες που διεπράχθησαν στο Νταρφούρ. Εν συνεχεία της έκδοσης ενταλμάτων σύλληψης εναντίον δύο ατόμων από το Δικαστήριο στις 2 Μαΐου 2007, η ΕΕ προέτρεψε τη σουδανική κυβέρνηση να συμμορφωθεί προς τις αιτήσεις έκδοσής τους.

Στα πλαίσια του άρθρου 8 «πολιτικός διάλογος με το Σουδάν» , ο τακτικός διάλογος ΕΕ-Σουδάν για τα ανθρώπινα δικαιώματα διαλαμβάνει μεταξύ άλλων και το θέμα των βασανιστηρίων.

Η ΕΕ συνεχίζει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη **Ζιμπάμπουε**, η οποία κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου συνέχισε να επιδεινώνεται. Η ΕΕ έχει επίσης προβεί επανειλημμένως σε δημόσιες δηλώσεις με τις οποίες καταγγέλλει την κακομεταχείριση ηγετών της αντιπολίτευσης, ακτιβιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και κοινών πολιτών που ασκούν το δικαίωμά του λέγειν, του συνεταιρίζεσθαι και του συνέρχεσθαι. Τον Φεβρουάριο του 2007 το Συμβούλιο ανανέωσε, λόγω ανυπαρξίας προόδου στην κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων της χώρας, την κοινή θέση 2007/120/ΚΕΠΠΑ που είχε εγκρίνει για πρώτη φορά τον Φεβρουάριο του 2002 (2002/145/ΚΕΠΠΑ), τη σχετική με περιοριστικά μέτρα κατά της Ζιμπάμπουε. Εν συνεχεία της καταστολής που άσκησε η αστυνομία εναντίον μιας ειρηνικής συγκέντρωσης προσευχής στη Χαράρε τον Μάρτιο, το Συμβούλιο αποφάσισε επίσης να προσθέσει στον κατάλογο που απαγορεύει τη χορήγηση θεωρήσεων άλλα δύο ονόματα, των δύο αστυνομικών που ευθύνονται. Τα περιοριστικά μέτρα συνίστανται σε απαγόρευση εισόδου στην ΕΕ και σε πάγωμα των περιουσιακών στοιχείων ατόμων επιδιδόμενων σε δραστηριότητες που υπονομεύουν σοβαρά τη δημοκρατία, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το κράτος δικαίου στη Ζιμπάμπουε. Ισχύει επίσης εμπάργκο όπλων και εξοπλισμού που προορίζεται για στρατιωτικές επιχειρήσεις.

Στις 28 και 29 Μαρτίου 2007 πραγματοποιήθηκε στο Νταρ-εσ-Σαλάμ σύνοδος κορυφής της SADC. Τη σύνοδο ακολούθησαν βίαια επεισόδια στη Ζιμπάμπουε, όπου ηγέτες της αντιπολίτευσης και μέλη της κοινωνίας των πολιτών ξυλοκοπήθηκαν από την αστυνομία επειδή θέλησαν να συμμετάσχουν σε ειρηνική συγκέντρωση προσευχής. Η σύνοδος κορυφής ανέθεσε στον Πρόεδρο της Νότιας Αφρικής κ. Μπέκι να πλαισιώσει τον διάλογο μεταξύ αντιπολίτευσης και κυβέρνησης της Ζιμπάμπουε και να υποβάλει εν συνεχεία έκθεση στην SADC για την πρόοδο που σημειώθηκε. Η σύνοδος κορυφής ζήτησε επίσης την άρση κάθε μορφής κυρώσεων κατά της Ζιμπάμπουε, παρά την ανυπαρξία οικονομικών κυρώσεων της ΕΕ. Στις 23 και 24 Απριλίου 2007 το Συμβούλιο συζήτησε τις πρόσφατες εξελίξεις στη Ζιμπάμπουε και ενέκρινε συμπεράσματα στα οποία επικροτούσε την εντολή προς τον Πρόεδρο κ. Μπέκι, δηλώνοντας ότι είναι πρόθυμο να στηρίξει την πρωτοβουλία SADC εφ' όσον κληθεί να το πράξει.

6.5. Βόρεια και Νότια Αμερική

Η ΕΕ ανησυχεί για την απουσία προόδου της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην **Κεντρική Αμερική**. Συγκεκριμένα, η ΕΕ επισκόπησε την κατάσταση και τις πολιτικές ασφάλειας στις χώρες που μαστίζονται περισσότερο από τη βία και δη στη **Γουατεμάλα**, την **Ονδούρα** και το **Ελ Σαλβαδόρ**. Στην υπουργική σύνοδο του Διαλόγου του Σαν Χοσέ που έλαβε χώρα στον Σάντο Ντομίνγκο (Δομινικανή Δημοκρατία) στις 19 Απριλίου 2007, Ευρωπαϊκή Ένωση και Κεντρική Αμερική υπογράμμισαν τη μεγάλη σημασία που έχουν η προώθηση και η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η ευρωπαϊκή πλευρά υπενθύμισε τη θέση της για την κατάργηση της θανατικής ποινής, θέτοντας στο επίκεντρο τα διάφορα προγράμματα που υποστηρίζει στην Κεντρική Αμερική για την προώθηση και τη διάδοση των αρχών και αξιών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς τα μέσα για την κατοχύρωσή τους. Πέραν αυτού, θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων εθίγησαν κατά τις συνεδριάσεις πολιτικού διαλόγου με την Κεντρική Αμερική.

Κατά τη διάρκεια του παρελθόντος έτους, η ΕΕ επανέλαβε ότι ανησυχεί για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην **Κολομβία**. Η ΕΕ απηύθυνε έκκληση προς όλες τις παράνομες ένοπλες ομάδες να επιδοθούν με ειλικρίνεια στην αναζήτηση συμπεφωνημένης λύσης για την ένοπλη σύρραξη στο εσωτερικό, τονίζοντας ότι πρέπει να επιτευχθεί ανθρωπιστική συμφωνία ενόσω ακόμα συνεχίζεται η σύρραξη. Το Συμβούλιο επανέλαβε ότι ζητά από τις παράνομες ένοπλες ομάδες που συνεχίζουν να κρατούν ομήρους να τους αφήσουν αμέσως ελεύθερους δίχως όρους, ζητώντας τους επίσης να απέχουν από νέες απαγωγές.

Σε αρκετές επαφές με τις κολομβιανές αρχές, το Συμβούλιο τόνισε ότι η θέσπιση της νομοθεσίας για την ειρήνη και τη δικαιοσύνη πρέπει να λαμβάνει υπ' όψη τις βασικές αρχές της αλήθειας, της δικαιοσύνης και της επανόρθωσης σύμφωνα με τα διεθνώς συμπεφωνημένα πρότυπα. Το Συμβούλιο εξέφρασε την άποψη ότι εάν εφαρμοστεί ουσιαστικά και με διαφάνεια, η νομοθεσία αυτή μπορεί να συμβάλει θετικά στην εξεύρεση ειρηνευτικής λύσης στην Κολομβία. Η ΕΕ επιβεβαίωσε ότι είναι πρόθυμη να συνεργαστεί στενά με την κυβέρνηση, τα θεσμικά όργανα και την κοινωνία των πολιτών της Κολομβίας, καθώς και με τον Ύπατο Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα και άλλους για την παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας αυτής.

Στα συμπεράσματά του σχετικά με μια πολιτική της ΕΕ για την **Κούβα** που εγκρίθηκαν τον Ιούνιο (10578/1/07 REV 1), εξέφρασε τη λύπη του διότι η κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν έχει βασικά μεταβληθεί παρά τον περιορισμό του αριθμού πολιτικών κρατουμένων και των παρενοχλήσεων. Η κουβανική κυβέρνηση εξακολουθεί να αρνείται στους πολίτες της τα διεθνώς ανεγνωρισμένα ατομικά, πολιτικά και οικονομικά δικαιώματα και ελευθερίες. Η ΕΕ προέτρεψε για μια ακόμα φορά την κουβανική κυβέρνηση, και δη την Κούβα ως μέλος του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, να ελευθερώσει δίχως όρους όλους τους πολιτικούς κρατουμένους, επαναλαμβάνοντας ότι το ζήτημα αυτό συνιστά βασική προτεραιότητα της πολιτικής της έναντι της Κούβας.

Η ΕΕ επανέλαβε επίσης την έκκλησή της προς την κουβανική κυβέρνηση να χορηγήσει ελευθερία ενημέρωσης και έκφρασης, την καλεί δε να δειχθεί συνεργάσιμη στο θέμα αυτό.

Όλοι όσοι είναι ειρηνικά ταγμένοι υπέρ της ελευθερίας, της δημοκρατίας και του σεβασμού των οικουμενικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων μπορούν να είναι βέβαιοι για την αλληλεγγύη και την συνεχή στήριξη της ΕΕ. Η ΕΕ θα συνεχίσει να διεξάγει τον διάλογό της με την κοινωνία των πολιτών της Κούβας και να προσφέρει πρακτική βοήθεια σε όλους τους τομείς της κοινωνίας με σκοπό τις ειρηνικές αλλαγές στην Κούβα. Στη συνάρτηση αυτή, το Συμβούλιο προέβαλε την παγκόσμιας εμβέλειας πολιτική στήριξης της ΕΕ προς τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ.

Στην ειδικότερη περίπτωση της **Γουατεμάλας**, η ΕΕ έχει επανειλημμένα εκφράσει ανησυχίες για τις επιθέσεις κατά υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των οργανώσεών τους, καθώς και για το εν γένει υπόβαθρο βίας και ατιμωρησίας των δραστών τους. Η ΕΕ απηύθυνε έκκληση για την ενίσχυση των θεσμών της δικαστικής εξουσίας και συνέστησε τη σύσταση της CICIG (Διεθνούς Επιτροπής κατά της Ατιμωρησίας) με χρηματοδότηση του ΟΗΕ, την οποία επικύρωσε το Κογκρέσο της χώρας τον Αύγουστο του 2007.

Η ΕΕ εξακολουθεί να υποστηρίζει την MINUSTAH -την επιχείρηση διατήρησης της ειρήνης του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών στην **Αϊτή** - η εντολή της οποίας περιλαμβάνει επίσης την προαγωγή και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η ΕΕ συγχαίρει το **Μεξικό** για τις προσπάθειες που καταβάλλει στην προαγωγή και την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε πολυμερές επίπεδο συνεχίζοντας τον τακτικό της διάλογο, συγκεκριμένα δια των μέσων που προβλέπει η Συμφωνία Σύνδεσης ΕΕ-Μεξικού. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ όσον αφορά τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η ΕΕ παρακολουθεί προσεκτικά την κατάσταση των ατόμων αυτών. Ειδικότερα, η ΕΕ σημειώνει με ανησυχία τις επιθέσεις κατά της ζωής και της ελευθερίας του λέγειν των δημοσιογράφων, ιδίως εκείνων των δημοτικών ραδιοφωνικών σταθμών, καθώς και την περίπτωση της ερευνήτριας δημοσιογράφου Λίντια Κάτσο, που δέχθηκε απειλές για τη δουλειά της στο θέμα της εμπορίας ανθρώπων.

Όσον αφορά τις κοινωνικές συγκρούσεις και τις ταραχές στην πολιτεία της Ουαχάκα, η ΕΕ έχει δηλώσει ότι επιθυμεί να εξευρεθεί ειρηνική λύση από όλες τις πλευρές.

Αναφορικά με ισχυρισμούς για σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε Ουαχάκα και Ατένκο, η ΕΕ έχει εκφράσει την ανησυχία και την επιθυμία της να ερευνηθούν διεξοδικά όλα τα κρούσματα παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η ΕΕ έχει εκφράσει την ανησυχία της για έναν αριθμό συζητούμενων νομοσχεδίων, μεταξύ άλλων, με σκοπό να επεκταθεί η εφαρμογή της θανατικής ποινής. Η ανησυχία της ΕΕ περιλαμβάνει επίσης τις ενδεχόμενες νομικές συνέπειες ένεκα των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει το **Περού** δυνάμει του Συμφώνου του Σαν Χοσέ, και συγκεκριμένα την έξοδο από το παναμερικανικό σύστημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η ΕΕ συνεχίζει να παρακολουθεί προσεκτικά τις εξελίξεις.

Η ΕΕ σημείωσε ότι οι προεδρικές εκλογές της 3ης Δεκεμβρίου του 2006 στη **Βενεζουέλα** διεξήχθησαν σε κλίμα ειρήνης και διαφάνειας και ότι τα αποτελέσματα έγιναν δεκτά από όλους τους συμμετασχόντες. Η ΕΕ επανέλαβε ότι είναι αποφασισμένη να βοηθήσει στην παγίωση της δημοκρατίας και της χρηστής διακυβέρνησης στη Βενεζουέλα, καθώς και στην ανακούφιση της φτώχειας, της ανισότητας και του αποκλεισμού.

Η ΕΕ σημειώνει με ανησυχία ότι η κυβέρνηση της Βολιβιανής Δημοκρατίας της Βενεζουέλας αποφάσισε να αφήσει να εκπνεύσει η άδεια ραδιοτηλεοπτικής δραστηριότητας του οργανισμού Radio Caracas Television (RCTV) στις 27 Μαΐου, δίχως να διοργανώσει ανοικτό διαγωνισμό για την άδεια που θα την διαδεχθεί. Η ΕΕ υπενθύμισε τις υποσχέσεις των αρχών της Βενεζουέλας όσον αφορά τους ανοικτούς διαγωνισμούς και τις διαδικασίες υποβολής προσφορών όσον αφορά τη συγκεκριμένη αυτή άδεια.

Η ΕΕ μοιράζεται με την Βολιβαριανή Δημοκρατία της Βενεζουέλας την πίστη προς τις δημοκρατικές αξίες. Η ελευθερία του λόγου και η ελευθερία του τύπου συνιστούν ουσιαστικά στοιχεία της δημοκρατίας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναμένει κατά συνέπεια ότι η Βολιβαριανή Δημοκρατία της Βενεζουέλας θα περιφρουρήσει τις ελευθερίες αυτές και θα στηρίξει την πολυφωνία της ενημέρωσης.

6.6. Ασία

Κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου, η ΕΕ προέτρεψε επανειλημμένα την κυβέρνηση της **Βιρμανίας/Μιανμάρ** να μπει σε πορεία εθνικής συμφιλίωσης και μετάβασης προς νόμιμο πολιτικό καθεστώς, και να επιταχύνει την ανάπτυξη της χώρας. Οι συνεχιζόμενες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η κράτηση των πολιτικών ακτιβιστών στη Βιρμανία/Μιανμάρ υπήρξε αντικείμενο πολλών δηλώσεων της ΕΕ ή της Προεδρίας και συναντήσεων με τις βιρμανικές αρχές και άλλα τρίτα κράτη. Επί παραδείγματι, στις 24 Μαΐου 2007 (ακριβώς πριν από την παράταση του κατ' οίκον περιορισμού της), η ΕΕ ζήτησε να αφεθεί ελεύθερη η ηγέτις του Εθνικού Συνασπισμού για τη Δημοκρατία και βραβευμένη με Νόμπελ Ντάου Ονγκ Σαν Σου Τσι. Η ΕΕ προέτρεψε επίσης την κυβέρνηση να μπει σε πορεία εθνικής συμφιλίωσης και μετάβασης προς τη δημοκρατία και να προωθήσει την ανάπτυξη της χώρας.

Η ΕΕ έχει θέσει επίσης επανειλημμένα ενώπιον των βιρμανικών αρχών το θέμα της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στα πλαίσια περιφερειακών και πολυμερών διασκέψεων (Περιφερειακό Φόρουμ ASEAN, Κουάλα Λουμπούρ 28 Ιουλίου 2006, σύνοδος κορυφής ASEM, Ελσίνκι 10 Σεπτεμβρίου 2006, σύνοδος Υπουργών Εξωτερικών EU-ASEAN, Νυρεμβέργη 14 και 15 Μαρτίου 2006, υπουργική σύνοδος ASEM, Αμβούργο 28 και 29 Μαΐου) και έχει χρησιμοποιήσει διμερείς συσκέψεις για να καταστήσει γνωστές τις ανησυχίες της ΕΕ. Η ΕΕ συσκέπτεται τακτικά με εταίρους από την Ασία και άλλα κράτη όσον αφορά την κατάσταση της χώρας.

Η ΕΕ έχει λάβει γνώση της συμφωνίας μεταξύ της βιρμανικής κυβέρνησης και της ΔΟΕ όσον αφορά την συνέχεια που δίνεται στις καταγγελίες για καταναγκαστική εργασία στη χώρα. Παρ' όλ' αυτά, η ΕΕ εξακολουθεί να ανησυχεί για τους περιορισμούς που υφίστανται ορισμένες διεθνείς οργανώσεις· αυτό αφορά ιδίως τις εργασιακές συνθήκες της Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταυρού η οποία παίζει σημαντικό ρόλο στην κατοχύρωση των αρχών του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Σε δημόσια δήλωσή της, η ΕΕ έχει αναφερθεί στο προσωρινό κλείσιμο των γραφείων της ΔΕΕΣ τον Δεκέμβριο του 2006.

Τον Απρίλιο του 2007, η ΕΕ ανανέωσε για άλλους 12 μήνες την κοινή της θέση σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατ' εκείνων που επωφελούνται περισσότερο από την κακοδιοίκηση στη Βιρμανία/Μιανμάρ και κατ' εκείνων που υπονομεύουν ενεργά τη διαδικασία εθνικής συμφιλίωσης, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη δημοκρατία. Στη συνάρτηση αυτή, η ΕΕ ενέκρινε συμπεράσματα του Συμβουλίου.

Η Τρίτη Επιτροπή της 61ης ΓΣΗΕ ενέκρινε ψήφισμα σχετικά με τη Βιρμανία/Μιανμάρ που κατέθεσε η ΕΕ (για λεπτομέρειες βλέπε κεφάλαιο 5.1).

Η ΕΕ παρακολούθησε προσεκτικά την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην **Καμπότζη** και έθεσε κατ' επανάληψη στις αρχές το θέμα της μεταχείρισης των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και ειδικότερα τον φόνο ενός συνδικαλιστή τον Φεβρουάριο του 2007. Η ΕΕ εξεδήλωσε ανησυχία για την ελευθερία των μη κυβερνητικών οργανώσεων να συνεταιρίζονται και προέβη σε διάβημα για την απειλή απέλασης κατά της Πρωτοβουλίας για τη Δικαιοσύνη του Ιδρύματος Ανοικτής Κοινωνίας. Η ΕΕ παρακολούθησε επίσης πολύ προσεκτικά τις τοπικές εκλογές, συν τοις άλλοις και για να απαντηθεί το ερώτημα αν θα πρέπει να παρακολουθήσει τις ερχόμενες εθνικές εκλογές του 2008. Της τέταρτης Μικτής Επιτροπής ΕΚ-Καμπότζης που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες τον Μάιο του 2007 προηγήθηκε η πρώτη συνεδρίαση μιας υποομάδας ΕΚ-Καμπότζης για τη νομοθετική μεταρρύθμιση, τη χρηστή διακυβέρνηση και τα ανθρώπινα δικαιώματα, η οποία συστάθηκε δυνάμει των διατάξεων της ρήτηρας περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων της Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας με την Καμπότζη. Σκοπός της υποομάδας είναι να δημιουργηθεί ένα βήμα για την δίχως αντεγκλήσεις ανταλλαγή απόψεων στο θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την διεύρυνση της αλληλοκατανόησης σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, προκειμένου να δρομολογηθούν θετικές αλλαγές επί τόπου.

Η ΕΕ εξακολούθησε να θορυβείται από τις συνεχείς καταγγελίες συστηματικών, εκτεταμένων και σοβαρών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη **Λαϊκή Δημοκρατία της Βόρειας Κορέας (ΛΔΒΚ)**. Είναι σχεδόν αδύνατον να συγκεντρωθούν αποδεικτικά στοιχεία από πρώτο χέρι· δεν χορηγείται άδεια στις αποστολές της ΕΕ για να επισκεφθούν δικαστικά, αστυνομικά ή σωφρονιστικά ιδρύματα, απαγορεύεται δε η πρόσβαση στους εξωτερικούς παρατηρητές.

Η ΛΔΒΚ αρνήθηκε να συνομιλήσει επί της ουσίας με την ΕΕ για τις ανησυχίες της που έχουν να κάνουν με τα διαδοχικά ψηφίσματα του ΣΑΔ και της ΓΣΗΕ (βλέπε κεφάλαιο 5.1) και απέρριψε τη συνεργασία με τον Ειδικό Εισηγητή του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθηγητή Βιτίτ Μουνταρμπόρν.

Η ΛΔΒΚ επιμένει ότι πρόοδος στα ανθρώπινα δικαιώματα θα μπορέσει να υπάρξει μόνον εφόσον η ΕΕ σταματήσει να καταθέτει ψηφίσματα κατά της ΛΔΒΚ σε διεθνή πλαίσια. Η ΕΕ πάλι αρνείται να δεχθεί προϋποθέσεις για την επανάληψη του διαλόγου για τα ανθρώπινα δικαιώματα που έχει ανασταλεί από το 2003.

Ανησυχίες για τα ανθρώπινα δικαιώματα τέθηκαν επί τάπητος σε κάθε μία από τις τέσσερις επισκέψεις της Τρόικας (επίπεδο Διευθυντών) των τελευταίων ετών. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης της Τρόικας τον Μάρτιο του 2007, η ευρωπαϊκή πλευρά έθεσε ξανά το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πλην δεν υπήρξε κανένα δείγμα ουσιαστικής αντίδρασης.

Τον Ιανουάριο του 2007, έγινε επί τόπου διάβημα της Τρόικας προκειμένου να επιτευχθεί η προσχώρηση της ΛΔΒΚ στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά των βασανιστηρίων (UNCAT). Το Υπουργείο Εξωτερικών απέρριψε ασυζητητί τη σκέψη της προσχώρησης στη σύμβαση αυτή.

Η ΕΕ ασχολήθηκε με την κατάσταση στις **Φίτζι** το φθινόπωρο του 2006, προτρέποντας τις ένοπλες δυνάμεις της χώρας να σεβαστούν το αποτέλεσμα των γενικών εκλογών του Μαΐου του 2006 (που παρακολούθησε αποστολή εκλογικών παρατηρητών της ΕΕ) και να θέσουν εαυτές υπό την εκλεγμένη πολιτική κυβέρνηση. Εν συνεχεία καταδίκασε το στρατιωτικό πραξικόπημα της 5ης Δεκεμβρίου του 2006 το οποίο συνιστούσε καταστρατήγηση των «βασικών στοιχείων» της συμφωνίας του Κοτονού - των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των δημοκρατικών αρχών και του κράτους δικαίου - δίνοντας έτσι λαβή για διαδικασία υποχρεωτικής διαβούλευσης.

Τον Απρίλιο ολοκληρώθηκαν με επιτυχία οι διαβουλεύσεις οι επιλεγόμενες «του άρθρου 96», η δε κυβέρνηση των Φίτζι δεσμεύθηκε να άρει γρήγορα την κατάσταση ανάγκης και τον στρατιωτικό νόμο και να διενεργήσει εκλογές εντός 2 ετών. Η μεγάλη συχνότητα παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τους μήνες αμέσως μετά το πραξικόπημα έχει πλέον μετριαστεί, η ΕΕ όμως συνεχίζει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις εν γένει εξελίξεις στη χώρα και πιέζει για την υλοποίηση όλων των δεσμεύσεων που συμφωνήθηκαν για τη θεραπεία της κατάστασης, και συγκεκριμένα εκείνες που αφορούν τη θέσπιση χάρτη πορείας για δημοκρατικές εκλογές.

Όσον αφορά την **Ινδονησία**, η ΕΕ διαπίστωσε μεγάλη βελτίωση της κατάστασης στην επαρχία Ατσέ και συνεχάρη τους εμπλεκόμενους στη σύγκρουση για την προσήλωσή τους στην ειρήνη και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η αποστολή παρακολούθησης στην Ατσέ, βασικό καθήκον της οποίας ήταν η παρακολούθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μπόρεσε να αναχωρήσει τον Δεκέμβριο του 2006 δεδομένου ότι η κατάσταση στην επαρχία ήταν και εξακολουθεί ακόμα να είναι σχετικά σταθερή. Η ΕΕ παρακολούθησε τις επαρχιακές εκλογές του Δεκεμβρίου που στο σύνολό τους ήσαν ανεπηρέαστες και ελεύθερες¹. Η ΕΕ εξακολουθεί να απασχολείται έντονα με την Ατσέ μέσω ενός πολύ ουσιώδους προγράμματος ανασυγκρότησης και ανάπτυξης, το οποίο προβλέπει επίσης υποβοήθηση στη δημιουργία θεσμών στον τομέα της δικαιοσύνης καθώς και στήριξη δικαστηρίου ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην επαρχία αυτή, εφόσον βέβαια συσταθεί. Γενικά η ΕΕ είναι ικανοποιημένη με τη δέσμευση της κυβέρνησης ότι θα ασχοληθεί με τα θέματα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σε πρακτικό ωστόσο επίπεδο, η ΕΕ εξακολουθεί να ανησυχεί για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τις διαθρησκευτικές σχέσεις σε ορισμένες περιοχές όπως η Παπούα και το Κεντρικό Σουλαβέζι. Η ΕΕ έχει προβεί σε διαβήματα σχετικά με τη θανατική ποινή στην Ινδονησία, καθώς και σχετικά με τις τρεις «Χριστιανές του Πόζο» που εκτελέστηκαν τον Σεπτέμβριο του 2006. Η ΕΕ παραμένει ανήσυχη διότι εξακολουθεί να είναι δύσκολο να προσαχθούν στη δικαιοσύνη οι δράστες σοβαρών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου, η ΕΕ ολοκλήρωσε τις διαπραγματεύσεις για νέα συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας με την Ινδονησία, στην οποία ως βασικό στοιχείο περιλαμβάνεται ρήτρα περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ρήτρα για το ΔΠΔ και ρήτρα περί συνεργασίας στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων². Βάσει του τελευταίου αυτού, η ΕΕ και η Ινδονησία άρχισαν συζητήσεις για την καθιέρωση διαλόγου με αντικείμενο τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Το **Λάος** εξακολουθεί να είναι πολύ ελεγχόμενο μονοκομματικό κράτος με περιορισμούς αρκετών ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων και κακές συνθήκες κράτησης. Η ΕΕ έθεσε επανειλημμένα στις αρχές το διηνεκές πρόβλημα της εθνικής μειονότητας Λάο **Μονγκ** και τη συνακόλουθη ύπαρξη προσφύγων στην Ταϊλάνδη. Η ΕΕ προσφέρθηκε να βοηθήσει στην επανένταξη αυτών των Μόνγκ στη λαοτινή κοινωνία μέσω δέσμης αναπτυξιακής συνεργασίας. Το ζήτημα των 27 «εξαφανισθέντων» παιδιών συζητήθηκε σε διμερή υπουργική διάσκεψη, αν και η τύχη των περισσότερων από αυτά έγινε εν των μεταξύ γνωστή. Η ΕΕ προέβη επίσης σε δήλωση (χρονική στιγμή;) η οποία έθιγε την κατάσταση των προσφύγων Μονγκ στην Ταϊλάνδη και καλούσε την κυβέρνηση να συνεργαστεί με την Υπάτη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και με τις χώρες που είναι πρόθυμες να δεχθούν Μονγκ με σκοπό την επανεγκατάστασή τους.

¹ Βλέπε κεφάλαιο 4.10.

² Βλέπε κεφάλαιο 3.7.

Παρά την ευνοϊκή γενική εξέλιξη στις **Φιλιππίνες** τα τελευταία χρόνια και τη θετική είδηση για την κατάργηση της θανατικής ποινής πέρυσι, τους τελευταίους μήνες η ΕΕ θορυβείται όλο και περισσότερο από αναφορές για εξωδικαστικές εκτελέσεις που πλήττουν πολιτικούς ακτιβιστές, δημοσιογράφους, υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δικαστές και δικηγόρους. Η ΕΕ δεν έχει μόνο καλέσει επανειλημμένα την κυβέρνηση να επιδείξει αποφασιστικότητα αναλαμβάνοντας τα ηνία στο ζήτημα αυτό, αλλά έχει στείλει και εμπειρογνώμονες στη χώρα για να εκτιμήσουν τον τρόπο με τον οποίο η βοήθεια της ΕΕ μπορεί να βοηθήσει τις αρχές να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα. Και ενώ έγινε δεκτή με πνεύμα ειλικρίνειας και συνεργασίας, η αποστολή διαπίστωσε ότι ο περιορισμός των κρουσμάτων εξωδικαστικής εκτέλεσης θα απαιτήσει ορισμένες διαρθρωτικές και νομοθετικές αλλαγές καθώς και επένδυση στη δημιουργία ικανοτήτων. Γενικότερα πρέπει να γίνουν ακόμα πολλά στις Φιλιππίνες προκειμένου να τεθούν σε εφαρμογή οι συμβάσεις, τα σύμφωνα και οι συνθήκες που ισχύουν για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η ΕΕ παρακολουθεί επίσης προσεκτικά τις εξελίξεις στο Μιντανάο.

Η ΕΕ καταδίκασε αμέσως το στρατιωτικό πραξικόπημα που έγινε στην **Ταϊλάνδη** στις 19 Σεπτεμβρίου 2006 και κατ' επανάληψη απηύθυνε έκκληση, στα πλαίσια δημόσιων δηλώσεων ή ιδιωτικών διαβημάτων, για γοργή επάνοδο στη δημοκρατία και τη συνταγματική τάξη, για έγκαιρες εκλογές καθώς και για την ταχεία άρση του στρατιωτικού νόμου και όλων των περιορισμών που έχουν επιβληθεί στα πολιτικά κόμματα, τα σωματεία και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Η ΕΕ διέκοψε τις διμερείς επισκέψεις υπουργικού επιπέδου με προορισμό αλλά και προέλευση την Ταϊλάνδη, ενώ ταυτόχρονα εκμεταλλεύεται τις συσκέψεις σε πολυμερή πλαίσια για να επιδιώξει διάλογο με την προσωρινή κυβέρνηση σε επίπεδο υπουργών, ανωτέρων υπαλλήλων ή εργασιών. Η ΕΕ καταγράφει με ικανοποίηση ότι η προσωρινή κυβέρνηση έχει έως τώρα σεβαστεί το χρονοδιάγραμμα επανόδου στη δημοκρατία που καταρτίστηκε μετά το πραξικόπημα και παρακολουθεί με μεγάλη προσοχή το δημοψήφισμα και τις εκλογές. Η ΕΕ παραμένει επίσης σε στενή επαφή με τις αρχές της Ταϊλάνδης όσον αφορά την κατάσταση στον Νότο που παραμένει σοβαρή και είναι έτοιμη να εντείνει τη συνεργασία χάριν σταθεροποίησης της περιοχής.

Η ΕΕ εξακολούθησε να δίνει ιδιαίτερη προσοχή στο **Ανατολικό Τιμόρ** μετά την επιδείνωση της εσωτερικής του κατάστασης ασφάλειας την άνοιξη του 2006. Η ΕΕ υποστηρίζει τη νέα αποστολή του ΟΗΕ στο Ανατολικό Τιμόρ και αναγνωρίζει τη διαρκή συμβολή της Πορτογαλίας στο σώμα ασφάλειας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρείχε ακόμα μεγαλύτερη βοήθεια στη χώρα, με ιδιαίτερο βάρος στην ικανότητα δημιουργίας θεσμών, υποστήριξε δε τις προσπάθειες για συμφιλίωση των αντιμαχομένων. Η ΕΕ παρακολούθησε τις προεδρικές εκλογές του Απριλίου/Μαΐου αλλά και τις κοινοβουλευτικές εκλογές του τέλους Ιουνίου του 2007, θα παρακολουθήσει δε πολύ προσεκτικά τις πολιτικές εξελίξεις τους ερχόμενους μήνες¹. Η ΕΕ έχει θέσει στις αρχές το ζήτημα του αμετάβλητα μεγάλου αριθμού εκτοπισμένων στο εσωτερικό, ευελπιστεί δε ότι θα δοθεί έγκαιρη λύση στο ιδιαίτερο αυτό πρόβλημα.

Η ΕΕ κατέγραψε με μεγάλη ανησυχία τη σύλληψη και τις βαριές ποινές που επιβλήθηκαν σε ορισμένους ειρηνικούς υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο **Βιετνάμ** την άνοιξη του 2007, τη στιγμή που το 2006 η κυβέρνηση είχε τηρήσει πιο μαλακή στάση απέναντι στην αντιπολίτευση. Σε γενικές γραμμές η ΕΕ εξέφρασε τη λύπη της για την υποχώρηση των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων σε σύγκριση με το 2006, η οποία έρχεται σε δυσάρεστη αντίθεση με την εν γένει θετική πορεία του Βιετνάμ προς μεγαλύτερο οικονομικό άνοιγμα και κοινωνικοοικονομική πρόοδο, πράγμα που ενδέχεται να βλάψει τη διεθνή αξιοπιστία της χώρας. Παρ' όλ' αυτά, η ΕΕ σημείωσε ότι οι αρχές του Βιετνάμ αναγνωρίζουν ότι «πρέπει ακόμα να γίνει δουλειά» με τα ανθρώπινα δικαιώματα στη χώρα και ότι υπάρχουν χάσματα μεταξύ νομοθεσίας και τρέχουσας πρακτικής, ιδίως στους τομείς της ελευθερίας της έκφρασης και της μεταχείρισης των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των οικογενειών τους. Ο διάλογος ΕΕ-Βιετνάμ για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε τοπικό επίπεδο συνεχίστηκε με μια εποικοδομητική και φιλική σύσκεψη τον Ιούνιο του 2007. Εκτός αυτού, η υποομάδα ΕΚ-Βιετνάμ για τη διοικητική μεταρρύθμιση, τη διακυβέρνηση και τα ανθρώπινα δικαιώματα πραγματοποίησε τη δεύτερη συνεδρίασή της τον Νοέμβριο του 2006. Η υποομάδα αυτή συστάθηκε δυνάμει των διατάξεων της ρήτηρας περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων της Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας με το Βιετνάμ. Σκοπός της υποομάδας είναι να δημιουργηθεί ένα βήμα για την δίχως αντεγκλήσεις ανταλλαγή απόψεων στο θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την διεύρυνση της αλληλοκατανόησης σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, προκειμένου να δρομολογηθούν θετικές ανταλλαγές επί τόπου. Σαν αποτέλεσμα της συνεδρίασης, εξετάζονται τώρα και άλλες πτυχές της συνεργασίας με το Βιετνάμ στο θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

¹ Βλέπε κεφάλαιο 4.10.

Κίνα: βλέπε κεφάλαιο 3.5 «Διάλογοι στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και διαβουλεύσεις»

Ιαπωνία: βλέπε κεφάλαιο 3.6. «Διαβουλεύσεις της Τρόικας για τα ανθρώπινα δικαιώματα»

Νότια Ασία

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένας από τους σημαντικότερους διεθνείς εταίρους του **Αφγανιστάν**. Εκτός του ότι η ΕΕ είναι ένας από τους κορυφαίους δωρητές της χώρας, αλλά και η πολιτική εταιρική σχέση μεταξύ των δύο πλευρών έχει συσφιχθεί μετά την κοινή δήλωση ΕΕ-Αφγανιστάν της 16ης Νοεμβρίου του 2005. Στη δήλωση αυτή τα ανθρώπινα δικαιώματα συγκαταλέγονταν στις βασικές προτεραιότητες συνεργασίας στα πλαίσια της διμερούς σχέσης, πράγμα που αποτυπώθηκε στις συζητήσεις της δεύτερης ετήσιας υπουργικής Τρόικας της ΕΕ με το Αφγανιστάν που έλαβαν χώρα στο Βερολίνο στις 29 Ιανουαρίου 2007. Βρήκε επίσης έκφραση στις συνεχιζόμενες δραστηριότητες του γραφείου του Ειδικού Εντεταλμένου της ΕΕ και της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Καμπούλ. Και οι δύο επιδόθηκαν δραστήρια στην υποστήριξη της Ανεξάρτητης Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Αφγανιστάν (AIHRC), και σε κάποιες μεμονωμένες περιπτώσεις προέβησαν δε σε διαβήματα προς τις αφγανικές αρχές. Ιδιαίτερες προσπάθειες αφιερώθηκαν στη συνεργασία με το αφγανικό κοινοβούλιο, κυρίως για να συζητηθούν τα προβλήματα που γεννά το ψήφισμά του για χορήγηση αμνηστίας στους πρώην μαχητές και για κατοχύρωση της ελευθερίας των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Στα συμπεράσματά του της 15ης Δεκεμβρίου του 2006, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επεσήμανε την ανάγκη συνεχών προσπαθειών στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το 2007 σηματοδοτεί την έναρξη δύο αλληλοσυμπληρούμενων πρωτοβουλιών, οι οποίες αποδεικνύουν χειροπιαστά ότι η ΕΕ είναι αμετακίνητα ταγμένη στην ανάπτυξη ενός δημοκρατικού, ασφαλούς και βιώσιμου αφγανικού κράτους: η EUPOL, που δρομολογήθηκε στις 15 Ιουνίου, σκοπό έχει να επικουρήσει την αφγανική κυβέρνηση στη δημιουργία αστυνομίας που θα σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και θα λειτουργεί εντός των πλαισίων του κράτους δικαίου. Ταυτόχρονα, το σχέδιο ΕΚ για τη μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης που έχει ήδη ενεργοποιηθεί αποσκοπεί στη θεσμική αναμόρφωση των βασικών δικαιοδοτικών θεσμών της χώρας, του Υπουργείου Δικαιοσύνης, του Ανωτάτου Δικαστηρίου και της Γενικής Εισαγγελίας.

Ως μέρος της στρατηγικής της ΕΕ που υποβοηθεί την εδραίωση των δημοκρατικών αξιών στο **Μπανγκλαντές**, τοποθετήθηκε αποστολή εκλογικών παρατηρητών της ΕΕ για τις κοινοβουλευτικές εκλογές που είχαν προγραμματιστεί να γίνουν τον Ιανουάριο του 2007.

Η αποστολή ωστόσο ανεστάλη διότι δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις για δημοκρατικές εκλογές, εν συνεχεία δε οι εκλογές αναβλήθηκαν. Παρά την αναστολή, η αποστολή κατήρτισε συνολική δέσμη συστάσεων που έγιναν ευμενώς δεκτές από τις αρχές του Μπανγκλαντές.

Η ΕΕ συνέχισε να επαγρυπνεί εντατικά για την κατάσταση στο Μπανγκλαντές. Ύστερα από την προκήρυξη κατάστασης ανάγκης στις 11 Ιανουαρίου 2007, η ΕΕ εξέδωσε τη δική της δήλωση στις 15 Ιανουαρίου 2007, ζητώντας πλήρη αποκατάσταση των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων με την πρώτη ευκαιρία. Καθώς η κατάσταση βαθμηδόν αποσαφηνιζόταν, η ΕΕ απέστειλε δεύτερη Τρόικα Περιφερειακών Διευθυντών που επισκέφθηκε τη Ντάκα από 6 έως 9 Ιουνίου 2007 (η πρώτη επίσκεψη είχε γίνει τον Ιανουάριο του 2006). Η αποστολή αυτή εκόμιζε και πάλι συγκεκριμένα μηνύματα προς την υπηρεσιακή κυβέρνηση και την κοινωνία των πολιτών, επαναλάμβανε δε τις παλαιότερες εκκλήσεις της ΕΕ για έγκαιρη σύσταση της Εθνικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που εκκρεμούσε για χρόνια. Εκτός του ότι έχει παράσχει σημαντική στήριξη στις προσπάθειες δημιουργίας συνθηκών για αξιόπιστες κοινοβουλευτικές εκλογές μέχρι τα τέλη του 2008, η ΕΕ παρακολουθεί προσεκτικά τη διαδικασία πολιτικών μεταρρυθμίσεων στο Μπανγκλαντές, καθώς και τη δράση κατά της διαφθοράς, με ιδιαίτερο βάρος στη συμμόρφωση του Μπανγκλαντές προς τις διεθνείς υποχρεώσεις στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για να βοηθήσει σε αυτό, η ΕΕ εκφράζει τακτικά τα αιτήματά της για τα ανθρώπινα δικαιώματα προς τις αρχές του Μπανγκλαντές, στα οποία συγκαταλέγονται και ατομικές περιπτώσεις.

Στις 13 και 14 Νοεμβρίου του 2006 η ΕΕ έστειλε την πρώτη Τρόικα που επισκέφθηκε ποτέ το **Μπουτάν** σε επίπεδο Περιφερειακών Διευθυντών, Τρόικα η οποία επεκρότησε τις κινήσεις για θέσπιση συντάγματος που θα παρέχει εγγύη για τα θεμελιώδη και τα ανθρώπινα δικαιώματα, και προέτρεψε το Μπουτάν να σημειώσει πρόοδο στο θέμα της υπογραφής των βασικών διεθνών συμβάσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, θέτοντας επίσης το θέμα των προσφύγων από το Μπουτάν που βρίσκονται στο Νεπάλ.

Οι σχέσεις της ΕΕ με την **Ινδία** συνέχισαν να αναπτύσσονται στα πλαίσια του κοινού σχεδίου δράσης που συμφωνήθηκε στο Δελχί στις 7 Σεπτεμβρίου του 2005. Το σχέδιο αυτό προβλέπει συνεργασία που καλύπτει ευρύ φάσμα τομέων πολιτικής, όπως η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Στη συνάρτηση αυτή συμφωνήθηκε να συνεχιστεί ο διάλογος για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε πολυμερή και διμερή πλαίσια, με αντικειμενικό σκοπό την προώθηση μεγαλύτερης αλληλοκατανόησης. Η Τρόικα της ΕΕ και οι Ινδοί ομόλογοί της πραγματοποίησαν τον τρίτο διάλόγό τους για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο Νέο Δελχί στις 12 Δεκεμβρίου του 2006. Στα αποτελέσματα της συνάντησης αυτής συγκαταλέγεται η συμφωνία των δύο πλευρών να πραγματοποιήσουν μονοήμερο σεμινάριο εμπειρογνομόνων για τις μειονότητες στην Ινδία και την ΕΕ. Το σεμινάριο αυτό πραγματοποιήθηκε στο Νέο Δελχί στις 16 Μαρτίου 2007. Η ΕΕ συνεχίζει τα βήματα για την ενίσχυση αυτού του διαλόγου, συνεχίζει δε επίσης να συνεργάζεται με την Ινδία στους κόλπους του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ.

Η ΕΕ συνέχισε να παρακολουθεί τη διαδικασία πολιτικών μεταρρυθμίσεων στις **Μαλδίβες**. Καθώς αυτή συνέχιζε την πορεία της, η ΕΕ παρακινήθηκε να προβεί σε δύο δηλώσεις στις 2 Οκτωβρίου και στις 9 Νοεμβρίου του 2006, καλώντας κυβέρνηση και αντιπολίτευση να συνεχίσουν τον μεταξύ τους διάλογο και να αποφύγουν κάθε ενέργεια που θα θέσει σε κίνδυνο τη διαδικασία πολιτικών μεταρρυθμίσεων και εκδημοκρατισμού. Έκτοτε η ΕΕ συνεχίζει να παρακολουθεί τις εξελίξεις, συν τοις άλλοις και μέσω επίσκεψης Τρόικας Πρεσβευτών της ΕΕ στο Μαλέ τον Ιούνιο του 2007.

Η ΕΕ επεκρότησε θερμά τις πολιτικές αλλαγές στο **Νεπάλ** που επισυνέβησαν κατά την υπό εξέταση περίοδο. Μια δήλωση της ΕΕ στις 10 Νοεμβρίου του 2006 εκαιρέτιζε την υπογραφή της συμφωνίας για προσωρινή κυβέρνηση ευρείας εκπροσώπησης στο Νεπάλ, συμβάν που έλαβε χώραν ακριβώς πριν από την επίσκεψη Τρόικας Περιφερειακών Διευθυντών στο Νεπάλ, από 15 έως 17 Νοεμβρίου του 2006 η Τρόικα αυτή μπόρεσε να σχηματίσει πληρέστατη εικόνα της κατάστασης και να προτρέψει όλους τους ενδιαφερομένους να προχωρήσουν με μέτρα για μεγαλύτερο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Μερικούς μήνες αργότερα μια άλλη δήλωση, στις 4 Απριλίου 2007, εκαιρέτιζε τον σχηματισμό της προσωρινής κυβέρνησης. Καθ' όλη αυτή την περίοδο, η ΕΕ συνέχιζε να υποστηρίζει την αποστολή της Υπάτης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (OHCHR) στο Νεπάλ. Η ΕΕ τάχθηκε επίσης ανεπιφύλακτα υπέρ της σύστασης και του έργου της UNMIN, της αποστολής των Ηνωμένων Εθνών στο Νεπάλ. Η ΕΕ έχει ασκήσει με συνέπεια πίεση για να ληφθούν δεόντως υπ' όψη τα ανθρώπινα δικαιώματα κατά την προετοιμασία της συντακτικής συνέλευσης. Ιδιαίτερα προβλήματα που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν είναι η ατιμωρησία, ο ρόλος των παιδιών στις συγκρούσεις και τα δικαιώματα των μειονοτήτων.

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, η ΕΕ αφιέρωσε ιδιαίτερη προσοχή στο **Πακιστάν**, τονίζοντας προς την κυβέρνηση τη σημασία του κράτους δικαίου ως βασικής προϋπόθεσης για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αυτό υπήρξε το ιδιαίτερο θέμα που συζητήθηκε κατά τη συνεδρίαση της Τρόικας Πολιτικών Διευθυντών που πραγματοποιήθηκε στο Ελσίνκι στις 22 Νοεμβρίου του 2006. Γενικότερα, η ΕΕ συνέχισε να ακολουθεί με το Πακιστάν πολιτική ενεργών δεσμεύσεων, οι οποίες έδωσαν το έναυσμα για την κοινή δήλωση ΕΕ-Πακιστάν της 8ης Φεβρουαρίου του 2007, η οποία προβλέπει τακτικό διάλογο για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη χρηστή διακυβέρνηση. Η Κοινή Επιτροπή ΕΕ-Πακιστάν που συνεδρίασε στο Ισλαμαμπάντ στις 24 Μαΐου 2007 συμφώνησε να δημιουργηθεί ειδική υποεπιτροπή ανθρωπίνων δικαιωμάτων (μεταξύ άλλων), πράγμα που πρόκειται να γίνει τους ερχόμενους μήνες.

Η ΕΕ παρακολούθησε με οδυνηρή έκπληξη την επιδείνωση της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη **Σρι Λάνκα**. Η ΕΕ συνέχισε να παίζει το ρόλο της ως Συμπρόεδρος της Διάσκεψης του Τόκιο του 2003, εξακολουθώντας να υποστηρίζει τον ρόλο της Νορβηγίας ως μεσολαβητή στην ειρηνευτική διαδικασία. Δυστυχώς όμως, τόσο η κυβέρνηση της Σρι Λάνκα όσο και οι Τίγρεις για την Απελευθέρωση του Ταμίλ Έλαμ (LTTE) αρνήθηκαν να τηρήσουν την εκεχειρία του 2002. Αντ' αυτού, υπήρξε μια επιδεινούμενη διαδοχή επιθέσεων κατά αμάχων, ενώ οι δράστες των αγριοτήτων αυτών εξακολούθησαν να επωφελούνται από το κλίμα ατιμωρησίας. Η ΕΕ επεδίωξε να στηρίζει την εξεταστική των πραγμάτων επιτροπή του Προέδρου και συνεισέφερε στη Διεθνή Ανεξάρτητη Ομάδα Εξεχουσών Προσωπικότητων (HIGEP), εξακολουθεί όμως να πιστεύει ότι η HIGEP δεν μπορεί να υποκαταστήσει τους διεθνείς μηχανισμούς παρακολούθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

6.7. Μέση Ανατολή

Στο **Ιράν** εξακολούθησαν να διαπράττονται σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ελάχιστη πρόοδος σημειώθηκε - ή και καθόλου- στα βασικά θέματα ανησυχίας της ΕΕ από την τελευταία ετήσια έκθεση- από πολλές απόψεις η κατάσταση χειροτέρευσε. Η προσφυγή στη θανατική ποινή είναι συχνή, ακόμα και σε περιπτώσεις ανηλικών παραβατών. Η ελευθερία του εκφράζεσθαι είναι αυστηρά περιορισμένη. Οι καταγγελίες για βασανιστήρια είναι συχνές. Οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εξακολουθούν να καταγγέλλουν παρενοχλήσεις και εκφοβισμούς. Η μεταχείριση που επιφυλάσσει το Ιράν στις θρησκευτικές και εθνικές μειονότητες και οι οικονομικές και κοινωνικές διακρίσεις εις βάρος τους εξακολουθούν να απασχολούν σοβαρά την ΕΕ. Η ΕΕ εξακολουθεί να ανησυχεί για την απουσία ουσιαστικής δράσης για την αναμόρφωση της νομοθεσίας, των θεσμών και των επίσημων πρακτικών που επιτρέπουν να διαπράττονται παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οι εκπρόσωποι της ΕΕ εξέφρασαν στις ιρανικές αρχές τις ανησυχίες τους στο θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατ' επανάληψη κατά την υπό εξέταση περίοδο. Τα θέματα που συζητήθηκαν περιελάμβαναν την επιβολή θανατικής ποινής ή μαστίγωσης σε ανήλικους παραβάτες, την εκτέλεση διά λιθοβολισμού, την κακομεταχείριση ατόμων που αναφέρουν ή εκφράζουν ειρηνικά τις απόψεις τους από τις ιρανικές αρχές και τον διωγμό θρησκευτικών μειονοτήτων, ιδίως των κοινοτήτων Μπαχάι και Σούφι και την επανεμφάνιση εξακριβωμένων περιπτώσεων ακρωτηριασμού, παρά την εξαγγελθείσα αναστολή της πρακτικής αυτής. Η ΕΕ εξέφρασε επίσης την ανησυχία της για τους αυστηρούς περιορισμούς της ελεύθερης έκφρασης και του τύπου, συν τοις άλλοις δε για το κλείσιμο εφημερίδων, τη φίμωση ιστοσελίδων μπλόγκερ και την ύπαρξη πολιτικών κρατουμένων.

Κατά την υπό εξέταση περίοδο δεν πραγματοποιήθηκαν συνεδριάσεις του διαλόγου ΕΕ-Ιράν για τα ανθρώπινα δικαιώματα (για περισσότερες πληροφορίες βλέπε κεφάλαιο 3.4.2). Τον Δεκέμβριο του 2006 όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ συνυποστήριξαν, στους κόλπους της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, ψήφισμα για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο Ιράν. Το ψήφισμα εξέφραζε σοβαρή ανησυχία για τις συνεχιζόμενες καταπατήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και καλούσε το Ιράν να συμμορφωθεί προς τις διεθνείς υποχρεώσεις που έχει αναλάβει εξ ιδίας του βουλήσεως.

Η χρηστή διακυβέρνηση, η δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου ήσαν βασικοί τομείς στους οποίους η ΕΕ συγκέντρωσε την προσοχή της στα πλαίσια της βοήθειάς της προς το **Ιράκ** και της σχέσης της με τη χώρα αυτή, κατά τα αναφερόμενα στην ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα «Συστάσεις για νέα δέσμευση έναντι του Ιράκ». Η ανακοίνωση αυτή συνηγορεί για την παγίωση της ασφάλειας με την ενίσχυση του κράτους δικαίου ως συστήματος και την καλλιέργεια νοοτροπίας σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, υιοθετεί δε ένα πρότυπο δημοκρατικής διακυβέρνησης που υπερβαίνει τις διχογνωμίες. Μέσω της ενοποιημένης αποστολής «Κράτος Δικαίου» για το Ιράκ (EUJUST LEX), η ΕΕ συνέχισε να παρέχει, σε διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ και κατόπιν ιρακινού αιτήματος, κατάρτιση για ανωτέρους υπαλλήλους από όλο το φάσμα των αστυνομικών, των δικαστικών και των σωφρονιστικών υπηρεσιών. Δεδομένου ότι η θέση των εκτοπισμένων στο εσωτερικό και των προσφύγων είναι δεινή, η χρηματοδότηση ΕΚ χορηγήθηκε και ως ανθρωπιστική βοήθεια για να αντιμετωπιστεί αυτή η κατάσταση.

Τον Σεπτέμβριο του 2005 η ΕΕ και το Ιράκ υπέγραψαν κοινή δήλωση για τον πολιτικό διάλογο. Η ΕΕ χρησιμοποιεί τον διάλογο αυτόν για να προωθεί τους στόχους της σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και για να εκφράζει τις ανησυχίες της όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα στο Ιράκ. Η ΕΕ εξεδήλωσε την απογοήτευσή της για την επαναθέσπιση της θανατικής ποινής στο Ιράκ τον Σεπτέμβριο του 2005, έχει δε έκτοτε απευθύνει επανειλημμένες εκκλήσεις για την κατάργησή της.

Τον Ιούνιο του 2006, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επαίνεσε το νέο πρόγραμμα της ιρακινής κυβέρνησης για την προσήλωσή του στην περιφρούρηση του κράτους δικαίου και στην προώθηση της εθνικής ομοψυχίας και συμφιλίωσης, επιβεβαιώνοντας και πάλι την προθυμία της ΕΕ να βοηθήσει το Ιράκ στα θέματα αυτά.

Η ΕΕ υποστήριξε το Διεθνές Σύμφωνο για το Ιράκ (ICI) που εγκρίθηκε στις 3 Μαΐου 2007 στο Σαρμ ελ-Σείχ της Αιγύπτου. Το Σύμφωνο αυτό είναι ένα πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων στον κοινωνικό και οικονομικό τομέα και αφορά επίσης θέματα πολιτικής και ασφάλειας σε σχέση με τις δεσμεύσεις του Ιράκ, συν τοις άλλοις για τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου.

Στη **Σαουδική Αραβία** έχουν καταγραφεί ορισμένες θετικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια του παρελθόντος έτους, όπως φέρ' ειπείν η δημοσίευση της πρώτης έκθεσης της «Σαουδαραβικής Εθνικής Εταιρείας για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα» και η συζήτηση της έκθεσης από το κοινό και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Η ευαισθητοποίηση του κοινού της Σαουδικής Αραβίας σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων μοιάζει να αυξάνεται και η ΕΕ επιθυμεί να συνεχίσει τον διάλογο με τη Σαουδική Αραβία για τα θέματα αυτά. Πάντως εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαρές ανησυχίες για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Σαουδική Αραβία και η ΕΕ συνεχίζει να εκφράζει τις ανησυχίες της προς τις σαουδαραβικές αρχές, διμερώς αλλά και στα πλαίσια των συνεδριάσεων του Συμβουλίου Συνεργασίας των Χωρών του Κόλπου. Οι ανησυχίες της ΕΕ αφορούν ειδικότερα την απότομη αύξηση των θανατικών εκτελέσεων κατά τους 12 τελευταίους μήνες καθώς και την εν γένει εφαρμογή της θανατικής ποινής.

7. Ανάλυση της αποτελεσματικότητας των δράσεων και των μέσων της ΕΕ

Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέσων και των πρωτοβουλιών της ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει εκπονήσει ένα ευρύ φάσμα μέσων για την προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως οι κατευθυντήριες γραμμές, οι δηλώσεις, οι διάλογοι ή οι διαβουλεύσεις Τρόικας καθώς και το μέσον ΕΚ για τη χρηματοδότηση σχεδίων της κοινωνίας των πολιτών στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας. Κατά την υπό εξέταση περίοδο, η ΕΕ κατέβαλε και άλλες προσπάθειες για μεγαλύτερη συνοχή της πολιτικής της για τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθιστώντας ιδίως συνεπέστερη τη χρήση των μέσων αυτών, παρακολουθώντας δε και αξιολογώντας καλύτερα την ορθή χρήση των διαφόρων μέσων που έχει στη διάθεσή της.

Κατευθυντήριες γραμμές

Σε παραβολή προς τις υφιστάμενες κατευθυντήριες γραμμές, η ΕΕ επεδίωξε περισσότερο να ενισχυθεί η εφαρμογή τους με ορισμένες πρωτοβουλίες κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου.

Σημαντική δράση αναλήφθηκε στα πλαίσια των **κατευθυντηρίων γραμμών για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων**, στα πλαίσια της οποίας οι αποστολές της ΕΕ ανά τον κόσμο εκλήθησαν να καταρτίσουν στρατηγικές με λογική συνοχή, ούτως ώστε να αυξηθεί η προστασία της ευάλωτης αυτής ομάδας. Επίσης, βασική δραστηριότητα της ΕΕ κατά την υπό εξέταση περίοδο παρέμειναν τα πολυπληθή διαβήματα για ατομικές περιπτώσεις ανησυχίας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση επεδίωξε επίσης να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση για την κατάσταση των υπερασπιστριών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και για την ανάγκη να εξασφαλιστεί η προστασία τους.

Βάσει των **κατευθυντηρίων γραμμών για τα βασανιστήρια**, η ΕΕ προχώρησε σταθερά προς την ολοκλήρωση της παγκόσμιας εκστρατείας της κατά των βασανιστηρίων, απευθυνόμενη σε όλα τα κράτη μέλη του ΟΗΕ. Οι κατευθυντήριες γραμμές θα αναθεωρηθούν με βάση τα αποτελέσματα της εκστρατείας. Τα κράτη μέλη της ΕΕ υποστήριζαν από κοινού ψήφισμα στη Γενική Συνέλευση των ΗΕ, επιβεβαιώνοντας την πολιτική της ΕΕ. Επιπλέον, η ΕΕ εξέφρασε σε τρίτες χώρες τις ανησυχίες της σχετικά με τα βασανιστήρια μέσω πολιτικού διαλόγου και διαβημάτων, θίγοντας τόσο την ύπαρξη βασανιστηρίων καθεαυτή όσο και συναφείς ατομικές περιπτώσεις. Η πρόληψη των βασανιστηρίων και η αποκατάσταση των θυμάτων τους αποτέλεσαν βασικές προτεραιότητες χρηματοδότησης· κύρια πηγή χρηματοδότησης της αποκατάστασης θυμάτων βασανιστηρίων σε παγκόσμιο επίπεδο παραμένει η ΕΙΔΗΡ.

Για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των **κατευθυντηρίων γραμμών** της ΕΕ για **τα παιδιά στις ένοπλες συγκρούσεις**, ανελήφθησαν διάφορες πρωτοβουλίες όπως η ανάπτυξη στρατηγικών κατά χώρα για συγκεκριμένες χώρες στόχου, καθώς και δράσης σε σχέση με τρίτες χώρες που επιθυμούν να προωθήσουν τις αρχές που υιοθέτησε η Διάσκεψη του Παρισιού τον Φεβρουάριο του 2007.

Εντονότερη δράση ανελήφθη στο θέμα της **θανατικής ποινής**, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ, η οποία συνετέλεσε στο να προωθηθεί η κατάργηση της θανατικής ποινής παγκοσμίως. Πέραν των δηλώσεων και των διαβημάτων, η ΕΕ στήριξε - μέσω του EIDHR - ορισμένα σχέδια υπό την καθοδήγηση της κοινωνίας των πολιτών όσον αφορά τη δημόσια εκπαίδευση, την προβολή στα μέσα ενημέρωσης και την παροχή συνδρομής σε οργανώσεις κατά της θανατικής ποινής.

Επίσης, η ΕΕ δρομολόγησε τις εργασίες για νέες κατευθυντήριες γραμμές με σκοπό την προστασία και την προώθηση των **δικαιωμάτων του παιδιού**, ακολουθώντας σφαιρική προσέγγιση και με τη συμμετοχή των αρμόδιων ΜΚΟ και άλλων παραγόντων.

Διάλογοι:

Η ΕΕ θεωρεί ότι ο διάλογος αποτελεί το πιο πρόσφορο μέσο ανάπτυξης των σχέσεών της με τρίτες χώρες, διότι θέτει τους όρους μιας εποικοδομητικής συνεργασίας και δημιουργίας σχέσεων εμπιστοσύνης, αλλά επίσης καθορίζει κανόνες σχετικά με τα όρια αυτού του διαλόγου. Η αρχή στην οποία στηρίζεται η εφαρμογή των μέσων για τα ανθρώπινα δικαιώματα και ειδικότερα των συναφών διαλόγων είναι η παρακίνηση χωρών να ανταποκριθούν στις διεθνείς υποχρεώσεις τους σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και να εξασφαλίσουν τα βασικά δικαιώματα και τις ελευθερίες των ατόμων που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία τους. Σε αυτά συγκαταλέγεται η συγκροτημένη και προορατική ενσωμάτωση ζητημάτων ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε διαλόγους που καθιερώνονται στα πλαίσια των συμφωνιών συνεργασίας όπως η συμφωνία του Κοτονού και η ΕΠΓ. Αν και είναι πολύ νωρίς για να αξιολογηθεί το αποτέλεσμα των διαλόγων για τα ανθρώπινα δικαιώματα που διεξάγονται στα πλαίσια της ΕΠΓ, η ΕΕ πιστεύει ότι η περαιτέρω εμπέδωση της συνιστώσας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αυτής της πολιτικής, η οποία άρχισε κατά την υπό εξέταση περίοδο, θα συντελέσει στην εν γένει ενίσχυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην ευρωπαϊκή γειτονία.

Με γνώμονα την προσέγγιση αυτή, η ΕΕ συνέχισε τον διάλόγό της για τα ανθρώπινα δικαιώματα με την Κίνα και τις διαβουλεύσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα με τη Ρωσία.

Όσον αφορά τους διαλόγους με τρίτες χώρες, ένα μεγάλο βήμα έγινε με τη δρομολόγηση και συγκρότηση νέου διαλόγου για τα ανθρώπινα δικαιώματα μεταξύ ΕΕ και Ουζμπεκιστάν.

Η επιδιωκόμενη καθιέρωση διαλόγου για τα ανθρώπινα δικαιώματα με κάθε μία από τις χώρες της Κεντρικής Ασίας, στα πλαίσια της Στρατηγικής για την Κεντρική Ασία, παραμένει πρόκληση που θα πρέπει να αντιμετωπίσει η ΕΕ τους ερχόμενους μήνες. Αν και η συζήτηση δεν έχει τελειώσει, πρόκειται για σημαντική εξέλιξη και ένα ακόμα βήμα για την προαγωγή και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε αυτή την περιοχή του κόσμου.

Σχέσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η μελέτη με θέμα την «επίπτωση των ψηφισμάτων και λοιπών δραστηριοτήτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εκτός της ΕΕ», την οποία παρήγγειλε η Υποεπιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Κοινοβουλίου, παρέχει πολύτιμα στοιχεία που θα ενσωματωθούν στη συγκεκριαιωτική ανάλυση της αποτελεσματικότητας των δράσεων της ΕΕ.

Όσον αφορά τις σχέσεις με το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, ο διάλογος αυξήθηκε κατά την υπό εξέταση περίοδο. Σε διάφορες περιστάσεις, η Προεδρία της ΕΕ ανταποκρίθηκε σε προσκλήσεις της Υποεπιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για να ενημερώσει τα μέλη της σχετικά με την υλοποιούμενη πολιτική της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Τα κράτη μέλη εκτιμούν ιδιαιτέρως την πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να ενισχύσει τη συνεργασία με βουλευτές εθνικών Κοινοβουλίων, με στόχο να βελτιωθεί η διαφάνεια και ο συντονισμός κατά την παρακολούθηση των πολιτικών για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Εν προκειμένω, η πρόσφατη σύσταση δικτύου που αποτελείται από επιτροπές ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Κοινοβουλίων κρατών μελών της ΕΕ αποτελεί σημαντικό βήμα για την εξεύρεση τρόπων επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των Κοινοβουλίων.

Ένταξη παραμέτρων ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εξωτερική πολιτική της ΕΕ

Μια οριζόντια εξέταση, έστω κι αν είναι μάλλον συνοπτική και μη εξαντλητική, δείχνει ότι ο όγκος των δραστηριοτήτων της ΕΕ σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα στα διάφορα σημεία του πλανήτη έχει γίνει αρκετά σημαντική. Οι διάφορες επιτροπές του Συμβουλίου που ασχολούνται με συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές συζητούν τακτικά τα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ο Προσωπικός Εκπρόσωπος του ΓΓ/ΥΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα έχει επί παραδείγματι επισκεφθεί αυτές τις επιτροπές, προκειμένου να υπογραμμιστούν κατ' αυτόν τον τρόπο τα της υλοποίησης των προτεραιοτήτων και κατευθυντηρίων γραμμών της πολιτικής της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο περιφερειακό πλαίσιο.

Κατά την υπό εξέταση περίοδο, τα θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων ενσωματώθηκαν με συστηματικότερο τρόπο στις συνεδριάσεις πολιτικού διαλόγου και στις λοιπές συσκέψεις υψηλού επιπέδου μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών. Στα πλαίσια της ΕΠΑΑ, ενός τομέα που προσφέρθηκε σχετικά πρόσφατα για την ένταξη παραμέτρων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η ΕΕ ενέτεινε περισσότερο τις προσπάθειές της με σκοπό την πλήρη ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του φύλου, πιστεύει δε ότι οι προσπάθειες αυτές συντελούν στην εν γένει αποτελεσματικότητα των αποστολών ΕΠΑΑ.

Η εξέλιξη αυτή υπογραμμίζει για μια ακόμα φορά τη σημασία των συνεχιζόμενων προσπαθειών με στόχο να προαχθεί η ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η συνοχή και συνέπεια των πολιτικών και δράσεων της ΕΕ και των κρατών μελών της στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η αποτυχία εν προκειμένω θα υπονόμει την αξιοπιστία των πολιτικών που εφαρμόζουμε.

Επιπλέον, η εξέταση της πολιτικής της ΕΕ σε επίπεδο χωρών υπογραμμίζει τον πολύ στενό δεσμό μεταξύ των εργασιών για τα ανθρώπινα δικαιώματα και της προαγωγής της δημοκρατίας. Τα θέματα αλληλοσυνδέονται στενά στην ουσία τους και οι εργασίες προώθησης των στόχων αυτών δεν πρέπει να διαχωρισθούν. Η στενή συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων πρέπει επίσης να τονιστεί στη συνάρτηση αυτή.

Δράση της ΕΕ σε διεθνή πλαίσια

Κατά την υπό εξέταση περίοδο, οι προσπάθειες της ΕΕ σε πολυμερή πλαίσια επικεντρώθηκαν κυρίως στο νεοσύστατο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ. Η εξασφάλιση ουσιαστικής εκπροσώπησης της ΕΕ και η ενσωμάτωση των θέσεων της ΕΕ στις εργασίες του ΣΑΔ παρέμειναν σοβαρό εγχείρημα, λόγω της αριθμητικά μικρότερης εκπροσώπησης της ΕΕ στο όργανο αυτό σε σύγκριση με την πρώην Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Όπως δείχνει ο έντονος ρόλος που παίζει στη διαδικασία δημιουργίας θεσμών, η ΕΕ εργάζεται με αρκετή επιτυχία για τον υπερκερασμό του στρατηγικού αυτού μειονεκτήματος και έχει κατορθώσει να επιβληθεί σταθερά ως μείζων συντελεστής στους κόλπους του ΣΑΔ.

Για τον σκοπό αυτόν, η ΕΕ προέβη σε ορισμένες ενέργειες. Εν πρώτοις κατόρθωσε να χρησιμοποιείται ως προσέγγιση η «συνεργασία και διάλογος» προκειμένου να γίνει δεκτή η συναίνεση από τα περισσότερα μέλη του ΣΑΔ. Στη διαδικασία δημιουργίας θεσμών, η ενότητα της ΕΕ συνετέλεσε αποφασιστικά στην ισχύ της ως συντελεστή σε φόρουμ του ΟΗΕ. Κατά συνέπεια, παραμένοντας σταθερή και ενωμένη, η ΕΕ συνέβαλε στην επίτευξη αποτελέσματος που ναι μεν δεν καλύπτει όλους τους στόχους της, πλην όμως υπό τις παρούσες συνθήκες συνιστά αξιοπρεπή συμβιβαστική λύση και ανοίγει τον δρόμο για να εξελιχθεί το ΣΑΔ σε αξιόπιστο και αποτελεσματικό όργανο. Δεύτερον, η ΕΕ επέλεξε να συμμετέχει στις συζητήσεις του ΣΑΔ μέσω της Προεδρίας καθώς και μέσω βοηθητικών εισηγήσεων των κρατών μελών, ασκώντας την πολιτική «ένα μήνυμα, πολλές φωνές» και αξιοποιώντας έτσι στο έπακρο τον διαθέσιμο χρόνο παρέμβασης. Η επέκταση της πρακτικής της εσωτερικής κατανομής βαρών βελτίωσε και αυτή σημαντικά την ενεργό παρουσία της ΕΕ σε όλες τις συζητήσεις.

Όσον αφορά το ψήφισμα για το Σουδάν/ Νταρφούρ που εγκρίθηκε κατά την τέταρτη σύνοδο του ΣΑΔ, η σταθερή θέση της ΕΕ στέφθηκε έτι μία φορά με επιτυχία, ιδίως υπό το πρίσμα της καλής συνεργασίας που επετεύχθη με άλλες αντιπροσωπίες, στα πλαίσια διαπεριφερειακής προσπάθειας με στόχο τη βελτίωση της κατάστασης. Εν προκειμένω, η καταμερισμός ευθυνών και η διαπεριφερειακή συνεργασία αποδείχθηκαν πολύτιμα πλεονεκτήματα.

Οι εργασίες του ΣΑΔ κατά το πρώτο έτος επηρεάστηκαν σε μεγάλο βαθμό από αστάθμητους παράγοντες· παρατηρήθηκε ακόμη και σύγχυση. Ταυτόχρονα, η έλλειψη πλήρως καθορισμένου θεματολογίου έδωσε τη δυνατότητα να εξευρεθούν νέες προσεγγίσεις και να εξετασθούν οι μέθοδοι εργασίας του ΣΑΔ με μεγαλύτερη ευελιξία. Ο διαδραστικός διάλογος με τους Ειδικούς Εισηγητές και την Ύπατη Αρμοστή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα αποτέλεσε νέο πλαίσιο για ουσιώδη συζήτηση που η ΕΕ αξιοποίησε στο έπακρο. Η δυνατότητα εξέτασης «άλλων θεμάτων» έδωσε τη δυνατότητα να εκφρασθούν προβληματισμοί σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η νέα ώθηση στην παρακολούθηση των ζητημάτων μπορεί να οδηγήσει σε προσέγγιση βάσει αποτελεσμάτων. Ο χαρακτήρας ωστόσο του ΣΑΔ ως μόνιμου οργάνου δημιούργησε μεγάλες απαιτήσεις σε αντιπροσωπίες και σε ΜΚΟ που προσπαθούν να ανταποκριθούν στο υπερβολικό φόρτο εργασίας και στους χρονικούς περιορισμούς. Από την άλλη πλευρά, αυτό έδωσε στην ΕΕ τη δυνατότητα να εργαστεί με μεγαλύτερη αλληλουχία και στην παρακολούθηση των θεμάτων με μεγαλύτερη συνέπεια.

Ήταν σημαντικό για την ΕΕ να μπορέσει το ΣΑΔ να εξετάσει ουσιωδώς θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων εστιάζοντας, ταυτόχρονα, στην ανάπτυξη αποτελεσματικών θεσμών που συνιστούν τη μακροπρόθεσμη βάση των εργασιών του ΣΑΔ. Η ΕΕ είναι προσηλωμένη στο διάλογο και την πραγματική συνεργασία με άλλους φορείς προκειμένου να εκπληρωθούν οι συγκεκριμένοι στόχοι. Εν μέρει, ο διάλογος πέτυχε τους σκοπούς του, δεδομένου ότι το έργο της ΕΕ στο Νταρφούρ μπορεί να θεωρηθεί καλό παράδειγμα της ουσιώδους διαδικασίας με δυνατότητα αξιοποίησης του καθεστώτος του Συμβουλίου. Πάντως, εκκρεμεί ακόμη το θέμα της συνολικής σχέσης μεταξύ του ΣΑΔ και του «μητρικού» του οργάνου, της ΓΣΗΕ και της 3ης Επιτροπής.

Επίσης, η ΕΕ συνέβαλε ενεργώς στις εργασίες της Τρίτης Επιτροπής ΓΣΗΕ, όπου μια κοινή θέση της ΕΕ διατηρήθηκε εκτάκτως σε όλες τις ψηφοφορίες για την έκδοση ψηφισμάτων. Τα συγκεκριμένα αποτελέσματα μπορούν να θεωρηθούν μάλλον επιτυχή, συμπεριλαμβανομένων του σαφούς καθορισμού (η σχετική έγκριση από την Τρίτη Επιτροπή της Σύμβασης για τις αναπηρίες και η έγκριση της Σύμβασης για τις ακούσιες εξαφανίσεις) και της προώθησης σε ορισμένους τομείς του έργου των ΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα (συνεχιζόμενη επικέντρωση σε χώρες, βασανιστήρια και άλλες μορφές κακομεταχείρισης, θρησκευτική μισαλλοδοξία, βία κατά γυναικών, βία κατά παιδιών).

Για πρώτη φορά η ΕΕ ανέγνωσε δημόσια, κατά την 61η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, μια «Δήλωση κατά της θανατικής ποινής» που είχε τη στήριξη 85 κρατών μελών του ΟΗΕ από όλες τις περιφερειακές ομάδες. Η δήλωση αυτή παρέμεινε ανοικτή προς υπογραφή και εν συνεχεία υπεγράφη από 95 εν όλω κράτη μέλη του ΟΗΕ. Ύστερα από την επιτυχία αυτή, η ΕΕ άρχισε διεθνή εκστρατεία για να κερδίσει μεγαλύτερη υποστήριξη προς τη δήλωση αυτή και για να σφυγμομετρήσει τις πιθανότητες υποστήριξης ψηφίσματος κατά της θανατικής ποινής στους κόλπους της ΓΣΗΕ με τη βοήθεια διαπεριφερειακής συμμαχίας. Η προσπάθεια της ΕΕ οδήγησε σε απόφαση του ΣΓΥΕΣ της 18ης Ιουνίου να υποστηριχθεί αυτό το ψήφισμα στην 62η ΓΣΗΕ.

Επίσης, η έγκριση της Σύμβασης για τις ακούσιες εξαφανίσεις και ο μεγάλος αριθμός συνυποστηρικτών της πρωτοβουλίας για τη βία κατά των γυναικών θεωρήθηκαν θετικά αποτελέσματα. Η ομαδική εργασία, η προβολή και ο καταμερισμός ευθυνών αποδείχθηκαν βασικά συστατικά της επιτυχίας και πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω κατά τις προσεχείς συνόδους.

8. Συμπεράσματα

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πεπεισμένη ότι η ουσιαστική προαγωγή και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών έχει ζωτική σημασία για την επίτευξη αειφόρου ανάπτυξης, ειρήνης και σταθερότητας για όλους. Πράγματι, η Ευρωπαϊκή Στρατηγική Ασφάλειας το καθιστά σαφές: «Η ποιότητα της διεθνούς κοινωνίας εξαρτάται από την ποιότητα των κυβερνήσεων στις οποίες θεμελιώνεται. Η καλύτερη εγγύηση της ασφάλειάς μας είναι ένας κόσμος δημοκρατικών κρατών με χρηστή διακυβέρνηση. Η διάδοση της χρηστής διακυβέρνησης, η υποστήριξη των κοινωνικών και πολιτικών μεταρρυθμίσεων, η αντιμετώπιση της διαφθοράς και της κατάχρησης εξουσίας, η εδραίωση του κράτους δικαίου και η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι οι καλύτεροι τρόποι ισχυροποίησης της διεθνούς τάξης.»

Όπως τονίζεται σε ολόκληρη την έκθεση, η ΕΕ αποδίδει μέγιστη σημασία στην προαγωγή και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις εξωτερικές της σχέσεις και εντός των διαφόρων διεθνών πλαισίων. Μολονότι πρέπει να γίνουν πολλά ακόμα στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η παρούσα έκθεση αποδεικνύει ότι η ΕΕ επιδεικνύει ολοένα και μεγαλύτερη ενεργητικότητα στο έργο που έχει θέσει ενώπιόν της σε αυτόν τον τομέα.

Ο διορισμός της Δρος Ρίνα Κιόνκα ως Προσωπικού Εκπροσώπου του Γενικού Γραμματέα του Συμβουλίου κ. Χαβιέ Σολάνα για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ως διαδόχου του κυρίου Μίκαελ Μάτισεν, είναι άλλη μια απόδειξη ότι η ΕΕ είναι αποφασισμένη να δώσει μεγάλο γόητρο στην εξωτερική της πολιτική για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Παρ' όλα αυτά, η συστηματική προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι κατά βάση έργο συλλογικό. Επί παραδείγματι, ανά χείρας έκθεση είναι επίσης καρπός ομαδικής εργασίας. Στην παρούσα αυτή ένατη ετήσια έκθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα συνεισέφεραν εμπειρογνώμονες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από πολλά κράτη μέλη, από την Επιτροπή και από τη Γραμματεία του Συμβουλίου.

Του χρόνου η Ευρωπαϊκή Ένωση θα αντιμετωπίσει μεγάλες προκλήσεις, τόσο στο εσωτερικό της όσο και εξωτερικά, και δη μετά τη σύσταση των οργάνων και των μηχανισμών του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η ΕΕ συγχαίρει και τα 27 κράτη μέλη για το εποικοδομητικό πνεύμα και την αμετακίνητη δέσμευσή τους για ακόμα εντονότερη προαγωγή και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για όλους.

**OVERVIEW OF PROJECTS SELECTED FOR SUPPORT UNDER EIDHR BETWEEN
1 JULY 2006 AND 30 JUNE 2007**

I/ Projects selected through Global Calls for Proposals

Support for the abolition of the death penalty

Organisation	Project Title	Country	Max. EC contribution
PENAL REFORM INTERNATIONAL UK LGB	Global Action to Abolish the Death Penalty	Worldwide	EUR 423190
THE DEATH PENALTY PROJECT LTD	Assistance for prisoners under sentence of death in Uganda	Uganda	EUR 590 460,37
ENSEMBLE CONTRE LA PEINE DE MORT ASSOCIATION	Développement du mouvement abolitionniste mondial.	Worldwide	EUR 300 000
THE GREAT BRITAIN CHINA CENTRE	Moving the debate forward: China's use of the Death Penalty	China	EUR 708 621,60
ACTION POUR LA PROMOTION ET LA DEFENSE DES DROITS DES PERSONNES DEFAVORISEES	Initiatives locales contre la peine de mort en République Démocratique du Congo: campagne de sensibilisation des masses populaires et des acteurs clés, assistance juridique aux prévenus encourant la peine de mort et aux prisonniers condamnés	DR Congo	EUR 791 358
COMUNITA DI S EGIDIO ACAP ASSOCIAZIONE CULTURA ASSISTENZA POPOLARE	Soutien aux sociétés civiles en marche vers l'abolition de la peine de mort	Worldwide	EUR 377 816,81

Prevention of torture

Organisation	Project Title	Country	Max. EC contribution
FEDERATION INTERNATIONALE DES DROITS DE L'HOMME ASSOCIATIONS	Support for local human rights groups in their mobilisation to prevent torture in the framework of the fight against terrorism	Worldwide	EUR 968 000
THE REDRESS TRUST LIMITED	Implementing the Newly Adopted Basic Principles and Guidelines on the Right to a Remedy and Reparation for Victims of Gross Violations of International Human Rights Law and Serious Violations of International Humanitarian Law	Worldwide	EUR 699 341
WORLD ORGANISATION AGAINST TORTURE ASSOCIATION	Preventing torture and other forms of violence by acting on the root causes found in the failure to respect economic, social and cultural rights	Worldwide	EUR 803 627
HUMAN RIGHTS FOUNDATION OF TURKEY HRFT	Review of legislation on torture and implementation of it during the EU harmonisation process in Turkey; training, providing legal services and raising public awareness in order to prevent torture in Turkey	Turkey	EUR 186 074,25
INSTITUTO PERUANO DE EDUCACIÓN EN DERECHOS HUMANOS Y LA PAZ ASOCIACIÓN	Educación, sensibilización y difusión de practicas de prevención de la tortura, para autoridades políticas, militares, policiales y lideres sociales	South America	EUR 764 034
FOND PRAVO MATERI	Independent expert examination of servicemen's deaths: has the PACE criticism not been heard yet?	Russia	EUR 292 514,25
ASIAN CENTRE FOR HUMAN RIGHTS CHARITABLE TRUST	National Campaign for Prevention of Torture in India	India	EUR 297 983
PENAL REFORM INTERNATIONAL UK LGB	Prevention of Torture in Georgia	Georgia	EUR 313 491
REHABILITERINGS-OG FORSKNINGSCENTRET FOR TORTUR FORENING	Ratification and implementation of the Optional Protocol to the Convention against Torture in Bangladesh, Cambodia, Sri Lanka and the Philippines	Bangladesh, Cambodia, Sri Lanka, Philippines	EUR 383 993
GROUPE HAITIEN DE RECHERCHES ET D' ACTIONS PEDAGOGIQUES FONDATION	Système d'alerte en vue du respect des droits des enfants maltraités et torturés	Haiti	EUR 454 115,10
AVOCATS SANS FRONTIERES - BELGIQUE ASBL	Prévenir la pratique de la torture dans la région des Grands Lacs (République Démocratique du Congo, Burundi, Rwanda, Ouganda)	DR Congo, Burundi, Rwanda, Uganda	EUR 996 000
DEVELOPMENT FUND OF CAUCASIAN MINERAL WATER REGION (CMW)	Stop Violence Against People!	Russia	EUR 156 969

ASSOCIATION LIBANAISE POUR L'EDUCATION ET LA FORMATION	Torture prevention and monitoring in Lebanon	Lebanon	EUR 153 150,38
FREEDOM HOUSE KOZOSSEGI SZOLGALTATOES DEMOKRACIAFEJLESZTO KOZHASZNUTARSASAG	Combating Torture in Central Asia	TACIS region	EUR 762 596,80

Rehabilitation of victims of torture

Organisation	Project Title	Country	Max. EC contribution
ASSOCIATION PARCOURS D'EXIL	ESSOR: Elargissement et renforcement des structures de soins à Paris et en région	France	EUR 1 349 396
SVENSKA RÖDA KORSETS CENTRALSTYRELSE	Enhanced Red Cross Rehabilitation Services in Sweden for Victims of Torture and their families	Sweden	EUR 925 810
EXILIO, HILFE FUER FLUCHTLINGE UND FOLTERUBERLEBENDE EV	Fostering the rehabilitation of torture victims in rural areas	Germany	EUR 506 113
IRCT INTERNATIONAL REHABILITATION COUNCIL FOR TORTURE VICTIMS	Advanced professionalisation through training in key areas of health services for torture victims	Worldwide	EUR 753 474
SOCIETY FOR SOCIAL RESEARCH, ART AND CULTURE (SOSRAC)	Comprehensive Rehabilitation of Torture Victims and creating resources in Asia	India	EUR 701 530
ASSISTANCE CENTRE FOR TORTURE SURVIVORS-ACET FOUNDATION	Providing and Enhancing Quality Rehabilitation Services for Second Generation Victims of Torture	Worldwide	EUR 610 000
ASSOCIATION PRIMO LEVI	Soins et soutien aux victimes de la torture, sensibilisation et formation pour développer une prise en charge adaptée des victimes de la torture sur le territoire national	France	EUR 1 493 468
AFRICAN CENTRE FOR TREATMENT AND REHABILITATION OF TORTURE VICTIMS LIMITED	Cross Cultural Partnership Against Torture	Worldwide	EUR 957 268,61
GEORGIAN CENTER FOR PSYCHO-SOCIAL AND MEDICAL REHABILITATION FOR TORTURE VICTIMS	Improvement of Rehabilitation Services for Torture Survivors in Georgia	Georgia	EUR 428 868
ASOCIACIÓN EQUIPO DE ESTUDIOS COMUNITARIOS Y ACCIÓN PSICOSOCIAL	Tortura: Prevención y Rehabilitación en el contexto multicultural de Guatemala	Guatemala	EUR 850 813,73

RESTART ASSOCIATION	Rehabilitation Program for torture survivors	Lebanon	EUR 348 693
SACH JSC	Rehabilitation Program for Victims of Torture in Pakistan	Pakistan	EUR 150 000
KENTRO ANAPTYXIS KAI EKPAIDEFSIS EVROPAIKI PROOPTIKI	Capacity Building and Social Rehabilitation of victims of torture in NWFP Pakistan	Pakistan	EUR 444 000
EL NADIM CENTER FOR THE PSYCHOLOGICAL MANAGEMENT AND REHABILITATION OF VICTIMS OF VIOLENCE	Management and Rehabilitation of victims of torture in Egypt	Egypt	EUR 180 676,50
ZA REHABILITACIJU ZRTAVA TORTURE CENTAR ZA ZRTVE TORTURE	Rehabilitation of torture survivors, enhancing civil society network and strengthening of reconciliation process in B&H	Bosnia and Herzegovina	EUR 293 577
ASSOCIATION OF CITIZENS VIVE ZENETUZLA	Centre for therapy and rehabilitation	Bosnia and Herzegovina	EUR 681 000
CORDELIA ALAPITVANY A SZERVEZETT EROSZAK ALDOZATAIERT	Psycho-social Rehabilitation of Torture Victims in Hungary	Hungary	EUR 300 480
AL-KHIAM REHABILITATION CENTER FOR VICTIMS OF TORTURE ASSOCIATION	Medical, Social and Psychological Assistance for Victims of Torture	Lebanon	EUR 642 000
ASSOCIATION MEDICALE DE REHABILITATION DES VICTIMES DE LA TORTURE	Création d'une unité de Kinésithérapie au profit des victimes de la torture	Morocco	EUR 150 000
FORUM DES ACTIVISTES CONTRE LA TORTURE ASBL	Rehabilitation of torture victims in the Great Lakes Region of Africa	Rwanda	EUR 168 000

Combating impunity through international justice

Organisation	Project Title	Country	Max. EC contribution
STICHTING HUMANISTISCH OVERLEG MENSENRECHTEN	Learning, Linking, Acting against enforced disappearances	Worldwide	EUR 637 116
INTERNATIONAL COMMISSION OF JURISTS ASSOCIATION	Supporting and Strengthening the Treaty Bodies in advancing implementation by states of their international human rights legal obligations.	Switzerland	EUR 508 053
WORLD ORGANISATION AGAINST TORTURE ASSOCIATION	Promotion de la justice et de l'Etat de droit par le renforcement des contributions des ONG aux travaux des organes des traités	Worldwide	EUR 676 032,51
THE KHMER INSTITUTE OF DEMOCRACY ASSOCIATION	Victim and Witness Protection (VWP) Standards for the Khmer Rouge Tribunal (ECCC) and Beyond	Cambodia	EUR 400 000
THE BBC WORLD SERVICE TRUST	Communicating Justice	Uganda, Burundi, DRC, Liberia Sierra Leone	EUR 950 000
STICHTING WERLEDVERBOND VAN WERELDFEDERALISTEN	Promoting increased universality and supporting the implementation of the complementarity principle of the Rome Statute of the International Criminal Court	Worldwide	EUR 1 000 000
ISTITUTO SUPERIORE INTERNAZIONALE DI SCIENZE CRIMINALI FONDAZIONE	Fighting Impunity and Promoting International Justice	Worldwide	EUR 715 876,22
FONDATION HIRONDELLE MEDIA FOR PEACE AND HUMAN DIGNITY	Agence d'information, de documentation et de formation (AIDF) auprès du Tribunal pénal international pour le Rwanda (Agence de Presse Hironnelle)	Rwanda	EUR 750 000
COMITATO NON C'E PACE SENZA GIUSTIZIA ASSOCIAZIONE	Complementarity and the impunity gap: the role of non-judicial, quasi-judicial and neo-traditional accountability mechanisms	Worldwide	EUR 550 000
STICHTING OXFAM NOVIB	Extraordinary Chambers (EC) and International Criminal Court (ICC) Justice Project	Cambodia	EUR 950 000
THE INSTITUTE FOR WAR AND PEACE REPORTING (IWPR) LBG	International Criminal Court Reporting Project (Uganda, Sudan and DRC)	Uganda, Sudan, DR Congo	EUR 809 039,80

Support for democracy, good governance and the rule of law

Organisation	Project Title	Country	Max. EC contribution
FRIEDRICH NAUMANN STIFTUNG	Enhancing the legal framework of associations in the Arab world through national dialogue and empowerment of civil society	Mediterranean region	EUR 721 890
KONRAD-ADENAUER-STIFTUNG EV	Strengthening critical social and political reporting in Uzbekistan	Uzbekistan	EUR 900 240
HEINRICH BOELL STIFTUNG EV	Building public confidence and maximising participation of disadvantaged groups in democratic processes through transparent elections in Georgia.	Georgia	EUR 319 930
GROUPE DE RECHERCHE ET D'ECHANGES TECHNOLOGIQUES	Renforcement des médias audiovisuels de RDC, du Congo-Brazzaville, du Burundi et du Rwanda	Subsaharian Africa	EUR 796 884
FOUNDATION ALPE	Fostering Civil Integration Through Education and Freedom of Expression	Georgia	EUR 302 356,10
SOCIAL DEVELOPMENT AGENCY VZW	Démocratie et syndicalisme, Evolution démocratique du syndicalisme dans les pays du Maghreb et du Mashreq	Mediterranean region	EUR 324 084,80
EUROPEAN UNIVERSITY AT ST PETERSBURG	Inter-Regional Electoral Network of Assistance in Russia (IRENA)	Russia	EUR 673 370
STICHTING OXFAM NOVIB	Practising Democracy from the Village up to the Capital: Promoting Participatory Democracy by Strengthening Local Communities	Egypt	EUR 787 014
CAUCASUS INSTITUTE FOR PEACE DEMOCRACY AND DEVELOPMENT FOUNDATION	Independent Media for Civil Integration	Georgia	EUR 479 576
FORUM DES ALTERNATIVES-MAROC ASSOCIATION	Pour une observation citoyenne des élections	Morocco	EUR 197 152
CLUB DE MADRID PARA LA TRANSICIÓN Y CONSOLIDACIÓN DEMOCRÁTICAS ASOCIACIÓN	Strengthening dialogue and democratic discourse through freedom of association in the Mediterranean and Middle East region	Mediterranean region	EUR 845 342
THE INSTITUTE FOR WAR AND PEACE REPORTING (IWPR) LBG	Cross Caucasus Journalism Network	Georgia	EUR 956 763
CLUB DE MADRID PARA LA TRANSICIÓN Y CONSOLIDACIÓN DEMOCRÁTICAS ASOCIACIÓN	Underpinning and Developing Democratic Electoral Processes through the empowerment of women Parliamentarians and Leaders in Sub-Saharan Africa	Sub-Saharan Africa	EUR 770 065
EURO-MEDITERRANEAN HUMAN RIGHTS NETWORK	Monitoring the Freedom of Association in the EuroMed Region	Mediterranean region	EUR 431 945
SOROS FOUNDATION KYRGYZSTAN	Support of Civil Initiatives in the Transition Period	Kyrgyzstan	EUR 305 914

CHERNIHIV PUBLIC COMMITTEE OF HUMAN RIGHTS PROTECTION	Promoting Freedom of Association and Campaigning for the Public Interest in Belarus	Belarus	EUR 178 990,30
EUROPEAN CENTER FOR NOT FOR PROFIT LAW	Strengthening the Legal Framework for Citizen Action through Freedom of Association	TACIS region	EUR 464 328
STICHTING HIVOS	Improving civil society media access by increased journalistic professionalism and strategic use of media tools in Africa	Zambia, Uganda, Tanzania, Mozambique, South Africa, Zimbabwe	EUR 1 000 000
ASSOCIATION REPORTERS SANS FRONTIERES	Protection du pluralisme médiatique en période électorale	Worldwide	EUR 420 000
OLOF PALMES INTERNATIONELLA CENTRUM	Promoting Freedom of Expression and Civil Society Involvement in Developing Democratic Media Legislation in Sudan	Sudan	EUR 831 000
KONRAD-ADENAUER-STIFTUNG EV	La promotion de la liberté associative dans la 3ème République en RDC	DR Congo	EUR 815 612,24
INSTITUT PANOS AFRIQUE DE L'OUEST ASSOCIATION	Appui au secteur de la radiodiffusion communautaire en Afrique de l'Ouest: Cadres législatifs et renforcements de capacités	Western Africa	EUR 483 504,76
SEARCH FOR COMMON GROUND VZW	Promotion de la liberté d'expression au Burundi	Burundi	EUR 707 575,16
SEARCH FOR COMMON GROUND VZW	Appui au processus démocratique en Côte d'Ivoire	Ivory Coast	EUR 875 170,16
ISTITUTO SINDACALE PER LA COOPERAZIONE ALLO SVILUPPO ONLUS	Projet pour l'instauration et la promotion d'un dialogue social entre le Gouvernement, les employeurs et les travailleurs a travers leur représentants au Burundi	Burundi	EUR 403 198,09
FUNDACION PAZ Y TERCER MUNDO	Promoción del acceso a los medios de comunicación social por parte de las comunidades de la región norte de Guatemala, con énfasis en el acceso de mujeres, jóvenes y pueblos indígenas	Guatemala	EUR 419 506,45
SYFIA INTERNATIONAL ASSOCIATION	Bien informer pour favoriser la démocratie et l'Etat de droit	Central Africa	EUR 395 759
OXFAM GB LBG	Appui Pour la Participation de la Société Civile et la Démocratisation en Haïti	Haiti	EUR 600 000
MOUVEMENT DES FEMMES HAITIENNES POUR L EDUCATION ET LE DEVELOPPEMENT MOUFHED ASSOCIATION	Appui à la formation citoyenne des femmes et populations défavorisées	Haiti	EUR 200 000
MOSCOW GROUP OF ASSISTANCE TO IMPLEMENTATION OF HELSINKI ACCORDS	Consolidating civic efforts for democracy against dictatorship	Russia	EUR 298 206

MINORITY RIGHTS GROUP LBG	Enhancing Batwa leadership in Burundi, the Democratic Republic of Congo, Rwanda and Uganda	Burundi, DR Congo, Rwanda, Uganda	EUR 629 792,01
INSTITUT PANOS AFRIQUE DE L'OUEST ASSOCIATION	Human Rights Society Organisations and Communication in Sierra Leone (HRSOC)	Sierra Leone	EUR 240 000
LIGUE TUNISIENNE POUR LA DEFENCE DES DROITS DE L'HOMME (LTDH)	Projet de Restructuration de la Ligue Tunisienne pour la Défense des Droits de l'Homme	Tunisia	EUR 100 518

Support for promoting the rights of indigenous peoples

Organisation	Project Title	Country	Max. EC contribution
CARE INTERNATIONAL UK	Derechos, Gobernabilidad y Democracia Inclusiva de los Pueblos Indigenas Amazónicos Fronterizos	Ecuador	EUR 711 398
FONDAZIONE TERRE DES HOMMES ITALIAONLUS	Fortalecimiento de la Identidad Indígena y Ampliación del Acceso a los Derechos Fundamentales en 8 Provincias de Ecuador	Ecuador	EUR 407 847
MOVIMIENTO DE DESARRAIGADOS ORGANIZADO PARA EL DESARROLLO INTEGRAL EN EL DEPARTAMENTO DEL NORTE DE QUICHE ASOCIACIÓN	Fortalecimiento de Aplicación del Derecho Indígena Ixhil, Consolidación de Autoridades Comunitarias, Mediación y Regulación de Conflictos	Guatemala	EUR 280 000
STICHTING CARE NEDERLAND	Promoting Rights and Social Inclusion for Terai Dalits in Nepal	Nepal	EUR 720 000
STICHTING HIVOS (HUMANITARISCH INSTITUUT VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING)	Asamblea Constituyente para Profundizar la Democracia	Bolivia	EUR 1 000 000
ASSOCIAZIONE COOPERAZIONE INTERNAZIONALE	Fortalecimiento de los pueblos indígenas y originarios de Bolivia en el ejercicio eficaz de sus derechos	Bolivia	EUR 827 027
CARE FRANCE	Derechos, Identidad Cultural y Participación de Pueblos Indigenas Amazónicos: El caso del Pueblo Aguaruna	Peru	EUR 468 729
PELASTAKAA LAPSET RY	Rights of children of indigenous communities in Southern Rajasthan	India	EUR 727585,60

Support for promoting the rights of minorities and for combating discrimination and xenophobia

Organisation	Project Title	Country	Max. EC contribution
BIRO ZA LJUDSKA PRAVA TUZLA	Dialogues	Bosnia and Herzegovina	EUR 153 441,42
WORLD VISION OF IRELAND	Advance Human Rights for Roma minority in Bosnia and Herzegovina	Bosnia and Herzegovina	EUR 392 310,02
«THE FOUNDATION OPEN SOCIETY INSTITUTE-MACEDONIA»	Living in Multiethnic Environment – Citizens with Equal Rights, Opportunities and Protection	FYROM	EUR 979 983
CENTAR ZA OBRAZOVNE INICIJATIVE STEP BY STEP UG	Education for Social Justice	Bosnia and Herzegovina	EUR 153 829,58
PILI ALAPITVANY	Promoting Anti-Discrimination Laws and Practice in Bosnia and Herzegovina	Bosnia and Herzegovina	EUR 282 707
EUROPEAN DIALOGUE LIMITED	Strategies for Achieving Rights for the Roma minority in Bosnia and Herzegovina	Bosnia and Herzegovina	EUR 295 277,20
INTERNATIONAL HELSINKI FEDERATION FOR HUMAN RIGHTS	Support and Protection of Human Rights Defenders: National, Regional and International Dimensions	TACIS region	EUR 516 934,30
ASOCIACIÓN PARA LA PROMOCIÓN SOCIAL ALTERNATIVA MINGA	Garantías y Protección para los Defensores y Defensoras de Derechos Humanos en Colombia	Colombia	EUR 645 600
ASSOCIATION POUR LE DEVELOPPEMENT ECONOMIQUE REGIONAL	Re-enforcement of Grassroots Dalit organisations in South India for the protection of fundamental Dalit rights and for awareness campaigns concerning an effective consideration of rights	India	EUR 377 118,10
CHRISTIAN AID	Civil Society approach towards achieving equality and the realisation of the rights of scheduled castes in India	India	EUR 762 033
ASSOCIATION POUR LE DEVELOPPEMENT ECONOMIQUE REGIONAL	De l'action Educative et de Sensibilisation aux Droits des Indiens dans L'Etat du Ceara au développement du respects des Droits de l'Homme au Brésil	Brazil	EUR 357 188,36
COORDINADORA NACIONAL DE DERECHOS HUMANOS ASOCIACION	Construyendo Igualdad en la Diversidad	Peru	EUR 400 000
SAVE THE CHILDREN FUND	Opening Educational Opportunities to Quechua Rural Girls in the Department of Huancavelica (Peru)	Peru	EUR 407 610

Children's and Women's Rights

Organisation	Project Title	Country	Max. EC contribution
STICHTING TERRE DES HOMMES NEDERLAND	Enhancing capacity to address trafficking, especially in children, from a human rights perspective in Southeast Asia, Southeast Europe and Latin America	Worldwide	EUR 999 996
ASSOCIACAO DIREITOS HUMANOS EM REDE	Black Women's Right to Health in Brazil	Brazil	EUR 252 266,56
ANNA ASSOCIATION NO TO VIOLENCE	Women's Rights – Human Rights	Russia	EUR 160 000
MOVIMENTO PER L'AUTOSVILUPPO L'INTERSCAMBIO E LA SOLIDARIETA	Advancing Women Rights: promoting attitudes against gender-based violence through strengthening the capacities of civil society organisations	Egypt	EUR 299 862,80
COOPERAZIONE PER LO SVILUPPO DEI PAESI EMERGENTI ONLUS	Somali women's FGM Eradication Plan	Somalia	EUR 999 970,64
GROUPE D'APPUI AUX RAPATRIES ET REFUGIES ASSOCIATION	Renforcement des capacités de lutte contre le trafic des femmes et des enfants des Comités de Droits Humains du Réseau Jeannot Succès	Haiti	EUR 557 301
STICHTING CARE NEDERLAND	Promoting Rights of the Disadvantaged by Preventing Violence Against Women (PROTIRODH)	Bangladesh	EUR 800 000
PELASTAKAA LAPSET RY	Promoting the Right of a Child to be Protected from Violence: Towards a national plan of action on protecting children from violence in Ethiopia, Kenya, Somalia and Eritrea	Ethiopia, Kenya, Somalia, Eritrea	EUR 846 841,27
HEINRICH BOELL STIFTUNG EV	«A life without violence and discrimination is possible!» : Regional campaign to protect women from domestic violence	Mediterranean region	EUR 661 867
EESTI NAISUURIMUS JA TEABEKESKUS MTU	NGO and Governmental Cooperation Across the South Caucasus to Develop a Joint Response to Trafficking in Women and Children	TACIS region	EUR 480 000
CORPORACIÓN MEDIOS PARA LA PAZ	Promoción de un Entorno social favorable para la reintegración de niñas, niños, adolescentes vinculados y desvinculados al conflicto armado colombiano	Colombia	EUR 224 000

FUNDACIÓN SOCIAL COLOMBIANACEDAVIDA	Oportunidades para la Paz: escenarios alternativos para la prevención de la participación de niños, niñas y adolescentes en la guerra	Colombia	EUR 297 042
CORPORACIÓN VINCULOS	Fomento de la Cultura de los Derechos Humanos para evitar el reclutamiento de niños, niñas y jóvenes al conflicto armado en Colombia	Colombia	EUR 343 775,40
CORPORACIÓN DE PROMOCIÓN POPULAR	Campaña de documentación, educación y opinión publica hacia una cultura de respeto a los derechos de los niños y las niñas en zonas de conflicto en Colombia, incidente en la formulación y aplicación de políticas publicas relacionadas con el tema	Colombia	EUR 461 369
CARE INTERNATIONAL UK	KARAMA: freedom from violence	Egypt	EUR 799 239,07

Regional Human Rights Masters Programmes

Organisation	Project Title	Country	Max. EC contribution
UNIVERSIDAD ANDINA SIMÓN BOLÍVAR	Maestría Latinoamericana en Derechos Humanos y Democracia	South America	EUR 387 586

Election Training

Organisation	Project Title	Country	Max. EC contribution
STICHTING NEDERLANDS INSTITUUT VOORZUIDELIJK AFRIKA	National civic and electoral education programme in Angola	Angola	EUR 1 000 000

II/ Projects selected through Country Calls for Proposals

Country specific calls for EIDHR micro-projects were concluded for the following countries: Albania, Algeria, Angola, Armenia, Bangladesh, Belarus, Bolivia, Bosnia and Herzegovina, Brazil, Burundi, Cambodia, Colombia, Côte d'Ivoire, Cuba, DR Congo, Ecuador, Egypt, Ethiopia, the former Yugoslav Republic of Macedonia, Georgia, Guatemala, Haiti, Indonesia, Israel, , Jordan, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Laos, Lebanon, Mexico, Morocco, Mozambique, Nepal, Nigeria, Pakistan, Peru, Russia, Rwanda, Serbia and Montenegro, Sri Lanka, Sudan, Tajikistan, Tunisia, Turkey, Uganda, Ukraine, Venezuela, Vietnam, West Bank and Gaza, Zimbabwe.

III/ Projects selected without a call for proposals¹

Organisation	Project Title	Country	Max. EC contribution
UNITED NATIONS HIGH COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS	Promotion and Protection of Human Rights in Northern Uganda	Uganda	800.000 €
COUNCIL OF EUROPE	Enforcing the rights of the child and reintegrating children at risk into society	Russia	200.000 €
UNITED NATIONS HIGH COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS	Renforcement des capacités nationales de promotion et de protection des droits de l'homme au Togo	Togo	800.000 €
COUNCIL OF EUROPE	Enhancing the capacity of legal professionals and law enforcement officials in Russia to apply the European Convention on Human Rights (ECHR) in domestic legal proceedings and practices	Russia	950.000 €
COUNCIL OF EUROPE	Network of Schools of Political Studies	Worldwide	650.000 €
UNITED NATIONS HIGH COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS	Achieving Women's Human Rights: Working for greater protection and empowerment	Worldwide	800.000 €
UNITED NATIONS HIGH COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS	Effective implementation of the Durban Declaration and programme of action	Worldwide	600.000 €
UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME	The ACE Practitioners' Network	Worldwide	950.000 €

¹ Excluding the Election Observation Missions.

ORGANIZATION OF AMERICAN STATES	Promoting racial tolerance and securing equality of traditionally excluded groups in Latin America	Latin America	EUR 650 000
COUNCIL OF EUROPE	Kyrgyzstan and Kazakhstan: Assistance in the preparation of a comprehensive constitutional reform	Kazakhstan	EUR 100 000
ORGANIZATION FOR SECURITY AND COOPERATION IN EUROPE	Strengthening Human Rights in Central Asia	Kazakhstan	EUR 224 814,40
COUNCIL OF EUROPE	Fostering a Culture of Human Rights	TACIS region	EUR 995 000
UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME	«Promotion of Equality, Tolerance and Peace through the dissemination of the Comprehensive Peace Agreement and of the Transitional Legal Framework in Southern Sudan»	Sudan	EUR 700 000
SPECIAL COURT FOR SIERRA LEONE	Victims Justice and Legacy Project	Sierra Leone	EUR 594 708
COMMISSION ON HUMAN RIGHTS OF THE PHILIPPINES	Enhancing the Role of National Human Rights Institutions in the Development of an ASEAN Human Rights Mechanism	Philippines	EUR 900 000
INTERNATIONAL CRIMINAL TRIBUNAL FOR RWANDA	Information, Education and Communication in support of ICTR mandate	Rwanda	EUR 600 000
UNITED NATIONS ORGANISATION	Mise en place d'un réseau de la société civile pour la protection des victimes et témoins en R.D.Congo	DR Congo	EUR 473 467,28
UNITED NATIONS CHILDREN'S FUND	Protection of Children from Violence, Abuse and Exploitation in Zimbabwe	Zimbabwe	EUR 800 000
INTERNATIONAL CRIMINAL TRIBUNAL FOR THE FORMER YUGOSLAVIA	Outreach programme for the ICTY - International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia	Worldwide	EUR 950 000
INTERNATIONAL CRIMINAL COURT	Strengthening the International Criminal Court	Worldwide	EUR 796 983,94

=====

EU/INTERNATIONAL DAYS IN THE FIELD OF HUMAN RIGHTS

DATE	DAY
6 February	International Day of Zero Tolerance against Female Genital Mutilation
8 March	International Women's Day
21 March	International Day for the Elimination of Racial Discrimination
8 April	International Roma Day
3 May	World Press Freedom Day
17 May	International Day against Homophobia
18 October	EU Day against Trafficking in Human Beings
20 June	World Refugee Day
26 June	International Day in Support of Victims of Torture
9 August	International Day of the World's Indigenous People
10 October	World Day Against the Death Penalty
20 November	Universal Children's Day
25 November	International Day for the Elimination of Violence against Women
3 December	International Day/EU Day of Disabled People
10 December	Human Rights Day

=====

(ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟ)

Η παρούσα ένατη ετήσια έκθεση της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα καλύπτει τις δράσεις και τις πολιτικές που ανέλαβε η Ευρωπαϊκή Ένωση μεταξύ της 1ης Ιουλίου του 2006 και της 30ής Ιουνίου του 2007 για την πραγμάτωση των στόχων της που είναι να προαχθεί ο οικουμενικός σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών. Αν και ο απολογισμός αυτός δεν είναι εξαντλητικός, προβάλλει όσα ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων προκάλεσαν ανησυχία και τις ενέργειες τις οποίες προέβη η ΕΕ για να αντιμετωπισθούν, τόσο εντός όσο και εκτός της Ένωσης.
